

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΣΤ΄ - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 9
ΜΑΪΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έως 9/6/2009

Από 10/6/2009

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ

ΤΑΜΙΑΣ: ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΤΑΜΙΑΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΕΛΗ: ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΔΡΑΓΩΝΕΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΒΛΑΧΟΝΙΚΟΛΕΑ-ΣΤΑΘΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΡΙΓΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΑΡΘΡΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ. ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ.**

Κατά τις αρχαιρεσίες του ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ – ΠΕΙΡΑΙΩΣ – ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ της 31ης Μαΐου και 1ης Ιουνίου 2009 για την ανάδειξη της Διοικήσεως του Συλλόγου, οι υποψήφιοι Πρόεδροι και Σύμβουλοι έλαβαν ψήφους προτιμήσεως ως εξής:

1. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

1. Βλαχάκης Κωνσταντίνος του Δημητρίου (<i>Συνδυασμός «Ένωση για τη Συμβολαιογραφία»</i>)	707
2. Στασινόπουλος Νικόλαος του Χαραλάμπους (<i>Συνδυασμός «Σύγχρονη Συμβολαιογραφία»</i>)	673

2. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

A. Συνδυασμός «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»
(Υποψήφιος Πρόεδρος Νικόλαος Στασινόπουλος)

1. Κοντογεώργου Ελένη	523
2. Πουланτζά-Αγρέβη ΜΑρία	394
3. Χριστοπούλου-Σταμέλου Ευαγγελία	275
4. Αθανασόπουλος Αναστάσιος	220
5. Δράγιος Αθανάσιος	186
6. Παπαθέου Νικόλαος	159
7. Γιαννάκης Κωνσταντίνος	110
8. Κουτρομπή Χριστίνα	102
9. Ανδριανοπούλου Δήμητρα	95
10. Σταύρου Αναστασία	85
11. Δημόπουλος Θεμιστοκλής	59
12. Χατζηγιάννης Ιωάννης	54

B. Συνδυασμός «ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»
(Υποψήφιος Πρόεδρος Κωνσταντίνος Βλαχάκης)

1. Ρούσκας Γεώργιος	469
2. Τριγάζη Φωτεινή	292
3. Μιχαηλίδη-Κοκκαλιάρη Παναγιώτα	248
4. Βλαχονικολέα-Σταθάκη Στυλιανή	211
5. Βασιλικάκη Ειρήνη	187
6. Τσερτσιγιάννη Ελένη	134
7. Μετρητίδου Ελένη	112
8. Καβουκλής Εμμανουήλ	101

9. Κύρκου Αλεξάνδρα	93
10. Κασκαβέλη–Πεχλιβανίδου Στρατηγούλα	84
11. Σχοινοχωρίτου Θεοφανώ	76
12. Παναγιωτόπουλος Αθανάσιος	71

3. ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Δεπούντη–Μαρκουλάκη Χρυσή	79
---------------------------	----

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ανωτέρω αρχαιρεσιών Πρόεδρος και Σύμβουλοι του Δ.Σ. ανεδείχθησαν οι:

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ Κωνσταντίνος Βλαχάκης

B. ΜΕΛΗ

I. Από το συνδυασμό «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»

<i>α. Τακτικά</i>	1. Νικόλαος Στασινόπουλος
	2. Κοντογεώργου Ελένη
	3. Πουланτζά–Αγρέβη Μαρία
	4. Χριστοπούλου–Σταμέλου Ευαγγελία
	5. Αθανασόπουλος Αναστάσιος
	6. Δράγιος Αθανάσιος
<i>β. Αναπληρωματικά</i>	1. Παπαθέου Νικόλαος
	2. Γιαννάκης Κωνσταντίνος
	3. Κουτρομπή Χριστίνα
	4. Ανδριανοπούλου Δήμητρα
	5. Σταύρου Αναστασία
	6. Δημόπουλος Θεμιστοκλής
	7. Χατζηγιάννης Ιωάννης

II. Από το συνδυασμό «ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»

<i>α. Τακτικά</i>	1. Ρούσκας Γεώργιος
	2. Τριγάζη Φωτεινή
	3. Μιχαηλίδη–Κοκκαλιάρη Παναγιώτα
	4. Βλαχονικολέα–Σταθάκη Στυλιανή
	5. Βασιλικάκη Ειρήνη
<i>β. Αναπληρωματικά</i>	1. Τσερτσιγιάννη Ελένη
	2. Μετρητίδου Ελένη
	3. Καβουκλής Εμμανουήλ
	4. Κύρκου Αλεξάνδρα
	5. Κασκαβέλη–Πεχλιβανίδου Στρατηγούλα
	6. Σχοινοχωρίτου Θεοφανώ
	7. Παναγιωτόπουλος Αθανάσιος

III. Από τους μεμονωμένους συμβούλους

<i>α. Τακτικά</i>	1. Δεπούντη–Μαρκουλάκη Χρυσή

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 9-6-2009 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία, ενώ την 12-6-2009 ο εκλεγείς σύμβουλος του συνδυασμού «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ» Αναστάσιος Αθανασόπουλος υπέβαλε την παραίτησή του, η οποία έγινε δεκτή από το Δ.Σ. του Συλλόγου κατά τη συνεδρίαση της 23-6-2009. Τη θέση του ως μέλος του Δ.Σ. καταλαμβάνει ο πρώτος αναπληρωματικός του αυτού συνδυασμού Νικόλαος Παπαθέου.

Επομένως η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος:	Βλαχάκης Κωνσταντίνος
Αντιπρόεδρος:	Μιχαηλίδη–Κοκκαλιάρη Παναγιώτα
Γενική Γραμματέας:	Δεπούνη–Μαρκουλάκη Χρυσή
Ταμίας:	Γεώργιος Ρούσκας
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Βασιλικάκη Ειρήνη Βλαχονικολέα–Σταθάκη Στυλιανή Δράγιος Αθανάσιος Κοντογεώργου Ελένη Παπαθέου Νικόλαος Πουλαντζά–Αγρέβη Μαρία Νικόλαος Στασινόπουλος Τριγάζη Φωτεινή Χριστοπούλου–Σταμέλου Ευαγγελία

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Χρουσαλά–Μπιλίση Ιωάννα
Αντιπρόεδρος:	Χαλκίδου Μαρία
Γενική Γραμματέας:	Καρακάση–Μπάτζιου Αικατερίνη
Ταμίας:	Τζίμας Δημήτριος
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Λιαδάκης Εμμανουήλ Μουρατίδου–Ζαχαριάδου Σοφία Σαραγιώτης Εμμανουήλ Τριανταφυλλίδου–Μαλαχτάρη Χρυσούλα Φαρδή Χριστίνα

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Τερζίδης Χρήστος
Αντιπρόεδρος:	Νταιλιάνη Κωνσταντινιά
Γενική Γραμματέας:	Παπαδοπούλου Αναστασία

Ταμίας:	Πετρίδου Χρυσούλα
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Δανηλίδου Ολυμπία Κυράζογλου–Ζαχαριάδου Γεωργία Κετσετζή Μαρίνα

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Παπαγεωργίου Ευθύμιος
Αντιπρόεδρος:	Εξάρχου Σοφία
Γενική Γραμματέας:	Χιονίδη–Πανούση Ευγενία
Ταμίας:	Φράγκα–Ζαχαριά Σταματική
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Λαμπροπούλου Χαρά

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Σπίγγος Σπύρος
Αντιπρόεδρος:	Ντάνης Φωκίων
Γενική Γραμματέας:	Ρήγα–Πετροπούλου Αντωνία
Ταμίας:	Κοντός Σπύρος
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Πετσάλης Αθανάσιος

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Καλογεράκη–Αρχοντάκη Στυλιανή
Αντιπρόεδρος & Ταμίας:	Ανδρονά–Κοντογιαννάκη Μαρίνα
Γενική Γραμματέας:	Γούναρη–Μπροκολάκη Νίκη
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Δρανδάκη–Μαρινάκη Αναστασία Ζωνουδάκη–Καλοχριστιανάκη Γεωργία Νικηφοράκης Αντώνιος Χατζάκη–Φαλκωνάκη Ειρήνη

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Αλμπάνης Αθανάσιος
Αντιπρόεδρος:	Καραχριστιανίδη–Δασταυρίδη Κλεονίκη
Γενικός Γραμματέας:	Παπαστεργίου Δημήτριος

Ταμίας:	Νάνος Δημήτριος
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Κόνσουλας Ιωάννης Μπάτη–Γιαννακοπούλου Σοφία Σιούλας Λάζαρος

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Μποζιονέλος Σταύρος
Αντιπρόεδρος:	Δουμουλάκης Παναγιώτης
Γενικός Γραμματέας:	Γεωργιόπουλος Διονύσιος
Ταμίας:	Σωτηροπούλου–Δήμα Ευαγγελία
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Αρτόπουλος Βασίλειος Τζελέπης Ιωάννης Τσαβδαρίδης Θεόδωρος

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι κάτωθι:

Πρόεδρος:	Συμεωνίδη–Μπονέλη Ιωάννα
Αντιπρόεδρος:	Αναγνωστίδου–Φαλτσέτα Φανή–Ελλάς
Γενική Γραμματέας:	Δρούζα–Χρυσού Αλμαγία
Ταμίας:	Ζηνόζη–Μπατσούλα Χαρά
Τακτικοί Σύμβουλοι:	Γκαδόλου Διονυσία Κακούρα–Ζούργου Αργυρώ Παπαγεωργίου–Πανταζάκου Σοφία

Σ.Σ. Τ' αναλυτικά αποτελέσματα των αρχαιρεσιών των λοιπών Συμβολαιογραφικών Συλλόγων, πλην του Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ. θα δημοσιευθούν στο επόμενο τεύχος της «ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ», διότι μέχρι την εκτύπωση του παρόντος τεύχους δεν έχουν αποσταλεί τα πλήρη αποτελέσματα.

ΝΟΜΟΙ**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.**

3763/22-5-2009 ΦΕΚ 80/27-5-2009 (τ. Α')
Ενσωμάτωση Οδηγιών 2006/98/ΕΚ, 2008/8/ΕΚ
και 2007/74/ΕΚ, διατάξεων των Οδηγιών 2006/
112/ΕΚ και 2006/69/ΕΚ, διατάξεις φορολογίας
εισοδήματος, κεφαλαίου, ΦΠΑ και λοιπών φο-
ρολογιών και λοιπές διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η
 Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Δήλωση εισοδήματος ανηλίκων

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), που κυρώθηκε με το ν. 2238/1994 (ΦΕΚ151 Α'), προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Τα προηγούμενα εδάφια έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση που το εισόδημα των ανηλίκων τέκνων προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από ανιόντες, στους οποίους είχαν μεταβιβασθεί από τους γονείς των ανηλίκων».

2. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση που για το ανήλικο τέκνο, συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις α' έως στ' της παραγράφου αυτής, τότε στην υποβαλλόμενη δήλωσή του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατό τους».

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από το οικονομικό έτος 2010.

Άρθρο 2

Ρυθμίσεις στη φορολογία

των εμπορικών και γεωργικών επιχειρήσεων

1. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. ισχύουν και για τη χρήση 2009.

2. Τα ποσά φόρου που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, εφαρμόζονται και για τη χρήση 2009.

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα οριζόμενα με την παράγραφο αυτή ποσά φόρου επιβάλλονται και για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2009 μέχρι την 31.12.2009».

4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα οριζόμενα με την παράγραφο αυτή ποσά φόρου επιβάλλονται και για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2009 μέχρι την 31.12.2009».

5. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 43 του Κ.Φ.Ε. όπως ισχύει, εξακολουθεί να ισχύει και μετά την 1.9.2004.

6. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 44 του Κ.Φ.Ε. όπως ισχύει, εξακολουθεί να ισχύει και μετά την 1.9.2007.

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρούνται της παρακράτησης φόρου εισοδήματος όσοι αποκτούν εισόδημα από τη διανομή διαφημιστικών εντύπων το οποίο δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ετησίως».

Άρθρο 3

Φορολογικό απόρρητο και λοιπές διατάξεις

1. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 70 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

Ειδικώς, όταν στο φύλλο ελέγχου περιλαμβάνονται και εισοδήματα που προέρχονται από γεωργικές ή εμπορικές επιχειρήσεις ή από την άσκηση ελευθερίου επαγγέλματος ή μόνο τέτοια εισοδήματα, που προέρχονται όμως αποκλειστικά από άσκηση επιχειρήσεων, που τηρούν βιβλία και στοιχεία της τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων: α) υποχρεωτικά λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων ή β) υποχρεωτικά λόγω νομικής μορφής ή προαιρετικά, εφόσον στις περιπτώσεις αυτές το ύψος των ακαθάριστων εσόδων υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των ακαθάριστων εσόδων που απαιτούνται για την υποχρεωτική τήρηση βιβλίων και στοιχείων της τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τότε η διοικητική επίλυση της διαφοράς γίνεται από επιτροπή που αποτελείται από τον αρμόδιο επιθεωρητή, τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους και, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας της κρινόμενης υπόθεσης, από εκπρόσωπο του Εμπορικού και Βιομηχανικού ή του Οικονομικού ή του Βιοτεχνικού και Επαγγελματικού Επιμελητηρίου ή του εμπορικού ή επαγγελματικού συλλόγου της περιοχής, στην οποία εδρεύει η αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία».

3. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση θ, ως εξής:

«θ) Η χορήγηση στοιχείων στα Γραφεία και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων ενώπιον των δικαστηρίων».

4. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται και προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους από τα πραγματικά εισοδήματα που

έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά, τα οριζόμενα στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις περί εφαρμογής του τεκμηρίου. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται για εισοδήματα που αποκτώνται και δαπάνες που πραγματοποιούνται από το οικονομικό έτος 2009 και επόμενα».

5. Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται μέχρι 31.12.2010 στο ένα τοις εκατό (1%).

6. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. καταργείται από 1ης Ιανουαρίου 2009.

Άρθρο 4

Υποκαταστήματα αλλοδαπών προσωπικών εταιριών

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Ειδικά για τα υποκαταστήματα αλλοδαπών ομορρυθμών ή ετερορρυθμών εταιριών, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στα καθαρά κέρδη που απομένουν μετά την αφαίρεση από αυτά επιχειρηματικής αμοιβής για μέχρι τρεις (3) ομόρρυθμους εταίρους της αλλοδαπής εταιρίας, οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής. Σε περίπτωση περισσότερων με το ίδιο ποσοστό συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής ορίζονται με την αρχική δήλωση. Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται, με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής στα κέρδη της εταιρίας του καθένα από τους πιο πάνω εταίρους, στο ήμισυ των κερδών της εταιρίας που δηλώνονται με την οικεία δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Το εισόδημα αυτό υπόκειται σε φορολογία με τις γενικές

διατάξεις, ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος της αμοιβής αυτής είναι κάτοικος ημεδαπής ή αλλοδαπής. Οι διατάξεις των τεσσάρων προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή εφόσον οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται απεριορίστως και εις ολόκληρον με βάση τη νομοθεσία του κράτους-μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η προσωπική εταιρία».

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνού, η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 10 και 109».

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για εισοδήματα οικονομικού έτους 2010 που προκύπτουν από 1ης Ιανουαρίου 2009 και μετά.

Άρθρο 5

Έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα

Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση κατά την οποία ο ετήσιος συντελεστής απόσβεσης που προκύπτει με τον τρόπο αυτόν είναι μικρότερος από το συντελεστή που ορίζεται από το π.δ. 299/2003 (ΦΕΚ 255 Α') για το ίδιο πάγιο στοιχείο, όταν αυτό είναι ιδιόκτητο, εφαρμόζονται τα οριζόμενα από το προεδρικό διάταγμα».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 6

Ενιαίο Τέλος Ακινήτων

1. Η περίπτωση ια' του άρθρου 8 του ν. 3634/2008 (ΦΕΚ 9 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν. 3670/2008 (ΦΕΚ 117 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«ια) Τα Μουσεία, το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, τα Κοινωνοφελή Ιδρύματα, τα Ιδρύματα για τα οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν.

1610/1986 (ΦΕΚ 89 Α') και οι Ξένες Αρχαιολογικές και Γεωργικές Σχολές, καθώς και τα μη κερδοσκοπικά σωματεία που επιδιώκουν αποδεδειγμένα εκπαιδευτικούς σκοπούς και τα σχολεία τους έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα προς τα δημόσια για τα ι-διοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους».

2. Οι δύο πρώτες παράγραφοι του άρθρου 9 του ν. 3634/2008 αντικαθίστανται ως εξής:

«Από τη συνολική αξία των κατοικιών των φυσικών προσώπων αφαιρείται ποσό μέχρι εκατό χιλιάδες ευρώ (100.000 €) για τους άγαμους. Για τους έγγαμους, αφαιρείται ποσό μέχρι διακόσιες χιλιάδες ευρώ (200.000 €), επιμεριζόμενο αναλογικά μεταξύ των κατοικιών των ιδιοκτητών που αναγράφονται στην ίδια δήλωση. Μέχρι το ποσό του προηγούμενου εδαφίου αφαιρείται και για χήρους ή διαζευγμένους ή άγαμους που βαρύνονται με προστατευόμενα σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τέκνα, όπως αυτά αναγράφονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους. Το ποσό των διακοσίων χιλιάδων ευρώ (200.000 €) προσαυξάνεται κατά τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000 €), όταν στη δήλωση φόρου εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους περιλαμβάνονται τρία προστατευόμενα κατά τον Κ.Φ.Ε. τέκνα και άνω».

3. Η τελευταία παράγραφος του άρθρου 9 του ν. 3634/2008 καταργείται.

4. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' «Φυσικά Πρόσωπα» του άρθρου 11 του ν. 3634/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επί της συνολικής αξίας της ακίνητης περιουσίας μετά την αφαίρεση των ποσών που προβλέπονται στο άρθρο 9 του ν. 3634/2008, επιβάλλεται τέλος με συντελεστή ένα τοις χιλίοις (1%)».

5. Το τρίτο από το τέλος εδάφιο του άρθρου 11 του ν. 3634/2008, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το τέλος που αναλογεί στη συνολική αξία των κτισμάτων που υπόκεινται σε φορολογία, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα (1) ευρώ

ανά τετραγωνικό μέτρο με εξαίρεση τα ημιτελή κτίσματα και τα γεωργικά και κτηνοτροφικά κτήρια».

6. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων των φυσικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 15, 22, 23 και 24 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 197 Α'), όπως ισχύουν. Δεν επιβάλλεται το αυτοτελές πρόστιμο όταν δεν προκύπτει διαφορά φόρου για καταβολή, εφόσον έχει ήδη επιβληθεί αυτοτελές πρόστιμο για τη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

3. Ως αφετηρία για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων της προηγούμενης παραγράφου, ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης Ε9. Ειδικότερα για το έτος 2008, ως αφετηρία για την επιβολή των ανωτέρω πρόσθετων φόρων και προστίμων, ορίζεται η επόμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης Ε9, εφόσον παρήλθε άπρακτη η προθεσμία των εξήντα εργάσιμων ημερών από την έκδοση του εκκαθαριστικού».

7. Η παράγραφος 4 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Στα νομικά πρόσωπα, τα οποία δεν υπέβαλαν αρχικές δηλώσεις ενιαίου τέλους ακινήτων μετά από παρέλευση τριών μηνών από την καταληκτική προθεσμία υποβολής της δήλωσης, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο που ορίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στην οποία γίνεται σύντομη περιγραφή της παράβασης, η οποία καταχωρείται και κοινοποιείται αρμοδίως. Για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, τη βεβαίωση και την καταβολή του προστίμου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό, το πρόστιμο της παραγράφου αυτής

περιορίζεται στα τρία πέμπτα (3/5) αυτού. Σε περίπτωση αποδεδειγμένης ανυπαρξίας της παράβασης το πρόστιμο διαγράφεται. Η πράξη διαγραφής πρέπει να περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία για την ανυπαρξία της παράβασης».

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 6 ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2008 και των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 7 από 1ης Ιανουαρίου 2009.

9. Η περίπτωση ιβ' του άρθρου 8 του ν. 3634/2008 (ΦΕΚ 9 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) Τα νομικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3647/2008 (ΦΕΚ 37 Α') για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2009».

Άρθρο 7

Δήλωση στοιχείων ακινήτων

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η δήλωση στοιχείων ακινήτων υποβάλλεται τις ίδιες ημερομηνίες με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994) τα οποία δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, υποβάλλουν τη δήλωση στοιχείων ακινήτων στις προθεσμίες που ορίζονται από την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου.

Τα νομικά πρόσωπα τα οποία, λόγω υπερδωδεκάμηνης χρήσης, δεν υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος με τη λήξη του πρώτου τμήματος αυτής, δωδεκάμηνης ή μικρότερης χρονικής διάρκειας, εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η μεταβολή, υποβάλλουν τη δήλωση στοιχείων ακινήτων μέχρι τη δέκατη ημέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη του οικείου ημερολογιακού έτους.

Σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η προερχόμενη από τη μετατροπή ή συγχώ-

νευση επιχείρηση, καθώς και η απορροφώσα, σε περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων για λογαριασμό της επιχείρησης που μετασηματίστηκε, την ίδια ημερομηνία με την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλει στο όνομα της τελευταίας.

Τα νομικά πρόσωπα που υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος με τη λήξη της εκκαθάρισης ή της διάλυσης υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση στοιχείων ακινήτων την ίδια ημερομηνία.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, καθορίζεται κατ' έτος ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, ο τρόπος υποβολής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος».

2. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2009.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Άρθρο 8

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρείται η ναύλωση ή η μίσθωση σκαφών ή αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό. Η ναύλωση επαγγελματικών πλοίων αναψυχής του ν. 2743/1999 απαλλάσσεται, εφόσον αυτά προσεγγίζουν κατά την πραγματοποίηση των πλόων τους και σε λιμένες εκτός Ελλάδας».

2. Το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ίδιου Κώδικα, αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης που αφορούν στα πλοία του ν. 2743/1999 εφαρμό-

ζονται και για τα λοιπά επαγγελματικά πλοία».

3. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέα υποπερίπτωση iv, ως εξής:

«iv) Υπεύθυνη δήλωση με την οποία γνωστοποιεί τις τυχόν αιτίες για τις οποίες πρόκειται να συνταχθεί έγγραφο με το οποίο διορθώνεται, συμπληρώνεται, τροποποιείται ή επαναλαμβάνεται άλλο έγγραφο το οποίο αφορά πράξεις της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 6».

4. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 37 του Κώδικα ΦΠΑ αναριθμείται σε γ' και προστίθεται νέα περίπτωση β', ως εξής:

«β) να μην συντάσσουν έγγραφα διορθωτικά, συμπληρωματικά, τροποποιητικά ή επαναληπτικά των εγγράφων που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση α', εφόσον δεν παραδίδεται σε αυτούς θεωρημένο αντίγραφο της πράξης προσδιορισμού του φόρου που εκδίδεται σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 49».

5. Η παράγραφος 4 του άρθρου 37 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο υποθηκοφύλακας ή ο προϊστάμενος του κτηματολογικού γραφείου είναι υποχρεωμένος να αρνηθεί τη μεταγραφή σύμβασης ή δικαστικής απόφασης ή οποιασδήποτε άλλης πράξης που αφορά πράξεις επί ακινήτων που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 περίπτωση α' του άρθρου 6, πλην της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, αν δεν προσκομίζεται σε αυτόν αντίγραφο της ειδικής δήλωσης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 36 ή θεωρημένο αντίγραφο της πράξης προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 49 προκειμένου για έγγραφα διορθωτικά, συμπληρωματικά, τροποποιητικά ή επαναληπτικά των παραπάνω εγγράφων».

6. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Μετά την παρέλευση της προθεσμίας που

ορίζεται στην παράγραφο 1 και σε κάθε περίπτωση πριν από την καταχώριση της πράξης προσδιορισμού του φόρου στο οικείο βιβλίο, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49 ή 50, επιτρέπεται επίσης η υποβολή αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων.

Αρχική ή τροποποιητική δήλωση, η οποία υποβάλλεται μετά την καταχώριση της πράξης προσδιορισμού του φόρου στα οικεία βιβλία, για τη συγκεκριμένη φορολογική ή διαχειριστική περίοδο που ελέγχθηκε, είναι απαράδεκτη και δεν παράγει έννομο αποτέλεσμα».

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 49 του Κώδικα ΦΠΑ αναριθμείται σε περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού και προστίθεται νέα περίπτωση β' ως εξής:

«β) Μερική πράξη είναι και η πράξη που εκδίδεται επί ειδικής δήλωσης για τη μεταβίβαση ακινήτων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 48. Η έκδοση της πράξης αυτής δεν αποκλείει την έκδοση συμπληρωματικής πράξης επί της ειδικής δήλωσης όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της υποπερίπτωσης ιν της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 36».

8. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του Κώδικα ΦΠΑ καταργείται.

9. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 52 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Αν υποβληθεί αίτημα για διοικητική επίλυση της διαφοράς με ιδιαίτερη αίτηση, η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλεται με την υποβολή της αίτησης, μη υπολογιζόμενης της ημέρας υποβολής αυτής και συνεχίζεται από την επόμενη εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα, της ημέρας υπογραφής της πράξης ματαίωσης ή μερικής επίλυσης της διαφοράς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ Κ.Β.Σ.

Άρθρο 9

Περαίωση υποβαλλόμενων φορολογικών δηλώσεων χωρίς έλεγχο, διοικητική επίλυση της διαφοράς

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 14 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ 253 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Εξαιρούνται γενικώς της διαδικασίας περαίωσης κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου οι δηλώσεις των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εργοληπτική κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων ή την εκτέλεση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, των γεωργικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων των παραγράφων 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994, ΦΕΚ 151 Α΄), εφόσον οι ως άνω επιχειρήσεις δεν προσδιορίζουν τα καθαρά τους κέρδη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 αυτού του Κώδικα, καθώς και των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών, των επιχειρήσεων που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς φορολογίας πλοίων για τη δραστηριότητα της εκμετάλλευσης του πλοίου και των επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών που δεν τήρησαν βιβλία, αν και είχαν σχετική υποχρέωση».

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται για τις δηλώσεις που αφορούν διαχειριστικές περιόδους που λήγουν από 31.12.2008 και μετά.

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου 70 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Επί διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 7, περιορίζεται στο μισό (1/2) το προβλεπόμενο ποσοστό προσαύξησης του συντελεστή καθαρού κέρδους ή καθαρού εισοδήματος ή καθαρών αμοιβών, στις περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 2 του άρθρου 32, 2 και 5 του άρθρου 34 και 5 του

άρθρου 49, καθώς και σε άλλη περίπτωση που σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα οι πιο πάνω διατάξεις έχουν ανάλογη εφαρμογή».

Άρθρο 10

Ρύθμιση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων

1. Οι επιτηδευματίες με υποθέσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 9 του ν. 3259/2004 (ΦΕΚ 149 Α΄) μπορούν να υποβάλουν την προβλεπόμενη από την παράγραφο αυτή αίτηση μέχρι 15.6.2009.

2. Η έκδοση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 3259/2004, καθώς και η υποβολή αυτών από τους ίδιους τους επιτηδευματίες στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του ίδιου άρθρου, για την περαίωση των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 11 του ανωτέρω νόμου και των άρθρων 28 του ν. 3697/2008 (ΦΕΚ 194 Α΄) και 89 του ν. 3746/2009 (ΦΕΚ 27 Α΄), λήγει την 30.6.2009.

3. Υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκαν και κοινοποιήθηκαν τα εκκαθαριστικά σημειώματα του άρθρου 9 του ν. 3259/2004 στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1 έως 11 του νόμου αυτού, καθώς και των διατάξεων των άρθρων 28 του ν. 3697/2008 και 89 του ν. 3746/2009, αλλά δεν επήλθε περαίωση κατά τις ανωτέρω διατάξεις, μπορούν να περαιώνονται κατά τις διατάξεις αυτές εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή σχετικής γραπτής αίτησης του επιτηδευματία στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., η οποία υποβάλλεται μέχρι 30.4.2009.

4. Εφόσον για τις υποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν περιέλθει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πάσης φύσεως στοιχεία και πληροφορίες οι οποίες αρχικά δεν υφίσταντο και γενικά εφόσον έχουν μεταβληθεί τα δεδομένα του οικείου φακέλου, η περαίωση γίνεται κατά τα οριζόμενα στην εν λόγω παράγραφο, λαμβανομένων υπόψη των νέων δεδομένων και με την προϋπόθεση ότι οι υποθέσεις αυτές συνε-

χίζουν να είναι εκκρεμείς και δεν συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος εξαιρέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 23

Μείωση τέλους χαρτοσήμου
επί των εγγραφών στα βιβλία κοινοπραξιών

1. Μειώνεται κατά το ήμισυ το τέλος χαρτοσήμου που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του π.δ. της 28.7.1931 (ΦΕΚ 239 Α΄), όπως ισχύει, για τις εγγραφές περί καταθέσεως ή αναλήψεως χρημάτων από τα μέλη τους στα βιβλία των κοινοπραξιών των οποίων η σύσταση προβλέπεται ειδικά με διατάξεις νόμων για την ανάληψη και εκτέλεση δημοσίων έργων. Η μείωση αυτή δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που από την εγγραφή ή άλλο έγγραφο αποδεικνύεται ότι η κατάθεση ή η ανάληψη αφορά σύμβαση, πράξη κ.λπ. υποκείμενη σε τέλος χαρτοσήμου, οπότε οφείλεται το προβλεπόμενο για τη σύμβαση, πράξη κ.λπ. τέλος χαρτοσήμου.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν για εγγραφές στα βιβλία των κοινοπραξιών που πραγματοποιούνται από την 1η του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010.

Άρθρο 24

Ρυθμίσεις στο φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου

1. Καταργούνται οι διατάξεις των περιπτώσεων γ΄ και δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α΄).

2. Καταργούνται οι διατάξεις της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 18 του ν. 1676/1986 και οι περιπτώσεις ε΄ και στ΄ αναριθμούνται σε δ΄ και ε΄ αντίστοιχα.

3. Καταργούνται οι διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 1676/1986.

Άρθρο 25

Μείωση συντελεστών τέλους ταξινόμησης και άλλες διατάξεις

1. Οι συντελεστές τέλους ταξινόμησης των περιπτώσεων α', β' και ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 121, των περιπτώσεων α', β', γ', δ', ε' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 123 και της παραγράφου 1 του άρθρου 124 του ν. 2960/2001, από την επομένη της ημερομηνίας κατάθεσης στη Βουλή του παρόντος νόμου έως και 7.8.2009, μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

2. Αυτοκίνητα οχήματα και μοτοσικλότες που εμπίπτουν στις ανωτέρω αναφερόμενες περιπτώσεις της παραγράφου 1 και για τα οποία μέχρι την έναρξη ισχύος της, είχαν κατατεθεί παραστατικά τελωνισμού και δεν έχουν εκδοθεί αποδεικτικά είσπραξης ή είχαν παραληφθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 1477/1984 (ΦΕΚ 144 Α') ή της παραγράφου 3 του άρθρου 133 του ν. 2960/2001 διέπονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

Αυτοκίνητα οχήματα και μοτοσικλότες που εμπίπτουν στις διατάξεις της ανωτέρω παραγράφου 1 για τα οποία έχουν εκδοθεί αποδεικτικά είσπραξης του τέλους ταξινόμησης, πλην όμως δεν έχουν ταξινομηθεί, μπορούν, μετά από αίτηση των εμπορικών επιχειρήσεων ή των ιδιοκτητών τους να υπαχθούν στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου με επανυπολογισμό του τέλους ταξινόμησης και συμψηφισμό του καταβληθέντος τέλους και επιστροφή της προκύπτουσας διαφοράς, με την προϋπόθεση ότι θα έχουν ταξινομηθεί μέχρι τη λήξη ισχύος της διάταξης της ανωτέρω παραγράφου 1.

3. Στην παράγραφο 2 του 121 μετά την Οδηγία 98/69 ΕΚ της περίπτωσης α' προστίθεται η φράση «Φάση Β», η αναφερόμενη Οδηγία 94/12 ΕΚ της περίπτωσης β' αντικαθίσταται από την Οδηγία 98/69 ΕΚ Φάση Α' και στις οδηγίες της περίπτωσης γ' προστίθεται και η Οδηγία 94/12 ΕΚ.

4. Καταργείται το τέλος της μεταβίβασης αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών τα οποία έχουν ταξινομηθεί έως και την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος στη Βουλή και το οποίο επιβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α'), όπως οι διατάξεις αυτές ισχύουν, για τη μεταβίβαση, από επαχθή αιτία, της κυριότητας αυτοκινήτου οχήματος και μοτοσικλέτας, με αίρεση ή χωρίς αίρεση.

Η κατάργηση ισχύει για μεταβιβάσεις από επαχθή αιτία, της κυριότητας αυτοκινήτου οχήματος και μοτοσικλέτας, οι οποίες πραγματοποιούνται από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης του παρόντος νόμου στη Βουλή μέχρι 7.8.2009.

5. Καταργείται το τέλος αδειας αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών που μεταβιβάζονται και έχουν ταξινομηθεί έως και την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος στη Βουλή, το οποίο επιβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 2873/2000, όπως ισχύει, για την έκδοση της άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος και μοτοσικλέτας και για την αντικατάσταση ή ανανέωση αυτής.

Η κατάργηση ισχύει για τις άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, οι οποίες εκδίδονται από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης του παρόντος νόμου στη Βουλή μέχρι 7.8.2009.

.....

Άρθρο 44

Τροποποιήσεις στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων

Κατά τη σύνταξη με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία σε εκτέλεση προσυμφώνων, που έχουν συνταχθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2000, επιτρέπεται η υποβολή της δήλωσης φόρου μεταβίβασης μόνο από τον αγοραστή ή τους ειδικούς ή καθολικούς διαδόχους αυτού, εφόσον συνταχθούν μέσα σε προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυ-

βερνήσεως. Κατά τη σύνταξη των συμβολαίων αυτών, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, δεν απαιτείται η αναγραφή του αριθμού φορολογικού μητρώου του πωλητή και η προσκόμιση από αυτόν του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, του πιστοποιητικού ή της δήλωσης του άρθρου 81 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, του πιστοποιητικού του άρθρου 105 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών και του πιστοποιητικού του άρθρου 18 του ν. 3634/2008 (ΦΕΚ 9 Α'). Αντίγραφα των οριστικών συμβολαίων, που καταρτίζονται κατά τα προηγούμενα, αποστέλλονται, με ευθύνη του συμβολαιογράφου, στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του πωλητή δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Άρθρο 45

Περαίωση εκκρεμών υποθέσεων φορολογίας κεφαλαίου

A. 1. Σε υποθέσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων που εκκρεμούν ενώπιον των φορολογικών αρχών και αφορούν ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου, στις οποίες εφαρμόζεται, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους, κατά τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία εκείνη που προκύπτει αντικειμενικά με την πρώτη εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων στην περιοχή, εφόσον η φορολογική ενοχή γεννήθηκε μέσα στο έτος της πρώτης εφαρμογής και πριν από αυτή. Για την αποδοχή της φορολογητέας αυτής αξίας υποβάλλεται από τον υπόχρεο στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), εντός ανατρεπτικής προθεσμίας που αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λήγει στις 31.12.2009, η οικεία φορολογική δήλωση,

στην οποία επισυνάπτονται και τα αντίστοιχα φύλλα υπολογισμού της αξίας των ακινήτων.

2. Με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης κατά την προηγούμενη παράγραφο επέρχεται εξώδικη λύση της διαφοράς, υπό τον όρο ότι όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία στο φύλλο υπολογισμού της αξίας του ακινήτου είναι ειλικρινή. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών, επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Αν η αξία του ακινήτου που δηλώθηκε με την αρχική δήλωση είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει με τη δήλωση της παραγράφου 1 της ενότητας αυτής, η φορολογική υπόθεση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, περαιώνεται ως ειλικρινής με βάση την αξία της αρχικής δήλωσης.

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στις υποθέσεις για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει ασκηθεί εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη προσφυγή για την αξία των ακινήτων και εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον δεν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης αποδοχής της κατά την παράγραφο 1 φορολογητέας αξίας, έστω και αν έχουν εκδοθεί γι' αυτές προδικαστικές αποφάσεις. Για τις υποθέσεις αυτές οι υπόχρεοι, κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης στην αρμόδια ΔΟΥ πρέπει να προσκομίσουν βεβαίωση του γραμματέα του διοικητικού δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, ότι αυτή εκκρεμεί και δεν έχει συζητηθεί στην ουσία της. Η βεβαίωση αυτή μπορεί να αναγραφεί και πάνω στη φορολογική δήλωση που θα υποβληθεί. Ο προϊστάμενος της ΔΟΥ γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στο διοικητικό δικαστήριο την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Η δίκη καταργείται ως προς το ακίνητο για το οποίο υποβλήθηκε η δήλωση και ο φάκελος επαναφέρεται στην αρμόδια φορολογική αρχή. Αν η προσφυγή αφορά και άλλα περιουσιακά στοιχεία, εκτός από τα ακίνητα για

τα οποία υποβλήθηκε η φορολογική δήλωση, ο φάκελος παραμένει στο δικαστήριο και η δίκη συνεχίζεται ως προς αυτά.

5. Οι υπόχρεοι που θα υποβάλουν τη φορολογική δήλωση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 4 του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από την καταβολή οποιουδήποτε πρόσθετου φόρου, προστίμου ή άλλης κύρωσης, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2. Ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος αυτομάτου υπερτιμήματος και το τέλος συναλλαγής ακινήτων που προκύπτει με τη δήλωση αυτή καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, ο δε φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικίων καταβάλλεται σε δώδεκα (12) ίσες διμηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι η κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, εκτός από την τελευταία. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την υποβολή της δήλωσης και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών ή διμήνων αντίστοιχα από τη βεβαίωση.

6. Αν εξοφληθεί ολόκληρος ο οφειλόμενος φόρος μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται έκπτωση ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%).

Β. 1. Υποθέσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικίων, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές, στις οποίες δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας τους και οι οποίες, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκκρεμούν ενώπιον των ΔΟΥ, περαιώνονται οριστικά ως εξής:

α) Σε υποθέσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, δωρεών, γονικών παροχών και προικίων, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων, για τις οποίες η οικεία δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος, οι

υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την προεκτίμηση που προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ στην αρχική δήλωση, μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου ή πράξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος. Για τις υποθέσεις αυτές οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία της πράξης την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Σε υποθέσεις φόρου κληρονομιών, εφόσον γι' αυτές έχουν κοινοποιηθεί πράξεις μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία της πράξης την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

γ) Σε υποθέσεις φόρου κληρονομιών, εφόσον γι' αυτές δεν έχουν κοινοποιηθεί πράξεις μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία τη δηλωθείσα αξία κάθε ακινήτου προσαυξημένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Για την αποδοχή της φορολογητέας αυτής αξίας υποβάλλεται από τον υπόχρεο στον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ η οικεία φορολογική δήλωση, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας που αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λήγει στις 31.12.2009.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και στις υποθέσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικίων, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές, στις οποίες δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας τους, για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει ασκηθεί εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη

προσφυγή για την αξία των ακινήτων και εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον δεν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης αποδοχής της φορολογητέας αξίας, έστω και αν έχουν εκδοθεί γι' αυτές προδικαστικές αποφάσεις. Για τις υποθέσεις αυτές οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία της πράξης την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης στην αρμόδια ΔΟΥ πρέπει να προσκομίσουν βεβαίωση του γραμματέα του διοικητικού δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, ότι αυτή εκκρεμεί και δεν έχει συζητηθεί στην ουσία της. Η βεβαίωση αυτή μπορεί να αναγραφεί και πάνω στη φορολογική δήλωση που θα υποβληθεί. Ο προϊστάμενος της ΔΟΥ γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στο διοικητικό δικαστήριο την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Η δίκη καταργείται ως προς το ακίνητο για το οποίο υποβλήθηκε η δήλωση και ο φάκελος επαναφέρεται στην αρμόδια φορολογική αρχή. Αν η προσφυγή αφορά και άλλα περιουσιακά στοιχεία, εκτός από τα ακίνητα για τα οποία υποβλήθηκε η φορολογική δήλωση, ο φάκελος παραμένει στο δικαστήριο και η δίκη συνεχίζεται ως προς αυτά.

3. Με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης κατά την προηγούμενη παράγραφο επέρχεται εξώδικη λύση της διαφοράς, υπό τον όρο ότι όλα τα στοιχεία του ακινήτου είναι ειλικρινή. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών, επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Αν η αξία του ακινήτου που δηλώθηκε με την αρχική δήλωση είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει κατά τις παραγράφους 1 και 2 της ενότητας αυτής, η φορολογική υπόθεση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, περαιώνεται ως ειλικρινής με βάση την αξία της αρχικής δήλωσης.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 της ενότητας Α του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις υποθέσεις της ενότητας αυτής.

Γ. Οι διατάξεις της ενότητας Α του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα στις υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου για τα ακίνητα τα οποία βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες σταδιακά επεκτείνεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας τους και εκκρεμούν κατά την έναρξη εφαρμογής του στις περιοχές αυτές. Η προθεσμία υποβολής της δήλωσης αποδοχής της φορολογητέας αξίας των ακινήτων ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες από την εφαρμογή του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας. Η προθεσμία αυτή, εάν υπερβαίνει το χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή του οικείου φόρου, περιορίζεται μέχρι ένα μήνα πριν από τη λήξη του χρόνου αυτού.

Δ. Οι υπόχρεοι που δεν έχουν υποβάλει δήλωση φόρου μεταβίβασης ακινήτων, φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών ή προίκας και φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων, δύνανται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας που αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λήγει στις 31.12.2009, να υποβάλουν την οικεία αρχική ή συμπληρωματική δήλωση χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου, προστίμου ή άλλης κύρωσης, εφόσον η φορολογική ενοχή γεννήθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου και δεν έχει κοινοποιηθεί η οικεία πράξη ή φύλλο ελέγχου.

Ε. 1. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, με ταυτόχρονη εφαρμογή της ενότητας Α.

2. Οι διατάξεις της ενότητας Β του άρθρου 14 του ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α') καταργούνται.

Άρθρο 46

Περαίωση εκκρεμών υποθέσεων Φόρου
Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας

1. Υποθέσεις Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας των ετών 1997 έως και 2007, που εκκρεμούν ενώπιον των φορολογικών αρχών, περαιώνονται οριστικά με οίκοθεν ενέργεια του προϊστάμενου της αρμόδιας ΔΟΥ. Αν ο υπόχρεος επιθυμεί την περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, μπορεί να υποβάλει σχετική αίτηση στον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2009. Οι υποθέσεις περαιώνονται με βάση τη δηλωθείσα αξία των ακινήτων προσαυξημένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%). Ειδικά για το έτος 1997 η αξία των εντός αντικειμενικού συστήματος ακινήτων δεν προσαυξάνεται με το ανωτέρω ποσοστό, εφόσον ο υπόχρεος έχει αποδεχθεί την προταθείσα από το Υπουργείο Οικονομικών αξία για τα ακίνητα αυτά.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ως εκκρεμείς ορίζονται οι υποθέσεις για τις οποίες έχει υποβληθεί δήλωση Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας και δεν έχει εκδοθεί καταλογιστική πράξη. Η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις για τις οποίες έχει υποβληθεί στο οικείο έτος μερική δήλωση και δεν έχει ακολουθήσει η υποβολή αρχικής δήλωσης.

3. Σε περιπτώσεις που έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία που προσδιόρισε ο αρμόδιος προϊστάμενος με το φύλλο ελέγχου, μειωμένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη της δηλωθείσας αξίας, προσαυξανομένης κατά το ποσοστό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

4. Υποθέσεις Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί δήλωση αλλά έχει εκδοθεί και καταχωρηθεί στο οικείο βιβλίο φύλλο ελέγχου Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας ή έχει κοινοποιηθεί φύλλο

ελέγχου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, περαιώνονται με βάση την αξία που έχει προσδιορίσει ο προϊστάμενος της αρμόδιας φορολογικής αρχής, μειωμένη κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

5. Οι υπόχρεοι που θα υπαχθούν στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού απαλλάσσονται από την καταβολή οποιουδήποτε πρόσθετου φόρου, προστίμου ή άλλης κυρώσεως, για τα ακίνητα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος.

6. Η κατά τις παρούσες διατάξεις περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας γίνεται με τους πιο κάτω όρους και προϋποθέσεις:

- α) Περαιώνεται υποχρεωτικά η πρώτη κατά σειρά ανέλεγκτη και οι συνεχόμενες με αυτή ανέλεγκτες υποθέσεις που υπάγονται στη ρύθμιση του νόμου αυτού.
- β) Επιτρέπεται η περαίωση ορισμένων, μόνο, από τις ανέλεγκτες υποθέσεις που υπάγονται στη ρύθμιση, με την επιφύλαξη των διατάξεων της ανωτέρω περίπτωσης α'.
- γ) Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στο Δημόσιο κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν αναζητούνται ούτε συμψηφίζονται.

7. Για την υλοποίηση της περαίωσης των εκκρεμών υποθέσεων του άρθρου αυτού ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ συντάσσει Εκκαθαριστικό Σημείωμα περαίωσης Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας σε δύο (2) αντίτυπα στο οποίο περιέχονται για καθεμία υπόθεση και τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο του φυσικού προσώπου ή η επωνυμία του νομικού προσώπου,
- β) η διεύθυνση,
- γ) ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου,
- δ) η αρμόδια ΔΟΥ και ο κωδικός της ΔΟΥ στην οποία υπεβλήθη η τελευταία ανέλεγκτη δήλωση,
- ε) τα έτη που εκκρεμούν,
- στ) το σύνολο της φορολογητέας αξίας κατ' έτος και κατά δήλωση,
- ζ) ο φόρος που καταβλήθηκε κατ' έτος βάσει δήλωσης,

- η) το σύνολο της φορολογητέας αξίας κατ' έτος που προκύπτει σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 3 και 4 του παρόντος,
- θ) ο φόρος που προκύπτει κατ' έτος σύμφωνα με τη φορολογητέα αξία των παραγράφων 1, 3 και 4 του παρόντος,
- ι) το σύνολο του φόρου περαίωσης κατ' έτος και το σύνολο της οφειλής,
- ια) το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής οφειλής που πρέπει να καταβληθεί με την υπογραφή του Εκκαθαριστικού Σημειώματος περαίωσης.

8. Αν οι αρμόδιες για τα ανέλεγκτα έτη ΔΟΥ είναι περισσότερες από μία το Εκκαθαριστικό Σημείωμα περαίωσης Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ που είναι αρμόδιος για το τελευταίο ανέλεγκτο έτος, μετά την αποστολή των Εκκαθαριστικών Σημειωμάτων περαίωσης από τις ΔΟΥ που είναι αρμόδιες για τα προηγούμενα έτη, μέχρι την 15η Σεπτεμβρίου 2009.

9. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας για την έκδοση του Εκκαθαριστικού Σημειώματος περαίωσης Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας ΔΟΥ επιδίδει ένα αντίτυπο αυτού στον υπόχρεο, ο οποίος δύναται να το αποδεχθεί εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοσή του, καταβάλλοντας το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού ποσού περαίωσης. Η υπογραφή από τον υπόχρεο του Εκκαθαριστικού Σημειώματος περαίωσης και η καταβολή του ανωτέρω ποσοστού συνεπάγεται την ανεπιφύλακτη και αμετάκλητη αποδοχή του περιεχομένου του, καθώς και όσων ορίζονται στο άρθρο αυτό σχετικά με την περαίωση των υποθέσεων Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. Το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται σε δώδεκα (12) ίσες μηνιαίες δόσεις όχι

μικρότερες των εκατό (100) ευρώ με εξαίρεση την τελευταία. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από εκείνον εντός του οποίου υπογράφηκε από τον υπόχρεο το Εκκαθαριστικό Σημείωμα περαίωσης Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των αντίστοιχων επόμενων μηνών, χωρίς να απαιτείται σχετική ειδοποίηση του υποχρέου. Σε περίπτωση που καταβληθεί το σύνολο του ποσού μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται έκπτωση ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%).

10. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

11. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και λήγει την 30ή Οκτωβρίου 2009.

12. Οι διατάξεις της ενότητας Γ του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις υποθέσεις ενιαίου τέλους ακινήτων νομικών προσώπων.

.....

Άρθρο 49 Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται ειδικότερα στις επί μέρους διατάξεις του.

2. Ειδικά η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 και των άρθρων 10 και 17 αρχίζει από την κατάθεση του παρόντος νόμου στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

**ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ.
61/22-5-2009 ΦΕΚ 83/1-6-2009 (τ. Α')**

Απόσπαση της περιφέρειας του Δήμου Κερατσινίου, από το Έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Πειραιώς και υπαγωγής του στο Ειδικό Άμισθο Υποθηκοφυλακείο Νίκαιας.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 3680/1957 (Α' 56 όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 2145/1993 (Α' 98).
2. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το π.δ. 63/2005.
3. Την υπ' αριθμ. 13/17.9.2008 γνωμοδότηση της Ολομέλειας των Δικαστών του Πρωτοδικείου Πειραιώς.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

5. Την υπ' αριθμ. 56/30.3.2009 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

Άρθρο ΜΟΝΟ

Η περιφέρεια του Δήμου Κερατσινίου αποσπάται από το Έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Πειραιώς και υπάγεται στο Ειδικό Άμισθο Υποθηκοφυλακείο Νίκαιας.

Στον Υπουργό Δικαιοσύνης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 44 και 45 του ν. 3763/2009 (Φ.Ε.Κ. 80 Α' /27.5.2009) «Ενσωμάτωση Οδηγιών 2006/98/ΕΚ, 2008/8/ΕΚ και 2007/74/ΕΚ, διατάξεων των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2006/69/ΕΚ, διατάξεις φορολογίας εισοδήματος, κεφαλαίου, ΦΠΑ και λοιπών φορολογιών και λοιπές διατάξεις» και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους.

Εγκ. υπ' αριθ.

πρωτ. 1057490/194/Β0013/

πολ. 1076/10-6-2009 Υπ. Οικ. και Οικονομικών

Με τις διατάξεις των άρθρων 44 και 45 του ν. 3763/2009 (Φ.Ε.Κ. 80 Α' /27.5.2009) «Ενσωμάτωση Οδηγιών 2006/98/ΕΚ, 2008/8/ΕΚ και 2007/74/ΕΚ, διατάξεων των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2006/69/ΕΚ, διατάξεις φορολογίας εισοδήματος, κεφαλαίου, ΦΠΑ και λοιπών φορολογιών και λοιπές διατάξεις» που ισχύει από 27.5.2009 παρέχεται εκ νέου η δυνατότητα οριστικοποίησης παλαιών προσυμφώνων μεταβίβασης ακινήτων με το δικαίωμα της αυτοσύμβασης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας καθώς επίσης ρυθμίζονται θέματα περαίωσης εκκρεμών υποθέσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων.

Με την παρούσα σας κοινοποιούμε τις ανωτέρω διατάξεις και σας παρέχουμε οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους.

Άρθρο 44

Τροποποιήσεις στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων

Με τη διάταξη του άρθρου 22 του ν. 3427/2005 (Φ.Ε.Κ. 312 Α') δόθηκε η δυνατότητα σύνταξης οριστικών συμβολαίων σε εκτέλεση προσυμφώνων με το δικαίωμα της αυτοσύμβασης χωρίς την προσκόμιση από τον πωλητή των απαιτούμενων από το νόμο πιστοποιητικών. Η ισχύς της διάτα-

ξης αυτής παρατάθηκε με το άρθρο 16 του ν. 3522/2006 (Φ.Ε.Κ. 276 Α') μέχρι την 30-11-2007.

Με τη διάταξη του άρθρου 44 παρέχεται εκ νέου η δυνατότητα οριστικοποίησης παλαιών προσυμφώνων με το δικαίωμα της αυτοσύμβασης εντός προθεσμίας ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Επισημαίνεται ότι στη ρύθμιση υπάγονται **όλα** τα προσύμφωνα μεταβίβασης ακινήτων που περιέχουν τη ρήτρα της αυτοσύμβασης και έχουν συνταχθεί μέχρι την **31η Δεκεμβρίου 2000, χωρίς να απαιτείται άλλη προϋπόθεση** (π.χ. εξόφληση του τιμήματος, παράδοση της νομής και κατοχής του ακινήτου). Συνεπώς, στη ρύθμιση υπάγονται και τα εργολαβικά προσύμφωνα.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή σε οριστικά συμβόλαια μεταβίβασης που συντάσσονται μόνο με επαχθή αιτία, π.χ. λόγω πωλήσεως, και δεν εφαρμόζονται κατά τη σύνταξη οριστικών συμβολαίων δωρεών ή γονικών παροχών σε εκτέλεση προσυμφώνων.

Άρθρο 45

Περαίωση εκκρεμών υποθέσεων φορολογίας κεφαλαίου

Με τις διατάξεις του άρθρου 45 παρέχεται η δυνατότητα οριστικής περαίωσης των εκκρεμών υποθέσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων με την παροχή διευκολύνσεων που προβλέπονται σε αυτές.

Ειδικότερα, ορίζονται τα ακόλουθα:

Α. ΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΗΚΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1. Πεδίο εφαρμογής

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Α' του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου παρέ-

χεται η δυνατότητα περαιώσης εκκρεμών υποθέσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων **που αφορούν ακίνητα** που βρίσκονται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου, στις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (27.5.2009), εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας αυτών, κατά τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982.

Στις περιπτώσεις αυτές οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αντικειμενική αξία που ίσχυε κατά την πρώτη εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος στην περιοχή, **εφόσον η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε πριν από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής.**

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, εκκρεμείς θεωρούνται οι ακόλουθες υποθέσεις: α) Υποθέσεις για τις οποίες μέχρι την 27.5.2009 έχει υποβληθεί δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη, αρχική ή συμπληρωματική) και δεν έχει εκδοθεί η οικεία καταλογιστική πράξη ή έχει κοινοποιηθεί πράξη αλλά δεν έχει οριστικοποιηθεί ή έχει μεν καταστεί οριστική η πράξη, αλλά κατά την 27.5.2009 είχε ασκηθεί εκπρόθεσμη προσφυγή για την αξία του ακινήτου.

Ειδικά, όσον αφορά τις υποθέσεις (φόρου δωρεών, γονικών παροχών, μεταβίβασης ακινήτων, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων) για τις οποίες έχει προσδιοριστεί προσωρινή αξία, εκκρεμείς θεωρούνται εκείνες, για τις οποίες έχει καταχωρηθεί η οικεία δήλωση και δεν έχει γίνει αποδεκτή η προσωρινή αξία ή δεν έχει παρέλθει το δίμηνο για την αποδοχή της.

Στις υποθέσεις που έχει κοινοποιηθεί πράξη της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και δεν έχει καταστεί αυτή οριστική, οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης υπαγωγής στις ρυθμίσεις της διάταξης του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου ή μεταξύ της εξώδικης λύσης

της διαφοράς. Επισημαίνεται ότι τα οριζόμενα στις εγκυκλίους με αριθ. 1062222/198/ 0013/ ΠΟΛ. 1079/27.7.2004 και 1098592/ 315/0013/ ΠΟΛ. 1129/8.12.2004, τα οποία έχουν εφαρμογή στο στάδιο του ελέγχου και του συμβιβασμού στις ανωτέρω υποθέσεις, δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης περαιώσης.

β) Υποθέσεις για τις οποίες έχει ασκηθεί εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη προσφυγή για την αξία των ακινήτων και εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον δεν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους στο βαθμό που εκκρεμούν, έστω και αν για αυτές έχουν εκδοθεί προδικαστικές αποφάσεις. Αν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους, δε θεωρούνται εκκρεμείς, έστω και αν δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες αποφάσεις.

Επισημαίνεται ότι στη ρύθμιση υπάγονται οι υποθέσεις εκείνες, στις οποίες οι λόγοι της (εμπρόθεσμης ή εκπρόθεσμης) προσφυγής αναφέρονται στην **αξία του ακινήτου** που προσδιορίστηκε με την καταλογιστική πράξη, και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ζήτημα (π.χ. μη χορήγηση απαλλαγής για οποιονδήποτε λόγο, αναγνώριση παθητικού κ.ά.).

Παραδείγματα

1) Δήλωση Φ.Μ.Α. και συμβόλαιο το 2004 με προσωρινή αξία, που δεν έγινε αποδεκτή από το φορολογούμενο. Ένταξη της περιοχής στο αντικειμενικό σύστημα το 2006.

Περαίωση της υπόθεσης με βάση τις αντικειμενικές αξίες του 2006.

2) Θάνατος του 1996. Δεν υποβλήθηκε δήλωση αλλά κοινοποιήθηκε πράξη της Δ.Ο.Υ. το 2006. Άσκηση προσφυγής κατά της πράξης στο διοικητικό πρωτοδικείο, η οποία εκκρεμεί. Ένταξη της περιοχής στο αντικειμενικό σύστημα το 2006.

Περαίωση της υπόθεσης με βάση τις αντικειμενικές αξίες του 2006 και χρόνο φορολογίας το 1996.

2. Διαδικασία και αποτελέσματα της περαίωσης

Για την περαίωση των ανωτέρω υποθέσεων οι φορολογούμενοι πρέπει να υποβάλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέχρι 31-12-2009 (ανατρεπτική προθεσμία) συμπληρωματική δήλωση με αίτημα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου, στην οποία επισυνάπτονται τα οικεία φύλλα υπολογισμού της αξίας των ακινήτων. Για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, κατά την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης, πρέπει να προσκομισθεί βεβαίωση του γραμματέα του διοικητικού δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, ότι αυτή εκκρεμεί και δεν έχει συζητηθεί στην ουσία της. Η βεβαίωση αυτή μπορεί να αναγραφεί από το γραμματέα του δικαστηρίου και στο σώμα της φορολογικής δήλωσης.

Με την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης οι υπόχρεοι αποδέχονται ως φορολογητέα αξία την αντικειμενική αξία που ίσχυε κατά την πρώτη εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος στην περιοχή, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του αντικειμενικού συστήματος.

Με την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης για την περαίωση των εκκρεμών υποθέσεων –κατά τα ανωτέρω– επέρχεται εξώδικη λύση της διαφοράς και η υπόθεση θεωρείται περαιωθείσα για τα ακίνητα που περιλαμβάνονται στη δήλωση αυτή με τον όρο ότι **όλα** τα στοιχεία που αναγράφονται στα φύλλα υπολογισμού της αξίας των ακινήτων είναι ειλικρινή. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών (π.χ. αφού περιέλθουν νέα στοιχεία στη Δ.Ο.Υ. ή ύστερα από μεταγενέστερη διαφορετική δήλωση του ίδιου του φορολογούμενου), η υπόθεση δε θεωρείται περαιωθείσα, αλλά εκδίδεται η οικεία πράξη επιβολής φόρου με βάση τα συγκριτικά στοιχεία (και όχι την αντικειμενική αξία της παρούσας διάταξης) και επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι υπόχρεοι σε φόρο έχουν τη δυνατότητα

να υποβάλουν συμπληρωματική δήλωση υπαγωγής στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου είτε για ένα είτε για όλα τα περιουσιακά στοιχεία των υποθέσεών τους. Ειδικότερα, για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στο αρμόδιο δικαστήριο ότι υποβλήθηκε η δήλωση περαίωσης της υπόθεσης και συνεπώς, η δίκη καταργείται ως προς το ακίνητο, για το οποίο υποβλήθηκε η δήλωση. Αν η προσφυγή αφορά και άλλα περιουσιακά στοιχεία, εκτός από εκείνα για τα οποία υποβλήθηκε η δήλωση περαίωσης, ο φάκελος παραμένει ως προς τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία στο δικαστήριο και η δίκη συνεχίζεται ως προς αυτά.

Αν η αξία των ακινήτων, όπως προκύπτει με την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης περαίωσης, είναι μικρότερη από εκείνη που είχε δηλωθεί με την αρχική δήλωση του φορολογούμενου, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής με βάση την αξία της αρχικής δήλωσης και με την επιφύλαξη ότι τα προβλεπόμενα στο φύλλο υπολογισμού της αξίας προσδιοριστικά στοιχεία είναι ειλικρινή.

3. Πρόσθετοι φόροι – Καταβολή του οικείου φόρου

Με την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης περαίωσης, οι υπόχρεοι απαλλάσσονται από την καταβολή οποιουδήποτε πρόσθετου φόρου, προστίμου ή άλλης κύρωσης (με την επιφύλαξη της επιβολής προσθέτων φόρων και προστίμων στην περίπτωση διαπίστωσης ανακρίβειας των προσδιοριστικών στοιχείων που αναγράφονται στα φύλλα υπολογισμού).

Στην περίπτωση που με την παρούσα ρύθμιση γίνεται μερική περαίωση της υπόθεσης (για ορισμένα μόνο ακίνητα), ως προς τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία εξακολουθούν να οφείλονται οι επιμεριστικά αναλογούντες πρόσθετοι φόροι και πρόστιμα.

Ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος αυτομάτου υπερτιμήματος και το τέλος συναλ-

λαγής ακινήτων που προκύπτει με τη δήλωση περαίωσης καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, ο δε φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικών καταβάλλεται σε δώδεκα (12) ίσες διμηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι η κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, πλην της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την υποβολή της δήλωσης και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών ή διμήνων αντίστοιχα από τη βεβαίωση.

Αν εξοφληθεί ολόκληρος ο οφειλόμενος φόρος μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης, δηλαδή με την υποβολή της δήλωσης, παρέχεται έκπτωση ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%).

Β. ΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 27.5.2009

1. Πεδίο εφαρμογής

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Β' του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου παρέχεται η δυνατότητα περαίωσης εκκρεμών –μέχρι την 27.5.2009– υποθέσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές, στις οποίες δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους. Σημειώνεται ότι η ρύθμιση δεν αφορά τα λοιπά (πλην ακινήτων) περιουσιακά στοιχεία (όπως π.χ. μετοχές, κινητά, εταιρικά μερίδια κ.λπ.).

Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται η ακόλουθη διάκριση:

α) Σε υποθέσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, δωρεών, γονικών παροχών και προικών, φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων, για τις οποίες η οικεία δήλωση έχει υποβληθεί

μέχρι και την 27.5.2009, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την προεκτίμηση που προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. στην αρχική δήλωση, μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, εκκρεμείς θεωρούνται οι υποθέσεις για τις οποίες έχει καταχωρηθεί η οικεία δήλωση και έχει προσδιοριστεί προσωρινή αξία από τη Δ.Ο.Υ., η οποία δεν έχει γίνει αποδεκτή από το φορολογούμενο και δεν έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου ή δεν έχει παρέλθει το δίμηνο για την αποδοχή της καθώς και οι υποθέσεις, για τις οποίες έχει εκδοθεί και καταχωρηθεί η οικεία πράξη αλλά δεν έχει κοινοποιηθεί.

Επισημαίνεται ότι για την υπαγωγή στη ρύθμιση των ανωτέρω υποθέσεων απαιτείται η οικεία φορολογική δήλωση να έχει υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. μέχρι την 27.5.2009, έστω και αν η φορολογική υποχρέωση γεννηθεί μετά την ημερομηνία αυτή. Επομένως, οι υποθέσεις, για τις οποίες η οικεία φορολογική δήλωση υποβάλλεται μετά την 27.5.2009, δεν υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση περαίωσης, έστω και αν η δήλωση υποβάλλεται σε αντικατάσταση προηγούμενης δήλωσης, η οποία είχε υποβληθεί πριν από την 27.5.2009, αλλά έχει ήδη λήξει η τρίμηνη προθεσμία ισχύος της (άρθρο 13 παρ. 1 α.ν. 1521/1950 και άρθρο 89 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών).

Επίσης, διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση η δήλωση περαίωσης γίνεται δεκτή μόνο, εφόσον έχει προηγηθεί η σύνταξη του οικείου συμβολαίου.

β) Στις ανωτέρω υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου, για τις οποίες έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου ή πράξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία της πράξης, την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Στις υποθέσεις αυτές που έχει κοινοποιηθεί

πράξη της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και δεν έχει καταστεί αυτή οριστική, οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης υπαγωγής στις ρυθμίσεις της διάταξης του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου ή μεταξύ της εξώδικης λύσης της διαφοράς. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για συμβιβασμό και δεν ασκηθεί προσφυγή, γίνεται οριστική βεβαίωση του οικείου φόρου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, οπότε, αν στη συνέχεια υποβληθεί δήλωση περαιώσης μέχρι την 31.12.2009, λαμβάνεται υπόψη η αξία της πράξης μειωμένη κατά 20%.

γ) Σε υποθέσεις φόρου κληρονομιών, εφόσον για αυτές έχουν κοινοποιηθεί πράξεις μέχρι την 27.5.2009, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την αξία της πράξης, την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

δ) Σε υποθέσεις φόρου κληρονομιών, εφόσον για αυτές δεν έχουν κοινοποιηθεί πράξεις μέχρι την 27.5.2009, έστω και αν αυτές έχουν εκδοθεί και έχουν καταχωρηθεί στο οικείο βιβλίο, οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία τη δηλωθείσα αξία κάθε ακινήτου προσαυξημένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

ε) Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανάλογα και στις υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου, για τις οποίες, κατά την 27.5.2009, έχει ασκηθεί εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη προσφυγή για την αξία των ακινήτων και εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον δεν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους στο βαθμό που εκκρεμούν, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης αποδοχής της φορολογητέας αξίας, έστω και αν για αυτές έχουν εκδοθεί προδικαστικές αποφάσεις. Αν έχουν συζητηθεί στην ουσία τους, δε θεωρούνται εκκρεμείς, έστω και αν δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες αποφάσεις.

Επισημαίνεται ότι –όπως και στην ενότητα Α'– στη ρύθμιση υπάγονται οι υποθέσεις εκεί-

νες, στις οποίες οι λόγοι της (εμπρόθεσμης ή εκπρόθεσμης) προσφυγής αναφέρονται στην **αξία του ακινήτου** που προσδιορίστηκε με την καταλογιστική πράξη, και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ζήτημα (π.χ. μη χορήγηση απαλλαγής για οποιονδήποτε λόγο, αναγνώριση παθητικού κ.ά.).

Για τις υποθέσεις αυτές οι υπόχρεοι μπορούν να αποδεχθούν ως φορολογητέα αξία την **αξία της πράξης, την οποία προσδιόρισε ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. (και όχι την αξία που έχει τυχόν προσδιορισθεί πρωτόδικως**, αν πρόκειται για υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του εφετείου) μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Παραδείγματα

1) Δήλωση Φ.Α.Υ. και συμβόλαιο το 2006. Μη αποδοχή της προσωρινής αξίας πώλησης από το φορολογούμενο.

Περαίωση της υπόθεσης με αξία πώλησης την αξία της προεκτίμησης από τη Δ.Ο.Υ. μειωμένη κατά 20%.

2) Δήλωση Φ.Μ.Α. την 20.5.2009. Προσδιορισμός της προσωρινής αξίας από τη Δ.Ο.Υ. Σύνταξη του συμβολαίου την 1.6.2009 με βάση τη δηλωθείσα αξία. Περαίωση της υπόθεσης με βάση την αξία της προεκτίμησης μειωμένη κατά 20%.

3) Θάνατος του 2000. Δήλωση φόρου κληρονομιάς το 2001, η οποία εκκρεμεί για έλεγχο.

Περαίωση της υπόθεσης με βάση τη δηλωθείσα αξία προσαυξημένη κατά 20%.

2. Διαδικασία και αποτελέσματα της περαίωσης

Για την αποδοχή της φορολογητέας αξίας, όπως ανωτέρω ορίζεται, υποβάλλεται από τον υπόχρεο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. η οικεία φορολογική δήλωση, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας που αρχίζει από την 27.5.2009 και λήγει την 31.12.2009.

Για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, κατά την υποβολή της δήλωσης, πρέπει να προσκομισθεί βεβαίωση

του γραμματέα του διοικητικού δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, ότι αυτή εκκρεμεί και δεν έχει συζητηθεί στην ουσία της. Η βεβαίωση αυτή μπορεί να αναγραφεί από το γραμματέα του δικαστηρίου και στο σώμα της φορολογικής δήλωσης.

Με την υποβολή της δήλωσης για την περαίωση των εκκρεμών υποθέσεων –κατά τα ανωτέρω– επέρχεται εξώδικη λύση της διαφοράς και η υπόθεση θεωρείται περαιωθείσα με τον όρο ότι **όλα** τα στοιχεία του ακινήτου είναι ειλικρινή. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών (π.χ. αφού περιέλθουν νέα στοιχεία στη Δ.Ο.Υ. ή ύστερα από μεταγενέστερη διαφορετική δήλωση του ίδιου του φορολογούμενου), η υπόθεση δε θεωρείται περαιωθείσα, αλλά εκδίδεται η οικεία πράξη επιβολής φόρου και επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι υπόχρεοι σε φόρο έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν δήλωση υπαγωγής στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου είτε για ένα είτε για όλα τα περιουσιακά στοιχεία των υποθέσεών τους. Ειδικότερα, για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στο αρμόδιο δικαστήριο ότι υποβλήθηκε η δήλωση περαίωσης της υπόθεσης και, συνεπώς, η δίκη καταργείται ως προς το ακίνητο, για το οποίο υποβλήθηκε η δήλωση. Αν η προσφυγή αφορά και άλλα περιουσιακά στοιχεία, εκτός από εκείνα για τα οποία υποβλήθηκε η δήλωση περαίωσης, ο φάκελος παραμένει ως προς τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία στο δικαστήριο και η δίκη συνεχίζεται ως προς αυτά.

Αν η αξία των ακινήτων, όπως προκύπτει με την υποβολή της δήλωσης περαίωσης, είναι μικρότερη από εκείνη που είχε δηλωθεί με την αρχική δήλωση του φορολογούμενου, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής με βάση την αξία της αρχικής δήλωσης και με την επιφύλαξη ότι τα προσδιοριστικά στοιχεία του ακινήτου είναι ειλικρινή.

Τα ανωτέρω οριζόμενα στην ενότητα Α.3.

σχετικά με τους πρόσθετους φόρους και την καταβολή του οικείου φόρου ισχύουν ανάλογα και στις υποθέσεις της ενότητας αυτής.

Γ. ΠΕΡΑΙΩΣΗ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 27.5.2009

Η διάταξη της ενότητας Γ' του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου είναι διαρκούς ισχύος και εφαρμόζεται σε εκκρεμείς υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου που αφορούν ακίνητα, τα οποία βρίσκονται σε περιοχές, όπου εφαρμόζεται για πρώτη φορά το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας αυτών μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου.

Στην περίπτωση αυτή παρέχεται αποκλειστική προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την εφαρμογή σε κάθε περιοχή του αντικειμενικού συστήματος για την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης από το φορολογούμενο με αίτημα υπαγωγής του στην παρούσα διάταξη.

Όσον αφορά τον τρόπο περαίωσης των υποθέσεων της ρύθμισης αυτής καθώς και τις προϋποθέσεις υπαγωγής τους στη ρύθμιση, ισχύουν τα ανωτέρω οριζόμενα στην ενότητα Α' του άρθρου 45 (περαίωση για ένα ή περισσότερα ακίνητα, καταβολή του φόρου στις δόσεις που ορίζονται στην ενότητα Α' κ.λπ.).

Επίσης, ορίζεται ειδικότερα ότι, εάν η ως άνω τετράμηνη προθεσμία για την υποβολή της συμπληρωματικής δήλωσης από το φορολογούμενο υπερβαίνει το χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή του οικείου φόρου, τότε η προθεσμία αυτή περιορίζεται μέχρι ένα μήνα πριν από τη λήξη του χρόνου παραγραφής, π.χ. έστω εκκρεμής υπόθεση φόρου μεταβίβασης παραγραφόμενη στις 31.12.2009 που αφορά ακίνητο σε περιοχή, όπου το αντικειμενικό σύστημα θα εφαρμοσθεί την 1.10.2009. Η προθεσμία υποβολής της συμπληρωματικής δήλωσης περαίωσης λήγει για την υπόθεση αυτή στις 30.11.2009 και όχι την 1.2.2010.

Σημειώνεται ότι παρόμοια διαδικασία περαίωσης είχε θεσπιστεί με τη διάταξη της ενότητας Β' του άρθρου 14 του ν. 2753/1999 (Φ.Ε.Κ. 249 Α'), η οποία καταργείται με την παρ. 2 της ενότητας Ε' του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου.

Δ. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

Με τη διάταξη της ενότητας Δ' του άρθρου 45 του κοινοποιούμενου νόμου παρέχεται η δυνατότητα, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας που αρχίζει από την 27.5.2009 και λήγει την 31.12.2009, υποβολής της οικείας αρχικής ή συμπληρωματικής δήλωσης από τους φορολογούμενους, χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου, προστίμου ή άλλης κύρωσης, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι την 27.5.2009 και δεν έχει κοινοποιηθεί η οικεία πράξη ή φύλλο ελέγχου.

Η δήλωση (αρχική ή συμπληρωματική) μπορεί να υποβάλλεται **για οποιονδήποτε λόγο** (π.χ. εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης για άρση χορηγηθείσας απαλλαγής α' κατοικίας λόγω μεταβίβασης του ακινήτου εντός της πενταετίας από τη χορήγησή της ή λόγω άρσης γεωργικής απαλλαγής, μη υποβολή δήλωσης για ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία κ.λπ.) και όχι μόνο για τη φορολογητέα αξία του ακινήτου.

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες περιπτώσεις περαίωσης των ενοτήτων Α', Β' και Γ' που αφορούν **μόνο σε υποθέσεις σχετικά με ακίνητα**, υπόχρεοι σε φόρο κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικών μπορούν να υποβάλουν κατά τις διατάξεις της ενότητας Δ', χωρίς την επιβολή πρόσθετων φόρων κ.λπ., δηλώσεις για **οποιασδήποτε φύσεως περιουσιακά στοιχεία** (π.χ. καταθέσεις, μετρητά, μετοχές κ.λπ.). Οι δηλώσεις μπορεί να είναι αρχικές, συμπληρωματικές ή διορθωτικές, είτε δηλαδή δεν έχουν υποβάλει καμία δήλωση (και έχει λήξει μέχρι την 27.5.2009 η προθεσμία υποβολής της) είτε έχουν υποβάλει την οικεία δήλωση ως προς ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και έχουν παραλείψει άλλα, είτε έχουν δη-

λώσει κάποια περιουσιακά στοιχεία αλλά υποβάλλουν συμπληρωματική δήλωση ως προς αδήλωτο ή ανακριβώς δηλωθέν τμήμα αυτών, έστω και αν για αυτό έχει εκδοθεί η οικεία πράξη αλλά αυτή δεν έχει κοινοποιηθεί στο φορολογούμενο.

Επισημαίνεται ότι στις υποθέσεις που υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση, ο οικείος φόρος που προκύπτει καταβάλλεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και δεν εφαρμόζεται η καταβολή στις δόσεις, που προβλέπονται στις προηγούμενες περιπτώσεις περαίωσης. Συνεπώς, ο φόρος μεταβίβασης, ο φόρος αυτομάτου υπερτιμήματος και το τέλος συναλλαγής ακινήτων καταβάλλονται εξ ολοκλήρου με την υποβολή της δήλωσης (άρθρο 8 α.ν. 1521/1950, άρθρα 5 και 14 ν. 3427/2005), ενώ ο φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικών βεβαιώνεται και καταβάλλεται με βάση τις οικείες διατάξεις (άρθρα 82 και 90 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών).

Στην περίπτωση που η υπόθεση αφορά ακίνητο το οποίο κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης και υποβολής της αρχικής δήλωσης βρισκόταν σε περιοχή, όπου δεν εφαρμόζοταν το αντικειμενικό σύστημα, ενώ ήδη κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου εφαρμόζεται αυτό, τότε η οικεία δήλωση **υποβάλλεται υποχρεωτικά με φορολογητέα αξία την αξία του χρόνου της πρώτης εφαρμογής του αντικειμενικού συστήματος** σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Α' (ανεξάρτητα από το λόγο για τον οποίο υποβάλλεται), οι οποίες έχουν ταυτόχρονη εφαρμογή και, συνεπώς, επέρχεται περαίωση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή της περαίωσης, ο φόρος είναι καταβλητέος με τον τρόπο που ορίζεται στις διατάξεις της ενότητας Α'.

Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των δωρεών και γονικών παροχών περιλαμβάνονται και οι άτυπες δωρεές και γονικές παροχές.

Παραδείγματα

1) Πλειστηριασμός του 2004 για ακίνητο εντός

αντικειμενικού συστήματος. Μη υποβολή δήλωσης Φ.Μ.Α.

Υποβολή δήλωσης Φ.Μ.Α. χωρίς πρόσθετο φόρο εκπροθέσμου με φορολογητέα αξία την αντικειμενική αξία του χρόνου φορολογίας, δηλαδή του 2004.

2) Θάνατος του 1999. Υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς το 1999 ως προς ορισμένα κληρονομιαία ακίνητα με βάση τα συγκριτικά στοιχεία. Ένταξη στο αντικειμενικό σύστημα το 2006. Η υπόθεση εκκρεμεί για έλεγχο.

Υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης ως προς τα μη δηλωθέντα ακίνητα και περαίωση της αρχικής δήλωσης με βάση τις αντικειμενικές αξίες του 2006 (ταυτόχρονη εφαρμογή των διατάξεων των ενοτήτων Α' και Δ').

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ

Κατά την κατάρτιση εμπράγματης δικαιοπραξίας είναι επιτρεπτή η επισύναψη επικυρωμένου αντιγράφου από το πρωτότυπο απόσπασμα του κτηματολογικού διαγράμματος, που έχει προηγουμένως επισυναφθεί σε άλλη δικαιοπραξία, με παράλληλη μνεία ότι τούτο αποτελεί αντίγραφο από πρωτότυπο επισυναφθέν σε προηγούμενη πράξη. Μοναδική προϋπόθεση για την παραδεκτή χρήση του επικυρωμένου αντιγράφου είναι η απεικονιζόμενη σε αυτό γεωμετρική κατάσταση του ακινήτου να μην έχει αλλοιωθεί συνεπεία γεωμετρικών μεταβολών οιασδήποτε προελεύσεως.

Εγκ. υπ' αριθ.

πρωτ. οικ. 0920314/16-6-2009
ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ Α.Ε.

Αναφερόμενοι στο θέμα της επισύναψης επικυρωμένου αντιγράφου αποσπάσματος κτηματολογικού διαγράμματος στις εμπράγματες δικαιοπραξίες κατά το άρθρο 14§5 του ν. 2664/1998, επιθυμούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

Μετά την τροποποίηση της νομοθεσίας για το Εθνικό Κτηματολόγιο με το νόμο 3481/2006

ορίστηκε στις διατάξεις του άρθρου 14§5 ν. 2664/1998 ότι, εάν η πράξη της οποίας ζητείται η καταχώριση στο κτηματολογικό φύλλο είναι **εμπράγματη δικαιοπραξία**, τότε **επισυνάπτεται σε αυτήν, υποχρεωτικώς και με ποινή ακυρότητάς της**, το προβλεπόμενο στην παράγραφο 4 του άρθρου 14 κυρωμένο απόσπασμα του κτηματολογικού διαγράμματος, **απλό αντίγραφο του οποίου συνυποβάλλεται με την αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 14.**

Με την υπ' αρ. πρωτ. ΑΠ ΔΠ 8217/4319Οικ/6.10.2006 εγκύκλιο του προς τα Λειτουργούντα Κτηματολογικά Γραφεία διευκρινίστηκε στη σελίδα (6) ότι:

«Είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι ο σκοπός των διατάξεων του άρθρου 14§3,4 και 5 του ν. 2664/1998, οι οποίες είναι εναρμονισμένες με τον κτηματοκεντρικό χαρακτήρα του συστήματος του Εθνικού Κτηματολογίου, έγκειται στην διασφάλιση της δυνατότητας ταυτοποίησης του ακινήτου, για το οποίο ζητείται η καταχώριση μίας εγγραπτέας πράξης. Για να καταστεί αυτό δυνατό θα πρέπει το επισυναπτόμενο στην αίτηση καταχώρισης ή στην εμπράγματη δικαιοπραξία απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος, είτε αυτό είναι πρωτότυπο, που έχει εκδοθεί από την ενημερωμένη ψηφιακή βάση της χωρικής πληροφορίας του Εθνικού Κτηματολογίου, είτε είναι επικυρωμένο αντίγραφο του, να απεικονίζει την υφιστάμενη γεωμετρική κατάσταση του ακινήτου, όπως αυτή ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης καταχώρισης ή κατάρτισης της εμπράγματης δικαιοπραξίας κατά περίπτωση, δεδομένου ότι στον έλεγχο νομιμότητας που οφείλει να διενεργήσει ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου για την εγγραφή της πράξης συμπεριλαμβάνεται και ο έλεγχος της ταυτότητας του ακινήτου, όπως αυτό απεικονίζεται στα τηρούμενα κτηματολογικά διαγράμματα.»

Από τα παραπάνω συνάγεται, ότι κατά την κατάρτιση εμπράγματης δικαιοπραξίας είναι επιτρεπτή, η επισύναψη επικυρωμένου αντιγράφου από το πρωτότυπο απόσπασμα του κτημα-

τολογικού διαγράμματος, που έχει προηγουμένως επισυναφθεί σε άλλη δικαιοπραξία με μνεία ότι πρόκειται για επικυρωμένο αντίγραφο, που προέρχεται εκ πρωτοτύπου επισυναφθέντος σε προηγούμενη πράξη. Μοναδική προϋπόθεση για την παραδεκτή χρήση του επικυρωμένου αντιγράφου είναι η απεικονιζόμενη σε αυτό γεωμετρική κατάσταση του ακινήτου να συμπίπτει με την ισχύουσα κατά το χρόνο κατάρτισης της εμπράγματης δικαιοπραξίας γεωμετρική κατάσταση, δηλαδή αυτή (: η γεωμετρική κατάσταση) να μην έχει αλλοιωθεί συνεπεία γεωμετρικών μεταβολών οιασδήποτε προέλευσης (π.χ. λόγω εγγραπτέας πράξης, διόρθωσης).

Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, ακόμα και όταν χρησιμοποιείται πρωτότυπο απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος, όπως αναφέρεται και στο απόσπασμα της εγκυκλίου που παρατέθηκε.

Η παρούσα κοινοποιείται στα Λειτουργούντα Κτηματολογικά Γραφεία, στους Δικηγορικούς και Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους της χώρας.

Με εκτίμηση,
Για την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.
Ρένα Κουκούτση
Υποδιευθύντρια Νομικής Δ/σης

Μετατροπή προσωπικών εταιριών σε ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του κ.ν.2190/1920 και του άρθρου 53 του ν.3190/1955, αντίστοιχα.

**Εγκ. υπ' αριθ. πρωτ.
1060077/10800/Β0012/πολ.1083/15-6-2009
Υπ. Οικ. και Οικονομικών**

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 67 του κ.ν. 2190/1920 ορίζεται, ότι η μετατροπή της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό της, γίνεται με από-

φαση όλων των εταίρων μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9.

Η απόφαση αυτή, μαζί με τη σχετική έγκριση του Υπουργείου Εμπορίου, υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β, παράλληλα δε και στις διατυπώσεις δημοσιότητας των άρθρων 42, 43 και 44 του Εμπορικού Νόμου, όπως ισχύουν και εφαρμόζονται. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα, μετά δε την τήρηση αυτών, η μετατρεπόμενη εταιρία συνεχίζεται υπό τον τύπο της ανώνυμης εταιρίας.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 67 του κ.ν. 2190/1920 ορίζεται, ότι η μετατροπή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμη εταιρία γίνεται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία της παρ.1 του άρθρου 38 του ν. 3190/1955, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9.

Η απόφαση αυτή, μαζί με τη σχετική έγκριση του Υπουργείου Εμπορίου, υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας της παρ. 1 του άρθρου 7β, παράλληλα δε και στις διατυπώσεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 8 του ν. 3190/1955. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την τήρηση των διατυπώσεων αυτών η από τη μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ανώνυμη εταιρία.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχισή τους.

3. Με την αρ. πρωτ.1048879/10658/Β0012/ΠΟΛ. 1255/8.09.2000 εγκύκλιο έχει γίνει δεκτό, ότι με την μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της πρώτης και ίδρυση νέου νομικού προσώ-

που, αλλά μεταβάλλεται απλώς ο νομικός τύπος της υφιστάμενης εταιρίας σε ανώνυμη, χωρίς να μεσολαβήσει λύση και εκκαθάριση της παλαιάς εταιρίας και συνεπώς δεν υπάρχει υποχρέωση σύνταξης ισολογισμού από τη μετατρεπόμενη εταιρία περιορισμένης ευθύνης, κατά το χρόνο της μετατροπής και κατ' επέκταση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Ο ισολογισμός που θα συνταχθεί στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου από την προελθούσα από τη μετατροπή ανώνυμη εταιρία θα περιλαμβάνει το αποτέλεσμα των πράξεων που διενεργήθηκαν από την Α.Ε. και την Ε.Π.Ε. και η φορολογία του συνολικού εισοδήματος θα γίνει στο όνομα της ανώνυμης εταιρίας στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, εντός της οποίας έλαβε χώρα η μετατροπή, με τη δήλωση φόρου εισοδήματος που θα υποβάλει αυτή.

Ακόμη, έχει γίνει δεκτό, ότι η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 67 του κ.ν. 2190/1920 αντιμετωπίζεται όπως και η μετατροπή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρία. Ωστόσο, η εν λόγω μετατροπή είναι εφικτή μόνο σε περίπτωση που η μετατρεπόμενη προσωπική εταιρία **τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.**, καθόσον σε περίπτωση τηρήσεως από αυτή βιβλίων Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. (ή και Α' κατηγορίας), **τα κέρδη της χρήσης εντός της οποίας γίνεται η μετατροπή δε μπορούν να προσδιοριστούν λογιστικά**, όπως επιβάλλεται από τις διατάξεις του ν. 2238/1994 για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών, αλλά και από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 για τις ανάγκες του νόμου αυτού, όπως είναι ο υπολογισμός του τακτικού αποθεματικού, του α' μερίσματος κ.λπ., που προϋποθέτουν την ύπαρξη πραγματικών κερδών και όχι εξωλογιστικά προσδιορισθέντων, όπως γίνεται στα βιβλία Β' κατηγορίας.

4. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3091/2002, με τις οποίες αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισο-

δήματος) και οι οποίες έχουν εφαρμογή για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2003 και μετά, καθιερώθηκε ο λογιστικός τρόπος προσδιορισμού των καθαρών κερδών και για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

5. Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 3190/1955 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 51 του ίδιου νόμου ορίζεται, ότι σε περίπτωση μετατροπής ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης, από της συντελέσεως των κατά το άρθρο 8 του ίδιου νόμου δημοσιεύσεων, η μετατρεπόμενη εταιρία συνεχίζεται υπό τον τύπο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την επέλευση της μετατροπής οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

6. Μετά από όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, συνάγεται, ότι κατά τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., με τις διατάξεις του άρθρου 67 του κ.ν. 2190/1920 ή του άρθρου 53 του ν. 3190/1955, αντίστοιχα, δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της μετατρεπόμενης εταιρίας και επομένως, είναι δυνατή η εν λόγω μετατροπή και μπορεί το αποτέλεσμα να εξαχθεί λογιστικά, ακόμα κι αν αυτή τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Στην περίπτωση αυτή δεν συντάσσεται φορολογικός ισολογισμός κατά το χρόνο της μετατροπής και η δήλωση φορολογίας εισοδήματος που θα υποβάλει η προερχόμενη από το μετασχηματισμό Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. θα περιλαμβάνει και τα αποτελέσματα των πράξεων της μετατροπής προσωπικής εταιρίας (από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου μέχρι την χορήγηση ΑΡΜΑΕ), κατ' αναλογία των όσων ισχύουν και στην περίπτωση μετατροπής Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Τα ίδια ισχύουν και για τη υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της Α.Ε. ή της Ε.Π.Ε. που προέρχεται από την μετατροπή,

όταν η μετατρεπόμενη προσωπική εταιρία έχει τηρήσει βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. αλλά τα αποτελέσματά της προσδιορίζονται λογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 2238/1994. Επισημαίνεται, ότι κατά το χρόνο λήψης του ΑΡΜΑΕ πρέπει να διενεργηθεί απογραφή έναρξης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, στην οποία, εκτός των άλλων, καταχωρείται και το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία) που προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία Β' κατηγορίας από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου μέχρι τον ανωτέρω χρόνο (λήψη ΑΡΜΑΕ).

Επίσης, επειδή οι αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιών έχουν εγκρίνει πολλές τροποποιήσεις προσωπικών εταιριών με βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και η ενέργειά τους αυτή ήταν σύννομη με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3190/1955 αφού δεν κάνουν καμία διάκριση ως προς τα τηρούμενα βιβλία των μετατρεπόμενων εταιριών και για λόγους χρηστής διοίκησης, με την παρούσα γίνεται δεκτό, ότι οι εν λόγω μετατροπές αναγνωρίζονται φορολογικά. Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση, η υπεραξία που προκύπτει κατά τη μετατροπή φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Κάθε προηγούμενη διαταγή με αντίθετο περιεχόμενο παύει να ισχύει.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ

Κτηματολόγιο: Διόρθωση γεωμετρικών στοιχείων ακινήτου. Διαδικασία κοινοποίησης της σχετικής αιτήσεως

Εγκ. υπ' αριθ.

**πρωτ. οικ. 0919578/10-6-2009
ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ Α.Ε.**

Αναφερόμενοι στη διαδικασία κοινοποίησης της αίτησης του άρθρου 19§2 στους όμορους ιδιοκτήτες, που επηρεάζονται από την αποδοχή της, θα θέλαμε να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 19§2 του ν. 2664/1998, εάν η αποδοχή της αίτησης για τη διόρθωση των γεωμετρικών στοιχείων ενός ακινήτου μπορεί να επηρεάσει δικαιώματα όμορων δικαιούχων, **κοινοποιείται**, με ποινή απαραδέκτου, στους όμορους δικαιούχους. Οι τελευταίοι εντός της προθεσμίας, που ορίζει ο Προϊστάμενος επί της αιτήσεως, μπορούν να υποβάλουν εγγράφως τις απόψεις τους επί του αιτήματος διόρθωσης. Τούτο είναι απόλυτα σύμφωνο με την αρχή της δημοσιότητας που διέπει τη λειτουργία του Κτηματολογίου, τόσο ως προς την τήρηση των κτηματολογικών εγγραφών, όσο και ως προς τις εξωδικαστικές διαδικασίες διόρθωσης, που διεκπεραιώνονται με αποφάσεις του Προϊστάμενου του Κτηματολογικού Γραφείου σύμφωνα με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου ενόψει της λήψης απόφασης που επηρεάζει τα συμφέροντά του.

Με το υπ' αρ. πρωτ. ΑΠ 505535/23.3.2005 έγγραφο της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. προς τα Λειτουργούντα Κτηματολογικά Γραφεία ενημερωθήκατε, ότι σε όλες τις περιπτώσεις που η αίτηση του άρθρου 19§2 ν. 2664/1998 κοινοποιείται στους όμορους δικαιούχους, συνιστάται τα προς κοινοποίηση αντίγραφα της αίτησης να συνοδεύονται από τα αντίγραφα των τυχόν συνυποβαλλόμενων επί της αιτήσεως εγγράφων, ώστε να εξασφαλίζεται η πληρότητα της ενημέρωσής τους. Με την παρούσα διευκρινίζεται, ότι από το σύνολο των συνυποβαλλόμενων δικαιολογητικών, που είναι απαραίτητο να συγκοινοποιηθούν με την αίτηση για την εξυπηρέτηση του προαναφερόμενου σκοπού, είναι τα έγγραφα που αποτυπώνουν την αιτούμενη γεωμετρική διόρθωση (τοπογραφικό διάγραμμα, ενημερωμένο κτηματογραφικό διάγραμμα/διάγραμμα γεωμετρικών μεταβολών) και η υπηρεσιακή εισήγηση του Τμήματος Κτηματολογικών Χαρτών της Δ/σης Λειτουργούντος Κτηματολογίου της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. Λοιπά δικαιολογητικά, που τυχόν έχουν υποβληθεί με την

αίτηση (π.χ. αντίγραφα τίτλων, πιστοποιητικά κ.λπ.), δεν συγκοινοποιούνται με αυτήν, αφού εξυπηρετούν ανάγκες νομιμοποίησης του αιτούντος και περαιτέρω της τεκμηρίωσης του αιτήματός του ενώπιον του Προϊσταμένου του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου. Οι επηρεαζόμενοι όμοροι δικαιούχοι δύνανται να λάβουν γνώση του περιεχομένου τους με επιτόπια έρευνα στο Κτηματολογικό Γραφείο και στο αρχείο τίτλων και δικαιολογητικών, όπου φυ-

λάσσεται η αίτηση διόρθωσης του άρθρου 19§2 μετά την υποβολή της με άπαντα τα συνημμένα επ' αυτής δικαιολογητικά.

Με εκτίμηση
Για την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.
Ρένα Κουκούτση
Υποδιευθύντρια Νομικής Δ/σης

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αριθ. 3003/2008 (Τμ. Β')

Φόρος μεταβίβασης ακινήτου – Φορολογικές απαλλαγές – Πρώτη κατοικία. Βάσει του άρθρου 21 του Συντάγματος, νομίμως χορηγείται απαλλαγή σε έγγαμο για αγορά πρώτης κατοικίας για οικογενειακή στέγη, έστω και αν προ του γάμου ο ένας των συζύγων είχε τύχει απαλλαγής για αγορά πρώτης κατοικίας λόγω της διαφοράς καταστάσεως εγγάμων και αγάμων.

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως έχει καταταθεί το κατά νόμον παράβολο (654085/2003 σειράς Α' ειδικό γραμμάτιο παραβόλου).

2. Επειδή, η υπόθεση συζητήθηκε στο Τμήμα με επταμελή σύνθεση, κατόπιν παραπομπής σε αυτό με την 3290/2007 απόφαση του Τμήματος με πενταμελή σύνθεση, λόγω της σπουδαιότητας ζητήματος που ανέκυψε.

3. Επειδή με την αίτηση αυτή ζητείται παραδεκτώς η αναίρεση της 6235/2001 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Με την απόφαση αυτήν έγινε δεκτή έφεση του αναιρεσιβλήτου Ελληνικού Δημοσίου κατά της 9752/1999 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, εξαφανίσθηκε η απόφαση αυτή και απορρίφθηκε η προσφυγή του αναιρεσειόντος κατά της 3768/1998 αρνητικής απαντήσεως του Προϊσταμένου της ΔΟΥ Γαλασίου, η οποία αφορούσε αίτημα του αναιρεσειόντος περί επιστροφής φόρου μεταβίβασεως ακινήτου δραχμών 3.437.905, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος. Με την πρωτόδικη απόφαση η προσφυγή είχε γίνει δεκτή και είχε διαταχθεί η επιστροφή του καταβληθέντος φόρου.

4. Επειδή, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (Α 238), όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με την παρ. 13 του άρθρου 10 του νόμου 2386/1996 (Α 43) και ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζετο ότι «1.

Συμβάσεις αγοράς εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα ακινήτου από φυσικό πρόσωπο, έγγαμο, απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης, εφόσον ο αγοραστής ή η σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα τέκνα αυτού που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του ή το 25ο, προκειμένου περί τέκνων που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές της ημεδαπής ή αλλοδαπής, δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους, ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί οικοπέδου οικοδομήσιμου ή επί ιδανικού μεριδίου οικοπέδου, στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές του ανάγκες, που βρίσκονται σε πόλη με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων ή σε τουριστικές περιοχές». Στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του αυτού άρθρου (όπως το δεύτερο εδάφιο αυτής είχε αντικατασταθεί με την παρ. 3 του άρθρου 24 του Ν. 1828/1989 – Α 2) ορίζεται ότι «Η απαλλαγή από του φόρου μεταβίβασεως δι' αγοράν οικίας ή διαμερίσματος ή οικοπέδου παρέχεται άπαξ. Κατ' εξαίρεση, για αγορά οικίας ή διαμερίσματος, παρέχεται απαλλαγή για μία ακόμη φορά και με τις ίδιες προϋποθέσεις, μετά πάροδο διετίας τουλάχιστον από της αρχικής αγοράς, εφ' όσον εκποιήθηκε η παλαιά οικία ή διαμέρισμα το οποίο δεν πληρούσε τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του, όχι όμως σε συγγενείς αυτού εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας μέχρι του πρώτου βαθμού».

5. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευομένων εν όψει του σκοπού τους, που είναι η διευκόλυνση των εγγάμων, προκειμένου να αποκτήσουν ιδιόκτητη οικογενειακή στέγη, και του άρθρου 21 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι η οικογένεια και ο γάμος τελούν υπό την προστασία του Κράτους, στην περίπτωση που η οικογένεια δεν διαθέτει ιδιόκτητο ακίνητο, το οποίο να καλύπτει τις στεγαστικές της ανάγκες, οι έγγαμοι δικαιούνται απαλλαγής από τον φόρο μεταβίβασεως ακινήτων, για την απόκτηση οικογενει-

ακής στέγης, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν απαλλαγή από τον φόρο αυτό, της οποίας είχε τύχει ένας από τους συζύγους πριν από τον γάμο, τούτο δε διότι ο άγαμος δεν τελεί υπό τις αυτές συνθήκες με τον έγγαμο ή την οικογένεια και, συνεπώς, η απαλλαγή, της οποίας είχε τύχει, υπηρετούσε, όταν είχε δοθεί, πάντως, διαφορετικό σκοπό. Επομένως, στην περίπτωση που ο ένας από τους συζύγους είχε τύχει απαλλαγής από τον φόρο αυτό, πριν από τον γάμο, για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, η εκποίηση του ακινήτου αυτού δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση απαλλαγής από τον φόρο, για το ακίνητο που αποκτάται, ως οικογενειακή στέγη, μετά τον γάμο, διότι, για την οικογένεια, η απαλλαγή αυτή είναι η πρώτη που χορηγείται.

6. Επειδή, εν προκειμένω, κατά τα εκτιθέμενα στην προσβαλλομένη απόφαση, ο αναιρεσείων, έγγαμος με ένα παιδί, αγόρασε 93 τ.μ., υπέβαλε δε, σχετικά, την 611/27.7.1998 δήλωση φόρου μεταβίβασης ακινήτου και κατέβαλε τον αναλογούντα φόρο. Ακολούθως, υπέβαλε στην φορολογική αρχή αίτημα επιστροφής του φόρου, που είχε καταβάλει, επικαλούμενος τις παρατεθείσες σε προηγούμενη σκέψη διατάξεις περί απαλλαγής από τον φόρο αυτό της πρώτης κατοικίας. Η φορολογική αρχή, με την ένδικη πράξη της, απέρριψε το αίτημα αυτό, με την αιτιολογία ότι ναι μεν η οικογένεια του αναιρεσείοντος δεν διέθετε ιδιόκτητη κατοικία που να πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της, όμως η σύζυγός του είχε τύχει απαλλαγής από τον φόρο, πριν από τον γάμο, λόγω αγοράς πρώτης κατοικίας, το ακίνητο δε αυτό δεν είχε εκποιηθεί σε τρίτους και, συνεπώς, δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως δεύτερης απαλλαγής, που προβλέπονται από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980. Την κρίση δε αυτή της φορολογικής αρχής επεκύρωσε το διοικητικό εφετείο, με την ήδη προσβαλλομένη απόφασή του. Η κρίση όμως αυτή είναι, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση, πλημμελώς αιτιολογημένη, για τους λόγους που έχουν

εκτεθεί στην προηγούμενη σκέψη και, συνεπώς, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση και η υπόθεση, η οποία χρειάζεται διευκρίνιση, ως προς το πραγματικό, να παραπεμφθεί στο ίδιο δικαστήριο, για νέα κρίση.

Διά ταύτα

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί την 6235/2001 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, στο οποίο και παραπέμπει την υπόθεση κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Ελληνικό Δημόσιο την δικαστική δαπάνη του αναιρεσείοντος που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αριθ. 1191/2009 (Ολομ.)

Άρθρο 109 παρ. 1 & 2 του Συντάγματος: Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών του Συντάγματος, επιφυλασσομένης της περιπτώσεως που διαπιστώνεται με δικαστική απόφαση το ανέφικτο της πραγματοποιήσεως της θελήσεως του διαθέτη ή δωρητή, απαγορεύεται, κατ' αρχήν, η μεταβολή όχι μόνον του κοινωφελούς σκοπού, στον οποίο αναφέρεται η διαθήκη ή η δωρεά, αλλά και των περιεχομένων σ' αυτές όρων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι ορισμοί που αφορούν στον τρόπο διοικήσεως και διαχειρίσεως της υπέρ του δημοσίου ή κοινωφελούς σκοπού καταβληθείσας περιουσίας, όπως και στον τρόπο εκλογής των διοικητών και διαχειριστών της. Τούτο δε διότι οι ορισμοί αυτοί αποτελούν, μετά του κοινωφελούς σκοπού, ουσιώδες μέρος της βουλήσεως του δωρητή ή διαθέτη περιουσίας υπέρ του σκοπού αυτού και έτσι εμπίπτουν στη συνταγματική προστασία, διασφαλιζόμενοι από τις επεμβάσεις της νομοθετικής λειτουργίας. Ωστόσο, τα υπαγόμενα στην προστασία του άρθρου 109 του Συντάγματος ιδρύματα δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να εξαιρεθούν από την εφαρμογή γενικών νομοθετικών μέτρων, τα οποία αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, όταν μάλιστα η θέσπιση των μέτρων αυτών απαγορεύεται από

άλλες συνταγματικές διατάξεις, όπως εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος που επιβάλλει την κρατική μέριμνα για την υγεία των πολιτών. Εξάλλου, προκειμένου, ειδικότερα, περί του καθορισμού της συγκροτήσεως των διοικητικών συμβουλίων των νοσοκομείων, τα οποία έχουν συσταθεί με πράξη εν ζωή ή με διάταξη τελευταίας βουλήσεως, δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, από τις ως άνω συνταγματικές διατάξεις η πρόβλεψη από το νόμο του διορισμού ως μελών στα διοικητικά συμβούλια των νοσοκομείων αυτών για λόγους δημοσίου συμφέροντος και για την εξυπηρέτηση σκοπών, περί των οποίων προνοεί το Σύνταγμα και μελών, τα οποία δεν ανήκουν στα προβλεπόμενα από τις ιδρυτικές πράξεις μέλη, υπό την εξυπακουόμενη όμως προϋπόθεση ότι και με τη συμμετοχή των μελών αυτών παραμένει, πάντως, η πλειοψηφία για την λήψη αποφάσεων στα, κατά τις ιδρυτικές πράξεις, μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νοσοκομείου (Μειοψ.).

1. Επειδή, α) με την υπ' αριθμ. 4460/22.6.2005 αίτηση, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1139194, 860524/2005 ειδικά έντυπα παραβόλου), όπως συμπληρώθηκε με το από 3.1.2006 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. ΔΥΙδ/οικ. 56206/31.5.2005 αποφάσεως του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ. 136/10.6.2005, τ. ΝΠΔΔ), με την οποία διορίσθηκαν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Νοσοκομείο της Θείας Πρόνοιας Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» κατά διάφορο τρόπο εκείνου που προβλέπουν οι διατάξεις του οργανισμού του αιτούντος Νοσοκομείου. β) με την υπ' αριθμ. 6875/31.10.2005 αίτηση, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1817843, 2526492/2005 ειδικά έντυπα παραβόλου), όπως συμπληρώθηκε με το από 3.1.2006 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. ΔΥΙδ/81133/11.8.2005 αποφάσεως του ίδιου Υπουργού

(ΦΕΚ 216/1.9.2005, τ. ΝΠΔΔ) με την οποία συμπληρώθηκε το ως άνω Διοικητικό Συμβούλιο με δύο ακόμη μέλη, ήτοι, έναν εκπρόσωπο των ιατρών και έναν εκπρόσωπο του λοιπού προσωπικού του Νοσοκομείου.

2. Επειδή, οι ως άνω αιτήσεις ακυρώσεως συνεκδικάσθηκαν και με την υπ' αριθμ. 2476/2007 απόφαση του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 100 του Συντάγματος, όπως τέθηκε με το ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, το ζήτημα της συνταγματικότητας της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3329/2005.

3. Επειδή, ο πρώτος αιτών, ..., Επίσκοπος (Εξαρχος) των Ελλήνων Καθολικών, με έννομο συμφέρον ζητεί την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων, με τις οποίες αντικαθίσταται το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ», δοθέντος ότι, κατά τα στοιχεία του φακέλου (βλ. επισκοπικών διατάγματα εγκρίσεως του ιδρύματος από 25.3.1945), ο Επίσκοπος (Εξαρχος) των Ελληνορθόμων Καθολικών φέρεται ως συνιδρυτής του Νοσοκομείου αυτού.

4. Επειδή, η δεύτερη αιτούσα, Ιερά Μονή της Παμμακαρίστου Θεοτόκου, ιδρυθείσα δι' επισκοπικού διατάγματος του Έλληνα Καθολικού Επισκόπου το έτος 1932, προ της ισχύος του Αστικού Κώδικος (άρθρ. 13 Εισ.Ν.Α.Κ.) είναι ημεδαπό νομικό πρόσωπο και νομιμοποιείται, ως προς την ικανότητα δικαίου. Εξάλλου, από τα στοιχεία του φακέλου (πρακτικό της 21.2.1945 Ηγουμενοσυμβουλίου Ιεράς Μονής, από 25.3.1945 Επισκοπικό διάταγμα του Πατριάρχου των Ελληνορθόμων Καθολικών) προκύπτει ότι η αιτούσα Ιερά Μονή είναι δωρητής και ιδρυτής του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» και, ως εκ τούτου, με έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση αίτηση περί ακυρώσεως των προσβαλλόμενων πράξεων, με τις οποίες αντικαθίσταται το Διοικητικό Συμβούλιο του υπ' αυτής ιδρυθέντος Νοσοκομείου.

5. Επειδή, το αιτούν Νοσοκομείο «Η ΠΑΜ-

ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» με πρόδηλο έννομο συμφέρον ζητεί την ακύρωση των προσβαλλομένων πράξεων, με τις οποίες καθορίζεται σύνθεση του Διοικητικού αυτού Συμβουλίου διάφορος εκείνης, την οποία προβλέπουν οι διατάξεις του οργανισμού του αιτούντος Νοσοκομείου, επί τη βάσει των οποίων τούτο έχει οργανωθεί και λειτούργησε επί μακρά σειρά ετών. Περαιτέρω, και μεν διά των προσβαλλομένων πράξεων αντικαταστάθηκε το παλαιό Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου το οποίο, προ της αντικαταστάσεώς του, είχε λάβει και την σχετική απόφαση περί ασκήσεως της κρινομένης αιτήσεως (βλ. πρακτικό έκτακτης συνεδριάσεως του Δ.Σ. της 4.5.2005), πλην το εν λόγω παλαιό Διοικητικό Συμβούλιο, του οποίου, άλλωστε, η απόφαση περί ασκήσεως της κρινομένης αιτήσεως ουδόλως προκύπτει ότι ανακλήθηκε, προβάλλει ότι εξακολουθεί να εκφράζει νομίμως την βούληση του αιτούντος νομικού προσώπου και δεν καταλύθηκε η ικανότητα του Νοσοκομείου ως ιδρύματος, προερχομένου εξ ιδιωτικής βουλήσεως να ασκήσει κατά των προσβαλλομένων πράξεων αίτηση ακυρώσεως ως διαδίκου (πρβλ. ΣΕ 3194/1990 Ολομ.). Κατ' ακολουθίαν τούτων, παραδεκτώς και κατά τούτο ασκείται η κρινόμενη αίτηση από το παλαιό Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ».

6. Επειδή, οι ως άνω αιτούντες παραδεκτώς ομοδικούν, δεδομένου ότι έχουν κοινό έννομο συμφέρον και προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως.

7. Επειδή, παραδεκτώς παρεμβαίνουν, με τις υπ' αριθμ. 91 και 92/26.1.2006 παρεμβάσεις τους αντίστοιχα, υπέρ του κύρους των προσβαλλομένων πράξεων, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, ως όργανο του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ», το οποίο έχει διοριστεί από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο ... υπό την ιδιότητα του Διοικητή και Προέδρου του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και έξι από τα διορισθέντα με την πρώτη από τις προσβαλλόμενες πράξεις μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω Νοσοκομείου.

8. Επειδή, κατά το άρθρο 109 του Συντάγματος, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικέλλου ή δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού (παρ. 1). Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε, στην περιοχή που καθόρισε ο δωρητής ή ο διαθέτης ή στην ευρύτερή της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οποιοδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, καθώς και αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με την μεταβολή της εκμετάλλευσής, όπως νόμος ορίζει (παρ. 2). Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών του Συντάγματος, επιφυλασσομένης της περιπτώσεως που διαπιστώνεται με δικαστική απόφαση το ανέφικτο της πραγματοποιήσεως της θελήσεως του διαθέτη ή δωρητή, απαγορεύεται, κατ' αρχήν, η μεταβολή όχι μόνον του κοινωφελούς σκοπού, στον οποίο αναφέρεται η διαθήκη ή η δωρεά, αλλά και των περιεχομένων σ' αυτές όρων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι ορισμοί που αφορούν στον τρόπο διοικήσεως και διαχειρίσεως της υπέρ του δημοσίου ή κοινωφελούς σκοπού καταβληθείσας περιουσίας, όπως και στον τρόπο εκλογής των διοικητών και διαχειριστών της. Τούτο δε διότι οι ορισμοί αυτοί αποτελούν, μετά του κοινωφελούς σκοπού, ουσιώδες μέρος της βουλήσεως του δωρητή ή διαθέτη περιουσίας υπέρ του σκοπού αυτού και, έτσι, εμπίπτουν στην συνταγματική προστασία, διασφαλιζόμενοι από τις επεμβάσεις της νομοθετικής λειτουργίας (Ολομ. ΣτΕ 2807/2002). Ωστόσο, τα υπαγόμενα στην προστασία του άρθρου 109 Συντάγματος ιδρύματα δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να εξαιρεθούν από την εφαρμογή γενικών νομοθετικών μέτρων, τα οποία αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, όταν μάλιστα η θέσπιση των μέτρων αυτών απαγορεύεται από άλλες συνταγματικές διατάξεις, όπως εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 21 του Συ-

ντάγματος, που επιβάλλει την κρατική μέριμνα για την υγεία των πολιτών (Ολομ. ΣτΕ 400/1986). Εξάλλου, προκειμένου, ειδικότερα, περί του καθορισμού της συγκροτήσεως των διοικητικών συμβουλίων των νοσοκομείων, τα οποία έχουν συσταθεί με πράξη εν ζωή ή με διάταξη τελευταίας βουλήσεως, δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, από τις ως άνω συνταγματικές διατάξεις η πρόβλεψη από το νόμο του διορισμού ως μελών στα διοικητικά συμβούλια των νοσοκομείων αυτών για λόγους δημοσίου συμφέροντος και για την εξυπηρέτηση σκοπών, περί των οποίων προνοεί το Σύνταγμα και μελών, τα οποία δεν ανήκουν στα προβλεπόμενα από τις ιδρυτικές πράξεις μέλη, υπό την εξυπακουόμενη όμως προϋπόθεση ότι και με την συμμετοχή των μελών αυτών παραμένει, πάντως, η πλειοψηφία για την λήψη αποφάσεων στα, κατά τις ιδρυτικές πράξεις, μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νοσοκομείου (Ολομ. ΣτΕ 2807/ 2002).

Κατά τη γνώμη, όμως των Συμβούλων η παρεχόμενη από τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 109 του Συντάγματος προστασία των όρων, οι οποίοι έχουν τεθεί από τον δωρητή ή τον διαθέτη και οι οποίοι αφορούν τόσο εις τον τρόπον διοικήσεως ή διαχειρίσεως της υπέρ του δημοσίου ή κοινωφελούς σκοπού δωρηθείσης ή καταληφθείσης αντιστοίχως από αυτόν, περιουσίας, όσο και εις τον τρόπον εκλογής των διοικητών ή διαχειριστών της, δεν είναι απόλυτος, αλλά περιορίζεται, αποκλειστικά και μόνον, εις την παραχωρηθείσα ή την καταληφθείσα από τον δωρητή ή τον διαθέτη, περιουσία. Τούτο δε υπό την εξής έννοια: Εις περιπτώσιν κατά την οποίαν η δωρηθείσα ή καταληφθείσα υπέρ ορισμένου κοινωφελούς σκοπού, όπως είναι εν προκειμένω η σύσταση του συγκεκριμένου νοσοκομείου, περιουσία, πάσης φύσεως (κινητή ή ακίνητος), εξακολουθεί, κατά το μεγαλύτερο τμήμα της να υφίσταται, ώστε η εξυπηρέτησις του κοινωφελούς σκοπού να στηρίζεται κυρίως εις την περιουσίαν αυτήν ή εις τους πόρους, οι οποίοι προέρχονται από αυτήν και δεν έχει εξαντληθεί η περιουσία αυτής εις βαθμόν, ώστε η εξυπηρέτησις του κοινωφε-

λούς σκοπού να εξασφαλίζεται, κατά το μεγαλύτερο τμήμα της, από κρατικές ενισχύσεις, τότε ο νομοθέτης είναι υποχρεωμένος, εν όψει της προαναφερθείσης συνταγματικής διατάξεως, να προβλέπει, όταν ρυθμίζει τα της διοικήσεως και διαχειρίσεως του συγκεκριμένου νομικού προσώπου (ν.π.), ως και να μεριμνά, ώστε η πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. του συγκεκριμένου ν.π., να ανήκει εις τα προερχόμενα από την ιδρυτικήν πράξιν του οικείου ν.π. μέλη. Αντιθέτως, όταν η εξυπηρέτησις του κοινωφελούς σκοπού, ο οποίος επιδιώχθηκε να εξυπηρετηθεί, με την παραχωρηθείσα ή καταληφθείσα υπέρ ορισμένου ν.π. περιουσία, κατά τα ήδη εκτεθέντα, εξασφαλίζεται πλέον, κατά το μεγαλύτερο τμήμα του, από κρατικές ενισχύσεις και εν μέρει μόνον από την προαναφερθείσα περιουσία ή τους προερχομένους από αυτήν πόρους, τότε ο νομοθέτης δύναται να ρυθμίσει ελευθέρως, τα του τρόπου διοικήσεως και διαχειρίσεως του συγκεκριμένου ν.π., χωρίς, δηλαδή, να είναι υποχρεωμένος να διαφυλάξει την πλειοψηφία της Διοικήσεως του συγκεκριμένου ν.π. εις τα κατά την ιδρυτικήν του πράξιν, μέλη, με μόνην την δέσμευσιν να προβλέψει, ώστε η διοίκησις και διαχείρισις του εναπομείναντος τμήματος της παραχωρηθείσης ή καταληφθείσης, υπέρ του συγκεκριμένου ν.π. περιουσίας και των προερχομένων από αυτή πόρων να ανατίθεται εις τα, κατά την ιδρυτικήν πράξιν του συγκεκριμένου ν.π. μέλη. Συνεπώς, υπό την ερμηνευτικήν αυτήν εκδοχήν και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι εις την εισηγητικήν έκθεσιν του ν. 3329/2005, αναφέρεται, σχετικά με το συγκεκριμένο νοσοκομείο, ότι η «απόλυτη χρηματοδότησή του» γίνεται, πλέον, από το Κράτος, το έννομον συμφέρον των ήδη αιτούντων διά την άσκησιν της υπό κρίσιν αιτήσεως, εξαρτάται, εκ του κατά πόσον αυτοί, με τα προσαγόμενα από αυτούς στοιχεία, είναι δυνατόν να κλονίσουν την διαπίστωσιν αυτήν, η οποία και απετέλεσε το αιτιολογικό έρεισμα διά την έκδοσιν των προσβαλλομένων πράξεων. Τέλος, κατά τη γνώμη των Συμβούλων, προς την οποία ετάχθη και ο πάρεδρος Β.Α., η ως άνω

διάταξη του άρθρου 109 του Συντάγματος πρέπει, ερμηνευόμενη, να συνδυασθεί τόσο με τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 3 του Συντάγματος, με την οποία ορίζεται ότι το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών, όσο και με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1, με την οποία κατοχυρώνεται ρητώς πλέον η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου, καθώς και η αρχή της αναλογικότητας. Περαιτέρω, στις διατάξεις του ν. 1397/1983, οι οποίες θεσπίστηκαν ενόψει των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων των άρθρων 21 παρ. 3 και 25 παρ. 1 ορίζεται ότι: «Άρθρο 1.1. (όπως αντικαταστάθηκε αρχικά με το άρθρο 1 του ν. 2071/1992, ΦΕΚ Α' 123, και επανήλθε στη συνέχεια στην αρχική του μορφή με το άρθρο 1 περ. β' του ν. 2194/1994, ΦΕΚ Α' 34). Το Κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών υγείας στο σύνολο των πολιτών. 2. Οι υπηρεσίες υγείας παρέχονται ισότιμα σε κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική και επαγγελματική του κατάσταση, μέσα από ενιαίο και αποκεντρωμένο σύστημα υγείας, που οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού... Άρθρο 6.1 (όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με το άρθρο 132 του ν. 2071/1992). Νοσοκομεία ιδρύονται μόνον ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ... Η οργάνωση, λειτουργία και διοίκηση των νοσοκομείων διέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953, όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και από τις διατάξεις του νόμου αυτού ... 2. Νοσοκομειακές μονάδες οι οποίες λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού ως υπηρεσίες νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικών οργανισμών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον επιχορηγούνται από το Δημόσιο ή οι δαπάνες λειτουργίας των βαρύνουν τον προϋπολογισμό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, μετατρέπονται εντός έτους από τη δημοσίευση του νόμου εις νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή συγχωνεύονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα, τα οποία υπάγονται στις διατάξεις του νόμου. Αν δεν μετατραπούν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή δεν συγχωνευθούν

σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, γίνονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και διακόπτεται η επιχορήγησή τους. 3. Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται τα νοσοκομεία των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των ενόπλων δυνάμεων... 4. Τα νοσοκομεία που έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν ως Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από το κράτος υπάγονται στις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953 ή διακόπτεται η επιχορήγησή τους. Η υπαγωγή γίνεται με π.δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ... Η υπαγωγή δεν είναι υποχρεωτική για νοσοκομεία που έχουν ιδρυθεί με διαθήκη ή πράξη δωρεάς, που περιλαμβάνει ρητή αντίθετη διάταξη, που μπορεί να επιχορηγούνται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας μετά από γνώμη του Κ.Ε.Σ.Υ. Τα νοσοκομεία των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου αυτού είναι υποχρεωμένα σε προθεσμία 5 μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού να δηλώσουν την υπαγωγή τους ή μη στις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953, αλλιώς διακόπτεται η επιχορήγησή τους... Άρθρο 7.1. (καταργήθηκε αρχικά με το άρθρο 132 ν. 2071/1992 αλλά επανήλθε στην αρχική του μορφή με το άρθρο 14 του ν. 2519/1997, ΕτΚ Α', φ. 165). Όλα τα νοσοκομεία, οποιασδήποτε νομικής μορφής, υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, ανεξάρτητα από το φορέα που ανήκουν. Η εποπτεία ασκείται στον τρόπο παροχής υπηρεσιών υγείας, τον τρόπο άσκησης του ιατρικού, νοσηλευτικού, επιστημονικού και εκπαιδευτικού έργου και γενικά στον τρόπο λειτουργίας τους. Τα νοσοκομεία που υπάγονται στις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953 και τα Ν.Π.Ι.Δ. που επιχορηγούνται από το κράτος, υπόκεινται και στον έλεγχο του τρόπου διοίκησης και της οικονομικής τους διαχείρισης. Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν ισχύει για τα νοσοκομεία των ενόπλων δυνάμεων... Άρθρο 24.1. (καταργήθηκε με το άρθρο 132 του ν. 2071/1992 και στη συνέχεια επανήλθε σε ισχύ με το άρθρο 1 περ. β' του ν. 2194/1994). Οι θέσεις του ιατρικού προσωπικού των νοσοκομείων οποιασδήποτε νομικής μορφής και των κατά τις

διατάξεις του νόμου αυτού κέντρων υγείας, εκτός από τα νοσοκομεία των ενόπλων δυνάμεων και των Α.Ε.Ι., συνιστώνται ως θέσεις γιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. 2. Οι γιατροί αυτοί είναι μόνιμοι δημόσιοι λειτουργοί και απαγορεύεται να ασκούν την ιατρική ως ελεύθερο επάγγελμα ή οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα εκτός από αυτά που έχουν σχέση με συγγραφική ή καλλιτεχνική δραστηριότητα και να κατέχουν οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή ιδιωτική θέση... Άρθρο 25.1. Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας συνιστάται κλάδος γιατρών Ε.Σ.Υ.... Άρθρο 30.1. Για τους γιατρούς Ε.Σ.Υ. καθορίζεται ειδικό μισθολόγιο ανάλογα με το βαθμό και τα χρόνια υπηρεσίας τους...». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.δ. 2592/1953 «Περί οργάνωσης της Ιατρικής Αντιλήψεως» (ΕτΚ Α', φ. 254), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 14 του ν.δ. 3097/1954 (ΕτΚ Α', φ. 253), «Άπαντα τα διεπόμενα υπό των διατάξεων του παρόντος Νόμου Νοσηλευτικά Ιδρύματα αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, διοικούμενα υπό Διοικητικού Συμβουλίου υπό τον έλεγχο του οικείου περιφερειακού Συμβουλίου και την εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, και απολαμβάνουσι φορολογικών απαλλαγών, δασμολογικής ατελείας και απαλλαγών από τελών χαρτοσήμου». Στο άρθρο 13 του ίδιου ν.δ. 2592/1953 ορίζεται ότι: «1. Πόροι των υπό του παρόντος διεπομένων νοσηλευτικών ιδρυμάτων είναι: α) ... γ) Εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας αναγράφεται κατ' έτος – αντί των διά διαπάνας διοικήσεως, μισθοδοσίας και προσωπικού, τροφοδοσίας και εν γένει λειτουργίας των Νοσηλευτικών Υγειονομικών Ιδρυμάτων πιστώσεων αίτινες εφεξής κατ' εφαρμογήν του παρόντος νόμου θα καταβάλλονται εκ του ειδικού προϋπολογισμού αυτών και εις βάρος των διά του παρόντος νόμου οριζομένων πόρων – ενιαία υπό ίδιον κεφάλαιον και άρθρον πίστωσης διά νοσηλεία απόρων και δαπάνας εν γένει ιατρικής αντιλήψεως. Η πίστωση αυτή διατίθεται κατά Υγειονομικής Περιφέρειας, υπό μορφήν επιχορηγήσεως βάσει

των ετησίων εκθέσεων των Περιφερειακών Συμβουλίων Ιατρικής Αντιλήψεως αποδιδόμενη ανά δίμηνον ως ανωτέρω ... 2. Παρά τω Υποκαταστήματα της Τραπέζης της Ελλάδος της έδρας εκάστης Υγειονομικής Περιφέρειας συνιστάται ειδικός λογαριασμός υπό την επωνυμία «Λογαριασμός ιατρική αντίληψις». Εις τον λογαριασμόν τούτον κατατίθενται: α)... β) Η κατά την αυτήν παράγραφον οριζόμενη επιχορήγησις του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας... 3. Ο κατά τα ανωτέρω ειδικός λογαριασμός κινείται δυνάμει εντολών του Προϊσταμένου της Διοικήσεως της έδρας εκάστης Υγειονομικής Περιφέρειας ...». Στο άρθρο 35 του ν. 2072/1992 ορίζεται ότι: «1. Διά π.δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζεται ενιαίο οικονομικό πρόγραμμα των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας. 2. Διά του αυτού π.δ. καθορίζονται ειδικότερα τα νοσηλευτικά ιδρύματα που δύνανται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα, οι φορείς χρηματοδότησης εις βάρος των προϋπολογισμών των οποίων εξασφαλίζονται οι πιστώσεις, τα κριτήρια αναλογισμού του ύψους των πιστώσεων σε σχέση με τις συναρτήσεις παραγωγής και παραγωγικότητας των υπηρεσιών νοσηλευτικών ιδρυμάτων... 3. Η ένταξη των φορέων χρηματοδότησης και των νοσηλευτικών ιδρυμάτων στο πρόγραμμα δύναται να είναι σταδιακή κατά ομάδα φορέων και νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κατά υγειονομική περιφέρεια ή κατά νομό, θα πραγματοποιείται δε διά κοινών υπουργικών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων...». Επί τη βάσει των ανωτέρω διατάξεων του ν. 1397/1983 το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» υπήχθη στις διατάξεις του ν. 1397/1983 και του ν.δ. 2592/1953 με το π.δ. 32/1986 (ΦΕΚ Α' 12). Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτουν κατά τη γνώμη αυτή τα εξής: Η διάταξη του άρθρου 21 παρ. 3 του Συντάγματος ιδρύει ευθεία εκ του Συντάγματος υποχρέωση του Κράτους για τη

λήψη θετικών μέτρων προς προστασία της υγείας των πολιτών (ΣτΕ 400/1986 Ολομ.), η οποία αποτελεί ταυτόχρονα και έκφραση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου. Κατ' επιταγή αυτής της συνταγματικής υποχρέωσης, ο νομοθέτης προχώρησε, ενόψει της ευρείας εξουσίας που παρέχεται σ' αυτόν από τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις για τη θέσπιση κανόνων δικαίου με σκοπό την προάσπιση της υγείας των πολιτών, στην κατάσχεση των διατάξεων του ν. 1397/1983, με τις οποίες ανήγαγε σε αντικείμενο ευθύνης της Πολιτείας την εξασφάλιση της παροχής υπηρεσιών υγείας στο σύνολο των πολιτών με την οργάνωση ενός αποκεντρωμένου εθνικού συστήματος υγείας, προέβλεψε δε ότι στο πλαίσιο αυτού του συστήματος η παροχή νοσοκομειακής περίθαλψης με δαπάνες του Δημοσίου και των ασφαλιστικών οργανισμών και ταμείων ενεργείται από νοσοκομεία, ιδρυόμενα ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η ένταξη των νοσοκομείων στο εθνικό σύστημα υγείας έχει ως βασικές συνέπειες την επιχορήγησή τους από το Κράτος, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο 13 του ν. 2592/1953, όπως έχει συμπληρωθεί και ισχύει, καθώς και τη στελέχωσή τους με ιατρικό προσωπικό, βάσει των διατάξεων του ν. 1397/1983 που ορίζουν ότι συνίσταται κλάδος ιατρών Ε.Σ.Υ. στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και ότι οι ιατροί των νοσοκομείων του εθνικού συστήματος υγείας είναι μόνιμοι δημόσιοι λειτουργοί, για τους οποίους ισχύει ειδικό μισθολόγιο. Οι εν λόγω συνέπειες της ένταξης των νοσοκομείων στο εθνικό σύστημα υγείας πηγάζουν από τη συνταγματική υποχρέωση του Κράτους να λαμβάνει τα απαραίτητα θετικά μέτρα για την προστασία της υγείας των πολιτών, δεδομένου ότι η διασφάλιση της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής των νοσοκομειακών μονάδων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία τους προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Στο πλαίσιο του ν. 1397/1983 προβλέφθηκε ειδικά για τα νοσοκομεία που έχουν ιδρυθεί με διαθήκη ή πράξη δωρεάς και προ-

στατεύονται από το άρθρο 109 του Συντάγματος, ότι η υπαγωγή τους στο εθνικό σύστημα υγείας δεν είναι υποχρεωτική, αλλά γίνεται οικειοθελώς από τα ιδρύματα αυτά, τα οποία υποβάλλουν σχετική δήλωση, εφόσον το επιθυμούν, εντός ορισμένης προθεσμίας από την έναρξη ισχύος του ν. 1397/1983. Σε περίπτωση κατά την οποία τα εν λόγω νοσοκομεία δεν ενταχθούν στο εθνικό σύστημα υγείας, ο νομοθέτης ορίζει ότι δεν απολαμβάνουν των ευνοϊκών συνεπειών αυτής της ένταξης και συνεπώς, διακόπτεται η επιχορήγησή τους από το Κράτος. Επομένως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 109 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, ερμηνευομένων ενόψει των άρθρων 21 παρ. 3 και 25 παρ. 1, προκειμένου περί του καθορισμού της συγκρότησης των διοικητικών συμβουλίων των νοσοκομείων, τα οποία έχουν συσταθεί με πράξη εν ζωή ή με διάταξη τελευταίας βουλήσεως και, στη συνέχεια, υπήχθησαν οικειοθελώς στο εθνικό σύστημα υγείας που καθιέρωσε ο ν. 1397/1997, ως εκ τούτου δε απολαμβάνουν των προνομίων που συνεπάγεται η ένταξή τους στο σύστημα αυτό, δεν αποκλείεται να προβλεφθεί από το νόμο ο διορισμός, ακόμα και κατά πλειοψηφία, ως μελών στα διοικητικά συμβούλια, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και για την εξυπηρέτηση των σκοπών, περί των οποίων προνοεί το Σύνταγμα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, προσώπων τα οποία δεν ανήκουν στα προβλεπόμενα από τις ιδρυτικές πράξεις μέλη υπό την, εκ του άρθρου 109 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, συναγόμενη προϋπόθεση της συμμετοχής στα διοικητικά συμβούλια των εν λόγω νοσοκομείων των μελών που προβλέπουν οι ιδρυτικές πράξεις τους.

9. Επειδή, εξάλλου, με το άρθρο 1 παρ. 4 του Ν. 2889/2001 (Α, 37) ορίσθηκε ότι όλες οι Νοσοκομειακές Μονάδες, καθώς και τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά τους Ιατρεία, που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., τα οποία βρίσκονται και λειτουργούν στη χωρική αρμοδιότητα κάθε ιδρυμένου Περιφερειακού Συστήματος Υγείας μετατρέπονται αυτοδικαίως σε αποκεντρωμένες και

ανεξάρτητες υπηρεσιακές μονάδες του αντίστοιχου Π.Ε.Σ.Υ. με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Για όλα τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. συστάθηκε μία οργανική θέση Διοικητή με βαθμό 1 της κατηγορίας ΕΘ, ως πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, ο οποίος θα διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Για τα Νοσοκομεία που εμπίπτουν στο προστατευτικό πεδίο του άρθρου 109 του Συντάγματος, μεταξύ των οποίων και το αιτούν, ορίσθηκε με το άρθρο 13 παρ. 10 του ν. 2889/2001, μεταξύ άλλων, ότι διατηρούν το υφιστάμενο νομικό τους καθεστώς και δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 1 του νόμου αυτού. Ο Διοικητής των παραπάνω Νοσοκομείων είναι και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός εάν η ιδιότητα αυτή επιφυλάσσεται σε ορισμένο πρόσωπο, με ειδική πρόβλεψη πράξης δωρεάς εν ζωή ή διαθήκης ή διάταξης ειδικού νόμου. Περαιτέρω, οι Διοικητές των Νοσοκομείων που εμπίπτουν στο πεδίο προστασίας του άρθρου 109 του Συντάγματος, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 23 του ν. 3204/2003 υπόκεινται στην εξουσία και τον έλεγχο του Διοικητικού τους Συμβουλίου και οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις της παρ. 7Α του άρθρου 5 του ν. 2889/2001 αρμοδιότητές τους νοούνται, πλέον, ως εισηγητικές προς το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο αυτού, οι οποίοι λαμβάνουν τις τελικές αποφάσεις επί των σχετικών θεμάτων.

10. Επειδή, περαιτέρω, με τον ν. 3329/2005 «Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 81) καταργήθηκαν τα Π.Ε.Σ.Υ.Π., που είχαν συσταθεί με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2889/2001 (άρθρο 42) και διαιρέθηκε η Επικράτεια σε Υγειονομικές Περιφέρειες, αντίστοιχες προς τις Διοικητικές, στις έδρες των οποίων συστάθηκαν Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας Δ.Υ.ΠΕ» (άρθρο 1), ενώ τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. που είχαν μετατραπεί σε αποκεντρωμένες μονάδες των Π.Ε.Σ.Υ.Π. έγιναν εκ νέου Ν.Π.Δ.Δ., υποκείμενα στον έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της αντί-

στοιχης Υγειονομικής Περιφέρειας (άρθρο 7). Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του νόμου, σκοπός του είναι η ουσιαστική αποκέντρωση των υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στην κορυφή της πυραμίδας παραμένει το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στην επόμενη βαθμίδα βρίσκονται οι Υγειονομικές Περιφέρειες, σε καθεμία από τις οποίες συνιστάται ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας», το οποίο είναι υπεύθυνο για την υγειονομική πολιτική και την πολιτική κοινωνικής αλληλεγγύης στην τοπική περιφέρεια της αρμοδιότητάς του και εποπτεύει και συντονίζει τη δράση των νοσοκομείων και των μονάδων κοινωνικής φροντίδας. Καινοτομία του συστήματος είναι ότι τα νοσοκομεία και οι μονάδες κοινωνικής φροντίδας, δηλαδή η τρίτη βαθμίδα της υγειονομικής πυραμίδας της Χώρας, ξαναγίνονται ΝΠΔΔ, με δικά τους όργανα, περιουσία και προϋπολογισμό, ώστε να αποκτήσουν ουσιαστικές αρμοδιότητες και να επιτευχθεί πραγματική αποκέντρωση. Σχετικά με τα νοσοκομεία ιδρυματικού χαρακτήρα ο ανωτέρω νόμος προβλέπει τα εξής στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 12: «1. Τα Νοσοκομεία της παρ. 10 του άρθρου 13 του ν. 2889/2001 (ΦΕΚ 37 Α') διατηρούν το υφιστάμενο καθεστώς τους. Επ' αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10 και 11 του νόμου αυτού και οι διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 8 της παρ. 10 του άρθρου 13 του ν. 2889/2001. 2. Εξαιρείται το Γενικό Νοσοκομείο «ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» και το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ», στα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10 και 11 του νόμου αυτού και οι διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 8 του ν. 2889/2001». Σημειώτεον ότι τα άρθρα 6, 7 και 8 του ν. 2889/2001 δεν έχουν καταργηθεί με το ν. 3329/2005 (άρθρο 42 παρ. 1) ισχύουν για όλα τα νοσοκομεία και αφορούν στην οργάνωσή τους και στη διάρθρωση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. Περαιτέρω, στο άρθρο 7 του ν. 3329/2005 ορίζονται τα εξής σχετικά με τα Διοικητικά Συμβούλια των νοσοκομείων: «1. Τα

Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. που είχαν μετατραπεί σε αποκεντρωμένες μονάδες των Πε.Σ.Υ.Π. με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2889/2001 (ΦΕΚ 37 Α΄) μετατρέπονται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της αντίστοιχης Υγειονομικής Περιφέρειας, διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και έχουν δικό τους προϋπολογισμό, πρωτόκολλο, σφραγίδα, αρχείο και αριθμό φορολογικού μητρώου. Α.Φ.Μ. 2. ... 3. Όργανα διοίκησης των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. είναι: α) το Διοικητικό Συμβούλιο και β) ο Διοικητής του Νοσοκομείου. 4. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) είναι επταμελές για Νοσοκομεία μέχρι 399 οργανικές κλίνες και εννεαμελές για Νοσοκομεία με 400 και άνω οργανικές κλίνες και αποτελείται από: α) Τον Διοικητή του Νοσοκομείου ως Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. β) Τρία μέλη σε Νοσοκομεία έως 399 οργανικές κλίνες και τέσσερα μέλη σε Νοσοκομεία με 400 και άνω οργανικές κλίνες, που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τους αναπληρωτές τους. Από τα μέλη αυτά το ένα ορίζεται ως Αντιπρόεδρος, ο οποίος είναι μερικής απασχόλησης. Στα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία, το ένα από τα μέλη που διορίζει ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, πρέπει υποχρεωτικά να είναι μέλος Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής του οικείου Α.Ε.Ι. γ) Τον Αναπληρωτή Διοικητή του Νοσοκομείου, σε νοσοκομεία με 400 και άνω οργανικές κλίνες, με αναπληρωτή του τον Διευθυντή της Διοικητικής Υπηρεσίας. δ) Έναν εκπρόσωπο των ιατρών που υπηρετούν στο Νοσοκομείο, ο οποίος εκλέγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του από τους ιατρούς Ε.Σ.Υ. και τους ιατρούς μέλη Δ.Ε.Π. που υπηρετούν στο Νοσοκομείο. ε) Τον Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, με αναπληρωτή του τον αρχαιότερο Διευθυντή Νοσηλευτικού τομέα. στ) Έναν εκπρόσωπο του λοιπού, πλην των ιατρών Ε.Σ.Υ., προσωπικού του Νοσοκομείου, ο οποίος εκλέγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το λοιπό, πλην των ιατρών Ε.Σ.Υ., προσωπικό του Νοσοκομείου. Ο

Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζει την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης του Δ.Σ. και τους εισηγητές των θεμάτων. Ο Πρόεδρος μπορεί, κατά την κρίση του, να καλεί στις συνεδριάσεις εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων, καθώς και κάθε υπηρεσιακό παράγοντα ή εκπρόσωπο οποιουδήποτε επιστημονικού ή τοπικού φορέα. Ο Διοικητής του Νοσοκομείου αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο του Δ.Σ. στα καθήκοντά του ως Προέδρου του Δ.Σ. ενώ στα καθήκοντά του ως Διοικητή αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Διοικητή και όπου αυτός δεν υπάρχει από τον Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας. Τα μέλη του Δ.Σ. είναι εισηγητές για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους. Η συγκρότηση του Δ.Σ. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι διετής. Επιτρέπεται η αντικατάσταση μέλους του Δ.Σ. για σπουδαίο λόγο για το υπόλοιπο της θητείας του. Η αντικατάσταση και ο ορισμός του αντικαταστάτη γίνεται με τη διαδικασία του αρχικού ορισμού... [τα ως άνω τρία εδάφια προστέθηκαν με την παρ. 6 του άρθρου 50 του ν. 3370/2005, Α΄ 176]. 5. Το Δ.Σ. συνέρχεται τακτικά δύο φορές το μήνα και έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 15 του ν. 2690/1999. 6. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: 1. Εγκρίνει το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης του Νοσοκομείου και το υποβάλλει στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας προς τελική έγκριση και ένταξή του στο επιχειρησιακό σχέδιο της Υγειονομικής Περιφέρειας. 2. Εγκρίνει το επιχειρησιακό σχέδιο αντιμετώπισης μαζικών καταστροφών και έκτακτων αναγκών του Νοσοκομείου και το υποβάλλει προς τελική έγκριση στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 3. Εγκρίνει τη δημιουργία, μείωση ή συγχώνευση μονάδων ή τμημάτων του Νοσοκομείου και υποβάλλει τη σχετική πρόταση προς έγκριση στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 4. Εγκρίνει την ανέγερ-

ση, επέκταση, αναδιάταξη και ανακατανομή των κτιριακών και λοιπών υποδομών του Νοσοκομείου και υποβάλλει τη σχετική πρόταση προς έγκριση στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 5. Εγκρίνει τον οργανισμό του Νοσοκομείου και τις τροποποιήσεις του και τον υποβάλλει προς έγκριση στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 6. Εγκρίνει το συνολικό ετήσιο προγραμματισμό των προσλήψεων του Νοσοκομείου και τον υποβάλλει στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 7. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό του Νοσοκομείου, τις αναμορφώσεις και τροποποιήσεις του όπως και τον ισολογισμό και τον απολογισμό της οικονομικής χρήσης κάθε έτους και τον υποβάλλει στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 8. Εγκρίνει το Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών του Νοσοκομείου, καθώς και τις τροποποιήσεις του και το υποβάλλει στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 9. Εγκρίνει τη σκοπιμότητα και τον τρόπο χρηματοδότησης για εκτέλεση έργων, υλοποίηση μελετών, προμήθεια παντός τύπου εξοπλισμού, προμήθεια παντός τύπου αναλώσιμου υλικού και ανάθεση υπηρεσιών κατά ΚΑΕ προϋπολογισμού για ποσό άνω των 15.000 ευρώ και μέχρι 45.000 ευρώ ετησίως. 10. Εισηγείται τη σκοπιμότητα και τον τρόπο χρηματοδότησης για εκτέλεση έργων, υλοποίηση μελετών, προμήθεια παντός τύπου εξοπλισμού, προμήθεια παντός τύπου αναλώσιμου υλικού και ανάθεση υπηρεσιών κατά ΚΑΕ προϋπολογισμού για ποσά άνω των 45.000 ευρώ ετησίως στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 11. Εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της δαπάνης που αφορά στις εφημερίες του ιατρικού προσωπικού και την υπερωριακή απασχόληση και εργασία κατά τις νυκτερινές ώρες και εξαιρέσιμες ημέρες του λοιπού προσωπικού και τον υποβάλλει προς έγκριση στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 12. Εγκρίνει την ετήσια έκθεση πεπραγμένων, την οποία αποστέλλει στον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας. 13. Εγκρίνει τις προτάσεις για την αξιοποίη-

ση των περιουσιακών στοιχείων του Νοσοκομείου και υποβάλλει στον Διοικητή της Υγειονομικής Περιφέρειας εισήγηση για την εκποίησή τους. 14. Εγκρίνει τη χορήγηση πάσης φύσεως εκπαιδευτικών αδειών του ιατρικού και λοιπού προσωπικού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. 15. Αποφασίζει για την αποδοχή δωρεών και κληροδοτημάτων υπέρ το Νοσοκομείου. 7. ... 8. ... 9. ... 10. ... 11. ... 12. ...». Το άρθρο 8 του ν. 3329/2005 ρυθμίζει τα της επιλογής και τοποθέτησης Προϊσταμένων οργανικών μονάδων των νοσοκομείων και των Διευθυντών της Δ.Υ.ΠΕ. Το άρθρο 9 του αυτού ν. 3329/2005 αφορά στα Επιστημονικά Συμβούλια των Νοσοκομείων, που έχουν αρμοδιότητες κυρίως γνωμοδοτικές για κάθε θέμα, το οποίο σχετίζεται με την αποτελεσματική παροχή φροντίδας υγείας στους νοσηλευόμενους και τους εξωτερικούς ασθενείς του Νοσοκομείου. Το άρθρο 10 του εν λόγω ν. 3329/2005 ρυθμίζει τα σχετικά με το επικουρικό προσωπικό του νοσοκομείου. Τέλος, στο άρθρο 11 του πιο πάνω ν. 3329/2005 ορίζονται τα εξής: «1. α) Ο Διοικητής του Νοσοκομείου, ως πειθαρχικός προϊστάμενος, μπορεί να επιβάλλει σε βάρος του λοιπού, πλην του ιατρικού, προσωπικού του Νοσοκομείου, των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων της αρμοδιότητάς του, τις ποινές της επίπληξης και του προστίμου μέχρι το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών. β) ... γ) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου και το Διοικητικό Συμβούλιο της Μονάδας Κοινωνικής Φροντίδας, ως συλλογικά πειθαρχικά όργανα, μπορούν να επιβάλουν σε βάρος του λοιπού, πλην του ιατρικού προσωπικού της αρμοδιότητάς τους, τις ποινές της επίπληξης και του προστίμου μέχρι τις αποδοχές ενός μηνός. δ)... Κατά των πειθαρχικών αποφάσεων των ανωτέρω οργάνων επιτρέπεται η άσκηση ένστασης ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Υπηρεσιακού Συμβουλίου της παρ. 19 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου. Το Πρωτοβάθμιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, ως πειθαρχικό όργανο, ασκεί πειθαρχική δικαιοδοσία κατά του λοιπού, πλην του ιατρικού, προσωπικού της Δ.Υ.ΠΕ. και των επο-

πτευόμενων ΦΠΥΥΚΑ, είτε σε πρώτο, είτε σε δεύτερο βαθμό, ύστερα από την άσκηση ένστασης. Το Πρωτοβάθμιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, όταν δικάζει παραπτώματα σε πρώτο βαθμό μπορεί να επιβάλει οποιαδήποτε ποινή. Κατά των οριστικών αποφάσεων του Πρωτοβάθμιου Υπηρεσιακού Συμβουλίου, επιτρέπεται η άσκηση έφεσης ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 163α του Ν. 2683/1999, όπως ισχύει. 2. α) Ο Διοικητής του Νοσοκομείου, ως πειθαρχικός προϊστάμενος, μπορεί να επιβάλει σε βάρος του ιατρικού προσωπικού του Νοσοκομείου, των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων της αρμοδιότητάς του, τις ποινές της επίπληξης και του προστίμου μέχρι το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών. β) ... γ) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου και το Διοικητικό Συμβούλιο της Μονάδας Κοινωνικής Φροντίδας, ως συλλογικά πειθαρχικά όργανα, μπορούν να επιβάλουν σε βάρος του ιατρικού προσωπικού της αρμοδιότητάς τους, τις ποινές της επίπληξης και του προστίμου μέχρι τις αποδοχές ενός μηνός. δ) ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ... 8. Στα Νοσοκομεία της παρ. 10 του άρθρου 13 του ν. 2889/2001, εκτός από τα Νοσοκομεία «ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» και «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ», εφαρμόζονται οι ακόλουθες πειθαρχικές διατάξεις: 8.1. Ο Διοικητής του Νοσοκομείου, ως πειθαρχικός προϊστάμενος, μπορεί να επιβάλει σε βάρος του πάσης φύσεως προσωπικού (ιατρικού και λοιπού) της αρμοδιότητάς του, τις ποινές της επίπληξης και του προστίμου μέχρι το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών. 8.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου, ως πειθαρχικό συλλογικό όργανο, ασκεί πειθαρχική δικαιοδοσία, σε πρώτο ή σε δεύτερο βαθμό, σε βάρος του πάσης φύσεως προσωπικού (ιατρικού και λοιπού) της αρμοδιότητάς του. 8.2. α) ...».

11. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» ιδρύθηκε με δωρεά της Ιεράς Μονής της Παμμακαρίστου Θεοτόκου, σύμφωνα με το καταστατικό της και το από 25.3.1945 Επισκοπικό Διάταγμα του Εξάρχου

των εν Ελλάδι Ελληνορθόδοξων Καθολικών, ο Οργανισμός δε Διοικήσεως και Λειτουργίας αυτού, ο οποίος καταρτίστηκε το πρώτον στις 20.7.1945 και συμπληρώθηκε στις 7.7.1947, κυρώθηκε, ακολούθως, με β.δ/μα της 27.5.1953 (ΦΕΚ Α' 162). Το εν λόγω Νοσοκομείο λειτουργούσε αρχικά ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, διοικούμενο, σύμφωνα με τον πιο πάνω Οργανισμό του (άρθρο 2), από Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούμενο α) από τον εκάστοτε Έξαρχο των Ελλήνων Καθολικών ως Πρόεδρο, β) από την εκάστοτε Ηγουμένη και γ) την εκάστοτε Υφηγουμένη της Ιεράς Μονής της Παμμακαρίστου Θεοτόκου, δ) από την εκάστοτε Διευθύντρια ή Υποδιευθύντρια του Νοσοκομείου και ε-θ) από πέντε έγκριτα μέλη της Αθηναϊκής Κοινωνίας, εκλεγόμενα με πενταετή θητεία από τον Πρόεδρο και το Κοινοτικό Συμβούλιο της ιδιοκτήμονος μονής αυτής. Με το υπ' αριθμ. 32/1986 πρ. δ/μα (ΦΕΚ Α' 12) υπήχθη στις διατάξεις του ν.δ/τος 2592/1953 «περί οργανώσεως της Ιατρικής Αντιλήψεως» (Α' 254) και του ν. 1397/1983 περί Εθνικού Συστήματος Υγείας (Α' 143) και αποτελεί έκτοτε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το καθεστώς του δε αυτό διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την μετατροπή με την παρ. 4 του άρθρ. 1 του ν. 2889/2001 (ΦΕΚ Α' 37) των νοσοκομειακών μονάδων σε αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσιακές μονάδες των αντίστοιχων Πε.Σ.Υ.Π., δυνάμει της παραγράφου 10 περ. 3 του άρθρου 13 του νόμου αυτού. Τόσο στο πρακτικό του Ηγουμενοσυμβουλίου της Μονής όσο και στο Επισκοπικό Διάταγμα περιέχεται ρητή επιφύλαξη των ιδρυτών όπως «προικίσωσι συντόμως το Ίδρυμα του Γενικού Οργανισμού Διοικήσεως και λοιπών Εσωτερικών Κανονισμών» εκφρασθείσης έτσι ρητώς της βουλήσεως των ιδρυτών περί της διοικητικής αυτοτελείας του εν λόγω Νοσοκομείου. Με τα δεδομένα αυτά, το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» συγκαταλέγεται μεταξύ των διά δωρεάς συσταθέντων κοινωφελών ιδρυμάτων και, ως εκ τούτου, απολαύει της παρεχομένης από το άρθρο 109 του Συντάγματος προστασίας. Ενόψει των ανωτέρω, οι διατάξεις του αρ-

θρου 12 παρ. 2 του ν. 3329/2005, με τις οποίες το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» εξαιρείται από την ειδική ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου αυτού, σύμφωνα με την οποία τα ιδρυματικά Νοσοκομεία του άρθρου 13 παρ. 10 του ν. 2889/2001 διατηρούν το υφιστάμενο καθεστώς τους, σε συνδυασμό προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 7 του ν. 3329/2005, σύμφωνα με το οποίο, προβλέπεται εφαρμογή του συστήματος διοικήσεως των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και στο ιδρυματικό Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» είναι αντίθετες προς το άρθρο 109 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος. Ουδμία δε ασκεί επιρροή το γεγονός ότι το Νοσοκομείο αυτό μετετράπη σε ΝΠΔΔ, διότι η αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953 και του ν. 1397/1983 περιελάμβανε τη ρητή επιφύλαξη «της μη μεταβολής των ιδρυτικών πράξεων και της διατηρήσεως του σκοπού του ιδρύματος, όπως αυτά προστατεύονται από το άρθρο 109 του Συντάγματος και της ορθής εφαρμογής εκ μέρους του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας των εις το νοσοκομείο της Θείας Πρόνοιας «η Παμμακάριστος» αφορσών διατάξεων, ως προς τον τρόπο διοικήσεως και της εν γένει οργανώσεώς του» (βλ. ΣΕ 1851/1990 Ολομ). Εξάλλου τα αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του ν. 3329/2005 περί της κρατικής χρηματοδοτήσεως του Ψ.Ν.Α. «Δρομοκαϊτειου», περί της πλημμελούς διαχειρίσεως, ταμειακών ελλειμμάτων και του τρόπου διοικήσεως αυτού και ότι αυτά ισχύουν και για το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ», δηλαδή ότι η επίμαχη ρύθμιση οφείλεται σε πλημμελή διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του ιδρύματος από το παλαιό διοικητικό συμβούλιο του Νοσοκομείου, θα δικαιολογούσαν, ενδεχομένως, τη λήψη διοικητικής φύσεως μέτρων ή την εφαρμογή του άρθρου 109 παρ. 2 του Συντάγματος περί επωφελέστερης αξιοποίησης ή διάθεσης, για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε κατόπιν σχετικής δικαστικής αποφάσεως. Εν προκειμένω, όμως, δεν τηρήθηκε η συγκεκριμένη διαδικασία και επομένως, οι προσβαλλόμενες πράξεις του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής

Αλληλεγγύης, με τις οποίες διορίσθηκαν Πρόεδρος και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» κατά διάφορο τρόπο εκείνου που προβλέπουν οι διατάξεις του Οργανισμού του, στηριζόμενες στις αντισυνταγματικές και μη εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 2 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 3329/2005, είναι μη νόμιμες και ακυρωτές, όπως βάσιμα προβάλλεται με τις κρινόμενες αιτήσεις. Αν και κατά τη γνώμη των Συμβούλων..., η κρινόμενη αίτηση θα έπρεπε να απορριφθεί, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην ένατη σκέψη, ως ασκουμένη χωρίς έννομο συμφέρον από τους αιτούντες, εφόσον οι τελευταίοι δεν προσήγαγαν συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία, από τα οποία να κλονίζεται η περιεχόμενη στην εισηγητική έκθεση του ν. 3329/2005 διαπίστωση ότι η απόλυτη χρηματοδότηση του προαναφερθέντος Νοσοκομείου γίνεται πλέον από το Κράτος. Τέλος, κατά τη γνώμη των Συμβούλων Α. Θ., Α. Σ., Ι. Ζ. και Σ. Π., προς την οποία ετάχθη και ο Πάρεδρος Β. Α., ο νομοθέτης δύναται να προβλέψει, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην ένατη σκέψη, ότι η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» προέρχεται από πρόσωπα, τα οποία δεν αποτελούν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου που όρισε η ιδρυτική πράξη, δεδομένου ότι το εν λόγω Νοσοκομείο μετατράπηκε σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και υπήχθη οικειοθελώς στο εθνικό σύστημα υγείας, κατά το άρθρο 6 του ν. 1397/1983, με περαιτέρω συνέπεια να απολαμβάνει των μεγάλων ευεργετημάτων που συνεπάγεται η οικειοθελής ένταξή του στο εν λόγω σύστημα, μεταξύ των οποίων η κρατική επιχορήγηση και η πλήρωση των θέσεων του ιατρικού προσωπικού από μόνιμους δημόσιους λειτουργούς που μισθοδοτούνται από το Κράτος. Όμως, η ως άνω διάταξη του άρθρου 12 του ν. 3329/2005 αντίκειται, και κατά τη γνώμη αυτή, στο Σύνταγμα και, συγκεκριμένα, στις διατάξεις των άρθρων 109 παρ. 1 και 2, 21 παρ. 3 και 25 παρ. 1, κατά το μέρος που αποκλείεται με τη

διάταξη αυτή η συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ως άνω Νοσοκομείου των μελών που είχαν ορισθεί με την ιδρυτική πράξη. Επομένως, σύμφωνα και με τη γνώμη αυτή, οι προσβαλλόμενες πράξεις, στηριζόμενες στην, κατά τα ανωτέρω, αντισυνταγματική διάταξη του άρθρου 12 παρ. 2 του ν. 3329/2005 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 4 του ίδιου νόμου, είναι μη νόμιμες και ακυρωτές.

12. Επειδή, εν όψει των ανωτέρω, οι κρινόμενες αιτήσεις πρέπει να γίνουν δεκτές, να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις, να απορριφθούν δε οι παρεμβάσεις.

13. Επειδή, εφόσον οι αιτούντες παρέστησαν και ενώπιον του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, η υπέρ αυτών δικαστική δαπάνη πρέπει να καθορισθεί σε χίλια οκτακόσια σαράντα ($460 + 460 + 460 + 460 = 1.840$) ευρώ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αριθ. 1663/2009 (Ολομ.)

Άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26.6/10.7.1944): Η διάταξη αυτή με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναιρέση της 2411/1993 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κατά το μέρος που με αυτήν έγινε εν μέρει έφεση των αναιρεσιόντων κατά της 858/1992 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και υποχρεώθηκε το Δημόσιο να καταβάλει νομιμοτόκως, προς 6% από την επίδοση σε αυτό της αγωγής των αναιρεσιόντων, στη μεν πρώτη αναιρεσειούσα ποσό 1.326.500 δραχμών, σε καθένα δε από τους λοιπούς αναιρεσιόντες ποσό 265.300 δραχμών, ως αποζημίωση, σύμφωνα με το άρθρο

105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (Εισ.Ν.Α.Κ.), για ζημία που είχαν υποστεί από την παράλειψη της Διοίκησης να συμμορφωθεί μέσα σε εύλογο χρόνο προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Με την κρινόμενη αίτηση η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προσβάλλεται κατά τα εξής κεφάλαια: α) το κεφάλαιο με το οποίο κρίθηκε ότι οι αναιρεσιόντες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση προς 6% ετησίως από την επίδοση της αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, όχι δε με μεγαλύτερο επιτόκιο, β) το κεφάλαιο με το οποίο κρίθηκε ότι την αμοιβή του πραγματογνώμονα για διενεργηθείσα πραγματογνωμοσύνη έπρεπε να καταβάλουν οι αναιρεσιόντες και γ) το κεφάλαιο με το οποίο κρίθηκε ότι τα δικαστικά έξοδα έπρεπε να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων.

3. Επειδή, με την 3651/2002 απόφαση του Α' Τμήματος υπό πενταμελή σύνθεση η υπόθεση παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος λόγω σπουδαιότητας (άρθρο 14 παρ. 5 εδάφιο δεύτερο π.δ. 18/1989 – Α' 8). Ακολούθως, με την 802/2007 απόφαση του Τμήματος υπό επταμελή σύνθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 περ. β' του π.δ. 18/1989, το ζήτημα αν η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου αντίκειται στις διατάξεις του Συντάγματος και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

4. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση ασκείται εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκώς.

5. Επειδή, στο άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26.6/10.7.1944 – Α' 139), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 109 του Εισ.Ν.Α.Κ. (π.δ. 456/1984 – Α' 164), ορίζεται ότι «Ο νόμιμος και ο της υπερημερίας τόκος πάσης του Δημοσίου οφειλής, ορίζεται εις 6% ετησίως, πλην εάν άλλως ωρίσθη διά συμβάσεως ή ειδικού νόμου. Ο ειρημένος τόκος άρχεται από της επιδόσεως της αγωγής». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το ποσοστό του επιτοκίου υπερημερίας και του

νόμιμοι επιτοκίου που ίσχυε για τις οφειλές του Δημοσίου από τις 28.9.1989 οπότε οι αναιρεσείοντες επέδωσαν την αγωγή τους στο Δημόσιο, μέχρι την άσκηση της κρινόμενης αίτησης (6.6.1994), αλλά και μέχρι τη συζήτησή της στο Α΄ Τμήμα υπό πενταμελή σύνθεση (14.1.2002) και υπό επταμελή σύνθεση (5.6.2006) και, ακολούθως, στην Ολομέλεια (10.10.2008) ανερχόταν σε 6%. Καθ' όλο όμως το διάστημα τούτο το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος επιτοκίου υπερημερίας και του νόμιμου επιτοκίου ήταν σημαντικά υψηλότερο από το πιο πάνω ποσοστό. Ενδεικτικά, το επιτόκιο τούτο ανερχόταν σε 25% στις 28.9.1989 (145/1979 Π.Υ.Σ. – Α΄ 233, 193/1979 Π.Υ.Σ. – Α΄ 287, 120/1990 Π.Υ.Σ. – Α΄ 143), σε 37% στις 6.6.1994 (2304/1994 Πράξη Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος – Α΄ 80), σε 11,25% στις 14.1.2002 (άρθρο 3 παρ. 2 ν. 2842/2000 – Α΄ 207), σε 10,50% στις 5.6.2006 (άρθρο 3 παρ. 2 ν. 2842/2000) και σε 11,25% στις 10.10.2008 (άρθρο 3 παρ. 2 ν. 2842/2000).

6. Επειδή, με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου». Με τη συνταγματική αυτή διάταξη δεν καθιερώνεται, κατ' αρχήν, ισότητα μεταξύ ιδιωτών και του Δημοσίου, όταν τα όργανα του τελευταίου εκδίδουν πράξεις κατ' ενάσκηση δημόσιας εξουσίας. Η διάταξη όμως αυτή έχει πεδίο εφαρμογής και σε σχέσεις δημοσίου δικαίου, αν το Δημόσιο εξοπλίζεται αδικαιολόγητα, έναντι των ιδιωτών, με προνόμια δικονομικού περιεχομένου (βλ. Σ.τ.Ε. 2807/2002 Ολομ., 1476/2004 Ολομ.) ή αν, με συγκεκριμένη ουσιαστικού περιεχομένου ρύθμιση, που δεν ανάγεται στην άσκηση δημόσιας εξουσίας από τα όργανα του Δημοσίου, θεσπίζεται υπέρ αυτού έναντι των ιδιωτών αδικαιολόγητη προνομιακή μεταχείριση, χωρίς να συντρέχει προς τούτο λόγος δημόσιου συμφέροντος. Τέτοια αδικαιολόγητη προνομιακή μεταχείριση συνιστά η θεσπιζόμενη με το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου διαφοροποίηση μεταξύ του γενικώς ισχύοντος επιτοκίου, νόμιμου και υπερημερίας, και του αντίστοιχου

επιτοκίου για τις οφειλές του Δημοσίου, εφόσον δεν συντρέχει λόγος δημόσιου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε τη διαφοροποίηση αυτή. Τέτοιο δε λόγο δεν συνιστά το ταμειακό απλώς συμφέρον του Δημοσίου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974 (Α΄ 256), «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή διά λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. ...». Από τη διάταξη αυτή προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο νόμιμος τόκος επί του ποσού που επιδικάζεται στο νικήσαντα διάδικο με δικαστική απόφαση εμπίπτει στην έννοια της περιουσίας η οποία προστατεύεται από την πιο πάνω διάταξη (βλ. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [Ε.Δ.Δ.Α.] Μείδανης κατά Ελλάδος, 22.5.2008, σκέψεις 27, 28. Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική την 1.12.2008 σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Ε.Σ.Δ.Α., δεδομένου ότι την ημερομηνία αυτή απορρίφθηκε αίτημα του Δημοσίου να παραπεμφθεί η υπόθεση ενώπιον του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης του Ε.Δ.Δ.Α.). Περαιτέρω, το Δημόσιο είναι δυνατόν να διαθέτει, κατά την άσκηση των λειτουργιών του, προνόμια που του επιτρέπουν να ασκεί αποτελεσματικά τις δημοσίου δικαίου αρμοδιότητές του. Μόνη όμως η ένταξη στην κρατική δομή δεν αρκεί, αυτή καθαυτήν, να καταστήσει νόμιμη, σε κάθε περίπτωση, την εφαρμογή κρατικών προνομίων, αλλά πρέπει τούτο να είναι αναγκαίο για την καλή άσκηση των δημοσίων λειτουργιών. Εξ άλλου, μόνο το ταμειακό συμφέρον του Δημοσίου δεν ταυτίζεται με το δημόσιο συμφέρον και δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παραβίαση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου για προστασία της περιουσίας του (βλ. Ε.Δ.Δ.Α. Μείδανης κατά Ελλάδος, σκέψεις 30, 31). Ειδικότερα, στην περίπτωση που το Δημόσιο οφείλει

σε ιδιώτη χρηματική παροχή, η φύση της υποκειμένης αιτίας της οφειλής ως ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου έχει σημασία μόνο προκειμένου να εκτιμηθεί αν και σε ποιο βαθμό υφίσταται λόγος δημόσιου συμφέροντος που θα μπορούσε να καταστήσει ανεκτή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, την εφαρμογή κρατικών προνομίων και τη διαφορετική μεταχείριση Δημοσίου και ιδιώτη οφειλέτη (πρβ. Ε.Δ.Δ.Α. Μειδάνης κατά Ελλάδος, σκέψη 29). Τέτοια όμως περίπτωση δεν συντρέχει, κατ' αρχήν, επί αποζημιώσεως που επιδικάζεται σε βάρος του Δημοσίου ύστερα από άσκηση αγωγής κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. Κατά συνέπεια, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η επίδικη δημοσίου δικαίου διαφορά έχει ως υποκειμένη αιτία την παράνομη παράλειψη του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ να συμμορφωθεί μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα προς την 1915/1986 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία ακυρώθηκε η άρνηση της Διοίκησης να άρει απαλλοτρίωση επί οικοπέδου των αιτούντων (ήδη αναιρεσειόντων). Κατ' ακολουθίαν τούτων, η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου αντίκειται στις μνημονευθείσες διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, δεδομένου μάλιστα ότι το Δημόσιο δεν επικαλείται ούτε αποδεικνύει την ύπαρξη κάποιου λόγου δημοσίου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε τη μνημονευθείσα στην προηγούμενη σκέψη διαφοροποίηση του ύψους του επιτοκίου, νόμιμου και υπερημερίας, που αφορά τις οφειλές του Δημοσίου και του αντίστοιχου επιτοκίου που αφορά τις οφειλές των ιδιωτών. Η Σύμβουλος Α.Χ. διατύπωσε την ειδικότερη γνώμη ότι, στην κρινόμενη περίπτωση, υφίσταται παράβαση μόνο της διάταξης του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.

Μειοψήφισαν οι Σύμβουλοι Οι τέσσερις πρώτοι διατύπωσαν τη γνώμη ότι, εν προκειμένω, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης της κατοχυρούμενης από το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγμα-

τος αρχής της ισότητας, εξ αιτίας της διαφοροποίησης μεταξύ του επιτοκίου, νόμιμου και υπερημερίας, για τις οφειλές του Δημοσίου τις προκύπτουσες από την άσκηση της δημόσιας εξουσίας και του αντίστοιχου επιτοκίου για τις οφειλές των ιδιωτών, καθόσον δεν υπάρχει, στην περίπτωση αυτή, πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος. Και τούτο διότι, εν όψει του ότι η διάταξη αυτή κατοχυρώνει τη μεταξύ των Ελλήνων ισότητα ενώπιον του νόμου, το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία, άλλωστε, ως φορείς δημόσιας εξουσίας και κατά την άσκηση της εξουσίας αυτής δεν τελούν σε σχέση ισότητας με τους ιδιώτες, όχι μόνο δεν είναι υποκείμενα του ατομικού δικαιώματος της ισότητας, αλλά αντιθέτως, είναι οι αποδέκτες της συνταγματικής επιταγής για ίση μεταχείριση των Ελλήνων· η δικονομική δε διάταξη, με την οποία, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας των όπλων, θεσπίζεται προνομιακή υπέρ του Δημοσίου μεταχείριση, δεν προσκρούει στο άρθρο 4 παρ. 1, αλλά στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος. Τέτοια περίπτωση οφειλών του Δημοσίου προκαλούμενων από την άσκηση της δημόσιας εξουσίας είναι και οι οφειλές από αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. Με το άρθρο αυτό ρητώς θεσπίζεται ευθύνη του Δημοσίου σε αποζημίωση «για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του... κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί...». Ως εκ τούτου η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, στο μέτρο που αφορά τις βάσει του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. οφειλές του Δημοσίου, συνιστά βεβαίως ρύθμιση σχετιζόμενη με την εκ μέρους των οργάνων του Δημοσίου άσκηση δημόσιας εξουσίας, αφού πρόκειται για οφειλές από τη μη νόμιμη άσκηση της δημόσιας εξουσίας. Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει λόγος για παραβίαση, με τη διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, της κατοχυρούμενης από το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχής της ισότητας, ούτε για αδι-

καιολόγητη προνομιακή σε βάρος των ιδιωτών μεταχείριση του Δημοσίου. Και τούτο διότι δεν είναι, εξ ορισμού, νοητή η εξομοίωση του Κράτους, ως φορέα δημόσιας εξουσίας και κατά την άσκηση αυτής, με τους ιδιώτες. Και συνεπώς δεν μπορεί, στην περίπτωση αυτή, να υποχρεωθεί ο κοινός νομοθέτης ή αντ' αυτού το Δικαστήριο να προβεί, κατ' επίκληση του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, σε εξίσωση του επιτοκίου για τις ανωτέρω οφειλές του Δημοσίου με το εκάστοτε καθοριζόμενο επιτόκιο για τις οφειλές των ιδιωτών. Διάφορο είναι το ζήτημα, όταν οι οφειλές του Δημοσίου δεν προκύπτουν από την άσκηση της δημόσιας εξουσίας του, αλλά στο πλαίσιο εννόμων σχέσεων ιδιωτικού δικαίου, όταν π.χ. το Κράτος ενεργεί ως εργοδότης του ιδιωτικού δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, με το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, το οποίο προβλέπει ενιαία για όλες χωρίς διάκριση, τις οφειλές του Δημοσίου, ρύθμιση ως προς το ύψος του επιτοκίου, εισάγεται πράγματι προνομιακή υπέρ του Δημοσίου μεταχείριση από την επίμαχη διαφοροποίηση του επιτοκίου και πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εξετάζεται αν συντρέχει λόγος ικανός να δικαιολογήσει αυτή τη διαφοροποίηση του ύψους του επιτοκίου μεταξύ των οφειλών του Δημοσίου και των ιδιωτών (πρβ. Ε.Δ.Δ.Α., Μειδάνης κατά Ελλάδα, βλ. ιδίως σκέψεις 29 και 30). Συνεπώς, κατόπιν των ανωτέρω, κατά την ανωτέρω γνώμη, η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, δεν αντίκειται στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, εφόσον, όπως και στην επίδικη περίπτωση, πρόκειται για οφειλές του Δημοσίου από αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. Περαιτέρω, οι ανωτέρω τέσσερις Σύμβουλοι υποστήριξαν την εξής γνώμη, όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.: Όπως ήδη εκτέθηκε, το επιτόκιο, ως προς το ύψος του οποίου υπάρχει η ένδικη αμφισβήτηση, αφορά επιδικασθέν στους αιτούντες ποσό οφειλής του Δημοσίου από αποζημίωση, σύμφωνα με το άρθρο 105 του

Εισ.Ν.Α.Κ. Πρόκειται δηλαδή για οφειλή που ανέκυψε κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας. Το Δημόσιο όμως κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας δεν είναι, εν πάση περιπτώσει, δυνατόν να εξομοιωθεί με έναν ιδιώτη οφειλέτη. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, να έχει στην, έναντι των αναιρεσειόντων, οφειλή του Δημοσίου εφαρμογή το εκάστοτε γενικώς ισχύον για τις οφειλές των ιδιωτών επιτόκιο. Το Ε.Δ.Δ.Α., άλλωστε, στην υπόθεση Μειδάνης κατά Ελλάδα, προκειμένου να δεχθεί ότι εφαρμοστέο σε οφειλή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (δημόσιου νοσοκομείου) επιτόκιο είναι το, γενικώς ισχύον για τις οφειλές των ιδιωτών, επιτόκιο, τονίζει το γεγονός ότι η εκεί διαφορά γεννήθηκε στο πλαίσιο μίας σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δηλαδή στο πλαίσιο μίας ιδιωτικής συμβατικής σχέσης, στην οποία το νομικό πρόσωπο είχε τις υποχρεώσεις ενός ιδιώτη εργοδότη, με συνέπεια το εν λόγω νομικό πρόσωπο να εξομοιώνεται, κατά το Ε.Δ.Δ.Α., με τους άλλους εργοδότες του ιδιωτικού τομέα (βλ. Ε.Δ.Δ.Α. Μειδάνης κατά Ελλάδα, σκέψη 29). Συνεπώς, το οφειλόμενο από το Δημόσιο επιτόκιο για το τελεσιδίκως καθορισθέν από το διοικητικό εφετείο ποσό της αποζημίωσης των αιτούντων, ανέρχεται σε 6%, από την επίδοση της αγωγής τους, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου. Η ρύθμιση αυτή δεν προσκρούει στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου, κατά το μέρος που εισάγει διαφοροποίηση από το εκάστοτε ισχύον για τις οφειλές των ιδιωτών επιτόκιο, δεδομένου ότι, κατά τα προεκτεθέντα, το Δημόσιο δεν μπορεί να εξομοιωθεί, στην επίδικη περίπτωση, δηλαδή κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας, με ιδιώτη οφειλέτη. Δεν ασκεί δε επιρροή, από την εξεταζόμενη άποψη, τυχόν υπάρχων πληθωρισμός σε ποσοστό μεγαλύτερο του 6%, που επιφέρει μείωση της αξίας του οφειλόμενου ποσού, διότι, όπως έχει κρίνει το Ε.Δ.Δ.Α., το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου δεν υποχρεώνει τα Κράτη να λαμβάνουν μέτρα για να αντι-

σταθμιστούν οι επιπτώσεις του πληθωρισμού και να διατηρηθεί η αξία της αποταμίευσης, των απαιτήσεων ή άλλων ενεργητικών στοιχείων (βλ. Ε.Δ.Δ.Α., Angelon κατά Βουλγαρίας, 22.4.2004, σκέψη 39). Διάφορο ωστόσο είναι το ζήτημα, αν το Δημόσιο καθυστερήσει να εκτελέσει τη δικαστική απόφαση, με την οποία προσδιορίζεται τελεσιδικώς το ποσό της οφειλόμενης από αυτό αποζημίωσης των αιτούντων, οπότε και το ποσό αυτό θεωρείται περιουσιακό αγαθό κατά το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (βλ. Ε.Δ.Δ.Α., Angelon κατά Βουλγαρίας, σκέψεις 34 επομ.). Στην περίπτωση αυτή, αν το κατά το άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, επιτόκιο 6% υπολείπεται του ποσοστού του πληθωρισμού κατά την κρίσιμη περίοδο, η εξ αιτίας του πληθωρισμού μείωση της αξίας της καταβλητέας αποζημίωσης προκαλείται λόγω υπαιτιότητας του Δημοσίου και, συνεπώς, σύμφωνα με τη νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α., η μη αναπλήρωση της περιουσιακής απώλειας αυτής κατά τη διαφορά μεταξύ του ποσοστού του επιτοκίου (6%) και του εκάστοτε ποσοστού του πληθωρισμού, και όχι βεβαίως του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου υπερημερίας για τις οφειλές των ιδιωτών (που είναι υψηλότερο του πληθωρισμού), το οποίο δεν έχει εφαρμογή στην επίδικη οφειλή του Δημοσίου από αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., προσκρούει στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (βλ. σκέψεις 34 έως 40 και ιδίως σκέψη 39 της ανωτέρω απόφασης του Ε.Δ.Δ.Α. Angelon κατά Βουλγαρίας). Τέλος, κατά τη γνώμη του Συμβούλου Φ.Ν., η ρύθμιση του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου έχει θεσπιστεί για λόγους δημοσίου συμφέροντος συνδεδεμένους με την εκπλήρωση των σκοπών του Δημοσίου και, κατά συνέπεια, δεν αντίκειται στις μνημονευθείσες υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις.

7. Επειδή, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές

του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το διοικητικό εφετείο δέχτηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι η διάταξη αυτή του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου δεν αντίκειται στο Σύνταγμα και απέρριψε σχετικό λόγο έφεσης των αναιρεσιόντων. Η κρίση όμως αυτή δεν είναι νόμιμη, κατά τα προεκτεθέντα, και, συνεπώς, η διάταξη αυτή δεν είναι εν προκειμένω εφαρμοστέα.

8. Επειδή, μετά την επίλυση του παραπεμφθέντος ζητήματος, η Ολομέλεια κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί στο Α' Τμήμα προς περαιτέρω εκδίκαση (άρθρο 14 παρ. 3 π.δ. 18/1989).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 1502/2006 (Τμ. Ζ')

Πλειστηριασμός. Η έκταση του προνομίου του Δημοσίου στην κατάταξη δανειστών για τις μέχρι τον πλειστηριασμό απαιτήσεις του, καλύπτει οποιαδήποτε απαίτησή του και επομένως περιλαμβάνει όχι μόνο τους πάσης φύσεως φόρους και τέλη μετά των προσαυξήσεων και των τόκων, αλλά και οποιαδήποτε απαίτηση προερχόμενη από δωρεά, κληρονομική διαδοχή, εκχώρηση κ.λπ. Ειδικότερα ως προς τις απαιτήσεις του Δημοσίου, από τις ρυθμίσεις της σχετικής συμφωνίας του άρθρου 44 ν. 1892/1990, καταλαμβάνονται οι ήδη βεβαιωμένες ταμειακά καθώς και εκείνες που θα βεβαιωθούν μεταγενέστερα αλλά ανάγονται στον κρίσιμο κατά τη διάταξη αυτή χρόνο, δηλαδή αυτός της συνάψεως της συμφωνίας, και επομένως όχι και εκείνες που γεννήθηκαν και βεβαιώθηκαν σε χρόνο μεταγενέστερο της συμφωνίας.

Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ.

I. Κατά τη διάταξη του άρθρου 975 αριθ. 5

ΚΠολΔ, στην πέμπτη σειρά των γενικών προνομίων κατατάσσονται οι απαιτήσεις του δημοσίου και των δήμων και κοινοτήτων, ενώ κατά τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 1 του ν.δ/τος 356/1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ)» όπως ισχύει, «το Δημόσιο κατατάσσεται εν αναγκαστική εκτελέσει κινητού ή ακινήτου διά τας μέχρι της ημέρας του πλειστηριασμού απαιτήσεις αυτού εκ πάσης αιτίας μετά των πάσης φύσεως προσαυξήσεων και τόκων εν τη υπ' αριθ. 5 σειρά του άρθρου 975 του ΚΠολΔ». Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 24 ν. 2093/1992 καταργήθηκε η παρ. 2 του άρθρου 61 ΚΕΔΕ, η οποία έθετε περιορισμούς στην προνομιακή κατάταξη του Δημοσίου και έκτοτε το Δημόσιο κατατάσσεται προνομιακά στο 1/3 του πλειστηριάσματος για όλες τις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του, ανεξαρτήτως προελεύσεως και έτους βεβαιώσεως. Η έκταση του προνομίου καλύπτει οποιαδήποτε απαίτηση της οποίας φορέας είναι το Δημόσιο και επομένως περιλαμβάνει όχι μόνο τους πάσης φύσεως φόρους και τέλη μετά των προσαυξήσεων και των τόκων, αλλά και οποιαδήποτε απαίτηση προερχόμενη από δωρεά, κληρονομική διαδοχή, εκχώρηση κ.λπ. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις των άρθρων 977 και 1007 ΚΠολΔ, εάν συντρέχουν απαιτήσεις των άρθρων 975 και 976 αριθ. 2 τότε οι απαιτήσεις του άρθρου 975 ως γενικές προνομιούχες του Δημοσίου ικανοποιούνται μέχρι του 1/3 του πλειστηριάσματος, τα δε 2/3 αυτού διατίθενται για την ικανοποίηση των εν άρθρω 976 αριθ. 1 και 2 απαιτήσεων. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 44 ν. 1892/1990, συμφωνίες πιστωτών και επιχείρησης, περιλαμβανομένης σε μία από τις περιπτώσεις α', β', γ' ή δ' της παρ. 1 του άρθρου 5 ν. 1386/1983, που ρυθμίζουν ή περιορίζουν χρέη αυτής, δεσμεύουν και τους μη συμβεβλημένους πιστωτές ή το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας ή επικουρικής, τις τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, δανειστές της επιχείρησης, εφόσον: α) οι συμβεβλημένοι πιστωτές εκπροσωπούν το 60% του συνόλου των απαιτήσεων, στο οποίο πρέπει να περιλαμβάνεται το 40%

των τυχόν εμπραγμάτως ασφαλισμένων, όπως οι απαιτήσεις αυτές εμφανίζονται στα τηρούμενα από την επιχείρηση βιβλία και τον ισολογισμό της τελευταίας πριν από τη σχετική συμφωνία εταιρικής χρήσης, β) συναινούν γραπτά εταίροι ή μέτοχοι στους οποίους ανήκει κατά πλειοψηφία το καταβεβλημένο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης, γ) επικυρωθούν από το Εφετείο της έδρας της επιχείρησης με απόφαση εκδιδόμενη κατά τη διαδικασία των άρθρων 739 επ. ΚΠολΔ ύστερα από αίτηση της επιχείρησης ή ενός τουλάχιστον από τους συμβεβλημένους πιστωτές ή το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, τις τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, δανειστές της επιχείρησης (παρ. 1). Υφιστάμενες εγγυήσεις, υποθήκες, ενέχυρα ή άλλα παρεπόμενα δικαιώματα που ασφαλίζουν την απαίτηση καθώς και προνόμια συνδεόμενα με τη φύση της απαίτησης ή της εγγύησης κατά την αναγκαστική εκτέλεση ή την πτώχευση, διατηρούνται υπέρ της νέας απαίτησης, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την κατά την πρώτη παράγραφο συμφωνία, αν ο εξασφαλιζόμενος με αυτά πιστωτής, δεν συμφώνησε διαφορετικά, (παρ. 2). Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μπορούν να εφαρμοστούν και στις επιχειρήσεις που έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1386/1983, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (παρ. 4). Από τις διατάξεις αυτές, του άρθρου 44 ν. 1892/1990, προκύπτει ότι η συμφωνία πιστωτών και επιχειρήσεις δεσμεύει μόνο τους υφισταμένους, κατά το χρόνο συνάψεως της συμφωνίας, πιστωτές της επιχείρησης, συμβεβλημένους και μη –τους τελευταίους υπό την προϋπόθεση ότι η συμφωνία τους θίγει και έχει επικυρωθεί από το Εφετείο– και όχι τους μεταγενέστερους. Ειδικότερα ως προς τις απαιτήσεις του Δημοσίου, από τις ρυθμίσεις της σχετικής συμφωνίας του άρθρου 44 ν. 1892/1990, καταλαμβάνονται οι ήδη βεβαιωμένες ταμειακά (εν στενή εννοία), καθώς και εκείνες που θα βεβαιωθούν μεταγενέστερα αλλά ανάγονται στον κρίσιμο κατά τη διάταξη αυτή χρόνο, δηλαδή αυτός της συνάψεως της συμφωνίας, και επο-

μένως όχι και εκείνες που γεννήθηκαν και βεβαιώθηκαν σε χρόνο μεταγενέστερο της συμφωνίας. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη επί πραγμάτων κρίση του, τα εξής: Στις 26.7.1995 με επίσηυση της καθ' ης, αναιρεσίβλητης, διενεργήθηκε αναγκαστικός πλειστηριασμός του οικοπέδου της οφειλέτριας της εταιρίας «Γ. Τ. Α. Ε. ΑΒΕ», που βρίσκεται στην Κέρκυρα, στη θέση «ΤΑΦΡΟΣ» του Ν. Φρουρίου, εκτάσεως 24.767,30 τ.μ. ενώπιον του συμβολαιογράφου Κέρκυρας Σ. Κ. Κατά τον πλειστηριασμό επιτεύχθηκε εκπλειστηρίασμα 500.001.000 δραχμών. Ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος στον υπ' αριθ. 3297/1995 πίνακα, ο οποίος και προσβάλλεται, κατέταξε αποκλειστικά την καθ' ης, αφού προηγουμένως αφαίρεσε τα έξοδα εκτελέσεως, προνομιακά και οριστικά για 238.000.000 δραχμές, ως ενυπόθηκη δανειστρία και προνομιακά και τυχαία για 245.613.577 δραχμές, ως προσημιούχο δανειστρία, για την ικανοποίηση της απαιτήσεώς της για την οποία επισπεύθηκε ο πλειστηριασμός, καθώς και για τις άλλες απαιτήσεις της για τις οποίες αναγγέλθηκε με την από 26.6.1995 αναγγελία της. Ακόμη δέχθηκε το Εφετείο ότι με αίτηση της καθής, που εκπροσωπούσε το 91,6% περίπου του συνόλου των οφειλών και το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της παραπάνω εταιρίας και υπέρ της οποίας και μόνον είχαν εγγραφεί εμπράγματα ασφάλειες σε βάρος της περιουσίας της εν λόγω επιχείρησης, η επιχείρηση αυτή τέθηκε υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 9 ν. 1386/1983, δυνάμει της υπ' αριθ. 11172/1991 απόφασης του Εφετείου Αθηνών. Ενόψει αυτών, με το από 30.1.1991 ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφηκε από την καθ' ης, τον ειδικό εκκαθαριστή της επιχείρησης Α. Κ., ως εκπρόσωπο αυτής και του J. J. L., συμφωνήθηκε η πώληση του «πακέτου» των μετοχών της επιχείρησης που ήταν κυρία η καθ' ης και οι οποίες εκπροσωπούσαν το 55,52% του συνόλου των μετοχών της επιχείρησης, με αποτέλεσμα ο αγοραστής να καταστεί ο κύριος μέτοχος

αυτής. Επίσης συμφωνήθηκε ότι η καθ' ης θα ικανοποιηθεί για τις παραπάνω απαιτήσεις της αποκλειστικά και μόνο από το εκπλειστηρίασμα των ενυπόθηκων υπέρ αυτής κτημάτων της επιχείρησης και ότι σε περίπτωση που το πλειστηρίασμα δεν επαρκεί για την κάλυψη του συνόλου των απαιτήσεων της καθ' ης αυτή δε θα αναζητήσει το μη καλυπτόμενο μέρος, παραιτούμενη από τα συναφή δικαιώματά της. Σ' αυτή την περίπτωση το ακάλυπτο μέρος των απαιτήσεων της θα διαγραφεί. Τέλος, κατά τις παραδοχές του Εφετείου, συμφωνήθηκε ότι οι λοιπές υποχρεώσεις της επιχείρησης, φορολογικές, έναντι τρίτων κ.λπ., να παραμείνουν άθικτες και απλώς με το συμφωνητικό προσδιορίστηκε μεταξύ της καθ' ης και του αγοραστή, ο υπόχρεος για την εξόφληση καθεμιάς κατηγορίας αυτών. Η εν λόγω συμφωνία, ρύθμισης χρεών, υποβλήθηκε το Εφετείο Αθηνών και επικυρώθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. 2771/1992 αποφάσεως του ιδίου Δικαστηρίου, καθόσον η συμβαλλόμενη πιστώτρια – αναιρεσίβλητη εκπροσωπούσε πλέον του 60% του συνόλου των απαιτήσεων (91,6%), στις οποίες περιλαμβάνονται πλέον του 40% των εμπραγμάτως ασφαλισμένων (100%), σύμφωνα με τις απαιτήσεις που εμφανίζονταν στον ισολογισμό της εταιρίας «Γ. Τ. Α. Ε. ΑΒΕ», την 31.12.1990, ο δε κύριος μέτοχος της επιχείρησης J. J. L. με την από 14.2.1992 έγγραφη δήλωσή του προς το δικαστήριο συναίνεσε στη συμφωνία αυτή. Με βάση την ίδια συμφωνία κρίθηκε από το ίδιο δικαστήριο, Εφετείο Αθηνών, ότι μεταβλήθηκαν οι συνθήκες (άρθρο 5 παρ. 1 εδ. δ' ν. 1386/1983) κάτω από τις οποίες είχε τεθεί η παραπάνω οφειλέτρια εταιρία στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 9 ν. 1386/1983 και θεωρήθηκε βέβαιο ότι θα επιτευχθεί η οικονομική εξυγίανση της επιχείρησης, γι' αυτό και με την ίδια απόφαση ανακάλεσε την προηγούμενη απόφασή του, υπ' αριθ. 11172/1991 με την οποία αυτή είχε τεθεί υπό ειδική εκκαθάριση. Έτσι με την επικύρωσή της από το Εφετείο Αθηνών η παραπάνω συμφωνία απέκτησε αυξημένη ισχύ, δεσμεύοντας πλέον όλους τους πιστωτές και τους μη

συμβληθέντες, το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, τις τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, δανειστές της παραπάνω επιχείρησης, εφόσον τηρήθηκαν όλες οι προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 44 ν. 1892/1990. Το εκκαλούν – αναιρεσεΐον Ελληνικό Δημόσιο, δέχθηκε το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του, φέρεται να έχει απαιτήσεις κατά της παραπάνω επιχείρησης συνολικού ύψους 384.942.681 δραχμών, που γεννήθηκαν από 1.1.1994 και εφεξής και για τις οποίες αναγγέλθηκε στον πλειστηριασμό. Επομένως οι ανωτέρω απαιτήσεις δεν υφίσταντο κατά το χρόνο σύναψης της πιο πάνω συμφωνίας και κατά την επικύρωση αυτής. Το ανακόπτον δεσμεύεται από την εν λόγω συμφωνία και δεν μπορεί να λάβει μέρος στη διανομή του εκπλειστηριάσματος. Αυτό βέβαια μπορεί να ικανοποιηθεί από τυχόν άλλα περιουσιακά στοιχεία της ίδιας επιχείρησης, ως προς τα οποία διατηρεί στο ακέραιο τις παραπάνω επικαλούμενες απαιτήσεις του, αφού με την εξυγιαντική συμφωνία επήλθε ο διαχωρισμός συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων από τα οποία και μόνον θα ικανοποιηθούν οι συμβαλλόμενοι πιστωτές, αποσβηνομένων των πέραν της αξίας των ακινήτων αυτών απαιτήσεών τους. Άλλωστε για την επίτευξη του σκοπού αυτού τα εν λόγω ακίνητα της κοινής οφειλέτριας αποτέλεσαν «χωριστή ομάδα» η οποία μοναδικό σκοπό και προορισμό έχει την μέσω της εκκαθαρίσεως αποκλειστική ικανοποίηση των οφειλών της οι οποίες υπήχθησαν στη συμφωνία. Έτσι, μετά την επελθούσα συμφωνία η οφειλέτρια εταιρία στερήθηκε της ελευθερίας διαθέσεως των συγκροτησάντων τη χωριστή ομάδα ακινήτων της, αφού κατά την επελθούσα συμφωνία η χωριστή αυτή ομάδα έχει τον προαναφερθέντα σκοπό. Υπό τις παραδοχές αυτές το Εφετείο απέρριψε την έφεση του αναιρεσεΐοντος και την ανακοπή του, κατ' επικύρωση της πρωτόδικης απόφασης που δέχθηκε τα ίδια. Με την κρίση του όμως αυτή παραβίασε τις παραπάνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις διά της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής τους. Επομένως,

οι λόγοι αναιρέσεως του κυρίου δικογράφου, πρώτος, δεύτερος από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, τρίτος, όπως παραδεκτά συμπληρώνεται με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, από το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19, κατ' ορθή υπαγωγή από τον αριθ. 1 του ίδιου άρθρου 559 ΚΠολΔ, καθώς και οι πρόσθετοι λόγοι αναιρέσεως, πρώτος από το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19, κατ' ορθή υπαγωγή από τον αριθ. 1 του ίδιου άρθρου 559 ΚΠολΔ και δεύτερος από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, υπό τις αντίστοιχες αιτιάσεις, πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι.

Κατ' ακολουθίαν τούτων πρέπει, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, στο σύνολό της, να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Δικαστήριο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές εκτός εκείνων που εξέδωσαν την αναιρούμενη απόφαση, κατ' άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ, και να καταδικαστεί η αναιρεσίβλητη στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσεΐοντος, Ελληνικού Δημοσίου, κατ' άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ και 22 παρ. 1 ν. 3693/1957. Αναρεί την 95/2000 απόφαση του Εφετείου Κερκύρας.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 1507/2006 (Τμ. Ζ')

Πλειστηριασμός. Η από την ημέρα της επιδόσεως στον οφειλέτη αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στέρηση της εξουσίας του να διαθέτει το κατασχεθέν, καθώς και η μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο οικείο δημόσιο βιβλίο ακυρότητα, υπέρ του Δημοσίου, κάθε επιβάρυνση του ακινήτου, αφορά μόνο στην απαίτηση του Δημοσίου για την οποία έγινε η κατάσχεση και η οποία προκύπτει από την εγγραφή της στο βιβλίο κατασχεσεων, στην οποία (απαίτηση) περιλαμβάνονται και οι τυχόν συμπληρωματικές απαιτήσεις του Δημοσίου, εφόσον, όμως, αναγγέλθηκαν πριν γίνει η μεταγραφή της απαλλοτριωτικής πράξης ή η εγγραφή της επιβάρυνσης.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 659 αριθμ. 1 ΚΠολΔ.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν.δ. 356/1974

(Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων – ΚΕΔΕ) «1. Από της ημέρας της κατά τα άρθρα 36 και 37 επιδόσεως εις τον οφειλέτην αντιγράφου της εκθέσεως κατασχέσεως στερείται αυτός του δικαιώματος ελευθέρας διαθέσεως του κατασχεθέντος πράγματος, πάσα δε από της ημέρας τούτης επιχειρηθείσα απαλλοτριώσις ή ενεργηθείσα μεταγραφή ή εγγραφή δι' οιανδήποτε επιβάρυνσιν είναι αυτοδικαίως άκυρος έναντι του Δημοσίου. 2. Μετά την κατά το άρθρον 39 εγγραφήν της κατασχέσεως του Δημοσίου εις το οικείο βιβλίον, η εγγραφή δι' οιανδήποτε επιβάρυνσιν είναι αυτοδικαίως άκυρος μόνον υπέρ του Δημοσίου». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ίδιου Κώδικα «1. Ο επισπεύδων Διευθυντής του Δημοσίου Ταμείου και ο Ελεγκτής Εσόδων διά κοινής πράξεως αυτών κάτωθι της εκθέσεως κατασχέσεως αναγράφουν πάντα τα βεβαιωμένα εις το Δημόσιον Ταμείον χρέη του οφειλέτου, περιλαμβανόμενα ή μη εις την παραγγελίαν κατασχέσεως και ορίζουν την πρώτην προσφοράν... 4. Η έκθεσις της κατασχέσεως, συμπληρωμένη διά της κατά τα ανωτέρω πράξεως πρώτης προσφοράς, επιδίδεται εν αντιγράφω αμελλητί... εις τον αρμόδιον Υποθηκοφύλακα, παρ' ου και εγγράφεται πάραυτα εις το υπ' αυτού τηρούμενον βιβλίον κατασχέσεως». Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό και προς τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 2, 4 παρ. 1, 5, 6, 7, 8, 28 παρ. 1, 36 παρ. 2, 37 του ΚΕΔΕ, από τις οποίες συνάγεται, ότι η επίσπευση της αναγκαστικής εκτέλεσης, ειδικότερα δε η κατάσχεση και η εγγραφή της στο βιβλίον κατασχέσεων, γίνεται για ορισμένο χρέος, ότι η από την ημέρα της επιδόσεως στον οφειλέτη αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στέρηση της εξουσίας του να διαθέτει το κατασχεθέν, καθώς και η μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο οικείο δημόσιο βιβλίον ακυρότητα, υπέρ του Δημοσίου, κάθε επιβάρυνσης, όπως π.χ. εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης από τρίτους, αναφέρονται μόνο στην απαίτηση του Δημοσίου για την οποία έγινε η κατάσχεση και η οποία προκύπτει από την εγγραφή της στο βιβλίον κατασχέσεων, στην οποία (απαίτη-

ση) περιλαμβάνονται και οι τυχόν συμπληρωματικές απαιτήσεις του Δημοσίου, εφόσον, όμως, αναγγέλθηκαν πριν γίνει η μεταγραφή της απαλλοτριωτικής πράξης ή η εγγραφή της επιβάρυνσης. Για άλλες συμπληρωματικές απαιτήσεις, που γεννήθηκαν ή βεβαιώθηκαν ή αναγγέλθηκαν μετά την μεταγραφή της πράξης διάθεσης ή επιβάρυνσης, δεν παρέχεται η προστασία που προβλέπεται υπέρ του Δημοσίου από το πιο πάνω άρθρο 38, δεν επέρχεται δηλαδή η σχετική υπέρ αυτού ακυρότητα. Διάφορη εκδοχή θα ήταν ασυμβίβαστη προς την αρχή της δημοσιότητας των εμπραγμάτων σχέσεων επί των ακινήτων και προς την επιδιωκόμενη με αυτήν ασφάλεια των συναλλαγών, γιατί θα κατέληγε σε ακυρότητα της διάθεσης ή επιβάρυνσης χάριν άδηλων απαιτήσεων, οι οποίες δεν είχαν αναγγελθεί μέχρι τη μεταγραφή της διάθεσης ή την εγγραφή της επιβάρυνσης και δεν προέκυπταν από το οικείο δημόσιο βιβλίον (ΟΛΑΠ 38/1998, ΑΠ 3/1988, ΑΠ 104/1997). Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και όταν ο πλειστηριασμός δεν έγινε με βάση την κατάσχεση που επέβαλε το Δημόσιο, αλλά με βάση την κατάσχεση άλλου δανειστή που επιβλήθηκε επιτρεπτά, σύμφωνα με τα άρθρα 12 παρ. 1 και 36 παρ. 5 του ΚΕΔΕ, κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ και το Δημόσιο αναγγέλθηκε στον πλειστηριασμό αυτόν για την απαίτησή του για την οποία επέβαλε την κατάσχεσή του, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι τούτο (Δημόσιο) δεν έχει παραιτηθεί της κατάσχεσής του και δεν έχει ακυρωθεί αυτή δικαστικά (ΟΛΑΠ 29/1997). Στην προκειμένη περίπτωση, όμως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του, δέχθηκε τα εξής: Δυνάμει της υπ' αριθ. 19179/1996 έκθεσης δημόσιου αναγκαστικού πλειστηριασμού του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Γ., εκπλειστηριάστηκε με την επίσπευση του δανειστή Χ. Π., που επέβαλε και την κατάσχεση, το με στοιχ. Ε-1 διαμέρισμα του πέμπτου ορόφου πολυκατοικίας, στην οδό * αριθ. *, στον προσφυγικό συνοικισμό «ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΑ» των Αθηνών, ιδιοκτησίας της οφειλέτιδας Ι. Θυ-

γατέρας Σ. Μ., το οποίο κατακυρώθηκε στην τελευταία υπερθεματίστρια Δ. χήρα Ε. Τ., αντί συνολικού εκπλειστηριάσματος 7.501.000 δραχμών. Στον πλειστηριασμό αυτόν αναγγέλθηκαν μέσα στη νόμιμη προθεσμία, πλην των άλλων: α) Το ανακόπτον Ελληνικό Δημόσιο διά του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ΙΣΤ' Αθηνών, με τις υπ' αριθ. 3554/9/23.2.1996 και 3555/10/23.2.1996 αναγγελίες του, για προνομιακές απαιτήσεις ύψους 11.068.037 δραχμών κατά της οφειλέτιδος ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία «Αφοί Σ. Μ. ΟΕ» και 2.895.243 δραχμών κατά της προαναφερόμενης οφειλέτιδας Ι. Μ. αντίστοιχα και β) η καθ' ης ανώνυμη εταιρία «Τ. Κ. Α. Ε.», οιονεί καθολική διάδοχος, της οποίας, λόγω συγχώνευσης, με απορρόφηση της τελευταίας, τυγχάνει, από 4.10.1999, η ανώνυμη τραπεζική εταιρία «Τ.Ε.Ε.Ε. Α. Ε.», με τις από 15.12.1994 και 27.2.1996 αναγγελίες της για τα αναφερόμενα σ' αυτές ποσά κατά της ίδιας πιο πάνω οφειλέτιδας Ι. Μ. Επειδή, όμως, το πλειστηρίασμα δεν επαρκούσε για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των αναγγελθέντων δανειστών, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού συνέταξε τον υπ' αριθ. 19272/1996 πίνακα κατάταξης δανειστών, στον οποίο, αφού προαφαίρεσε από το πλειστηρίασμα το ποσό των 590.475 δραχμών για έξοδα εκτέλεσης, κατέταξε στο υπόλοιπο ποσό των 6.910.525 δραχμών, το ανακόπτον προνομιακά για το 1/3, δηλαδή, το ποσό των 2.303.508 δραχμών και την καθ' ης, ως έχουσα απαίτηση ασφαλιζόμενη προνομιακά – τυχαία για τα υπόλοιπα 2,3, δηλαδή το ποσό των 4.607.017 δραχμών. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 36076/ 10.11.1994 πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα Αθηνών, το ακίνητο που πλειστηριάστηκε ήταν βεβαρημένο εκτός των άλλων α) με κατάσχεση εγγραφείσα στα βιβλία κατασχέσεων του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών, την 4.6.1993, δυνάμει της υπ' αριθ. 4727/1.6.1993 έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης του δικαστικού επιμελητή Χ.Κ., κατόπιν έγγραφης παραγγελίας του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ΙΣΤ' Αθηνών, προς ικανοποίηση απαίτησής του, ύψους 1.230.017 δραχμών, αντίγραφο

της οποίας (έκθεσης κατάσχεσης) επιδόθηκε στον Υποθηκοφύλακα Αθηνών και στην παραπάνω οφειλέτιδα (βλ. με αριθ. 1842Δ/4.6.1993 και 1832Δ/2.6.1993 εκθέσεις επίδοσης ίδιου δικαστικού επιμελητή αντίστοιχα) και β) με προσημείωση υποθήκης για ποσό 30.000.000 δραχμών υπέρ της καθ' ης Τράπεζας Κρήτης, εγγραφείσα στα βιβλία υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών την 20.7.1994. Έτσι, με βάση τις παραδοχές αυτές, αφού η προσημείωση υποθήκης γράφτηκε στα οικεία βιβλία μετά την κατάσχεση του ανακόπτοντος Ελληνικού Δημοσίου, το Εφετείο έκρινε, ότι είναι άκυρη έναντι του τελευταίου σε σχέση μόνο με την απαίτησή του ποσού 1.230.017 δραχμών, για την οποία η κατάσχεση, έστω και αν ο παραπάνω πλειστηριασμός έγινε με βάση την κατάσχεση όχι του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά άλλου δανειστή, και συγκεκριμένα του Χ.Π., που επιβλήθηκε επιτρεπτά κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ. Δεδομένου, όμως, ότι το ανακόπτον Ελληνικό Δημόσιο είχε συνολική απαίτηση κατά της οφειλέτιδας Ι. Μ. 2.895.243 δραχμών, για την οποία και αναγγέλθηκε, πλην, όμως, κατατάχθηκε προνομιακά μόνο για το ποσό των 2.303.508 δραχμών, θα πρέπει και μέχρι τη συμπλήρωση του πιο πάνω αναγγελθέντος ποσού, να καταταχθεί λόγω της πιο πάνω ακυρότητας, για το υπόλοιπο ποσό των 591.735 (2.895.243 – 2.303.508) δραχμών. Στο ποσόν αυτό το Εφετείο έκρινε, ότι δεν μπορεί να συνυπολογισθεί και το μετά την επιβολή της κατασχέσεως ποσό των 11.068.037 δρχ., στο οποίο αναφέρεται η υπ' αριθμ. 3554/9/23.2.1996 αναγγελία του Ελληνικού Δημοσίου και έχει αναγγελθεί στον πλειστηριασμό, διότι υπερβαίνει το εις την έκθεση κατασχέσεως συνολικό ποσό του χρέους.

Με τον πρώτο λόγο της αναιρέσεως το αναιρεσίον Ελληνικό Δημόσιο, επικαλούμενο παράβαση των άρθρων 38 ΚΕΔΕ και των άρθρων 975, 976 και 977 του ΚΠολΔ, προβάλλει αιτίαση εκ του άρθρου 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ, διότι έπρεπε να καταταγεί προ πάσης διαιρέσεως του πλειστηριάσματος σε 1/3 και 2/3 για τις απαιτήσεις του από την κατάσχεση (υπ' αριθμ. 4727/

1993 Έκθεση Αναγκαστικής Κατασχέσεως), και συγκεκριμένα για ποσό 2.740.496 δρχ., το οποίο εμπεριέχεται στην υπ' αριθμ. 3555/10/23.2.1996 Αναγγελία της ΔΟΥ ΙΣΤ' (αφού ως προς τις συναφείς απαιτήσεις, έχουν το γενικό προνόμιο, συνέτρεχε με την αναιρεσίβλητη ως απλή εγχειρόγραφη δανείστρια, ένεκα της, κατ' άρθρο 38 ΚΕΔΕ, ακυρότητας της ανωτέρω προσημείωσης), μετά δε την αφαίρεση του ποσού αυτού (των 2.746.496 δρχ.) από το καθαρό πλειστηρίασμα των 6.910.525 δρχ. το επομένον εκ 4.170.029 δρχ. να διαιρεθεί σε 1/3 και 2/3 και αυτό μεν (το αναιρεσίβλητον) να καταταγεί στο 1.390.010 δρχ. (4.170.029 : 3), καλύπτοντας έτσι και μέρος των υπολοίπων εκ της υπ' αριθμ. 3554/1996 Αναγγελίας, αλλά και ολόκληρη την υπ' αριθ. 3555/1996 Αναγγελία, η δε αναιρεσίβλητη προνομιακά και τυχαία ως προσημειούχος δανείστρια στα υπόλοιπα 2/3 εκ 2.780.019 δρχ. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως αβάσιμος, διότι το Εφετείο, όπως, έπρεπε, αφαίρεσε από το καθαρό πλειστηρίασμα των 6.910.525 δρχ. ολόκληρο το ποσό της κατάσχεσης, που καθόρισε σε ολόκληρο το ποσό της 3555/1996 Αναγγελίας, ήτοι σε 2.895.243 δρχ., που είναι μεγαλύτερο εκείνου των 2.740.496 δρχ., που το αναιρεσίβλητον καταλόγισε ως ποσό για το οποίο και επέβαλε την κατάσχεση. Μετά δε από την αφαίρεση αυτή δεν είχε κατά νόμον υποχρέωση να διαιρέσει το απομείναν πλειστηρίασμα (6.910.525 – 2.895.243) σε 1/3 και 2/3, αφού οι λοιπές απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου για τις οποίες η 3554/1996 Αναγγελία αφορούσαν απαιτήσεις κατά άλλης οφειλέτιδος, ειδικότερα δε της Αφοι Σ. Μ. Ο.Ε. και όχι της καθής η εκτέλεση, ως προς την οποία δεν υπέβαλε αναγγελία, με την επίκληση ότι αυτή ευθύνεται ως ομόρρυθμο μέλος της. Κάτι τέτοιο δεν προκύπτει με σαφήνεια από την ανακοπή του αναιρεσίβλητοντος, με την οποία και μόνο μπορούσε να προβληθεί σχετικός λόγος κύριος ή πρόσθετος με ίδιο δικόγραφο, όπως ορίζει το άρθρο 585 παρ. 2 ΚΠολΔ (ΑΠ 490/2004). Εκ της παραθέσεως δε απλώς και μόνον στην εν λόγω ανακοπή της αναγγελίας κατά της προαναφερθείσας

Ο.Ε. δεν συνάγεται ότι περιέχεται σ' αυτήν, ουδέ εμμέσως τέτοιος λόγος.

Με το δεύτερο λόγο αναιρέσεως το αναιρεσίβλητον μέμφεται την προσβαλλομένη απόφαση, διότι απέρριψε σιωπηρώς τη με αριθμό 3554/23.2.96 Αναγγελία του Προϊσταμένου της ΔΟΥ ΙΣΤ' σχετικά με τις απαιτήσεις του κατά της καθής η εκτέλεση οφειλέτιδας Ι. θυγ. Σ. Μ. υπό την ιδιότητά της ως ομορρυθμού μέλους της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία «Αφοι Σ. Μ. Ο.Ε.», παρότι προβλήθηκε αυτό με την ανακοπή, αφού ενσωματώθηκε σ' αυτήν η ανωτέρω Αναγγελία και επί πλέον με τις προτάσεις του στο Εφετείο προέβαλε τον ισχυρισμό, ότι η καθής η εκτέλεση οφειλέτιδα ευθύνεται ως ομόρρυθμο μέλος της προς ην η Αναγγελία (3554/96) Ο.Ε. Και ότι εντεύθεν, υπέπεσε στις πλημμέλειες του άρθρου 559 ΚΠολΔ: α) αρ. 1, διότι παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 22 ΕμπΝ, κατά την οποίαν ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται για χρέη της ομόρρυθμης εταιρίας και με την προσωπική του περιουσία β) αρ. 9 διότι άφησε αδικαστο σχετικό αίτημά του και γ) αρ. 19, διότι δεν αιτιολόγησε την απόρριψη του αιτήματός του αυτού. Με αυτό το περιεχόμενο ο λόγος αυτός είναι απορριπτός. Ως προς την υπό στοιχ. α' αιτίαση, ως αβάσιμος, διότι εκ της παραδεκτής επισκοπήσεως του δικογράφου της ανακοπής (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ) τέτοιος λόγος ανακοπής, δεν περιελήφθη σ' αυτό και ως προς τις λοιπές, υπό στοιχ. β' και γ' αιτιάσεις, ως επί αναληθούς προϋποθέσεως στηριζόμενες, ήτοι ότι προβλήθηκε λόγος ανακοπής υπό το προεκτεθέν περιεχόμενο, και μάλιστα ορισμένος, ενώ πράγματι δεν προβλήθηκε. Κατόπιν αυτών, πρέπει η αίτηση αναιρέσεως να απορριφθεί και να καταδικασθεί το αναιρεσίβλητον Ελληνικό Δημόσιο λόγω της ήττας του στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης, μειωμένα, όμως, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3693/1957 (ολομ. 40/2005). Επικυρώνει την 9096/2001 Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**Αριθ. 1522/2006 (Τμ. Γ')**

Επικαρπία. Η παραχωρούμενη άσκηση της επικαρπίας αποτελεί ενοχική δικαιοπραξία και δεν απαιτείται τύπος και μεταγραφή. Γεννά μόνο ενοχική αξίωση κατά του επικαρπωτή. Ο επικαρπωτής, ως οιονεί νομέας, μπορεί να ασκήσει κατά τρίτων καθώς και κατά του ίδιου του κυρίου τις αγωγές προστασίας της νομής καθώς και την αυτοδύναμη προστασία της νομής. Ο λήπτης, εκτός του δικαιώματος της άσκησης της ενοχικής προστασίας κατά του επικαρπωτή, έχει ως κάτοχος και τις αγωγές της νομής, αλλά μόνο κατά τρίτων και όχι κατά του επικαρπωτή.

Αναίρεση της προσβαλλόμενης απόφασεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ.

Από τη διάταξη του άρθρου 1166 Α.Κ., που ορίζει ότι «η επικαρπία, εφόσον δεν ορίστηκε διαφορετικά, είναι αμεταβίβαστη. Η άσκησή της μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλον για χρόνο που δεν υπερβαίνει τη διάρκεια της επικαρπίας, με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 1164», προκύπτει, ότι, παρά το αμεταβίβαστο της επικαρπίας, μπορεί ο επικαρπωτής να μεταβιβάσει σε άλλον την άσκηση αυτής ολικά ή μερικά ή για ορισμένες μόνο μεμονωμένες ωφέλειές της και για ορισμένη ή αόριστη χρονική διάρκεια, με ή χωρίς αντάλλαγμα. Ο κατά το εδάφιο β' του πιο πάνω άρθρου «άλλος» στον οποίο παραχωρείται η άσκηση της επικαρπίας δεν αποκλείεται να είναι και ο ίδιος ο κύριος του πράγματος. Η παραχωρούμενη άσκηση της επικαρπίας έχει απλώς ενοχική ενέργεια, δηλαδή, γεννά μόνο ενοχική αξίωση κατά του επικαρπωτή, γιατί αν η μεταβίβαση της άσκησης παρείχε εμπράγματο δικαίωμα, το αμεταβίβαστο της ιδιοκτησίας θα αποτελούσε έκφραση κενής έννοιας. Ενόψει, επομένως, του ότι η μεταβίβαση της άσκησης αποτελεί ενοχική δικαιοπραξία, δεν απαιτείται κατά νόμο (άρθρο 1169 εδάφ. β' ΑΚ) τύπος και μεταγραφή επί ακινήτου, φορέας δε του εμπράγματος δικαιώματος της επικαρπίας παραμένει ο επικαρπωτής.

Έτσι, ο μεν επικαρπωτής, ως οιονεί νομέας, μπορεί να ασκήσει κατά τρίτων καθώς και κατά του ίδιου του κυρίου τις αγωγές προστασίας της νομής (αποβολής ή διατάραξης της νομής), καθώς και την αυτοδύναμη προστασία της νομής, ο δε λήπτης, εκτός του δικαιώματος της άσκησης της ενοχικής προστασίας κατά του επικαρπωτή, έχει ως κάτοχος και τις αγωγές της νομής, αλλά μόνο κατά τρίτων και όχι και κατά του επικαρπωτή. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 991 ΑΚ, που ορίζει, ότι ο εναγόμενος για διατάραξη ή αποβολή δεν μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα που του παρέχει εξουσία πάνω στο πράγμα παρά μόνο αν το δικαίωμα έχει αναγνωρισθεί τελεσίδικα σε δίκη ανάμεσα σ' αυτόν και τον ενάγοντα, προκύπτει, ότι ο εναγόμενος σε αγωγή διατάραξης ή αποβολής από τη νομή πράγματος δεν μπορεί να αντιτάξει κατά του ενάγοντος ενστάσεις ανατρεπτικές στηριζόμενες σε δικαίωμα ίδιας κυριότητας ή σε άλλα εμπράγματα επί του επίδικου πράγματος δικαιώματα, όπως λ.χ. στο δικαίωμα της επικαρπίας ή άλλης προσωπικής ή πραγματικής δουλείας παρέχον στην τελευταία περίπτωση –σε αγωγή και μόνο για διατάραξη της νομής– την αποτελούσα τη διατάραξη εξουσία ή σε προσωπικά περί αυτού δικαιώματα, με βάση τα οποία θα μπορούσε ο ίδιος να αξιώσει τη σ' αυτόν παράδοση του πράγματος ή την παραχώρηση της χρήσης αυτού, όπως λ.χ. στο δικαίωμα με βάση σύμβαση μίσθωσης, χρησιδανείου κ.ά, δυνάμενος μόνο να επικαλεστεί το ίδιο αυτού δικαίωμα νομής ή κατοχής για να υποστηρίξει (δικαιολογήσει) την άρνηση της βάσης της κατ' αυτού αγωγής, δηλαδή, προς άρνηση ότι έλαβε χώρα προσβολή της νομής –διατάραξη ή αποβολή– παράνομη ή αυθαίρετη, οπότε ο σχετικός ισχυρισμός του αποτελεί απλώς αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής. Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχθηκε τα ακόλουθα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά: Με το υπ' αριθ. 3845/25.11.1985 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Π.Μ. του Β., που έχει νόμιμα μεταγραφεί, η ενάγουσα και ήδη αναιρε-

σειούσα μεταβίβασε, λόγω γονικής παροχής, στον εναγόμενο και ήδη αναιρεσίβλητο την ψιλή κυριότητά του στην αγωγή, καθώς και στην απόφαση ειδικότερα περιγραφόμενου ιδιόκτητου ακινήτου της (οικοπέδου με λυόμενη οικία), παρακρατώντας για τον εαυτό της την ισόβια επικαρπία. Συγχρόνως, όμως, και ενόψει του ότι ο εναγόμενος δεν είχε εξοχική κατοικία για τις διακοπές αυτού και της οικογένειάς του, με άτυπη προφορική μεταξύ τους συμφωνία (που δεν είχε τα στοιχεία του χρησιδανείου), η ενάγουσα του μεταβίβασε, επίσης, χωρίς αντάλλαγμα και για όλο το χρονικό διάστημα διάρκειας της επικαρπίας, την, κατά ένα μέρος, άσκηση αυτής, δηλαδή, τη συνάσκησή της με την επικαρπώτρια, εις τρόπον ώστε να μπορούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, να κάνουν χρήση του οικοπέδου με την οικία, τόσο ο εναγόμενος με την οικογένειά του, όσο και η ενάγουσα, η οποία, πέραν από τη συγκατοίκησή της στον όλο χώρο με τον εναγόμενο, διατηρούσε ιδιαίτερο υπνοδωμάτιο αποκλειστικά για την ίδια, είτε ο καθένας μόνος του, είτε από κοινού. Κατά το τελευταίο, όμως, δωδεκαήμερο του μηνός Αυγούστου του 2002 και πριν την αναχώρησή του για τη Ρουμανία, όπου εργαζόταν, ο εναγόμενος απαγόρευσε εντελώς την είσοδο στην ενάγουσα στην ανακατασκευασμένη λόγω της παλαιότητάς της οικία, με δαπάνες και των δύο διαδίκων, και την εγκατάστασή της σ' αυτή. Με τον τρόπο αυτό, ο εναγόμενος απέβαλε την ενάγουσα από τη, μαζί του, συνάσκησή της επικαρπίας στην επίδικη οικία και πρέπει να υποχρεωθεί να αποδώσει στην τελευταία τη συνάσκησή αυτής της οιονεί νομής της επικαρπίας της. Ο ίδιος διατηρεί το δικαίωμα της συνάσκησής της επικαρπίας αυτής και δεν υφίσταται λόγος αποβολής του. Ακολουθώντας, το Εφετείο, κατά παραδοχή ως βάσιμων των δύο πρώτων λόγων της έφεσης του εναγομένου, με τους οποίους ο τελευταίος επανέφερε στο εν λόγω Εφετείο τον πρωτόδικο ισχυρισμό του περί παραχώρησης σ' αυτόν και τα μέλη της οικογένειάς του από την αντίδικη μητέρα του, με προφορική μεταξύ τους συμφωνία, την παράλ-

ληλη προς αυτή άσκηση της επικαρπίας στο επίδικο για όλη τη διάρκεια της ζωής της, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 1166 εδ. β' ΑΚ, εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση με την οποία είχε γίνει δεκτή η ένδικη αγωγή αναγνώρισης της ενάγουσας οιονεί νομέα – επικαρπώτρια του επίδικου ακινήτου και απόδοσης του τελευταίου στην ίδια από τον αντίδικο της και κατά μερική παραδοχή της αγωγής αναγνώρισε μεν την ενάγουσα οιονεί νομέα επικαρπίας στο ίδιο ακίνητο, υποχρέωσε όμως τον εναγόμενο να της αποδώσει τα τελευταία «για την μαζί του συνάσκησή της επικαρπίας σ' αυτό». Με το να δεχθεί, όμως, το Εφετείο την από μέρους των διαδίκων συνάσκησή της επικαρπίας στο επίδικο ακίνητο, κατά παραδοχή – σιωπηρά – της παραδεκτής και βάσιμης ένστασης του εναγομένου του συνιστώντος αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής ισχυρισμού του τελευταίου περί προφορικής παραχώρησης σ' αυτόν του δικαιώματος συνάσκησής της επικαρπίας στο εν λόγω ακίνητο εφ' όρου ζωής της επικαρπώτριας αντιδίκου του, χωρίς μάλιστα την επίκληση του ότι το δικαίωμα αυτό έχει ήδη αναγνωριστεί τελεσίδικα σε προηγούμενη δίκη ανάμεσα στους διαδίκους, παραβίασε ευθέως την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 991 ΑΚ. Ο πρώτος, επομένως, λόγος της αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια εξαιτίας της παραβίασης από το Εφετείο της αμέσως πιο πάνω ουσιαστικής διάταξης, πρέπει να γίνει δεκτός ως παραδεκτός και βάσιμος, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση, σύμφωνα με το άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ, στο ίδιο Εφετείο, εφόσον είναι δυνατή η συγκρότησή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την προσβαλλόμενη απόφαση. Αναιρεί την 7107/2004 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**Αριθ. 1584/2006 (Τμ. Δ')**

Οροφοκτησία – κοινόχρηστοι χώροι οικοδομής – Θάνατος διαδίκου. Επί ασκήσεως αγωγής από περισσότερους δικαιούχους κατ' άλλων δικαιούχων οριζόντιων ιδιοκτησιών πολυώροφης οικοδομής με αίτημα την αποκατάσταση του αυθαιρέτως μεταβληθέντος προορισμού κοινόχρηστου χώρου της οικοδομής, δεν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία μεταξύ των διαδίκων (εναγόντων ή/και εναγομένων). Ο θάνατος ενός των ομοδίκων δεν επιφέρει, με τη γνωστοποίησή του, τη διακοπή της δίκης έναντι των λοιπών διαδίκων, ως προς τους οποίους η διαδικασία συνεχίζεται ακωλύτως.

Ο καθορισθείς αρχικός προορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών μπορεί να μεταβληθεί από τη γενική συνέλευση μόνο εφόσον η σχετική απόφασή της α) ληφθεί ομοφώνως από όλους τους οροφοκτήτες, β) περιληφθεί σε συμβολαιογραφικό έγγραφο και γ) μεταγραφεί, και εφόσον δεν αντίκειται στις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Σε αντίθετη περίπτωση, η συμφωνία έχει ενοχικό χαρακτήρα και ισχύει μόνο μεταξύ των συμβληθέντων, χωρίς να δεσμεύει τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους τους.

Απόρριψη λόγως αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 14, 4, 20, 1, 8, 19 ΚΠολΔ.

I. Από το σύνολο των διατάξεων του ν. 3741/1929 σε συνδυασμό προς τις διατάξεις των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ προκύπτει ότι οι διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ των ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων πολυώροφης οικοδομής κατά τη λειτουργία της εγκύρως συσταθείσας σχέσεως της οροφοκτησίας είναι ιδιωτικές, ως αφορώσες στη δικαστική διάγνωση εννόμων σχέσεων του ιδιωτικού δικαίου, γι' αυτό και, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 2 του Συντάγματος και 1 περ. α' ΚΠολΔ, υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, εκδικαζόμενες σε πρώτο βαθμό από το μονομελές πρωτοδικείο και σε δεύτερο βαθμό από το εφετείο κατά την ειδική διαδικασία

των μισθωτικών διαφορών (άρθρα 17 περ. 2 και 647 παρ. 2 ΚΠολΔ). Εξάλλου, επί ασκήσεως αγωγής από περισσότερους δικαιούχους κατ' άλλων δικαιούχων οριζόντιων ιδιοκτησιών πολυώροφης οικοδομής με αίτημα την αποκατάσταση του αυθαιρέτως μεταβληθέντος προορισμού κοινόχρηστου χώρου της οικοδομής, δεν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία μεταξύ των διαδίκων (εναγόντων ή/και εναγομένων), καθόσον δεν συντρέχει καμία από τις διαλαμβανόμενες στο άρθρο 76 παρ. 1 ΚΠολΔ τέσσερις περιπτώσεις αναγκαστικής ομοδικίας. Έτσι, ο θάνατος ενός των ομοδίκων δεν επιφέρει, με τη γνωστοποίησή του, τη διακοπή της δίκης έναντι των λοιπών διαδίκων, ως προς τους οποίους η διαδικασία συνεχίζεται ακωλύτως, δίχως να απαιτείται προηγούμενη επανάληψη της δίκης ούτε κλήτευση σ' αυτή των κληρονόμων του θανόντος ομοδίκου, εκτός αν η κλήτευσή τους διαταχθεί από το δικαστήριο (άρθρα 75 και 288 ΚΠολΔ). Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το εφετείο, δικάζοντας επί της ασκηθείσας κατά των αναιρεσιβλήτων από 10-10-2001 εφέσεως των αναιρεσιόντων και του Π. Κ. κατά της 19445/2001 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία, κατά μερική αποδοχή της από 8-11-2000 αγωγής των πρώτων κατά των τελευταίων (όλων δικαιούχων οριζόντιων ιδιοκτησιών της αναφερόμενης στην εν λόγω απόφαση πολυώροφης οικοδομής), καταδικάσθηκαν οι εναγόμενοι να αποκαταστήσουν την αυθαιρέτως μεταβληθείσα από αυτούς χρήση των έξι (6) κοινόχρηστων θέσεων σταθμεύσεως αυτοκινήτων, έκρινε ότι, μετά την εκ μέρους μέχρι τότε πληρεξούσιου δικηγόρου γενόμενη στο ακροατήριο γνωστοποίηση του θανάτου του ενάτου των εκκαλούντων Π. Κ., επήλθε ως προς αυτόν η διακοπή της δίκης, ακολούθως δε απέρριψε την έφεση ως προς τους λοιπούς διαδίκους. Σύμφωνα έτσι με τα εκτιθέμενα στην πρώτη (μείζονα) πρόταση του συλλογισμού τούτου, το εφετείο ορθώς έκρινε ότι ο θάνατος του Π. Κ. επέφερε μόνο ως προς αυτόν τη διακοπή της δίκης και δεν όφειλε να

κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς όλους τους διαδίκους εξαιτίας της μη κλητεύσεως σ' αυτή των κληρονόμων του θανόντος, ενώ εξάλλου δεν υπερέβη τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, αφού πρόκειται για διαφορά του ιδιωτικού δικαίου, η εκδίκαση της οποίας ανήκει στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων αυτών και όχι των διοικητικών δικαστηρίων ή αρχών. Επομένως, οι περί του αντιθέτου πρώτος και πέμπτος λόγοι του αναιρετηρίου, με τους οποίους αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση οι προβλεπόμενες, αντιστοιχώς, από τους αριθμούς 14 και 4 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλειες, είναι αβάσιμοι.

II. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 1, 3, 4 παρ. 1, 5 περ. α', 13 του ν. 3741/1929, 1 παρ. 1-5 του ν. 1211/1981, όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 310 του π.δ. της 14/27-7-1999, 785, 787, 1002 και 1117 ΑΚ προκύπτει ότι, στην περίπτωση που έχει συσταθεί εγκύρως οριζόντια ιδιοκτησία επί πολυώροφης οικοδομής, ο προσδιορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι θέσεις σταθμεύσεως αυτοκινήτων στον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας πράξη, είτε με τον κανονισμό της πολυκατοικίας, είτε με ιδιαίτερη συμφωνία όλων των ιδιοκτητών, η αντίστοιχη δε δικαιοπρακτική ρύθμιση, εφόσον περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και υποβληθεί σε μεταγραφή, δεσμεύει τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους των συμβληθέντων και αντιτάσσει κατά των τρίτων. Η αντίθεση της ως άνω δικαιοπρακτικής ρυθμίσεως προς τις εκάστοτε ισχύουσες αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, συνεπαγόμενη ενδεχομένως διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, δεν καθιστά άκυρη τη σχετική δικαιοπραξία, παρά μόνο αν με τις εν λόγω διατάξεις απαγγέλλεται ρητώς ή εμμέσως, πλην σαφώς, η ακυρότητα για την παράβασή τους. Η δικαιοπρακτική αυτή ρύθμιση δεν μπορεί να τροποποιηθεί ή καταργηθεί παρά μόνο με τη συναίνεση όλων των οροφοκτητών και

εφόσον η σχετική συμφωνία τους περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και υποβληθεί σε μεταγραφή. Και ναι μεν ο κανονισμός μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα τροποποιήσεώς του με απόφαση της πλειοψηφίας της γενικής συνελεύσεως των οροφοκτητών, πλην όμως η τροποποίηση δεν επιτρέπεται να οδηγεί σε προβολή των δικαιωμάτων των κοινωνών, τα οποία απορρέουν από τον νόμο, τη συστατική πράξη ή τον κανονισμό. Έτσι, ο καθορισθείς ως άνω αρχικός προορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών μπορεί να μεταβληθεί από τη γενική συνέλευση μόνο εφόσον η σχετική απόφασή της α) ληφθεί ομοφώνως από όλους του οροφοκτήτες, β) περιληφθεί σε συμβολαιογραφικό έγγραφο και γ) μεταγραφεί. Σε αντίθετη περίπτωση, η συμφωνία έχει ενοχικό χαρακτήρα και ισχύει μόνο μεταξύ των συμβληθέντων, χωρίς να δεσμεύει τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους τους. Από τις ίδιες πιο πάνω διατάξεις προκύπτει περαιτέρω ότι κάθε ιδιοκτήτης ορόφου ή διαμερίσματος οικοδομής, για την οποία συσταθεί εγκύρως οριζόντια ιδιοκτησία, δικαιούται, λόγω της αναγκαίας συγκυριότητάς του επί των κοινόχρηστων μερών της οικοδομής, να κάνει απόλυτη χρήση τούτων, αρκεί να μη βλάπτει τα αντίστοιχα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών και να μη μεταβάλλει τον συνήθη προορισμό των μερών αυτών. Βλαπτική για τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών είναι η χρήση που εμποδίζει ή δυσχεραίνει υπερμέτρως αυτούς στη σύγχρηση των κοινών μερών, ενώ μεταβολή του συνήθους προορισμού προκαλείται όταν η συγκεκριμένη χρήση αλλοιώνει τον προορισμό των κοινών μερών, που ορίζεται με δικαιοπρακτική ρύθμιση (δηλ. τη συστατική πράξη, τον κανονισμό ή ιδιαίτερη συμφωνία) ή, σε περίπτωση ελλείψεώς της, προκύπτει από τη φύση των πραγμάτων και τον σκοπό που αυτά υπηρετούν κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας στη λειτουργία της οροφοκτησίας, καθώς και από τις συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Οποιοσδήποτε ιδιοκτήτης, εφόσον βλάπτεται από μια τέτοια χρήση, έχει το δικαί-

ωμα να ζητήσει με αγωγή την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Εν προκειμένω, το εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε τα εξής: Επί ενός οικοπέδου, που ευρίσκεται στη συμβολή των οδών * και * της Θεσσαλονίκης και ανήκε κατά συγκυριότητα στη Μ. Ε. και τους δεύτερο και τρίτο των αναιρεσειόντων, έχει ανεγερθεί από την εργολήπτρια εταιρία «Ε.Β.-Γ.Κ. και Σια Ο.Ε.», με βάση το 11119/19-10-1989 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Μ. Β., μια πολυώροφη οικοδομή, αποτελούμενη από υπόγειο, ισόγειο και οκτώ ορόφους και υπαχθείσα στο καθεστώς της οροφκτησίας με βάση τη νομίμως μεταγραφείσα 804/23-5-1990 πράξη της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ε. Τ. Ενώπιον της ίδιας συμβολαιογράφου υπεγράφη μεταξύ των άνω τριών συγκυριών (οικοπεδούχων) η 619/1990 συμβολαιογραφική πράξη, με την οποία αυτοί δήλωσαν ότι δημιουργούν έξι (6) θέσεις σταθμεύσεως αυτοκινήτων στον έχοντα πρόσοψη επί της οδού * ισόγειο ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, όπως οι εν λόγω θέσεις εμφανίζονται στο συνταχθέν από τον αρχιτέκτονα – μηχανικό Α. Χ. σχεδιάγραμμα κατόψεως του ισογείου. Με την 998/17-7-1990, νομίμως μεταγραφείσα, πράξη της ανωτέρω συμβολαιογράφου καταρτίστηκε ο κανονισμός της πολυκατοικίας, στην πράξη δε αυτή προσαρτήθηκε, ως αναπόσπαστο τμήμα της, το προαναφερόμενο σχεδιάγραμμα, στο οποίο εμφανίζονται οι επίμαχες έξι (6) θέσεις σταθμεύσεως. Κατά το έτος 1992, σε χρόνο μη εξακριβωθέντα, η εκ των οικοπεδούχων Μ. Ε., ενώ ήταν ακόμη δικαιούχος οριζόντιων ιδιοκτησιών, προέβη, με δικές της δαπάνες και κατόπιν συμφωνίας της με την κατασκευάστρια εταιρία, στη διαμόρφωση των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως σε προκήπιο, στο οποίο αργότερα οι αναιρεσειόντες, που είναι δικαιούχοι επί μέρους οριζόντιων ιδιοκτησιών, κατασκεύασαν επί της οδού * περίφραξη μήκους 17,20 μέτρων και τοποθέτησαν σ' αυτή σιδερένια κιγκλιδώματα. Με τις ενέργειες αυτές, οι αναιρεσίβλητοι, που έγιναν από το έτος 1994 συγκύριοι δύο

διαμερισμάτων της οικοδομής, καθώς και άλλοι συνιδιοκτήτες, που δεν ήταν διάδικοι στη δίκη εκείνη, στερήθηκαν τη χρήση των έξι (6) θέσεων σταθμεύσεως, οι οποίες είχαν προορισθεί να υπάρχουν στον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου. Οι ανωτέρω διαμορφώσεις και κατασκευές συνεχίζει το εφετείο, αντίκεινται στον νόμο και τον κανονισμό, στη διατήρηση δε αυτών οι αναιρεσίβλητοι και οι λοιποί (μη διάδικοι) συνιδιοκτήτες δεν συνήνεσαν, αλλά αντιθέτως, στερούμενοι θέσεων σταθμεύσεως στον υπόγειο χώρο της οικοδομής, επιθυμούν την αποκατάσταση του μεταβληθέντος προορισμού των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως, προκειμένου να τις χρησιμοποιούν για τη στάθμευση των αυτοκινήτων τους. Ακολουθώς το εφετείο, κρίνοντας ως αβάσιμη την ένσταση των αναιρεσειόντων περί καταχρηστικής ασκήσεως του αγωγικού δικαιώματος, απέρριψε την έφεση αυτών κατά της ομοίως κρίνουσας πρωτόδικης αποφάσεως, με την οποία έγινε δεκτή η από 8-11-2000 αγωγή των αναιρεσιβλήτων και καταδικάσθηκαν οι αναιρεσειόντες να επαναφέρουν στην προηγούμενη κατάσταση τις διαμορφωθείσες σε προκήπιο έξι (6) θέσεις σταθμεύσεως. Οι εκτεθείσες διαπιστώσεις του εφετείου, ανταποκρινόμενες πλήρως στις προϋποθέσεις εφαρμογής των ως άνω διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου, αρκούσαν για τη στήριξη του διατακτικού της αποφάσεώς του, ανεξαρτήτως του αν ο κανονισμός περιείχε ή όχι ρητό ή ερμηνευτικώς συναγόμενο όρο, που απαγόρευε τη μεταβολή του προορισμού των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως με σύμβαση των συνιδιοκτητών ή με απόφαση της γενικής συνελεύσεως. Και τούτο, γιατί η τυχόν ανυπαρξία τέτοιου όρου θα επέτρεπε τη μεταβολή αυτή μόνο με συμφωνία όλων των οροφκτητών, συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγραφή, οι προϋποθέσεις δε αυτές και πάντως οι δύο τελευταίες, κατά τις παραδοχές του εφετείου, δεν συντρέχουν εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, οι παραδοχές του εφετείου, ότι με όρο του άρθρου 9 του κανονισμού απαγορεύθηκε η μεταβολή των κοινόχρηστων χώρων με σύμβαση

των οροφοκτητών και ότι από τις διατάξεις του κανονισμού συνάγεται ερμηνευτικώς η απαγόρευση της μεταβολής του προορισμού των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως με απόφαση της γενικής συνελεύσεως, έχουν διατυπωθεί πλεοναστικώς, αφού δεν ήταν αναγκαίες κατά νόμο για την κατάστρωση του υπαγωγικού συλλογισμού και τη στήριξη του διατακτικού της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Επομένως, ο δεύτερος λόγος του αναιρετηρίου, με τον οποίο, υπό την επίκληση του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, ψέγεται το εφετείο ότι, με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1, 5, 13 του ν. 3741/1929, 1 του 1221/1981 και 361 Α.Κ., θεώρησε ως αντίθετη προς τις πολεοδομικές διατάξεις και εντεύθεν ως ανίσχυρη την περιεχόμενη στον κανονισμό συμφωνία των οροφοκτητών για τη διαμόρφωση των επίμαχων θέσεων σταθμεύσεως σε κήπο, στηρίζεται επί ανακριβούς προϋποθέσεως, αφού τέτοια παραδοχή δεν περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Οι εκ του άρθρου 559 αρ. 1, 19 και 20 ΚΠολΔ απορρέοντες τέταρτος και έκτος λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως, με τους οποίους αποδίδονται στο εφετείο, αντίστοιχως, οι αιτιάσεις: α) ότι με προσφυγή στις διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ δέχθηκε, ως ερμηνευτικώς προκύπτουσα από τους όρους 9 και 11 του κανονισμού, την απαγόρευση μεταβολής του προορισμού των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως με απόφαση της γενικής συνελεύσεως, χωρίς ωστόσο να διαπιστώνει την ύπαρξη συναφώς κενού ή ασάφειας στους άνω όρους και χωρίς να εξειδικεύει το κενό ή την ασάφεια και β) ότι, κατά παραμόρφωση του περιεχομένου των άρθρων 5 και 9 του κανονισμού, δέχθηκε την ύπαρξη στα άρθρα αυτά όρου απαγορεύοντος τη μεταβολή των κοινόχρηστων χώρων με σύμβαση των οροφοκτητών, είναι αλυσιτελείς, αφού, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, οι παραδοχές αυτές δεν ασκούσαν επιρροή στην έκβαση της δίκης, δεν ήταν δηλαδή αναγκαίες για τη στήριξη του διατακτικού της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

III. Οι αναιρετικοί λόγοι των αριθμών 8 και 19

του άρθρου 559 ΚΠολΔ ιδρύονται ο μὲν πρῶτος και ὅταν το δικαστήριο της ουσίας παρέλειψε να λάβει υπόψη πραγματικά περιστατικά που προβλήθηκαν παραδεκτῶς για τη θεμελίωση της ενστάσεως του εναγομένου περί καταχρηστικής ασκήσεως του αγωγικού δικαιώματος, ο δε δεύτερος και ὅταν η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας περιέχει αντιφατικές αιτιολογίες σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Εν προκειμένω, το εφετείο έκρινε ότι η περί καταχρηστικής ασκήσεως του αγωγικού δικαιώματος ένσταση, προς θεμελίωση της οποίας οι αναιρεσεύοντες ισχυρίζονται ότι οι τροποποιήσεις στο χώρο των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως έγιναν με την έγκριση του δικαιοπαρόχου των αναιρεσιβλήτων και ότι οι τελευταίοι επί μακρό χρονικό διάστημα δεν διαμαρτυρήθηκαν σχετικῶς με συνέπεια να δημιουργηθεί στους πρώτους η εντύπωση περί σιωπηρής προς τούτο συναινέσεως εκείνων (αναιρεσιβλήτων), είναι απορριπτέα, διότι οι αναιρεσιβλήτοι, ὅταν –μετά την αγορά της ως άνω οριζόντιας ιδιοκτησίας τους (κατά το έτος 1994)– έλαβαν γνώση των ὀρων του κανονισμού, διαμαρτυρήθηκαν αμέσως προς τους αναιρεσεύοντες. Από την επισκόπηση του δικογράφου της από 10-10-2001 εφέσεως των αναιρεσειόντων προκύπτει ότι τα, επιπλέον των ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, που διαλαμβάνονται στο αναιρετήριο προς θεμελίωση της άνω ενστάσεως, δεν αναφέρονται στο εφετήριο ως θεμελιωτικά αντίστοιχου λόγου εφέσεως. Και ως εκ τούτου το εφετείο δεν ὀφειλε να τα λάβει υπόψη του (άρθρο 522 ΚΠολΔ). Επομένως, ο περί του αντιθέτου τρίτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, κατά το μέρος που επιχειρείται η στήριξή του στο άρθρο 559 αρ. 8 ΚΠολΔ, είναι απαράδεκτος, σύμφωνα με το άρθρο 562 παρ. 2 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, η παραδοχή του εφετείου, ότι, με βάση τα γενόμενα δεκτά από αυτό περιστατικά, είναι καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος των αναιρεσιβλήτων να ζητήσουν την κατεδάφιση των κατασκευών που έχουν γίνει από τους αναιρεσεύοντες στους εξώστες των διαμερι-

σμάτων τους, δεν αντιφάσκει προς την παραδοχή του, ότι η άσκηση του αγωγικού δικαιώματος περί αποκαταστάσεως των επίδικων θέσεων σταθμεύσεως δεν είναι καταχρηστική. Και τούτο, γιατί το αντικείμενο και τα περιστατικά, με βάση τα οποία κατέληξε το εφετείο στη δεύτερη (αποφατική) κρίση, είναι διαφορετικά από εκείνα της πρώτης (καταφατικής) κρίσεως. Επομένως, ο ίδιος, κατά τη σχετική αιτίαση, λόγος, με τον οποίο καταλογίζεται στο εφετείο η προβλεπόμενη από το άρθρο 559 αρ. 19 ΚΠολΔ πλημμέλεια, είναι αβάσιμος. Επικυρώνει την 2703/2003 Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 1713/2006 (Τμ. Γ')

Αγροτικός Κώδικας – κληρονομική διαδοχή κληρούχου. Ο κατά τον αγροτικό νόμο απακαθιστάμενος κληρούχος, από την παραχώρηση σ' αυτόν συγκεκριμένου κλήρου, λογίζεται ως καλής πίστεως νομέας του κλήρου έστω και αν δεν τον κατέχει ο κλήρος αυτός δεν είναι δεκτικός νομής από άλλον. Την ίδια πλασματική νομή στον κλήρο του κληρούχου έχουν κατ' επέκταση και οι κληρονόμοι του.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 8, 14 ΚΠολΔ.

Από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 3194/1955 συνάγεται ότι από τις 22-4-1955, οπότε άρχισε να ισχύει ο εν λόγω νόμος η κληρονομική διαδοχή του κληρούχου, ο οποίος είχε μεν καταταγεί οριστικά αλλά απεβίωσε χωρίς ν' αποκτήσει προηγουμένως την κυριότητα του κλήρου ή να εξοφλήσει οριστικά ή προσωρινά το τίμημα, διέπεται όχι από το ειδικό κληρονομικό δίκαιο του Αγροτικού Κώδικα, αλλά από το κοινό κληρονομικό δίκαιο, δηλαδή από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και στην περίπτωση που αυτός απεβίωσε πριν από την εισαγωγή του τελευταίου Κώδικα (23-2-1946), δεδομένου ότι στις διατάξεις του πιο πάνω νόμου (3194/55) προσδόθηκε αναδρομική δύναμη, από τις διατάξεις του Β.Π.Δ. (άρθρο 92 ΕισΝΑΚ), υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι η

κληρονομία του κληρούχου δεν είχε ρυθμιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από το νόμο αυτό (3194/55) με δικαστική απόφαση ή με απόφαση της επιτροπής απαλλοτριώσεων ή άλλης αρμόδιας διοικητικής αρχής. Περαιτέρω κατά τους ορισμούς του Β.Π.Δ. που έχουν στην συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμογή [ν.12 Παν.δ (28.7), ν.14 παρ. 8 Παν. (11.7) και ν. 69 Παν. (29.2)] οι εκούσιοι ή εξωτικοί κληρονόμοι στους οποίους ανήκαν τα ενήλικα τέκνα και η σύζυγος για να αποκτήσουν την κληρονομία και συνεπώς να γίνουν κύριοι των ακινήτων των οποίων ήταν κύριος ο κληρονομούμενος, έπρεπε όχι μόνο να επαχθεί η κληρονομία αλλά και να υπεισέλθουν σ' αυτή δηλαδή να την αποδεχθούν είτε με ρητή δήλωσή τους ότι την αποδέχονται είτε σιωπηρά με οποιοσδήποτε πράξεις που υποδηλώνουν τη βέβαιη πρόθεσή τους να είναι κληρονόμοι. Την κυριότητα των ατομικών αγροτικών κλήρων κατά το άρθρο 189 παρ. 1 και 2 του Αγροτικού Κώδικα, όπως το άρθρο αυτό ίσχυε πριν από την κατάργησή του με το άρθρο 16 του ν.δ 1189/1972, την αποκτούσε ο κληρούχος μόνο με την κύρωση της οριστικής διανομής, την έκδοση παραχωρητηρίου και μεταγραφής τούτου και υπό το κράτος ισχύος του α.ν. 1722/1939 με κύρωση κατά το άρθρο 151 και 2 αυτού της οριστικής διανομής από τους νόμους 4857/1930 και 5416/1932 και όχι με χρησικτησία. Όσον αφορά τη μεταγραφή, είναι γνωστό ότι αυτή δεν προβλεπόταν για τις αιτία θανάτου πράξεις από το προϊσχύον Β.Π.Δ. Για τις πράξεις αυτές προβλέφθηκε για πρώτη φορά με τα άρθρα 1193, 1195, 1198 και 1199 του ΑΚ ότι η μεταβίβαση της κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτων κατ' απόκλιση από το σύστημά της κατά την επαγωγή άμεσης και αυτοδικαίας κτήσης της κληρονομίας, συναρτάται με τη μεταγραφή του δημόσιου εγγράφου περί αποδοχής της κληρονομίας ή κληρονομητηρίου, ανατρέχει όμως η κτήση του δικαιώματος στο χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Ενόψει τούτων ο κληρονόμος από της επαγωγής και διά της επαγωγής αποκτά την κυριότητα ή άλλο εμπράγματο

δικαίωμα επί των ακινήτων της κληρονομίας, αλλά η κτήση αυτή τελεί υπό τη νομική αίρεση της μεταγραφής (ΟΛΑΠ 108/78). Εξάλλου από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 26, 74, 79, 180, 189, 193, 203, 207 και 208 του Αγροτικού Κώδικα (ήδη καταργήθηκαν με το άρθρο 16 του ν.δ.1189/1972 τα άρθρα 189 και 193 και το άρθρο 208 με το άρθρ. 155 του α.ν. 431/1968) προκύπτει ότι μέχρι την ισχύ του α.ν. 431/1968 (23-5-1968) ο κατά τον αγροτικό νόμο αποκαθιστάμενος κληρούχος, από την παραχώρηση σ' αυτόν συγκεκριμένου κλήρου, λογίζεται ως καλής πίστεως νομέας του κλήρου έστω και αν δεν τον κατέχει και ότι ο κλήρος αυτός δεν είναι δεκτικός νομής από άλλον ούτε επομένως και κυριότητας με χρησικτησία, αφού γι' αυτήν απαιτείται νομή, την οποία δεν μπορεί να έχει άλλος εκτός από τον κληρούχο. Την ίδια πλασματική νομή στον κλήρο του κληρούχου έχουν κατ' επέκταση και οι κληρονόμοι του και έτσι ούτε άλλος κληρονόμος δύναται ν' αποκτήσει κυριότητα με χρησικτησία, εκτός αν μετά την κτήση από τον κληρονόμο της κυριότητας του μεριδίου του στον κλήρο έλαβε χώρα νόμιμη μεταβίβαση αυτού προς άλλο συγκληρονόμο, σύμφωνα με το άρθρο 228 του Αγροτικού Κώδικα, στην έννοια της οποίας περιλαμβάνεται και η με παράδοση, κατά τον προΐσχύον Β.Ρ.Δ. και κατά τον Αστικό Κώδικα κατά το άρθρο 976, με τη βούληση του κληρονόμου, κτήση της νομής του μεριδίου του από άλλο συγκληρονόμο και με βάση αυτή της κυριότητας αυτού με χρησικτησία αν συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Μετά την ισχύ του α.ν. 431/1968 κατά την παρ. 1 του οποίου «από της ενάρξεως της ισχύος τούτου επιτρέπεται εις τους κατά την εποικιστικήν εν γένει νομοθεσίαν κληρούχους η διά δικαιοπραξιών εν ζωή εκποίησης, ή οπωσδήποτε διάθεσις των πάσης φύσεως κλήρων των, υπό τον περιορισμόν μόνον της μη κατατμήσεως των τεμαχίων της οριστικής διανομής» ο κληρούχος δε λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου, αν δεν κατέχει πραγματικά αυτόν και είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση της νομής

από τρίτο ολόκληρου του κληροτεμαχίου, η οποία μπορεί, εάν συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις, να οδηγήσει στη με τακτική ή με έκτακτη χρησικτησία κτήση της κυριότητας αυτού, εφόσον συμπληρωθεί ο απαιτούμενος από το νόμο, για κάθε μια από αυτές, χρόνος. Τέλος κατά την αρχή που συνάγεται τόσο από τις διατάξεις του προΐσχύσαντος Β.Ρ.Δ. (ν. 3 κωδ. 734 ν. 42 Παν. 412, ν. 7 παρ. 5 Πανδ. 10.3 και ν. 28 Πανδ. 10.3) όσο και από τις διατάξεις του ΑΚ (άρθρα 787, 980, 981, 994 και 1113) που ισχύει για την ταυτότητα του νομικού λόγου και στα κληρονομαία ακίνητα, ο εξ αδιαιρέτου συγκληρονόμος, αν κατέχει ολόκληρο το κληρονομαίο, θεωρείται ότι το κατέχει επ' ονόματι και των λοιπών συγκληρονόμων και δε μπορεί ν' αντιτάξει εναντίον τους αποσβεστική ή κτητική παραγραφή προτού να τους γνωρίσει ότι νέμεται μεγαλύτερο από τη μερίδα του μέρος ή το όλο ως αποκλειστικός κύριος. Τέτοια, όμως, γνωστοποίηση δεν απαιτείται στην περίπτωση που οι συγκληρονόμοι προβαίνουν σε άτυπη διανομή μεταξύ τους των στοιχείων της κληρονομίας και ο καθένας παίρνει ως αποκλειστικός νομέας στοιχεία αυτής, διότι έκτοτε με γνώση όλων των συγκληρονόμων ο καθένας νέμεται για τον εαυτό του το στοιχείο ή τα στοιχεία που περιήλθαν σ' αυτόν. Κατά μείζονα λόγο τέτοια γνωστοποίηση δεν απαιτείται όταν ο ένας συγκληρονόμος παραχωρεί το μερίδιό του σε άλλο συγκληρονόμο.

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο, το οποίο απέρριψε ως αβάσιμη κατ' ουσίαν τη διεκδικητική αγωγή του Π. Κ. Μ. ο οποίος απεβίωσε κατά τη διάρκεια της δίκης, την οποία συνέχισαν οι αναιρεσείοντες ως μόντοι κληρονόμοι του, κατά παραδοχή της ενστάσεως ίδιας κυριότητας που προβλήθηκε από την εναγόμενη και ήδη αναιρεσίβλητη, δέχθηκε τα εξής: Δυνάμει των 54071/1954, 320733/29-10-1964, 46163/1953 και 53139/30-1-1954 παραχωρήτηρια του Υπουργείου Γεωργίας, σε συνδυασμό, όσον αφορά το τρίτο από αυτά με την 15463/20-1-95 απόφαση του Νομάρχη Ιωαννί-

νων, που νόμιμα μεταγράφηκαν περιήλθαν στην κυριότητα του Κ. Μ. του Π., πατέρα των αρχικών διαδίκων δηλαδή του δικαιοπαρόχου των αναιρεσειόντων (ενάγοντος) και της αναιρεσίβλητης (εναγομένης) τα περιγραφόμενα στην άνω απόφαση κληροτεμάχια και οικοπέδα, που βρίσκονται στις κτηματικές περιφέρειες των τέως Κοινοτήτων του Ν. Ιωαννίνων Κοσμηράς, Πεδινής και Αμπελιάς. Ο κληρούχος Κ. Μ. απεβίωσε στις 24-3-1940 και κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από τη σύζυγό του Μ. και τα τέσσερα παιδιά του, δηλαδή τους δύο αρχικούς διαδίκους και τους αδελφούς τους Σ. και Γ., κατά 4/16 για τη σύζυγο και 3/16 για το κάθε παιδί εξ αδιαθέτου. Στην κληρονομία υπεισήλθαν όλοι οι κληρονόμοι με ανάμειξή τους σ' αυτήν κατά τα προαναφερόμενα ποσοστά. Ο αρχικώς ενάγων Π. Κ. Μ. αποδέχθηκε την κληρονομία του πατέρα του και με την 20224/2000 δήλωση αποδοχής του συμβολαιογράφου Ιωαννίνων Π. Κ. την οποία νόμιμα μετέγραψε. Το έτος 1953 ο από τους κληρονόμους του κληρούχου γιος του Σ. Μ., με το 24862/9-1-1953 πωλητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ιωαννίνων Ν. Ε., που νόμιμα μεταγράφηκε, μεταβίβασε το κληρονομικό ιδανικό μερίδιό του (του οποίου ήδη είχε καταστεί κύριος με την ανάμειξή του στην κληρονομία του πατέρα του) δηλαδή τα 3/16 επί όλων των επίδικων κληρονομαιών ακινήτων στον αδελφό του Π. Μ. Έτσι ο Π. Μ. από το κληρονομικό του μερίδιο (3/16) και από το ίσο μερίδιο που αγόρασε από τον αδελφό του Σ., έγινε κύριος συγκύριος όλων των κληρονομαιών κληροτεμαχίων και οικοπέδων κατά τα 6/16 εξ αδιαθέτου. Το έτος 1955 παντρεύτηκε η εναγομένη – αναιρεσίβλητη, θυγατέρα του ανωτέρω κληρούχου. Αυτή τότε ήταν συγκύρια των επίδικων ακινήτων κατά τα 3/16 εξ αδιαθέτου από την κληρονομία του κατά το έτος 1940 αποβίωσαντος πατρός της Κ. Μ. του Π., με την ανάμειξή της στην κληρονομία τούτου, αλλά και με την 10112/1995 δήλωσή της περί αποδοχής της κληρονομίας που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Ιωαννίνων Π. Κ., που νόμιμα μεταγράφηκε. Κατά το

ίδιο έτος (1955) ο αδελφός της Π. Κ. Μ. για την προίκισή της παρέδωσε σ' αυτήν άτυπα τη νομή του ανωτέρω από 6/16 εξ αδιαθέτου του μεριδίου του επί των επίδικων την κυριότητα του οποίου είχε αποκτήσει όπως προαναφέρθηκε. Το έτος 1964 απεβίωσε η μητέρα των αρχικών διαδίκων Μ. χήρα Κ. Μ., η οποία το από 4/16 εξ αδιαθέτου ποσοστό της επί των επίδικων (των οποίων για την ίδια ως άνω αιτία ήταν συννομέας και συγκυρία) άφησε με την 2578/56 δημόσια διαθήκη της που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Ιωαννίνων Π. Ε. και η οποία νόμιμα δημοσιεύθηκε στην εναγομένη – αναιρεσίβλητη θυγατέρα της. Η τελευταία αποδέχθηκε την κληρονομία και τη σχετική 10113/1995 πράξη του άνω συμβολαιογράφου Π. Κ. νόμιμα μετέγραψε. Έτσι η αναιρεσίβλητη κατέστη συγκυρία των επίδικων κατά τα 7/16 (δηλαδή 3/16+4/16) και επιπλέον συννομέας τούτων, κατά τα 6/16, τη νομή των οποίων από το έτος 1955 είχε παραδώσει ο αρχικός ενάγων – αδελφός της Π. Μ. Απέμεινε ακόμη ποσοστό 3/16 εξ αδιαθέτου των επίδικων, το οποίο κληρονόμησε από τον κληρούχο ο γιος του Γ. Το ποσοστό τούτο ο Γ. Μ. το κράτησε και μετά από συμφωνία με την αναιρεσίβλητη αδελφή του και τη μητέρα της ασκούσε τη νομή σε χωριστό κατά χρήση τμήμα των επίδικων. Έτσι η αναιρεσίβλητη από το έτος 1955 και εφεξής χωρίς διακοπή και χωρίς να ενοχληθεί από άλλον, ούτε και από τον αρχικό ενάγοντα αδελφό της, ασκούσε ως προς το δικό της κληρονομιαίο ποσοστό (3/16) και το ποσοστό που της παραχώρησε ο αδελφός της (6/16) όλες τις διακατοχικές πράξεις που προσιδιάζουν στη φύση των επίδικων με διάνοια κυρίας αποκλειστικά για δικό της λογαριασμό και ως προς τα 4/16 της μητέρας της για λογαριασμό της τελευταίας μέχρι το θάνατό της συνεχίζοντας μετά τη νομή στο δικό της όνομα. Ειδικότερα η αναιρεσίβλητη καλλιεργούσε τα επίδικα ακίνητα με καπνά και άλλα αγροτικά προϊόντα, έκοβε το αυτοφυές χόρτο και τα περιέφρασε. Το έτος 1963 η αναιρεσίβλητη, για επαγγελματικούς λόγους μετακόμισε στην Αθήνα και τα

επίδικα τα εκμίσθωσε στον Δ. Σ., ο οποίος έκτοτε τα καλλιεργούσε με τριφύλλι, έκοβε το χόρτο από τα λιβάδια έβοσκε τα πρόβατα και συντηρούσε την υπάρχουσα περίφραξη όταν και όπου χρειαζόταν, καταβάλλοντας στην αναιρεσίβλητη ως μίσθωμα ετησίως ένα αρνί, γάλα και ποσότητα τυριού. Αυτός αναγνώριζε ως κυρία και νομέα των επιδίκων μόνο την τελευταία. Η κατάσταση αυτή συνεχιζόταν αδιατάρακτα μέχρι τις αρχές του έτους 1999, οπότε ο αρχικός ενάγων Π. Μ. άρχισε να εναντιώνεται στην κατοχή των επιδίκων αγρών από τον ανωτέρω μισθωτή τούτων, μολοντί ο Π. Μ. διέμενε μόνιμα στο χωριό του Κοσμηρά Ιωαννίνων από το έτος 1989. Με βάση αυτά τα περιστατικά έκρινε το Εφετείο ότι η αναιρεσίβλητη – εναγόμενη απέκτησε την κυριότητα των επιδίκων ποσοστών από 6/16 εξ αδιαιρέτου επί των επιδίκων κληροτεμαχίων και οικοπέδων που με τη θέλησή του άτυπα παραχώρησε σ' αυτήν το έτος 1955 ο αρχικός ενάγων, δικαιοπάροχος των αναιρεσειόντων με έκτακτη χρησικτησία, αφού από το έτος 1955 μέχρι το έτος 1999 νεμόταν τα επίδικα κατά το άνω ποσοστό και έτσι δέχθηκε την ένσταση ίδιας κυριότητας που αυτή πρότεινε και απέρριψε την αγωγή. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρ. 974, 994 παρ. 1, 1045, 1710, 1711, 1813, 1846, 1193, 1198, 1199 του ΑΚ, τις πιο πάνω αναφερόμενες διατάξεις του Β.Ρ.Δ. άρθρο 16 ν. 3194/1955 και 1 παρ. 1 α.ν. 431/1968 και συνεπώς ο πρώτος λόγος αναιρέσεως με τον οποίο υποστηρίζονται τ' αντίθετα και προβάλλεται η πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Επίσης το Εφετείο δεν στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση αναφορικά με την υπερασρακονταετή νομή με διάνοια κυρίου επί των 6/16 εξ αδιαιρέτου όλων των επιδίκων από την αναιρεσίβλητη αφού, με βάση τα όσα προαναφέρθηκαν, διέλαβε σ' αυτή επαρκείς, σαφείς και χωρίς αντίφαση αιτιολογίες, που επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο και συνεπώς ο τρίτος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ. 19 του

ΚΠολΔ είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Κατά το άρθρο 559 αρ. 8α ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και όταν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ως πράγματα θεωρούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί των διαδίκων, οι οποίοι ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και τείνουν στη θεμελίωση ή στην κατάλυση ή παρακώλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, που ασκήθηκε με την αγωγή, ανταγωγή, ένσταση ή αντένσταση. Ο λόγος αυτός ιδρύεται και όταν το δικαστήριο έλαβε υπόψη θεμελιωτικά γεγονότα μη διαλαμβανόμενα στην αγωγή την ένσταση κ.λπ. Εάν όμως το δικαστήριο θεώρησε κατά παράβαση του νόμου επαρκή τα εκτιθέμενα για την περαιτέρω εξειδίκευση του κανόνα πραγματικά γεγονότα, τότε ιδρύεται ο λόγος του αρ. 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ. Στην προκείμενη περίπτωση οι αναιρεσειόντες με το δεύτερο λόγο της αναίρεσης προβάλλουν ότι το Εφετείο παρά το νόμο έλαβε υπόψη και δέχθηκε την ένσταση ίδιας κυριότητας που πρότεινε η εναγομένη – αναιρεσίβλητη μολοντί αυτή ήταν αόριστη από το λόγο ότι δεν διαλαμβάνει επαρκή για τη θεμελίωσή της πραγματικά περιστατικά και αίτημα για απόρριψη της αγωγής. Ο λόγος αυτός, από το άρθρο 14 του άρθρου 559 (και όχι του αρ. 8 που επικαλούνται οι αναιρεσειόντες), είναι απορριπτέος ως αβάσιμος διότι από την επισκόπηση των προτάσεων της αναιρεσίβλητης ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Εφετείου και από του δικογράφου της έφεσης προκύπτει ότι αυτή εξέθεσε ότι από το έτος 1955 και εφεξής συνεχώς μέχρι το 1999 νεμόταν τα 6/16 εξ αδιαιρέτου των επιδίκων ακινήτων με γνώση του δικαιοπαρόχου των αναιρεσειόντων και αρχικού ενάγοντα ο οποίος ο ίδιος παρέδωσε τη νομή του εν λόγω μεριδίου σ' αυτή για την προίκισή της ότι συνεχώς έχει καταστεί κυρία τούτου με έκτακτη χρησικτησία και ότι για το λόγο αυτό η αγωγή είναι απορριπτέα ως αβάσιμη κατ' ουσίαν. Αυτά τα γεγονότα αρκούσαν για τη θεμελίωση της έν-

στασης της και δεν χρειαζόταν να προστεθούν και άλλα για το ορισμένο αυτής. Επικυρώνει την 155/2004 Εφετείου Ιωαννίνων.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 255/2007 (Τμ. Γ')

Έννοια Αιγιαλού και παραλίας. Η ιδιότητα του αιγιαλού προκύπτει από φυσικά και μόνο φαινόμενα και δεν δημιουργείται με πράξη της Πολιτείας και σε κάθε τοπική περίπτωση καθορισμός της έκτασης ως αιγιαλού ανήκει στην εκτίμηση του τακτικού δικαστή και όχι της διοίκησης.

Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ.

Επειδή κατά το άρθρο 967 ΑΚ, μεταξύ των κοινής χρήσεως πραγμάτων περιλαμβάνεται και ο αιγιαλός. Είναι δε αιγιαλός, κατά τον ορισμό που δίνει το άρθρο 1 του α.ν. 2344/1940, που διατηρήθηκε σε ισχύ και υπό το κράτος του ΑΚ, σύμφωνα με το άρθρο 53 του Εισαγωγικού Νόμου αυτού «η περιστοιχούσα την θάλασσαν χερσαία ζώνη η βρεχομένη από τας μεγίστας πλην συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων». Από τον ορισμό αυτό προκύπτει ότι ο αιγιαλός είναι τμήμα της γης που περιβάλλει τη θάλασσα με όριο προς την ξηρά το σημείο εκείνο, μέχρι το οποίο φθάνουν τα συνήθως μεγαλύτερα κύματα. Εξάλλου, ο αιγιαλός ανήκει, κατά νομική επιταγή στο Ελληνικό Δημόσιο, (άρθρα 968 ΑΚ και 1 του α.ν. 2344/1940). Μόνος δε ο καθορισμός του ορίου αυτού από τη διοικητική επιτροπή, που προβλέπεται στα άρθρα 2 και 3 του α.ν. 2344/1940, με απόφασή της, με τη σύνταξη του εκεί αναγραφόμενου τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος, που συνοδεύεται από σχετική έκθεση, δεν είναι ικανός να προσδώσει την ιδιότητα του αιγιαλού σε τμήμα γης, το οποίο στερείται τα παραπάνω χαρακτηριστικά, δηλαδή σε έδαφος μη βρεχόμενο όπως πιο πάνω από τα θαλάσσια ύδατα. Και αυτό διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή, ο κύριος του εδάφους, που κατά πλάνη περιλήφθηκε στα όρια του αιγιαλού θα έχανε την ιδιοκτησία του με απλή

πράξη της διοίκησης, κατά παράβαση των προστατευτικών αυτής συνταγματικών ορισμών, ενόψει ακριβώς των οποίων και θεσπίστηκαν τα όσα στο άρθρο 4 του ίδιου α.ν. 2344/1940 διαλαμβάνονται, κατά τα οποία τμήματα ιδιωτικών τμημάτων, που χαρακτηρίστηκαν από την προαναφερόμενη επιτροπή ως τμήματα που ανήκαν πλέον στον αιγιαλό, λογίζονται ότι κηρύχθηκαν απαλλοτριωτέα αναγκαστικώς υπέρ του Δημοσίου συγχρόνως με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της έκθεσης και του διαγράμματος της ίδιας επιτροπής, εφαρμοζομένης, κατά τα λοιπά, ως προς την αποζημίωση, της προβλεπομένης στους ισχύοντες για τις απαλλοτριώσεις νόμους διαδικασίας. Έτσι η ιδιότητα του αιγιαλού προκύπτει από φυσικά και μόνο φαινόμενα και δεν δημιουργείται με πράξη της Πολιτείας και σε κάθε τοπική περίπτωση καθορισμός της έκτασης ως αιγιαλού ανήκει στην εκτίμηση του τακτικού δικαστή και όχι της διοίκησης (βλ. και ΑΠ Ολ. 24/2000 Ελλ Δνη 42/62). Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης, για την οποία ιδρύεται ο άνω λόγος αναίρεσης, υπάρχει, όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα πραγματικά περιστατικά, που είναι αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν συντρέχουν οι όροι και προϋποθέσεις της διάταξης του ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε ή αν ελλείπουν οι όροι και προϋποθέσεις της διάταξης που δεν εφαρμόστηκε, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 24/2000). Αντίθετα δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του εξαγόμενου από

αυτές πορίσματος, εφόσον το τελευταίο διατυπώνεται στην απόφαση σαφώς. Ενόψει τούτων, για να μη στερείται νόμιμης βάσης η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας, με την οποία γίνεται δεκτό ότι κάποια εδαφική έκταση αποτελεί αιγιαλό, πρέπει ν' αναφέρονται ως παραδοχή του δικαστηρίου που δίκασε, τα περιστατικά που κατά την άνω διάταξη (άρθρο 1 α.ν. 2344/1940) είναι αναγκαία για τον χαρακτηρισμό της έκτασης αυτής ως αιγιαλού. Απλή επανάληψη της νομικής έννοιας, η οποία προσδιορίζει την προϋπόθεση της εφαρμογής του νόμου, δεν αρκεί.

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο απέρριψε ως αβάσιμη κατ' ουσίαν την έφεση του αναιρεσειόντος κατά της 744/2001 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, με την οποία το τελευταίο, αποδεχόμενο την ένσταση του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου ότι το επίδικο αποτελεί αιγιαλό, απέρριψε την αναγνωριστική αγωγή κυριότητας του αναιρεσειόντος, μετ' αποδοχήν των ακόλουθων πραγματικών περιστατικών: Το επίδικο ακίνητο, εμβαδού 16 στρεμμάτων, περίπου βρίσκεται στη θέση «...» ή «...» της κτηματικής περιφέρειας... και συνορεύει ανατολικά με ζώνη αιγιαλού, δυτικά με ιδιοκτησία ενάγοντος και βόρεια και νότια με δημόσιες εκτάσεις, που κατέχονται από ιδιώτες, οι οποίοι έχουν υποβάλει αιτήσεις εξαγοράς. Το δυτικό όριο του επιδικίου είναι το παλαιό όριο του παλαιού αιγιαλού, εκεί όπου ήταν η οριογραμμή της παραλίας κατά το έτος 1920, όπως αυτή αποτυπώνεται στα επίσημα υπηρεσιακά τοπογραφικά διαγράμματα των ετών 1920 και 1932. Αποτελεί τμήμα του υπό τα στοιχεία ... δημόσιου κτήματος, συνολικής έκτασης 1229 στρεμμάτων, που βρίσκεται μεταξύ των εκβολών του... Ποταμού και του... Το επίδικο έλαβε τη σημερινή του μορφή (αμμώδη και προσχωματική) λόγω των προσχώσεων του... ποταμού και ως ευρισκόμενο πιο ανατολικά της ανωτέρω οριογραμμής της παραλίας αποτελεί τμήμα παλαιού αιγιαλού. Περαιτέρω το Εφετείο δέχθηκε ότι ο ενά-

γων – αναιρεσειών από το 1963, που το επίδικο περιήλθε σ' αυτόν, κατά τους ισχυρισμούς του, μετά από άτυπη διανομή, ασκούσε σ' αυτό τις αναφερόμενες στην απόφαση διακατοχικές πράξεις, η άσκηση των οποίων όμως δε μπορεί να οδηγήσει σε κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία, γιατί το επίδικο ως δημόσιο κτήμα που προέρχεται από παλιό αιγιαλό, εξαιρείται της χρησικτησίας κατά το άρθρο 1054 ΑΚ. Υπό τα δεδομένα αυτά είναι φανερό ότι πρόκειται πράγματι για αιγιαλό με την έννοια της χερσαίας ζώνης που βρέχεται από τις μέγιστες αλλά συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων και αυτή η ιδιότητα του επιδικίου δεν αναιρείται από το γεγονός ότι εκ των υστέρων έγιναν προσχώσεις και με φερτά υλικά που διοχέτευσε προς τη θάλασσα ο... ποταμός με αποτέλεσμα τη μετατόπιση της οριογραμμής της παραλίας ανατολικότερα. Οι αιτιολογίες αυτές του Εφετείου για το κρίσιμο ζήτημα του χαρακτηρισμού της επίδικης έκτασης ως αιγιαλού είναι ανεπαρκείς και ασαφείς, διότι από αυτές δεν προκύπτει σαφώς ότι έγινε διοικητικός προσδιορισμός του αιγιαλού από την αρμόδια Επιτροπή καθορισμού ορίων, την προβλεπόμενη από τις διατάξεις που κατά καιρούς ίσχυσαν (άρθρο 11 Ν.Δ. 7/1923, άρθρο 10 παρ. 1 α.ν. 1540/1930, άρθρο 2 παρ. 1 εδ. 1 α.ν. 2344/1940) και κατά κύριο λόγο δεν προκύπτει με σαφήνεια παραδοχή του Εφετείου, δηλαδή δικό του αποδεικτικό πόρισμα, ως προς τα περιστατικά που είναι αναγκαία για το χαρακτηρισμό της επίδικης εδαφικής έκτασης ως αιγιαλού είτε κατά τον κρίσιμο χρόνο της συζήτησης της αγωγής είτε κατά το απώτερο παρελθόν, έτσι ώστε, για τη δεύτερη περίπτωση να μπορεί να υποστηριχθεί ότι η επίδικη έκταση, παρά τη μη ύπαρξη πλέον των προϋποθέσεων να χαρακτηριστεί σήμερα αιγιαλός, αποτελεί προστατευόμενο κτήμα του Δημοσίου, ως τμήμα παλαιού αιγιαλού. Και είναι αληθές ότι, στις ανωτέρω αιτιολογίες του Εφετείου γίνεται αναφορά ότι στο παρελθόν έγινε οριοθέτηση του αιγιαλού στο όριο της παραλίας του 1920 πλην όμως πέρα του ότι υπάρχει ασάφεια ως προς τον χρόνο της οριο-

θέτησης και του οργάνου που την ενήργησε, δεν καθίσταται βέβαιο ότι το Εφετείο με δική του παραδοχή και διαπίστωση που προέκυψε από τις μνημονευόμενες στην απόφασή του αποδείξεις, καθόρισε την έκταση του φυσικού φαινομένου της μέγιστης, πλην συνήθους, ανάβασης του χειμέριου κύματος και ότι με βάση τον καθορισμό αυτό συμπέρανε ότι το επίδικο αποτελεί αιγιαλό. Επομένως το Εφετείο υπέπεσε στην πλημμέλεια, για την οποία ιδρύεται ο από το άρθρο 559 αρ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης, διότι στέρησε την προσβαλλόμενη απόφασή του νόμιμης βάσης, ένεκα ανεπαρκών αιτιολογιών που δεν επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή μη εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων ουσιαστικού δικαίου περί αιγιαλού, ζήτημα που έχει ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και γι' αυτό πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός πρώτος λόγος αναίρεσης. Αναιρεί την 690/2004 απόφαση του Εφετείου Λάρισας.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 256/2007 (Τμ. Γ')

Διανομή ακινήτου. Για να διατάξει το δικαστήριο της ουσίας την διανομή του ακινήτου με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ' ορόφους ή σε διακεκριμένα μέρη του ενιαίου οικοπέδου, πρέπει να έχει υποβληθεί ανάλογο αίτημα από κάποιον εκ των διαδίκων κατά την πρώτη συζήτηση.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 19, 14 ΚΠολΔ.

Επειδή, με το άρθρο 480 Α παρ. 1 του ΚΠολΔ ορίζεται ότι «κάθε συγκύριος οικοπέδου, στο οποίο υπάρχει οικοδομή ή χωριστές οικοδομές, έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αυτούσια διανομή του οικοπέδου με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ' ορόφους ή μέρη ορόφων ή με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας σε διακεκριμένα μέρη του ενιαίου οικοπέδου, στα οποία έχουν ανεγερθεί οι χωριστές οικοδομές με την επιφύλαξη των πολεοδομικών διατάξεων. Το δικαστήριο αποφασίζει τη διανομή με τον τρόπο αυ-

τόν, αν είναι εφικτή και δεν αντιβαίνει στο συμφέρον των λοιπών συγκυρίων. Η απόφαση που διατάζει τη διανομή κατά τον τρόπο αυτόν προσδιορίζει τα χωριστά μέρη της οικοδομής που αναλογούν στις μερίδες των συγκυρίων και τα επιδικάζει σ' αυτούς. Αν με τη διανομή αυτή περιέρχονται σε κάποιον συγκύριο περισσότερες αυτοτελείς ιδιοκτησίες, η απόφαση καθορίζει το ποσοστό της συγκυριότητας που αναλογεί σε καθεμιά μια από τις ιδιοκτησίες αυτές». Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 216 παρ. 1, 219 παρ. 1 και 2, 223 και 224 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι για να αποφασίσει το δικαστήριο τη διανομή κοινού οικοπέδου, στο οποίο υπάρχει οικοδομή, είτε με τη σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ' ορόφους ή μέρη αυτών (οριζόντια ιδιοκτησία), είτε με τη σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας σε διακεκριμένα μέρη του ενιαίου οικοπέδου (κάθετη ιδιοκτησία), σύμφωνα με το ν. 3741/1929, το ν.δ. 1024/1971 και τα άρθρα 1002 και 1117 του ΑΚ, πρέπει να έχει υποβληθεί στο δικαστήριο σχετικό αίτημα, δηλαδή το αίτημα να διαταχθεί η διανομή του κοινού οικοπέδου κατά τον προβλεπόμενο από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 480 Α παρ. 1 ΚΠολΔ τρόπο. Το αίτημα αυτό, που μπορεί να υποβληθεί στη δίκη της διανομής από οποιονδήποτε κοινωνό ή κοινωνούς, αποτελεί μέσο άμυνας των κοινωνών που το υποβάλλουν, αφού αποβλέπει στον περιορισμό των επιβλαβών γι' αυτούς συνεπειών, που θα προέλθουν από την επιδιωκόμενη με την αγωγή διανομής λύση της κοινωνίας, και ως εκ τούτου υπόκειται στον περιορισμό που προβλέπει το άρθρο 269 ΚΠολΔ αναφορικά με το χρόνο της παραδεκτής προβολής από τους διαδίκους των μέσων επίθεσης και άμυνας του (σχ. ΑΠ 889/1985).

Συνεπώς το εν λόγω αίτημα μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις οποιουδήποτε από τους συγκυρίους διαδίκους κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, (ΑΠ 1053/1993, 981/2000), διαφορετικά είναι απορριπτό, ως απαράδεκτο. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την

προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο έκρινε ότι η αυτούσια διανομή του εκ των επιδίκων κοινού οικοπέδου, εμβαδού 400 τ.μ., κατά τον προτεινόμενο από τον πραγματογνώμονα τρόπο, ήτοι με την κατεδάφιση του υπάρχοντος εντός αυτού ισογείου κτίσματος και η σύσταση κάθετης ιδιοκτησίας σε τέσσερα διακεκριμένα μέρη αυτού, διαφορετικής αξίας, αλλά αξιοποιήσιμα, δεν μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο, γιατί αίτημα για διανομή του οικοπέδου αυτού με τη σύσταση κάθετης ιδιοκτησίας δεν υποβλήθηκε πρωτοδίκως από τους διαδίκους και το υποβαλλόμενο το πρώτον σ' αυτό (Εφετείο), με τις προτάσεις, από τις συγκυρίες... .. και... είναι απαράδεκτο. Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παρεβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 799 ΑΚ και 480 Α του ΚΠολΔ, ο δε περί του αντιθέτου πρώτος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Επειδή κατά το άρθρο 800 ΑΚ η διανομή γίνεται αυτούσιως, αν το αντικείμενο ή τα αντικείμενα που πρόκειται να διανεμηθούν είναι δυνατόν χωρίς μείωση της αξίας να διαιρεθούν σε ομοειδή μέρη ανάλογα με τις μερίδες των κοινών. Κατά δε το άρθρο 480 παρ. 1 και 2 του ΚΠολΔ το δικαστήριο αποφασίζει την αυτούσια διανομή αν είναι δυνατή η διαίρεση του διανεμητέου σε μέρη ανάλογα προς τις μερίδες των κοινών δίχως να μειώνεται η αξία του. Αν τα διανεμητέα αντικείμενα είναι περισσότερα και η αυτούσια διανομή όλων ή μερικών από αυτά είναι αδύνατη ή ασύμφορη, είναι όμως δυνατή η κατανομή τους σε μέρη ανάλογα προς τις μερίδες των κοινών, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την αυτούσια διανομή με τον τρόπο αυτόν. Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 481αρ. 1 του ΚΠολΔ κατά την οποία το δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να διατάξει απόδειξη αν κρίνει ότι η αυτούσια διανομή είναι προδήλως δυνατή, αδύνατη ή ασύμφορη, συνάγεται ότι η κρίση περί αδυνατού ή ασυμφόρου της αυτούσιας διανομής ή αντιθέτως περί του δυνατού αυτής είναι κρίση περί πραγματικών γεγονότων και γι' αυτό

είναι αναιρετικώς ανέλεγκτη, εκτός αν συντρέχει περίπτωση παραβάσεως των διδαγμάτων της κοινής πείρας ή έλλειψης νόμιμης βάσης κατά το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19 ΚΠολΔ (ΑΠ 211/2006). Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε κατά την ανέλεγκτη αναιρετικώς περί πραγμάτων κρίση του, ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα: Τα διανεμητέα ακίνητα, των οποίων οι διάδικοι τυγχάνουν συγκύριοι, ο καθένας κατά ποσοστό 1/4 εξ αδιαιρέτου, είναι α) ένα οικόπεδο, κείμενο στη θέση «...» του χωριού..., εμβαδού 670,54 τ.μ., στο οποίο υπάρχει ισόγειο κτίσμα, ανεγερθέν μετά το έτος 1969, κατά το μεγαλύτερο μέρος του παρανόμως, το μισό τμήμα του οποίου εμπίπτει εντός της ζώνης του παρακείμενου αιγιαλού που ανήκει στο Δημόσιο, μη δυνάμενο ως εκ τούτου να νομιμοποιηθεί, β) ένα αγροτεμάχιο στη θέση «...» της κτηματικής περιφέρειας του ίδιου χωριού, (με αριθμό 3 της αγωγής), εμβαδού 681,79 τ.μ., στο οποίο υπάρχουν 8 ελαιόδενδρα, και γ) ένα αγροτεμάχιο, στη θέση «...» της ίδιας κτηματικής περιφέρειας (με αριθμό 4 της αγωγής), αποτελούμενο από δύο τμήματα, εμφανιζόμενα στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα που συνοδεύει την από 10-3-2000 έκθεση πραγματογνωμοσύνης του αρχιτέκτονα μηχανικού, ... με στοιχεία Α και Β, εμβαδού 1628,10 και 871,66 τ.μ., αντίστοιχα και συνολικού 2499,76 τ.μ. Το ανώτερο οικόπεδο, ως εντασσόμενο στο συνεκτικό τμήμα του οικισμού της..., σύμφωνα με την 5260/4141/19-2-1987 απόφαση του Νομάρχη Χανίων και με αρτιότητα τα 1000 τετραγ. μέτρα, έχει τη δυνατότητα μέγιστης δόμησης 400 τ.μ.

Συνεπώς δεν είναι δυνατή η διαίρεση αυτού σε μέρη ανάλογα με τις μερίδες των συγκυρίων, δίχως να μειωθεί η αξία του και επομένως δεν δύναται να διανεμηθεί αυτούσιως. Περαιτέρω, ως προς τα δύο κοινά αγροτικά ακίνητα το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα: Σύμφωνα με την έκθεση πραγματογνωμοσύνης το πρώτο, με στοιχ. Α, από τα δύο τμήματα, εμβαδού 1628,10 και 871,66 τ.μ., αντίστοιχα, από τα οποία απαρτίζε-

ται ο με αριθμό 4 στην αγωγή αγρός στη θέση «...», μπορεί να διαιρεθεί σε δύο μέρη Α1 και Α2, και έτσι θα προκύψουν από τον αγρό αυτό τρία μέρη, ήτοι το Α1 εμβαδού 818,02 τ.μ., το Α2 εμβαδού 810,08 τ.μ. και το υπάρχον Β εμβαδού 871,66 τ.μ., τα οποία μαζί με τον υπ' αριθμ. 3 στην αγωγή αγρό, στη θέση «...», εμβαδού 681,79 τ.μ., μπορούν να σχηματίσουν τέσσερα άνισα μεταξύ τους κατ' αξία μέρη (όσες δηλ. και οι ίσες μερίδες των διαδίκων) και συγκεκριμένα το Α1 αξίας 3.832,22 ευρώ, το Α2 αξίας 3.803,75 ευρώ, το Β αξίας 4.706,83 ευρώ και ο αγρός στη θέση «...» αξίας 2.561,08 ευρώ. Η περαιτέρω όμως διαίρεση του ως άνω υπ' αριθμ. 4 αγρού, δηλαδή η κατάτμηση του με στοιχ. Α τμήματός του θα οδηγούσε και σε περαιτέρω μείωση της αξίας τούτου και σε κάθε περίπτωση δεν θα είναι συμφέρουσα για τους κοινωνούς, γιατί ο υπ' αριθμ. 3 στην αγωγή αγρός (θέση «...») θα μειονεκτεί κατά πολύ έναντι των άλλων τριών μερών (Α1, Α2, Β) που θα προκύψουν από τη διαίρεση του υπ' αριθμ. 4 αγρού, αφού αυτός δεν έχει πρόσωπο σε δρόμο σε αντίθεση με τα ρηθέντα τρία μέρη, από τα οποία το Β τμήμα έχει πρόσωπο σε δύο δρόμους και το Α2 τμήμα έχει πρόσωπο σε αγροτικό δρόμο, ανισότητα η οποία δεν μπορεί να αρθεί με την καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού από κάποιον κοινωνό προς άλλον ή άλλους. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο έκρινε ότι δεν είναι δυνατή και συμφέρουσα η αυτούσια διανομή καθενός από τα ανωτέρω επίδικα ακίνητα σε μέρη ανάλογα προς τις ίσες μερίδες των διαδίκων, αλλ' ούτε και η διανομή τους με την κατανομή αυτών σε μέρη ανάλογα προς τις μερίδες των διαδίκων, ακολούθως δε, αφού εξαφάνισε την εκκληθείσα πρωτόδικη απόφαση κατ' αποδοχή των εφέσεων της αναιρεσείουσας και της τρίτης αναιρεσίβλητης, έκανε δεκτή την αγωγή της πρώτης αναιρεσίβλητης και διέταξε την εκποίηση των κοινών ακινήτων με πλειστηριασμό. Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού όπως προκύπτει από το προαναπτυχθέν περιεχόμενο αυτής, διέλαβε σ' αυτήν πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες ως προς το ου-

σιώδες ζήτημα του ανεφίκτου και ασυμφόρου της αυτούσιας διανομής των επιδίκων ακινήτων. Επομένως ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ πλημμέλεια της έλλειψης νόμιμης βάσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Από τη διάταξη του άρθρου 149 αριθ. 4 ΚΠολΔ, όπως αυτό ίσχυε πριν την κατάργησή του με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 2915/2001, η οποία όριζε ότι το δικαστήριο, όταν δικάζει την ουσία της υπόθεσης, μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου που υποβάλλεται με τις προτάσεις, να χορηγήσει σε κάθε περίπτωση νέα προθεσμία διεξαγωγής των αποδείξεων έως έξι μήνες, προκύπτει ότι η χορήγηση ή μη από το δικαστήριο που δικάζει την ουσία της υπόθεσης νέας προθεσμίας διεξαγωγής των αποδείξεων απόκειται στην κυριαρχική κρίση αυτού, η οποία είναι αναιρετικώς ανέλεγκτη (ΑΠ 371/1998).

Συνεπώς ο τρίτος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η από το άρθρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ πλημμέλεια, διότι το Εφετείο απέρριψε το αίτημα της αναιρεσείουσας να της χορηγηθεί νέα προθεσμία για να εξετάσει τους νομίμως γνωστοποιηθέντες μάρτυρές της, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος. Επικυρώνει την 270/2005 απόφαση του Εφετείου Κρήτης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 267/2007 (Τμ. Γ')

Χρησικτησία ακινήτου. Πράξεις νομής για την στοιχειοθέτηση χρησικτησίας θεωρούνται εκτός των άλλων, σε περίπτωση που αφορά σε κληρονομιαίο ακίνητο, και η αποδοχή της κληρονομιάς και η καταβολή του αναλογούντος φόρου κληρονομιάς. Στην απόφαση που αναγνωρίζει κυριότητα από χρησικτησία δεν απαιτείται να προσδιορίζεται ο ακριβής χρόνος των επιμέρους πράξεων.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 8, 1, 11, 20 ΚΠολΔ.

Επειδή άσκηση νομής η οποία χρειάζεται για την κτήση κυριότητας από τακτική ή έκτακτη

χρησικτησία (1041, 1045 ΑΚ) αποτελούν όταν πρόκειται για ακίνητα οι υλικές και εμφανείς πάνω σ' αυτή πράξεις που προσιδιάζουν στην φύση και τον προορισμόν του ακινήτου, με τις οποίες φανερώνεται η βούληση του νομέα να έχει το πράγμα για δικό του. Ως πράξεις νομής θεωρούνται μεταξύ άλλων η επίβλεψη, η επίσκεψη, η εκμίσθωση, η φύλαξη του ακινήτου, οι καταμετρήσεις και η σύνταξη διαγραμμάτων και αν αφορά κληρονομιαίο ακίνητο η αποδοχή της κληρονομίας και η καταβολή του οικείου φόρου (ΑΠ 667/76, ΑΠ 640/1972 ΑΠ 198/1973). Περαιτέρω η απόφαση που αναγνωρίζει κυριότητα σε ακίνητο από τακτική ή έκτακτη χρησικτησία για να μη στερείται νομίμου βάσης, πρέπει να αναφέρει στο αιτιολογικό της, μεταξύ των άλλων στοιχείων της χρησικτησίας και τις πράξεις του νομέα ή του αντιπροσώπου του που συνιστούν την επί του πράγματος άσκηση της νομής αυτού χωρίς να απαιτείται και ο ημερολογιακός προσδιορισμός των επί μέρους πράξεων μέσα στο χρόνο χρησικτησίας. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε την ένδικη διεκδικητική αγωγή, από έκτακτη χρησικτησία και αναγνώρισε τον ενάγοντα κύριο των επιδίκων ακινήτων, με τις ακόλουθες αιτιολογίες μετ' ανέλεκτον εκτίμηση των αποδείξεων: Στον πατέρα του ενάγοντος εφεσιβλήτου..., παραχωρήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο Γεωργικός κλήρος κατά τα έτη 1932 και 1943, στην περιοχή... . Τα κληροτεμάχια αυτά, που περιέχονται στον υπ' αριθμ... οριστικό τίτλο κυριότητας της Διεύθυνσης Γεωργίας Νομού Χαλκιδικής ο οποίος έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Ν. Μουδανίων και στο απόσπασμα υπομνήματος διανομής των ετών 1932 και 1943, του αγροκτήματος... Χαλκιδικής, με αρ. πρωτ..., που έχει εκδοθεί από την Επιθεώρηση Τοπογραφικής Υπηρεσίας Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, μετά το θάνατο του παραπάνω κληρούχου περιήλθαν στα παιδιά του, ήτοι τον ενάγοντα... και την..., που αποδέχτηκαν την κληρονομιά του πατέρα τους, το έτος 1978,

διένειμαν δε μεταξύ τους, ατύπως αυτά. Ο ενάγων έλαβε στο μερίδιό του το υπ' αριθμ... κληροτεμάχιο, το υπ' αριθμ... κληροτεμάχιο και τμήμα από το υπ' αριθμ... κληροτεμάχιο, εμβαδού 1.480 τ.μ. Έκτοτε εκμίσθωνε τα ακίνητα αυτά στο..., γιο της αδερφής του, πεθερό του εναγομένου, ο οποίος τα καλλιεργούσε. Μετά το θάνατο του παραπάνω μισθωτή, τα εκμίσθωνε στο γιο του... για την καλλιεργητική περίοδο 1999-2000, αυτός όμως δεν του κατέβαλε το συμφωνημένο μίσθωμα και υποχρεώθηκε να το καταβάλει στον ενάγοντα μετά την άσκηση σχετικής αγωγής επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 23/2001 απόφαση του Ειρηνοδικείου Ν. Μουδανίων Χαλκιδικής. Το έτος 1997, ο ενάγων δήλωσε στο έντυπο Ε9 της φορολογικής του δήλωσης τα επίδικα ακίνητα και το έτος 1999 περιέλαβε στη φορολογική του δήλωση τα μισθώματα που εισέπραξε από την εκμίσθωση των ακινήτων αυτών, τέλος δε με το από 26-10-2000 ιδιωτικό συμφωνητικό τα εκμίσθωσε για τέσσερα χρόνια στον... . Με τις αιτιολογίες του αυτές το Εφετείο δεν στέρησε την προσβαλλόμενη απόφασή του νόμιμης βάσεως, αφού διέλαβε σ' αυτήν σαφείς και πλήρεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή μη εφαρμογή των ουσιαστικών διατάξεων που εφαρμόστηκαν και επομένως οι 1ος και 3ος λόγοι της αναίρεσης, από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα κα συγκεκριμένα σε σχέση με την αγωγή ο 1ος λόγος ότι δεν προσδιορίζονται ημερολογιακώς οι πράξεις νομής, αν αυτές προσιδιάζουν στην φύση των επιδίκων, ώστε να μην καθίσταται δυνατός ο έλεγχος για την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου περί χρησικτησίας (άρθρα 1045, 974 ΑΚ) είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και περαιτέρω ως προς τον μη αποδειχθέντα αρνητικό ισχυρισμό του εναγομένου περί πράξεων νομής του ιδίου ή των παιδιών του και της συζύγου στα επίδικα, για λογαριασμό των οποίων κατείχε αυτά, ο 3ος λόγος αναίρεσεως κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη στερείται αιτιολογιών γιατί δεν αναφέρει βάσει ποιας σχέσεως κατείχε τα

επίδικα και ποιες οι κατοχικές πράξεις σ' αυτά, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος γιατί η διεκδικητική αγωγή στρέφεται κατά του κατόχου – εναγομένου κατά την άσκηση της αγωγής, χωρίς κάποιο άλλο ειδικότερο προσδιορισμό ή εξειδίκευση (ΑΠ 1092/80, ΑΠ 833/76).

Επειδή κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθ. 8 περ. β ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Δεν ιδρύεται επομένως ο λόγος αυτός αναιρέσεως, αν το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη του τον ισχυρισμό που προτάθηκε και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό (ΟΛΑΠ 12/1991). Στην προκειμένη περίπτωση με τον 2ο λόγο της αναιρέσεως προβάλλεται κατά το πρώτο σκέλος του η πλημμέλεια από τον αριθμό 8 περ. β του άρθρου 559 ΚΠολΔ, διότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό του περί αοριστίας της αγωγής. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι το εφετείο έλαβε υπόψη τον εν λόγω ισχυρισμό και τον απέρριψε ως αβάσιμο. Επειδή οι λόγοι αναιρέσεως από τους αριθμούς 11γ και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ θεμελιώνονται, μόνον όταν τα αποδεικτικά μέσα που αγνοήθηκαν και περαιτέρω το έγγραφο του οποίου παραμορφώθηκε το περιεχόμενό του, αφορούν απόδειξη ουσιώδη ισχυρισμού, αντίθετα αν ο ισχυρισμός προς απόδειξη του οποίου έγινε επίκληση και προσαγωγή του αποδεικτικού μέσου, είναι επουσιώδης δηλαδή δεν ασκεί επίδραση στην έκβαση της δίκης ως και αν το έγγραφο αφορά απόδειξη επουσιώδους ισχυρισμού, οι λόγοι αναιρέσεως είναι απαράδεκτοι (ΑΠ 17/1976, ΑΠ 419/1985).

Εν προκειμένω με τον 2ο λόγο της αναιρέσεως προβάλλεται η πλημμέλεια, κατά το δεύτερο και τρίτο σκέλος του, από τους αριθμούς 11γ και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ διότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν έλαβε υπόψη της καίτοι πρότεινε και επικαλέσθηκε ο αναιρεσι-

ων το υπ' αρ. πρωτ... πιστοποιητικό του Γραμματέως του Πρωτοδικείου Χαλκιδικής περί μη αποποιήσεως της κληρονομιάς εκ μέρους του ενάγοντος, επελθούσης εις αυτόν μετά το θάνατο του πατέρα του ως επίσης και την υπ' αρ. πρωτ... αίτηση τούτου προς το Υποθηκοφυλακείο Νέων Μουδανιών για έκδοση του εν λόγω πιστοποιητικού και περαιτέρω ότι παραμόρφωσε το περιεχόμενο του άνω πρώτου εγγράφου. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος γιατί τα ως άνω έγγραφα δεν είχαν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, διότι η αγωγή στηρίχτηκε στην έκτακτη χρησικτησία και όχι στην κληρονομική διαδοχή δηλαδή σε παράγωγο τρόπο κτήσεως της κυριότητας του ενάγοντος στα επίδικα ακίνητα. Επειδή από τις διατάξεις των άρθρων 26, 74, 79, 180, 189, 193, 203, 207, και 208 του Αγροτικού Κώδικα ενόψει και του άρθρου 1 § 1 του ΑΝ 431/1968, κατά το οποίο από την έναρξη ισχύος του επιτρέπεται στους κατά την εποικιστική νομοθεσία κληρούχους η διά δικαιοπραξιών εν ζωή εκποίηση ή οπωσδήποτε διάθεση των κάθε φύσεως κλήρων τους, υπό μόνο τον περιορισμόν της μη κατάτμισης των τεμαχίων της οριστικής διανομής, σαφώς προκύπτει ότι από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Γεωργίας που αφορά την κύρωση της οριστικής διανομής, η κυριότητα των κλήρων περιέρχεται αυτοδίκαια στους αναγραφόμενους στο κτηματολόγιο κληρούχους στο όνομα των οποίων εκδίδονται οι τίτλοι κυριότητας (παραχωρητήρια) και ότι η εγκατάσταση στον κλήρο θεωρείται γενομένη από την παραχώρησή του, αφότου ο κληρούχος θεωρείται ως μόνος καλής πίστεως νομέας αυτού και συνεπώς ο παραχωρηθείς κλήρος είναι ανεπίδεκτος χρησικτησίας, αφού προς τούτο απαιτείται νομή, την οποία δεν μπορεί να έχει άλλος εκτός του κληρούχου, την ίδια δε πλασματική επί του κλήρου νομή του κληρούχου έχουν κατ' επέκταση και οι κληρονόμοι του και έτσι ούτε σ' αυτόν μπορεί άλλος κληρονόμος να χρησιδεσπόσει, εκτός αν, μετά την κτήση από τον κληρούχο της κυριότητάς

του, επί του κλήρου μεριδίου του, χώρισε νόμιμη μεταβίβασή του του προς άλλο συγκληρονόμο κατ' άρθρο 228 Αγρ. Κώδικα στην έννοια της οποίας περιλαμβάνεται και η με παράδοση κατά το προϊσχύσον Β.Π.Δ. και από τον ΑΚ (άρθρο 979 με τη βούληση του κληρονόμου κτήση της νομής του μεριδίου του από άλλον συγκληρονόμο και βάσει αυτής, της κυριότητας τούτου με χρησικτησία εφόσον συντρέξουν και οι λοιπές κατά νόμο προϋποθέσεις αυτής. Μετά όμως την έναρξη ισχύος του άνω Α.Ν. 431/1968 (23-5-1968) ο κληρούχος ή ο κληρονόμος του δεν λογίζεται κατά πλάσμα δικαίου νομέας του κλήρου αν δεν κατέχει πράγματι αυτόν, με συνέπεια να είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση από τρίτο της νομής του κληροτεμαχίου που μπορεί αν συντρέξουν και οι λοιπές προϋποθέσεις, να οδηγήσει στην κτήση της κυριότητας τούτου με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία εφόσον συμπληρωθεί ο αναγκαίος για κάθε μια χρόνος από την ισχύ του άνω Α.Ν. Συνέπεια της απαγορεύσεως με τον Α.Ν. 431/1968 της κατατμήσεως των τεμαχίων της οριστικής διανομής, που αποβλέπει στη διατήρηση ακεραίων των κληροτεμαχίων προς το σκοπόν της επωφελέστερης εκμεταλλεύσεώς τους, δεν επιτρέπεται η κτήση κυριότητας με χρησικτησία επί διαιρετού τμήματος του κληροτεμαχίου, όχι όμως και επί ποσοστού του εξ αδιαιρέτου, δεδομένου ότι αυτή δεν άγει αναγκαιώς στην κατάτμηση αφού και σε περίπτωση διανομής του επίκοινου κληροτεμαχίου εφόσον απαγορεύεται η κατάτμηση και είναι επομένως αδύνατη από το νόμο η αυτούσια διανομή του θα διαταχθεί κατ' άρθρο 484 ΚΠολΔ η πώληση αυτού με πλειστηριασμό. Εξάλλου όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 1045 ΑΚ κύριος ακινήτου με έκτακτη χρησικτησία γίνεται εκείνος που έχει ακίνητο στη νομή του για μια εικοσαετία (Ολ. 15/04 ΝοΒ 05, 54).

Εν προκειμένω ο ενάγων με την ένδικη διεκδικητική αγωγή του ζήτησε να αναγνωρισθεί κύριος των υπ' αριθ. 492, 1901 κληροτεμαχίων και εξ αδιαιρέτου κατά το ποσοστόν του μεριδίου του από 1/2 (1480 τ.μ., του όλου

ακινήτου εκτάσεως 2960 τ.μ.) του υπ' αριθ. 878 κληροτεμαχίου, με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας ως νεμηθείς ταύτα από το 1978 και μετά επί χρόνο μεγαλύτερο της εικοσαετίας και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος που τα κατέχει να του τα αποδώσει. Το πρωτόδικο δ/ριο δέχθηκε την αγωγή ως νόμιμη κατ' ουσία βάσιμη και αναγνώρισε την κυριότητα του ενάγοντος στα άνω δύο πρώτα κληροτεμάχια, και εξ αδιαιρέτου κατά το 1/2 μερίδιό του (1480 τ.μ.) επί του υπ' αριθ... κληροτεμαχίου συνολικού εμβαδού 2960 τ.μ. Κατά της απόφασης αυτής άσκησε έφεση ο εναγόμενος και το Εφετείο απέρριψε αυτή αφού επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, μάλιστα στο αιτιολογικό του διαλαμβάνει ότι το έτος 1978 διένεμον άτυπα, τον κλήρο που είχε παραχωρηθεί στον αποβιώσαντα ήδη πατέρα τους, ο ενάγων με την αδελφή του μετά την αποδοχή της κληρονομίας, και ο ενάγων έλαβε στο μερίδιό του από το 1/2, ολόκληρα τα υπ' αριθ... και... κληροτεμάχια και τμήμα από το υπ' αριθ... κληροτεμάχια εμβαδού 1480 τ.μ., του όλου ακινήτου εκτάσεως 2960 τ.μ. παραλείψαν εκ παραδρομής να αναφέρει τη λέξη «εξ αδιαιρέτου» για το άνω μερίδιό του στο τρίτο κληροτεμάχιο όπως ζήτησε ο ενάγων με την αγωγή του. Επομένως ο 4ος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο αποδίδεται η πλημμέλεια εκ του αριθμού 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, στην προσβαλλομένη, διότι αυτή αναγνώρισε τον ενάγοντα κύριο του άνω τρίτου ακινήτου κληροτεμαχίου επί διαιρετού τμήματος αυτού εκτάσεως 1480 τ.μ. με έκτακτη χρησικτησία πράγμα που απαγορεύεται και έτσι παραβίασε τις παραπάνω ουσιαστικές διατάξεις του Α.Ν. 431/1968, και του ΑΚ είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος γιατί στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, καθ' όσον το Εφετείο αναγνώρισε τον ενάγοντα κύριο στο εν λόγω κληροτεμάχιο κατά το εξ αδιαιρέτου μερίδιόν του σ' αυτό, από 1/2 και εκτάσεως 1.480 τ.μ. Επειδή ως πράγματα κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ τα οποία έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης και των οποίων η λήψη υπόψη καίτοι δεν προ-

τάθηκαν ή προτάθηκαν απαράδεκτα ή η μη λήψη υπόψη καίτοι προτάθηκαν νομίμως συνεπάγεται κατά τη διάταξη αυτή την αναίρεση της απόφασης, θεωρούνται οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, τείνουν δηλαδή σε θεμελίωση ή κατάργηση διατάξεως δικονομικού ή ουσιαστικού δικαίου που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέτρο, ως οι ισχυρισμοί που συγκροτούν την ιστορική βάση (επομένως στηρίζουν το αίτημα της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως) και όχι οι αρνητικοί ισχυρισμοί της αγωγής ή της ένστασης ούτε οι ισχυρισμοί που αποτελούν επιχειρήματα νομικά ή πραγματικά υπέρ του βασίμου της αγωγής ή ενστάσεως ως επίσης και τα από τους διαδίκους προσκομιζόμενα αποδεικτικά στοιχεία (ΑΠ 1044/1993 ΑΠ 113/1979). Τέλος δεν στοιχειοθετείται ο λόγος αυτός αναίρεσεως αν το δ/ριο έλαβε υπόψη του προταθέντα ισχυρισμό και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο τυπικό ή ουσιαστικό (ΟΛΑΠ 25/03). Επομένως ο 5ος λόγος αναίρεσεως και κατά το πρώτο μέρος του εκ του αριθ. 8 περ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ που αιτιάζεται την προσβαλλομένη ότι δεν έλαβε υπόψη της τον προταθέντα αρνητικό της αγωγής ισχυρισμό συνιστάμενο στο ότι ουδέποτε ο ενάγων κατέστη κύριος των επιδίκων ακινήτων, αλλά αυτά ανήκουν σε τρίτους και δη στη σύζυγό του, στα παιδιά του και στον αδελφό της συζύγου του είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος κατά τα προαναφερθέντα πλέον του ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό αυτόν και τον απέρριψε ως αβάσιμο. Σε σχέση με την αποδιδόμενη στην προσβαλλομένη απόφαση από τη διάταξη του άρθρου 558 αριθ. 11 ΚΠολΔ πλημμέλεια, κατά την οποία το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη του τα μετ' επικλήσεως προσκομισθέντα έγγραφα από τον αναιρεσιόνοτα και δη α) τις υπ' αριθ. 181 και 49/2000 αποφάσεις του Ειρηνοδικείου Ν. Μουδανιών β) το υπ' αριθ. 424/13-12-00 δωμητήριο συμβόλαιο της συμ/φου Ν. Μουδανιών... γ) το υπ' αριθ. 425/13-12-00 δωρητήριο συμβόλαιο της ιδίας ως άνω συμ/φου και δ) το υπ' αριθ... συμβό-

λαιο γονικής παροχής της αυτής ως άνω συμ/φου, ο σχετικός 5ος λόγος αναίρεσης κατά το δεύτερο μέρος του είναι αβάσιμος και απορριπτέος, διότι από τη διαβεβαίωση στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, ότι το Εφετείο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση έλαβε υπόψη την κατάθεση του μάρτυρα, την χωρίς όρκο κατάθεση του ενάγοντος καθώς και όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στο υπόλοιπο αιτιολογικό της απόφασης δεν υπάρχει κανένα απολύτως στοιχείο από το οποίο να μπορεί να δημιουργηθεί αμφιβολία για το αν το Εφετείο έλαβε υπόψη και τα παραπάνω έγγραφα, γίνεται απολύτως βέβαιο ότι το Εφετείο έλαβεν υπόψη και τα ως άνω έγγραφα. Τέλος ο ίδιος λόγος αναίρεσης και κατά το μέρος του που αποδίδει στην προσβαλλομένη απόφαση την πλημμέλεια εκ του αριθ. 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, κατά την οποία το Εφετείο με το να μη λάβει υπόψη του τα άνω έγγραφα παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 438, 431 και 441 ΚΠολΔ, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος γιατί πρόκειται για δικονομικές διατάξεις. Επικυρώνει την υπ' αριθ. 123/2006 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 333/2007 (Τμ. Γ')

Μη άρτια οικοπέδα. Απαγορεύεται η μεταβίβαση κυριότητας οικοπέδου μετά την οποία σχηματίζεται μη άρτιο οικόπεδο. Οποιαδήποτε δικαιοπραξία είτε εν ζωή είτε αιτία θανάτου που αντίκειται στο άρθρο 6 παρ. 1 ν. 651/1977 είναι αυτοδικαίως άκυρη. Είναι όμως δυνατή η κτήση τμήματος οικοπέδου με χρησικτησία. Απόρριψη λόγων αναίρεσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ.

Ι. Επειδή, κατά μεν την παρ. 1 άρθρου 2 του ν.δ. 690/1948, η οποία καταργήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 1 του α.ν. 625/1968 και επαναφέρθηκε σε ισχύ με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 651/1977 «απαγορεύεται η μεταβίβαση της κυριότητας

οικοπέδων επαγομένη τη δημιουργία οικοπέδων μη αρτίων, είτε κατά το ελάχιστον εμβαδόν, είτε κατά το ελάχιστον πρόσωπον ή βάθος», κατά δε την παρ. 3 του ιδίου άρθρου, «πάσα δικαιοπραξία εν ζωή ή αιτία θανάτου, έχουσα αντικείμενον απαγορευμένην κατά τα προηγουμένας παραγράφους μεταβίβασιν κυριότητας, είναι αυτοδικαίως και εξ υπαρχής απολύτως άκυρος». Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι μόνο η δικαιοπραξία με την οποία μεταβιβάζεται οικοπέδο και εξαιτίας της οποίας δημιουργούνται μη άρτια οικόπεδα είναι άκυρη.

Συνεπώς, δεν αποκλείεται από τις διατάξεις αυτές η απόκτηση από τρίτο της κυριότητας τμήματος οικοπέδου με χρησικτησία, έστω και αν αυτή επάγεται τη δημιουργία οικοπέδων μη αρτίων, αφού στην περίπτωση αυτή δεν πρόκειται για μεταβίβαση με δικαιοπραξία (Ολ.ΑΠ 606/1976).

Συνεπώς, ο πρώτος, από τον αριθ. 1α του άρθρου 559 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια της παραβίασης των προαναφερθεισών διατάξεων ουσιαστικού δικαίου, που συνίστανται στο ότι αυτή (απόφαση), κατά παραδοχή της ενστάσεως ίδιας κυριότητας των αναιρεσιβλήτων, δέχθηκε ότι οι τελευταίοι κατέστησαν, με έκτακτη χρησικτησία, ασκώντας πράξης νομής εν γνώσει της δικαιοπαρόχου του αναιρεσειόντος, από το έτος 1958, οπότε έλαβε χώρα άτυπη διανομή του επίδικου οικοπέδου, μέχρι την άσκηση την ένδικης αγωγής το έτος 2001, αποκλειστικά συγκύριοι τμήματος τούτου εμβαδού 256,60 τ.μ., του δε υπολοίπου, μη αρτίου, τμήματος εμβαδού 85,53 τ.μ., κύριος έγινε ο αναιρεσειών και στη συνέχεια απέρριψε την ένδικη αγωγή περί διανομής του επίδικου οικοπέδου αγωγή του τελευταίου, ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, αφού η δημιουργία του μη αρτίου οικοπεδικού τμήματος του αναιρεσειόντος επήλθε, όχι με δικαιοπραξία, αλλά με χρησικτησία.

II. Επειδή, ο από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ προβλεπόμενος λόγος αναιρέσεως

για έλλειψη νόμιμης βάσης λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών ιδρύεται όταν εξαιτίας αυτών δεν προκύπτουν με σαφήνεια τα περιστατικά που ο νόμος αξιώνει για την εφαρμογή μιας διατάξεως ουσιαστικού νόμου, αφού δεν εκτίθεται σαφώς και με πλήρη αιτιολογία αν συντρέχουν εν όλω ή εν μέρει οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του και όχι όταν η έλλειψη αυτή αφορά απλά επιχειρήματα, τα οποία προβάλλουν οι διάδικοι προς υποστήριξη των απόψεών τους, πραγματικά και νομικά, τα οποία αναφέρονται στη βαρύτητα ενός αποδεικτικού μέσου και γενικά στην αξιολόγηση και στάθμιση των αποδείξεων.

Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από την προεκτεθείσα διάταξη πλημμέλεια της έλλειψης νόμιμης βάσης λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών, που συνίσταται στο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση α) δεν αιτιολόγησε επαρκώς «την απόρριψη του ισχυρισμού του αναιρεσειόντος ότι ήταν αβάσιμο το επιχείρημα των αναιρεσιβλήτων πως τα αναφερόμενα στα υπ' αριθ. ... και ... συμβόλαια των συμβολαιογράφων Ερέτριας ... και Χαλκίδας ..., αντίστοιχα, γράφτηκαν υποχρεωτικά, διότι άλλως αυτά θα ήταν άκυρα», β) δεν αιτιολόγησε επαρκώς «το επιχείρημα αυτής ότι μέχρι το έτος 1969 (οπότε συνετάγη το 15815/1969 συμβόλαιο) δεν είχε παρέλθει 20ετία από την άτυπη αυτούσια διανομή του έτους 1958, ώστε να έχει αποκτηθεί από τους δικαιοπαρόχους των αναιρεσιβλήτων κυριότητα με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας επί του λεπτομερώς περιγραφόμενου διαιρετού νοτίου τμήματος του αρχικού μείζονος επίδικου ακινήτου», γ) δεν αιτιολόγησε επαρκώς την απόρριψη του ισχυρισμού του αναιρεσειόντος «ότι οι ως άνω ισχυρισμοί (θέσεις) της ... στις προτάσεις της είναι ψευδείς, φανταστικοί και ταυτόχρονα υποβολιμαίοι και κατευθυνόμενοι από τον αντίδικό μου..» και δ) απέρριψε με ελλιπή αιτιολογία «τον ισχυρισμό του αναιρεσειόντος περί των πελατειακών σχέσεων μεταξύ της δικαιοπαρόχου του και του αντιδίκου του ..., που απο-

δεικνύονται περίτρανα από την με χρονολογία 4/2/2002 ένορκη προανακριτική κατάθεσή του...», είναι απορριπτέος, ως απαράδεκτος, διότι οι ως άνω επικαλούμενες πλημμέλειες αφορούν επιχειρήματα των διαδίκων και της προσβαλλόμενης απόφασης, καθώς και την αξιολόγηση των αποδεικτικών μέσων. Επικυρώνει την 122/2005 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 355/2007 (Τμ. Γ')

Περί κλήρου αγωγή – παραγραφή δικαιωμάτων συγκληρονόμων. Στην περί κλήρου αγωγή εναγόμενος μπορεί να είναι μόνον εκείνος που κατακρατεί ως κληρονόμος το αντικείμενο της κληρονομίας. Ο συγκληρονόμος που κατέχει ολόκληρο το κληρονομαίο ακίνητο θεωρείται ότι το κατέχει και στο όνομα των λοιπών κληρονόμων και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών παραγραφή της αξίωσής τους επί του κοινού, αλλά ούτε και χρησικτησία, εκτός αν καταστήσει γνωστό στους λοιπούς ότι το νέμεται αποκλειστικά στο όνομά του και παρέλθει εικοσαετία από την γνωστοποίηση.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19, 8 ΚΠολΔ.

Επειδή, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 974, 983, 1710, 1813 επ., 1846 του ΑΚ και 70 του ΚΠολΔ, σε αντίθεση με την κατ' άρθρο 1871 του ΑΚ αγωγή περί κλήρου, στην οποία εναγόμενος μπορεί να είναι μόνο εκείνος που κατακρατεί ως κληρονόμος (pro herede) αντικείμενο της κληρονομίας (νομέας της κληρονομίας), σε περίπτωση αδικαιολόγητης κατοχής κληρονομαίου ακινήτου χωρίς αντιποίηση κληρονομικού δικαιώματος ή με βάση ειδικό τίτλο ή ακόμη και σε περίπτωση απλής αμφισβήτησης από κάποιον του κληρονομικού δικαιώματος του κληρονόμου σε κληρονομαίο ακίνητο, μπορεί ν' ασκηθεί από τον κληρονόμο κατ' αυτού αναγνωριστική για το κληρονομικό δικαίωμα στο συγκεκριμένο ακίνητο αγωγή. Για την ευδοκίμηση της αγωγής

αυτής, αρκεί ο ενάγων να επικαλεστεί και να αποδείξει το θάνατο του κληρονομούμενου, τη συγγενική του σχέση προς αυτόν, εφόσον το κληρονομικό του δικαίωμα το στηρίζει στην εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή, το δικαίωμα του κληρονομούμενου στο ακίνητο, το οποίο μπορεί να συνίσταται όχι μόνο σε κυριότητα, αλλά και σε νομή του κληρονομούμενου στο ακίνητο κατά το χρόνο του θανάτου του, η οποία περιέρχεται αυτοδικαίως στους κληρονόμους του, καθώς και την εκ μέρους του εναγομένου αδικαιολόγητη κατοχή του ακινήτου ή και απλή αμφισβήτηση του κληρονομικού δικαιώματος του ενάγοντος. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2, 4, 10 (παρ. 2, 4 και 6), 16 (παρ. 1 και 6), 20 και 70 του από 15/12-7-1938 β.δ/τος «περί κωδικοποίησης της περί αποκαταστάσεως αστών προσφύγων κειμένης νομοθεσίας», συνάγεται ότι μετά την παρέλευση έτους από την πληρωμή ολόκληρου του τιμήματος ακινήτου που διατέθηκε προς αστική αποκατάσταση πρόσφυγα, ο υπέρ ου η διάθεση, η οποία λαμβάνει χώρα και με προσωρινή παραχώρηση, αποκτά πλήρες και απεριόριστο δικαίωμα κυριότητας, ασχέτως από την έκδοση παραχωρητηρίου και τη μεταγραφή του, η δε οφειλή του υπέρ ου η παραχώρηση για το τίμημα του ακινήτου που του παραχωρήθηκε πριν από την 11-11-1944, λογίζεται, κατά πλάσμα του νόμου, ότι εξοφλήθηκε έκτοτε, δηλαδή από 11-11-1944, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 του ν. 18/1944 και 1 παρ. 3 του α.ν. 1973/1946, κατά τις οποίες υποχρεώσεις κάθε είδους σε δραχμές από γενεσιουργό αιτία υφιστάμενη πριν από την ισχύ του πρώτου από τους νόμους αυτούς (18/1944), οι οποίες παρέμειναν ανεξόφλητες, λογίζονται ότι εξοφλήθηκαν κατά την εν λόγω ημερομηνία.

Συνεπώς, μετά την προέλευση έτους από την πλασματική αποπληρωμή του τιμήματος, δηλαδή μετά την 11-11-1945, αφότου ο υπέρ ου η παραχώρηση γίνεται κύριος του ακινήτου που του είχε, έστω και προσωρινά, παραχωρηθεί, το δημόσιο παύει να έχει οποιοδήποτε δι-

καίωμα και εξουσία σε αυτό, το οποίο μάλιστα είναι πλέον δεκτικό χρησικτησίας. Ενδεχόμενη μεταγενέστερη έκδοση παραχωρητηρίου, δεν ασκεί έννομη επιρροή στο δικαίωμα κυριότητας που αποκτήθηκε από εκείνον προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση ή τους κληρονόμους του ή ακόμα και τρίτους που απέκτησαν κυριότητα σε αυτό με ειδική διαδοχή ή με χρησικτησία. Το δικαίωμα κυριότητας που έχει αποκτηθεί, σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις, δεν μπορεί να θιγεί, ακόμη και αν η εγκυρότητα του οριστικού παραχωρητηρίου, που εκδόθηκε παρά την απόκτηση κυριότητας στο προσφυγικό ακίνητο από εκείνον προς τον οποίο είχε γίνει η προσωρινή παραχώρηση, κρίθηκε τελεσίδικα από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του τελευταίου δεν μπορεί να παράγει δεδικασμένο, δεσμευτικό για το πολιτικό δικαστήριο, στο ζήτημα της απόκτησης ή όχι κυριότητας στο προσφυγικό ακίνητο, έστω και αν αυτό κρίθηκε παρεμπιπτόντως από το διοικητικό δικαστήριο, ως αναγκαία προϋπόθεση για την κρίση της εγκυρότητας του οριστικού παραχωρητηρίου, αφού το διοικητικό δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να αποφασίσει για το παρεμπίπτον αυτό ζήτημα της κυριότητας του ακινήτου, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ. 3 του Συντάγματος του 1975 (άρθρο 94 παρ. 2, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001), ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του προσκομιζόμενου αντιγράφου της προσβαλλόμενης απόφασης, με αυτήν το Εφετείο δέχτηκε τα ακόλουθα: Με την ... απόφαση του Γενικού Διοικητή Μακεδονίας, παραχωρήθηκε προσωρινά στο Ψ1, πατέρα των εναγόντων (ήδη αναιρεσιβλήτων) και του πρώτου εναγομένου (ήδη αναιρεσειόντος) το υπ' αριθμ. ... οικόπεδο του ... οικοδομικού τετραγώνου ... της Θεσσαλονίκης, με την προσφυγική οικία που υπήρχε σε αυτό. Η αξία του ακινήτου αυτού εκτιμήθηκε από την αρμόδια εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 5 του ν. 6067/1934 σε 34.700 δραχμές και στο ποσό αυτό καθορίστηκε με την ... απόφαση του ίδιου Γενικού Δι-

οικητή το οφειλόμενο για το εν λόγω ακίνητο τίμημα. Στο ακίνητο αυτό εγκαταστάθηκε ο Ψ1 με την οικογένειά του, από τότε που του παραχωρήθηκε και το κατείχε έως το θάνατό του την 11-9-1946. Αυτός μόνους πλησιέστερους συγγενείς τους και κατά νόμο εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, άφησε τα τρία παιδιά του, δηλαδή τους ενάγοντες (ήδη αναιρεσιβλήτους) και τον πρώτο εναγόμενο (ήδη αναιρεσειόντα), καθένα στο 1/3 της κληρονομιαίας περιουσίας. Με βάση τα περιστατικά αυτά, έκρινε το Εφετείο, ότι, εφόσον είχε προηγηθεί προσωρινή παραχώρηση του προσφυγικού ακινήτου σ' αυτόν και είχε καθοριστεί το οφειλόμενο γι' αυτό τίμημα, το οποίο λογίζεται ότι εξοφλήθηκε από την 11-11-1944, ο Ψ1 είχε γίνει κύριος του ακινήτου αυτού από την 11-11-1945 και μετά θάνατό του στις 11-9-1946 αυτό περιήλθε στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του και συνεπώς κατά το 1/3 σε καθένα από τα τρία τέκνα του, δηλαδή σε καθένα από τους ενάγοντες και στον πρώτο εναγόμενο και ότι η μεταγενέστερη έκδοση και μεταγραφή του ... παραχωρητηρίου της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, με το οποίο το ακίνητο αυτό παραχωρήθηκε μόνο στον πρώτο εναγόμενο, ουδεμία επιρροή ασκεί στο κληρονομικό δικαίωμα των εναγόντων στο ακίνητο αυτό. Ακολούθως δε, ενόψει του ότι περαιτέρω το Εφετείο δέχτηκε ότι οι εναγόμενοι αμφισβητούν το δικαίωμα αυτό των εναγόντων, έκρινε νόμιμη και κατ' ουσίαν βάσιμη, την αναγνωριστική του κληρονομικού αυτού δικαιώματος των εναγόντων στο εν λόγω ακίνητο αγωγή. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο, το οποίο αρκέστηκε στην εκ μέρους των εναγομένων αμφισβήτηση του κληρονομικού δικαιώματος των εναγόντων, χωρίς ν' απαιτήσει και την εκ μέρους αυτών αντιποίηση αποκλειστικού κληρονομικού δικαιώματος στο κληρονομιαίο ακίνητο, δεν παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 1871 του ΑΚ και ειδικότερα δεν αρκέστηκε για την εφαρμογή της διάταξης αυτής σε στοιχεία λιγότερα από εκείνα που αυτή απαιτεί, αφού η αγωγή την οποία έκρινε δεν

ήταν αγωγή περί κλήρου, ώστε να έχει εφαρμογή η διάταξη αυτή, αλλά αγωγή αναγνωριστική του κληρονομικού δικαιώματος των εναγόντων σε ακίνητο της κληρονομίας, για την οποία αρκεί και η απλή αμφισβήτηση του κληρονομικού δικαιώματος του ενάγοντος εκ μέρους του εναγομένου, η οποία αμφισβήτηση δεν αποκλείεται να εκδηλώνεται και από την κατοχή του κληρονομιαίου ακινήτου με βάση ειδικό τίτλο. Περαιτέρω το Εφετείο περιέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, ως προς το κρίσιμο ζήτημα της απόκτησης κληρονομικού δικαιώματος από τους ενάγοντες στο επίδικο ακίνητο και την εκ μέρους των εναγομένων αμφισβήτηση του δικαιώματός τους αυτών, ώστε να μη γεννάται αμφιβολία ότι ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε όχι μόνο τη διάταξη του άρθρου 1871 του ΑΚ, η οποία δεν είχε έδαφος εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση, αλλά και όλες τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις που προαναφέρθηκαν. Αντίφαση, ειδικότερα, προς την παραδοχή ότι το εν λόγω ακίνητο είχε περιέλθει στον Ψ1, στον οποίο αυτό είχε προσωρινά παραχωρηθεί, μετά την παρέλευση έτους από την πλασματική εξόφληση του τιμήματος και μετά το θάνατό του περιήλθε σε όλους τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, δεν υπάρχει από την περαιτέρω παραδοχή ότι αυτό με το ... οριστικό παραχωρητήριο παραχωρήθηκε μόνο στον πρώτο εναγόμενο, αφού όπως επίσης ρητά, αλλά και ορθά, δέχτηκε το Εφετείο η έκδοση του παραχωρητηρίου αυτού, έστω και αν αυτό δεν ακυρώθηκε, αντίθετα δε κρίθηκε αμετακλήτως έγκυρο, με την 1935/1988 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, καμιά έννομη επιρροή δεν είχε στα δικαιώματα που εν τω μεταξύ είχαν αποκτηθεί στο ακίνητο αυτό από τους ενάγοντες, ως κληρονόμους του πατέρα τους. Επομένως, είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, ο πρώτος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο ο αναιρεσείων προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19 του

ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος ότι το Εφετείο παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 1871 του ΑΚ, με το να μην απαιτήσει για τη νομιμότητα και ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής των αναιρεσιβλήτων την εκ μέρους των εναγομένων αντιποίηση αποκλειστικού κληρονομικού δικαιώματος στο κληρονομιαίο ακίνητο και επίσης περιέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του αντιφατική και ασαφή αιτιολογία, με το να δεχτεί ότι το εν λόγω ακίνητο περιήλθε σε όλους τους κληρονόμους του Ψ1, χωρίς συγχρόνως να δεχτεί ότι είναι άκυρο το οριστικό παραχωρητήριο με το οποίο αυτό παραχωρήθηκε μόνο σε αυτόν. Τέλος, απορριπτός, ως αβάσιμος, είναι και ο τρίτος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο ο αναιρεσείων προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ. 16 του ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος, ότι το Εφετείο, το οποίο έκρινε ότι η κυριότητα του εν λόγω προσφυγικού ακινήτου είχε περιέλθει στον Ψ1 και μετά το θάνατό του σε όλους τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, παρά το νόμο και ειδικότερα κατά παραβίαση του άρθρου 56 (παρ. 5) του π.δ. 341/1978, δέχτηκε, απορρίπτοντας σχετική ένστασή του, ότι δεν υπάρχει δεδικασμένο από την 1935/1988 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε σχετική προσφυγή του πρώτου αναιρεσιβλήτου και κρίθηκε αμετάκλητα ότι αυτός δεν είχε δικαίωμα συναποκατάστασης στο εν λόγω ακίνητο και ακολούθως ότι εγκύρως εκδόθηκε το ... οριστικό παραχωρητήριο της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, μόνο στο όνομα του αναιρεσειόντος, αφού το διοικητικό δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να κρίνει για το κρίσιμο ζήτημα της κυριότητας που είχε αποκτηθεί στο εν λόγω ακίνητο, έστω και αν παρεμπιπτόντως το έκρινε προκειμένου ν' αποφασίσει για την εγκυρότητα του παραχωρητηρίου, από την έκδοση του οποίου δεν μπορεί να θιγούν τα εμπράγματα δικαιώματα που νομίμως είχαν αποκτηθεί στο προσφυγικό ακίνητο. – Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων

787, 980, 981, 982, 983, 984, 994, 913, 247, 949 και 951 του ΑΚ, συνάγεται ότι ο συγκληρονόμος, ως συγκοινωνός, αν κατέχει ολόκληρο το κοινό κληρονομιαίο πράγμα, θεωρείται ότι κατέχει αυτό και στο όνομα των λοιπών κληρονόμων, στους οποίους αυτοδικαίως και χωρίς να ενεργήσουν υλικές πράξεις σε αυτό, περιέρχεται η συννομή του, μετά το θάνατο του κληρονομούμενου, που είχε τη νομή του. Δεν μπορεί δε ο συγκληρονόμος να αντιτάξει κατά των λοιπών κληρονόμων παραγραφή της αξίωσής τους στο κοινό κληρονομιαίο πράγμα (όπως άλλωστε και χρησικτησία), προτού καταστήσει γνωστό σε αυτούς ότι αποφάσισε να νέμεται το κοινό κληρονομιαίο πράγμα αποκλειστικά στο όνομά του ως κύριος και από τη γνωστοποίηση αυτή παρέλθει η απαιτούμενη για την παραγραφή εικοσαετία. Τέτοια γνωστοποίηση προς τους λοιπούς συγκληρονόμους μπορεί να γίνει είτε ρητώς είτε σιωπηρώς, με πράξεις που φανερώνουν την πρόθεση αυτή του συγκληρονόμου που κατέχει το κληρονομιαίο πράγμα, ενώ η για αντιποίηση αποκλειστικού δικαιώματος γνώση των λοιπών κληρονόμων μπορεί να προέλθει είτε από δήλωση του αντιποιομένου αποκλειστικώς στο όνομά του τη νομή του κληρονομιαίου είτε από αλλού και αρκεί η γνώση του συγκληρονόμου για την αντιποίηση αυτή, από οπουδήποτε και αν προέρχεται (ολΑΠ 485/1982). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης, με αυτήν το Εφετείο δέχτηκε ότι μετά το θάνατο, στις 11-9-1946, του Ψ1, το περιγραφόμενο σε αυτή ... ακίνητο, το οποίο ανήκε στην κυριότητά του, περιήλθε στα τρία τέκνα του, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, δηλαδή στους ενάγοντες και στον πρώτο εναγόμενο, κατά ποσοστό 1/3 αδιαιρέτως στον καθένα. Οι εν λόγω κληρονόμοι, συνέχισαν και μετά το θάνατο του κληρονομούμενου πατέρα τους να διαμένουν στην οικία που υπήρχε στο ακίνητο αυτό. Το έτος 1953 η δεύτερη ενάγουσα (δεύτερη αναιρεσίβλητη) μετανάστευσε στην Αυστραλία. Από το 1964 έως το 1974 εγκαταστάθηκε και διέμενε στην Κύπρο ο πρώ-

τος ενάγων και έτσι, μετά την αναχώρηση και αυτού, από το 1964 παρέμεινε στην οικία αυτή μόνο ο πρώτος εναγόμενος (αναιρεσείων). Αυτός στις 17-12-1970 υπέβαλε προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Θεσσαλονίκης αίτηση, με την οποία ζητούσε να εκδοθεί για το εν λόγω ακίνητο τίτλος κυριότητας (παραχωρητήριο) στο όνομα και των τριών κληρονόμων του Ψ1. Ακολούθως, όμως, μεταβάλλοντας γνώμη, υπέβαλε προς την ίδια υπηρεσία, εν αγνοία των εναγόντων αδελφών του, την από 9-10-1971 υπεύθυνη δήλωσή του, με την οποία, αφού δήλωσε ότι οι αδελφοί του έχουν εγκατασταθεί μονίμως στο εξωτερικό, ζήτησε να εκδοθεί ο τίτλος κυριότητας (παραχωρητήριο) για το εν λόγω ακίνητο στο δικό του μόνο όνομα. Μετά τη δήλωση αυτή, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ... απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την οποία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1 εδ. β' και 8 του β.δ. 330/1960, αποφασίστηκε ο αποκλεισμός από το δικαίωμα συναποκατάστασης στο εν λόγω ακίνητο των εναγόντων, εξ αδιαθέτου κληρονόμων και αυτών του αρχικού δικαιούχου, για το λόγο ότι αυτοί από ετών μονίμως εγκαταστάθηκαν στο εξωτερικό και να εκδοθεί ο οριστικός τίτλος μόνο στο όνομα του πρώτου εναγομένου (αναιρεσείοντος). Με βάση δε την απόφαση αυτή, εκδόθηκε ακολούθως για το εν λόγω ακίνητο, εν αγνοία των εναγομένων (αναιρεσιβλήτων), το ... παραχωρητήριο της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης μόνο στο όνομα του πρώτου εναγομένου (αναιρεσείοντος), ως εξ αδιαθέτου κληρονόμου του αρχικού δικαιούχου Ψ1, το οποίο όμως καμιά έννομη επιρροή στο κληρονομικό δικαίωμα των εναγόντων (αναιρεσιβλήτων) δεν ασκεί, διότι ο κληρονομούμενος πατέρας τους είχε ήδη κατά το θάνατό του αποκτήσει την κυριότητα του ακινήτου αυτού, «ανεξαρτήτως της εκδόσεως μεταγενεστερώς και μεταγραφής του πιο πάνω παραχωρητηρίου». Περαιτέρω, δέχεται το Εφετείο, ότι δεν αποδείχθηκε ότι ο πρώτος εναγόμενος (αναιρεσείων), κατά το έτος 1964 ή και μεταγενέστερα, γνωστοποίησε με οποιοδήποτε

τε τρόπο στους ενάγοντες (αναιρεσιβλήτους) αδελφούς του, ότι αποφάσισε να νέμεται ολόκληρο το επίδικο ακίνητο αποκλειστικά στο όνομά του για δικό του λογαριασμό. Αντίθετα αποδείχθηκε ότι κατά το χρονικό διάστημα των ετών 1974-1986 ο πρώτος από τους ενάγοντες (πρώτος αναιρεσίβλητος), συχνά επισκεπτόταν τον εναγόμενο αδελφό του στην κληρονομαία προσφυγική οικία και ότι ο τελευταίος, κατά τις συναντήσεις τους αυτές, όχι μόνο απέκρυπτε από αυτόν ότι είχε πετύχει να εκδοθεί μόνο στο όνομά του το προαναφερόμενο παραχωρητήριο (...), αλλά αντιθέτως με δηλώσεις του αναγνώριζε τόσο αυτόν, όσο και τη διαμένουσα στην Αυστραλία αδελφή τους ως συγκληρονόμους τους στο επίδικο ακίνητο. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο έκρινε αβάσιμη την ένσταση του εναγομένου και ήδη αναιρεσιόντος ότι η αξίωση των εναγόντων να ζητήσουν το κληρονομικό τους μερίδιο στο παραπάνω ακίνητο, υπέπεσε στην εικοσαετή παραγραφή, ένσταση η οποία, εφόσον προβλήθηκε προς απόκρουση της από 5-3-1996 αναγνωριστικής του δικαιώματος αυτού αγωγής, έχει την έννοια ισχυρισμού ότι έχει εκλείψει το έννομο συμφέρον προς άσκηση της αναγνωριστικής αυτής αγωγής. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που προαναφέρθηκαν και δεν παραβίασε ούτε αυτές, ούτε εκείνες που επικαλείται ο αναιρεσιών, των άρθρων 1871 και 1879 του ΑΚ, η πρώτη από τις οποίες αναφέρεται στις προϋποθέσεις άσκησης της περί κλήρου αγωγής, και η δεύτερη από τις οποίες αναφέρεται στην επίκληση από το νομέα της κληρονομίας χρησικτησίας στο κληρονομαίο, η οποία προϋποθέτει την παραγραφή της περί κλήρου αγωγής. Επομένως, είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, ο δεύτερος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, κατά το πρώτο μέρος του, με το οποίο ο αναιρεσιών προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης αίτησης από το άρθρο 559 αριθμ. 1 του ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος, ότι με το να απορρίψει την ανωτέρω ένσταση το Εφετείο παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις,

των άρθρων 247, 249, 1871 και 1879 του ΑΚ. Ο ίδιος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, κατά το δεύτερο μέρος του, με το οποίο ο αναιρεσιών προβάλλει αιτίαση από το άρθρο 559 αριθμ. 8 (περ. β΄) του ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος ότι το Εφετείο δεν ερεύνησε και συνεπώς δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό του ότι σε παραγραφή υπέπεσε και η αξίωση της δεύτερης ενάγουσας (δεύτερης αναιρεσίβλητης) στο κληρονομικό της δικαίωμα στο ανωτέρω ακίνητο, είναι επίσης απορριπτός, ως αβάσιμος, διότι, κατά τα προαναφερόμενα, το Εφετείο έλαβε υπόψη του και την ένσταση παραγραφής της σχετικής αξίωσης της δεύτερης ενάγουσας και την απέρριψε ως αβάσιμη, αφού δέχτηκε ότι δεν αποδείχτηκε ότι ο αναιρεσιών γνωστοποίησε «στους ενάγοντες αδελφούς του» και συνεπώς και τη δεύτερη ενάγουσα την πρόθεσή του να νέμεται το επίδικο κληρονομαίο ακίνητο αποκλειστικά στο όνομά του και ότι αντίθετα «με δηλώσεις του αναγνώριζε... και τη διαμένουσα στην Αυστραλία αδελφή τους», δηλαδή τη δεύτερη ενάγουσα, ως συγκληρονόμο του στο ακίνητο αυτό. Επικυρώνει την 499/2005 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 483/2007 (Τμ. Γ΄)

Δημοτικοί οδοί. Οι δημοτικοί και κοινοτικοί οδοί είναι πράγματα κοινής χρήσεως και εκτός συναλλαγής και λαμβάνουν την ιδιότητα αυτή, με το χαρακτηρισμό τους ως οδών από το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο και με τη βούληση του ιδιοκτήτη, η οποία εκδηλώνεται με νομότυπη δικαιοπραξία ή και με παραίτηση από την κυριότητα με σκοπό να καταστεί το συγκεκριμένο ακίνητο κοινόχρηστο. Σε περίπτωση που χαρακτηριστούν ως οδοί από το ρυμοτομικό σχέδιο προσαπαιτείται να καθορισθεί δικαστικά και καταβληθεί στο δικαιούχο πλήρης αποζημίωση.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19, 20, 11, 8 ΚΠολΔ.

Επειδή για το ορισμένο του λόγου αναιρέσεως

από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ πρέπει να αναφέρονται στο αναιρετήριο η συγκεκριμένη διάταξη του ουσιαστικού δικαίου που φέρεται ότι παραβιάσθηκε, οι κρίσιμες παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, το νομικό σφάλμα της απόφασης κατά την ερμηνεία ή εφαρμογή του νόμου και η επίδραση που είχε το σφάλμα αυτό στο διατακτικό της απόφασης. Στην προκειμένη περίπτωση ο αναιρεσείων με τον τρίτο λόγο της αιτήσεως αναιρέσεως προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτίαση από το άνω άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος ότι το Εφετείο, με το να κρίνει ότι δεν καταβλήθηκε η αποζημίωση του απαλλοτριούμενου με ρυμοτομία για τη διάνοιξη της οδού ... επιδικίου εδαφικού τμήματος και ότι συνεπώς δεν έχει συντελεσθεί όρος για να καταστεί τούτο κοινόχρηστο, παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 966 και 967 ΑΚ, σε συνδυασμό με εκείνες του Ν. 5269/1931, του Ν. 1337/1983 και των άρθρων 1 και 4 του Ν. 653/1977 και 9 του Ν. 947/1979. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτός ως αόριστος, διότι σ' αυτόν δεν προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες διατάξεις του Ν. 5269/1931 και του Ν. 1337/1983, που φέρονται ότι παραβιάσθηκαν, ούτε αναφέρονται με πληρότητα τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε το Εφετείο ως θεμελιωτικά της κρίσεώς του ότι το επίδικο τμήμα δεν κατέστη κοινόχρηστο. –ΕΠΕΙΔΗ οι δημοτικοί και κοινοτικοί οδοί, οι οποίες αποτελούν κοινής χρήσεως και εκτός συναλλαγής πράγματα (άρθρα 966, 967 ΑΚ), αποκτούν την ιδιότητα αυτή, εκτός από άλλους τρόπους, και 1) με το χαρακτηρισμό τους ως οδών από το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο και 2) με τη βούληση του ιδιοκτήτη, η οποία εκδηλώνεται με νομότυπη δικαιοπραξία ή και με παραιτήση από την κυριότητα με σκοπό να καταστεί το συγκεκριμένο ακίνητο κοινόχρηστο. Στην πρώτη περίπτωση προσαπαιτείται και ο καθορισμός με δικαστική απόφαση της αναλογούσας στην αξία του αναγκαστικώς απαλλοτριούμενου με ρυμοτομία ακινήτου πλήρους αποζημίσεως και η καταβολή αυτής στο δικαιούχο ή η παρακατάθεσή της στο Ταμείο Παρακαταθηκών

και Δανείων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση απαιτείται, σύμφωνα με τα άρθρα 369, 1033, 1192 και 1198 του ΑΚ, η σχετική δικαιοπραξία ή η δήλωση του ιδιοκτήτη περί παραιτήσεώς του από την κυριότητα να γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγραφή αυτού. Περαιτέρω με το άρθρο 38 του Ν. 1337/1983 ορίζεται ότι «ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως, που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο, έστω και κατά παράβαση των πολεοδομικών διατάξεων και βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινόχρηστοι χώροι που ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμία αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Σε περίπτωση όμως που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς την καταβολή της αποζημίωσης, εφόσον προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινόχρηστοι χώροι και η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη, ρητής ή συναγόμενης εμμέσως από ενέργειές του, ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Εξάλλου κατά το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση όταν στο αιτιολογικό που συνιστά την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και έτσι δεν μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που δεν εφαρμόσθηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που εφαρμόσθηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο, αναφορικά με την κύρια βάση της αγωγής περί αναγνωρίσεως της σ' αυτήν εδαφικής λωρίδας ως δημοτικής κοινόχρη-

στης οδού, δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά: 'Ότι ο πατέρας του ενάγοντος και ήδη αναιρεσειόντος ... , που απεβίωσε στις 10-4-1999, με το ... συμβόλαιο της συμβολαιογράφου ..., που μεταγράφηκε νόμιμα, μεταβίβασε σ' αυτόν, λόγω γονικής παροχής, την ψιλή κυριότητα ενός οικοπέδου, εμβαδού 979,50 τ.μ., που βρίσκεται στην Κοινότητα..., ήδη Δήμο ..., εντός σχεδίου πόλεως και στο ... Οικοδ. Τετράγωνο, το οποίο αποτελούσε τμήμα μεγαλύτερης έκτασης ακινήτου του, τη δε επικαρπία αυτού του οικοπέδου παρακράτησε ο ίδιος εφόρου ζωής του. 'Ότι το οικόπεδο που μεταβιβάστηκε στον ενάγοντα συνορεύει κατά τη βόρεια πλευρά του με το εναπομείναν στην ιδιοκτησία του πατέρα του υπόλοιπο τμήμα οικοπέδου, το οποίο ο τελευταίος, μαζί με την υπάρχουσα εντός αυτού οικία, κατέλειπε με την υπ' αριθμ. ... δημόσια διαθήκη του, που συντάχθηκε ενώπιον της συμβολαιογράφου ... και δημοσιεύθηκε νόμιμα, στην εγγονή του ..., θυγατέρα των δύο πρώτων εναγομένων. 'Ότι, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο της τότε Κοινότητας ..., η προς βορράν του ανωτέρω οικοπέδου του ενάγοντος κείμενη και εφαπτόμενη με αυτό εδαφική λωρίδα, πλάτους 9 μέτρων και μήκους 48 μέτρων, η οποία βρίσκεται εντός του τμήματος οικοπέδου που ο δικαιούχος πατέρας του κατέλειπε με την πιο πάνω διαθήκη του στην ανωτέρω εγγονή του, ρυμοτομείται για τη διάνοιξη της οδού μεταξύ των οδών ..., πλην όμως η αναγκαστική απαλλοτρίωση της εδαφικής αυτής λωρίδας δεν έχει συντελεσθεί, εφόσον δεν έχει καταβληθεί μέχρι σήμερα στον ιδιοκτήτη της, ούτε έχει παρακατατεθεί υπέρ αυτού η αναλογούσα στην αξία της αποζημίωση και επομένως αυτή δεν κατέστη κοινόχρηστη. 'Ότι περαιτέρω η ίδια εδαφική λωρίδα δεν έχει καταστεί κοινόχρηστη ούτε με τη βούληση του μέχρι το έτος 1999 ιδιοκτήτη της, πατέρα του ενάγοντος, αφού στο προαναφερόμενο συμβόλαιο συστάσεως γονικής παροχής δεν περιέχεται δήλωση τούτου ότι την αφήνει σε κοινή χρήση ή ότι παραιτείται της κυριότητάς του επ' αυτής, με σκοπό

να καταστεί κοινόχρηστη, ενώ τέτοια δήλωση δεν συνιστά η περιεχόμενη στο ίδιο συμβόλαιο περιγραφή ότι το μεταβιβαζόμενο στον ενάγοντα οικόπεδο συνορεύει βορείως με την οδό ... 'Ότι πέραν τούτου η εν λόγω εδαφική λωρίδα που προβλέπεται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ως δημοτική οδός δεν έχει ακόμη διανοιχθεί, ούτε προκύπτει ότι από μακρού χρόνου είχε δοθεί στην κοινή χρήση με τη βούληση του ιδιοκτήτη της, αλλ' αντιθέτως αυτή παραμένει αδιαμόρφωτη, στη δε συμβολή της με την οδό ... υπάρχει υψομετρική διαφορά 0,50 μ. και ένα μέρος αυτής καταλαμβάνεται από την οικία που, μαζί με το υπόλοιπο τμήμα του αρχικού οικοπέδου του, ο πατέρας του ενάγοντος κατέλειπε με τη διαθήκη του στην εγγονή του ... Με βάση όλα τα παραπάνω το Εφετείο δέχθηκε ότι η ανωτέρω εδαφική λωρίδα δεν απέκτησε την ιδιότητα του κοινής χρήσεως ακινήτου και ότι συνεπώς το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που είχε κρίνει ομοίως και απορρίψει την αγωγή του αναιρεσειόντος κατά την κύρια βάση της περί αναγνώρισεως της λωρίδας αυτής ως κοινόχρηστης δημοτικής οδού δεν έσφαλε. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού, όπως προκύπτει από το προαναπτυχθέν περιεχόμενο αυτής, διέλαβε σ' αυτήν πλήρεις, σαφείς και μη αντιφάσκουσες μεταξύ τους αιτιολογίες στο ουσιώδες ζήτημα της μη θέσεως της επίμαχης εδαφικής λωρίδας στην κοινή χρήση με τη βούληση του ιδιοκτήτη της. Επομένως ο από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ πρώτος λόγος αναίρεσης, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. ΕΠΕΙΔΗ με το δεύτερο λόγο, μέρος πρώτο, της αναίρεσης αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από το άρθρο 559 αριθ. 11 εδ. γ' ΚΠολΔ πλημμέλεια ότι το Εφετείο που την εξέδωσε δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο αναιρεσειών επικαλέσθηκε και προσκόμισε και ειδικότερα τις υπ' αριθμ..., και ... οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν από το Πολεοδομικό Γραφείο ... για την ανέγερση της υπάρχουσας εντός του οικοπέδου της οικο-

δομής. Ο λόγος αυτός πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι από την προσβαλλόμενη απόφαση και ειδικότερα από την περιεχόμενη σ' αυτήν βεβαίωση ότι λήφθηκαν υπόψη όλα τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα από τους διαδίκους έγγραφα, σε συνδυασμό με τις σκέψεις που αυτή περιέχει για τη στήριξη του αποδεικτικού της πορίσματος, δεν καταλείπεται καμιά απολύτων αμφιβολία ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη του τα εν λόγω έγγραφα. ΕΠΕΙΔΗ, από τις διατάξεις των άρθρων 559 αριθ. 20 και 561 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος από την πρώτη από αυτές λόγος αναιρέσης για παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου ιδρύεται όταν το δικαστήριο της ουσίας αποδίδει σε αποδεικτικό έγγραφο περιεχόμενο διαφορετικό από εκείνο που πράγματι περιέχει και όχι όταν, από την αξιολόγηση του αληθινού περιεχομένου του εγγράφου, καταλήγει σε συμπέρασμα διαφορετικό από εκείνο, το οποίο θεωρεί ως ορθό ο αναιρεσείων, διότι τότε πρόκειται για αιτίαση που ανάγεται στην εκτίμηση των αποδείξεων, η οποία είναι αναιρετικώς ανέλεγκτη (άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ). Στην προκειμένη περίπτωση με το δεύτερο λόγο, μέρος δεύτερο, της αναιρέσεως, από τον αριθμό 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο του υπ' αριθμ. ... συμβολαίου συστάσεως γονικής παροχής, αφού ενώ σ' αυτό το επίδικο εδαφικό τμήμα αναφέρεται ως τμήμα της προβλεπόμενης από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ... μείζονος οδού ... το Εφετείο το αγνόησε και κατέληξε σε διαφορετική κρίση ως προς την αληθινή βούληση του δικαιοπαρόχου του ενάγοντος να καταστήσει το επίδικο τμήμα κοινόχρηστο. Με τέτοιο περιεχόμενο, ο λόγος αυτός αναιρέσης είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, διότι με αυτόν δεν αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση σφάλμα διαγνωστικό κατά την ανάγνωση του παραπάνω εγγράφου, το οποίο και συγκροτεί τον από το άρθρο 559 αριθ. 20 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, αλλά σφάλμα ως προς την εκτίμηση του περιεχομένου του εν λόγω εγγράφου, η οποία

δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο. – ΕΠΕΙΔΗ κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. β' ΚΠολΔ, η οποία ορίζει ότι αν αίτηση επιτρέπεται, αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν. Κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής ως αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν νοούνται και εκείνες, των οποίων δεν έγινε νόμιμη επίκληση στο Εφετείο με τις προτάσεις του διαδίκου που τις προσκόμισε. Για το ορισμένο του λόγου αυτού αναιρέσεως πρέπει να καθορίζεται στο αναιρετήριο, πλην άλλων, ο ισχυρισμός για την απόδειξη του οποίου το δικαστήριο έλαβε υπόψη τις αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν και η επίδραση του ισχυρισμού αυτού στο διατακτικό της απόφασης.

Συνεπώς ο τέταρτος λόγος αναιρέσης, από τον αριθ. 11 περ. β' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλεται ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη έγγραφα και δη την υπ' αριθμ. ... βεβαίωση και το υπ' αριθμ. ... έγγραφο του Δημάρχου ..., χωρίς κανένας από τους διαδίκους να τα έχει επικαλεσθεί και προσκομίσει νομίμως, είναι απορριπτέος ως αόριστος, αφού δεν καθορίζεται στο λόγο αυτό ο ισχυρισμός για την απόδειξη του οποίου λήφθηκαν αυτά υπόψη. ΕΠΕΙΔΗ ο πέμπτος λόγος αναιρέσης, με τον οποίο προβάλλεται η από το άρθρο 559 αριθ. 8 εδ. α' ΚΠολΔ αιτίαση ότι το Εφετείο παρά το νόμο έλαβε υπόψη «πράγματα» που δεν προτάθηκαν και ειδικότερα του προβληθέντες πρωτοδίκως ισχυρισμούς των εναγομένων, τους οποίους αυτοί δεν επανέφεραν παραδεκτώς με τις προτάσεις τους στο Εφετείο, πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος, διότι δεν αναφέρονται στο λόγο αυτό οι συνιστώντες τα «πράγματα» ισχυρισμοί των εναγομένων. Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 53/2003 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**Αριθ. 528/2007 (Τμ. Α1')**

Κατάταξη πιστωτών επί ασφαλιστικής αποζημίωσης. Όταν η οικοδομή είναι ασφαλισμένη με προσημείωση υποθήκης ο ασφαλιστής έχει υποχρέωση να καταθέσει δημόσια την ασφαλιστική αποζημίωση για να γίνει η διαδικασία κατάταξης, κατά την οποία η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαία, και όχι για να παραδώσει την αποζημίωση αυτή στον προσημειούχο δανειστή προς πλήρη εξόφλησή του προτού τραπεί η προσημείωση σε υποθήκη. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1,19 ΚΠολΔ.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1287 ΑΚ, όταν το ενυπόθηκο είναι ασφαλισμένο, το δικαίωμα της υποθήκης ασκείται και στην οφειλόμενη ασφαλιστική αποζημίωση. Ο δανειστής έχει υποχρέωση να καταθέσει το ποσόν της αποζημίωσης δημόσια για να γίνει η διαδικασία της κατάταξης. Αν όμως το ενυπόθηκο είναι οικοδομή, ο οφειλέτης έχει δικαίωμα, μέσα σε έξι μήνες από τότε που επήλθε ο ασφαλιστικός κίνδυνος, να απαιτήσει να διατεθεί το ποσόν της αποζημίωσης, για την αποκατάσταση της οικοδομής. Αν η αποκατάσταση αυτή δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε ένα χρόνο από την καταβολή της αποζημίωσης, το ποσόν κατατίθεται δημόσια και γίνεται η διαδικασία της κατάταξης. Η ως άνω διάταξη κατά το εδάφ. 3 δεν έχει εφαρμογή, όταν η ασφαλιζόμενη απαίτηση έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει χώρα άνευ ετέρου η διαδικασία κατατάξεως των πιστωτών επί της ασφαλιστικής αποζημιώσεως, αφού ένας τουλάχιστον ενυπόθηκος δανειστής δικαιούται σε άμεση εξόφληση του χρέους. Περαιτέρω όταν η οικοδομή είναι ασφαλισμένη με προσημείωση υποθήκης ο ασφαλιστής έχει υποχρέωση να καταθέσει δημόσια την ασφαλιστική αποζημίωση για να γίνει η διαδικασία κατάταξης, κατά την οποία η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαία άρθρ. (1279 ΑΚ) και όχι να παραδώσει την αποζημίωση αυτή στον προσημειούχο

δανειστή προς πλήρη εξόφλησή του προτού τραπεί η προσημείωση σε υποθήκη μέσα σε ενενήντα ημέρες από την τελεσιδικία της αποφάσεως που επιδικάζει την ασφαλιζόμενη απαίτηση, με συνέπεια, αν δεν τραπεί σε υποθήκη, να αποσβεστεί η προσημείωση (άρθρ. 1323 περ. 2 ΑΚ). Με τον πρώτο εκ του άρθρου 559 αριθμ. 1 και 19 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως ο αναιρεσείων προβάλλει την αιτίαση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1287, 1277, 1279 ΑΚ και περιέλαβε ασαφείς και ανεπαρκείς αιτιολογίες για ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι αυτή δέχθηκε ανελέγκτως τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: «Κατόπιν συμβάσεως, η οποία καταρτίσθηκε στις 13-11-1996 μεταξύ του ενάγοντος, ο οποίος ενεργούσε ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας με την επωνυμία «Αδελφοί Μ.Α.Ε.» και του ..., ως νομίμου εκπροσώπου και διευθυντή του υποκαταστήματος ... της εναγομένης ασφαλιστικής εταιρίας, αυτή ασφάλισε κατά του κινδύνου από πυρκαϊά την οικοδομή που ο ενάγων χρησιμοποιούσε ως κατοικία του και βρίσκεται στην ... Ως ασφαλιστική περίοδος ορίστηκε το χρονικό διάστημα από 26-11-1996 και ώρα 12:00 έως 26-11-1997 και ώρα 12:00 και εκδόθηκε για τη σύμβαση αυτή το ... ασφαλιστήριο συμβόλαιο, που υπογράφεται μόνο από τον ... Με την ασφαλιστική αυτή σύμβαση ασφαλίστηκε η πολυώροφη οικοδομή του ενάγοντος (τρεις όροφοι πάνω από πιλοτή) για ποσό 93.360.000 δραχμών και η οικοσκευή αυτού (έπιπλα, σκεύη προσωπικής και οικιακής χρήσης, ενδύματα, τάπητες, ηλεκτρικές συσκευές κ.λπ.) για ποσό 3.113.000 δραχμών. Δικαιούχος της ως άνω ασφαλιστικής αποζημίωσης, σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου, ορίστηκε ο ενάγων ... Η σύμβαση αυτή τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με την ... πρόσθετη πράξη, κατόπιν απαίτησης της παρεμβαίνουσας εταιρίας «Ε.Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ» (βλ. τις από 22-7-1997 και 6-8-1997 επιστολές αυτής προς την εναγόμενη) και μετά από την 29.766/1-8-

1997 πρόταση του ενάγοντος, η οποία έγινε δεκτή από την εναγόμενη. Με την πράξη αυτή αυξήθηκε το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο κατά 30.000.000 δραχμές και το συνολικό ποσό αυτού ορίστηκε σε 120.000.000 δραχμές. Στο πιο πάνω ασφαλιστήριο, υπάρχει ειδικός όρος (5ος) σύμφωνα με τον οποίο για το ασφαλιζόμενο ακίνητο ενδιαφέρεται ως ενυποθήκη δανείστρια η παρεμβαίνουσα Τράπεζα. Κατά την παράγραφο 3 του όρου αυτού, «σε περίπτωση επέλευσης της ζημίας, ο δανειστής δικαιούται να αποζημιωθεί απευθείας, και χωρίς την ανάμιξη αυτού που έχει προβεί στην ενεχυρίαση ή έχει παράσχει την υποθήκη, για το κεφάλαιο μαζί με τους τόκους, τις προμήθειες και άλλα έξοδά του, όχι μόνο για τα ποσά που έχουν καταβληθεί από το δανειστή προς αυτόν, που έχει προβεί σε ενεχυρίαση ή παράσχει υποθήκη με εμπράγματη ασφάλεια των αντικειμένων που περιγράφονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο ως ασφαλιζόμενα, αλλά επίσης και για κάθε οφειλή του προσώπου που έχει προβεί σε ενεχυρίαση ή έχει παραχωρήσει την υποθήκη, η οποία προέρχεται από οποιεσδήποτε άλλες συναλλαγές μεταξύ του δανειστή και αυτού που έχει προβεί σε ενεχυρίαση ή παράσχει την υποθήκη υπό τον όρο ότι οι οφειλές αυτές θα έχουν διασφαλισθεί με ρήτρα υποθήκης... και υπό τον όρο πάντοτε ότι το καταβλητέο στο δανειστή ποσό δεν θα υπερβαίνει το ποσό για το οποίο η εταιρία υποχρεώνεται με βάση τις συνήθεις διατάξεις του ασφαλιστηρίου συμβολαίου... Κάθε ποσό που τυχόν οφείλεται με βάση το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πέραν από το καταβλητέο προς την Τράπεζα, θα μπορεί να το εισπράξει που έχει προβεί σε ενεχυρίαση ή παραχωρήσει την υποθήκη...». Επομένως, ο ισχυρισμός του ενάγοντος, ότι δεν καταρτίστηκε έγγραφη σύμβαση ασφάλισης μεταξύ της εταιρίας «Αδελφοί Μ. ΑΕ» και της εναγομένης, αποδεικνύεται αβάσιμος κατ' ουσία από το ως άνω ασφαλιστήριο, που προσάγει και επικαλείται η τελευταία, για το κύρος του οποίου δεν απαιτείται η υπογραφή του ασφαλισμένου, όπως ισχυρίζεται ο ενάγων. Αποδείχθηκε πε-

ραιτέρω ότι η παρεμβαίνουσα Ε.Τ. της Ελλάδος με την ... σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό και τις 49 αυξητικές συμβάσεις, ταυτάριθμες μ' αυτή (με αριθμό ... η πρώτη και ... η τελευταία) παρείχε στην ανώνυμη εταιρία με τη επωνυμία «Αφοί Μ. ΑΕ» πίστωση μέχρι του ποσού των 3.000.000.000 δραχμών και για την κίνηση και εξυπηρέτηση της σύμβασης αυτής τηρήθηκαν διάφοροι λογαριασμοί. Στις 20-4-1999 έκλεισε οριστικά ο πιο πάνω αλληλόχρεος λογαριασμός με χρεωστικό σε βάρος της πιστούχου εταιρίας κατάλοιπο ύψους 1.528.539.044 δραχμών. Ο ενάγων, με την από 26-6-1997 έγγραφη σύμβαση εγγυήσεως που κατάρτισε με την παρεμβαίνουσα «Ε. Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», εγγυήθηκε προς αυτή την εμπρόθεσμη και ολοσχερή εξόφληση κάθε χρεωστικού υπολοίπου από την προαναφερόμενη σύμβαση πιστώσεως μ' ανοικτό λογαριασμό μέχρι του ποσού των 200.000.000 δραχμών, παραιτηθείς της ενστάσεως διζήσεως, καθώς και όλων των εκ των άρθρων 853, 858, 862, 863, 867 και 868 του ΑΚ ενστάσεων. Ήδη με την 303/1999 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας ο ενάγων υποχρεώνεται να καταβάλει ως εγγυητής στην πιστώτρια Τράπεζα το ποσό των 200.000.000 δραχμών με το νόμιμο τόκο από την 20-4-1999. Η διαταγή πληρωμής αυτή είναι ήδη τελεσίδικη, εφ' όσον απορρίφθηκε η κατ' αυτής ανακοπή, που άσκησαν οι καθ' ων η διαταγή πληρωμής, με την 376/2000 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας, την οποία επικύρωσε η 6109/2004 απόφαση του παρόντος Δικαστηρίου. Εξάλλου, από την 2-7-1997 είχε εγγραφεί στα βιβλία υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας (τόμος 401 και αριθμός 20795) προσημείωση υποθήκης επί του ασφαλισμένου ακινήτου του ενάγοντος και υπέρ της Ε. Τ. μέχρι του ποσού των 200.000.000 δραχμών, μετά των τόκων και εξόδων, βάσει της 651/1997 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας. Επί της ασφαλισμένης οικοδομής είχε εγγραφεί και άλλη προσημείωση υποθήκης για

ποσό 3.000.000 δραχμών στις 2-8-1974 υπέρ της παρεμβαίνουσας πιστώτριας και κατά του ..., πατέρα του δικαιοπαρόχου του ενάγοντος, για μερική ασφάλεια κάθε απαίτησης που θα απέρρεε από την ... σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό. Κατά τη διάρκεια της ισχύος της ένδικης ασφαλιστικής σύμβασης και συγκεκριμένα την 06.39' ώρα της 6-8-1997 εκδηλώθηκε πυρκαϊά στο χώρο του σαλονιού της κατοικίας του ενάγοντος, στον τρίτο πάνω από την πιλοτή όροφο της ως άνω οικοδομής, η οποία είχε ως αιτία το βραχυκύκλωμα των μηχανημάτων ήχου και φωτισμού. Από την πυρκαϊά αυτή υπέστη ζημία η πλάκα της οροφής και συγκεκριμένα αποσύνθεση μαζών με πλήρη αποκόλλησή της και επικάλυψη του οπλισμού και καταστροφή του οπλισμού αυτού. Το σκυρόδεμα των φερόντων στοιχείων του σκελετού παρουσίασε ενανθράκωση και ρωγμές, με αποτέλεσμα την απομείωση της αντοχής του. Εξαιτίας των ζημιών αυτών η αρμόδια Τριμελής Επιτροπή ετοιμορρόπων της Νομαρχίας Ευβοίας αποφάνθηκε ότι ο τρίτος όροφος της οικοδομής του ενάγοντος είναι επικινδύνως ετοιμόρροπος και πρέπει να κατεδαφιστεί (βλ. την ... έκθεση της Τριμελούς Επιτροπής Επικινδύνως Ετοιμορρόπων Οικοδομών της Νομαρχίας Ευβοίας). Εκτός από τον τρίτο όροφο, ζημιές υπέστη και όλη η οικοσκευή του ενάγοντος, που καταστράφηκε ολοσχερώς. Η εναγόμενη ασφαλιστική εταιρία όρισε αμέσως τον μηχανικό ... για πραγματογνώμονα, για να εξακριβώσει αυτός, μεταξύ άλλων, το ύψος και την έκταση της ζημίας που υπέστη ο ενάγων. Ο εν λόγω μηχανικός στην από 19-2-1998 έκθεσή του, που προσκομίζει και επικαλείται η εναγόμενη, αναφέρει ότι το ύψος της ζημιάς του ορόφου, ως κτίσμα, ανέρχεται σε 32.800.000 δραχμές και του περιεχομένου αυτού (ορόφου) σε 15.000.000 δραχμές. Κατ' εντολή του ενάγοντος εκτίμησαν τις ζημιές του ασφαλισμένου ακινήτου και οι πολιτικοί μηχανικοί ... και ..., καθώς και ο ηλεκτρολόγος μηχανικός ... οι οποίοι, στις σχετικές τεχνικές εκθέσεις που συνέταξαν και προσκομίζει με

επίκληση ο ενάγων, αναφέρουν ότι για την αποκατάσταση του τρίτου ορόφου της πιο πάνω οικοδομής, επιφάνειας 200 τ.μ. με ημιυπαίθριους χώρους επιφάνειας 35 τ.μ. περίπου, απαιτείται συνολικά το ποσό των 52.800.000 δραχμών, ενώ για την αποκατάσταση του περιεχομένου του ορόφου αυτού απαιτείται το ποσό των 38.000.000 δραχμών. Απ' όλα αυτά προκύπτει ότι δικαιούται να αξιώσει την καταβολή του ασφαρίσματος μόνο η παραπάνω ενυπόθηκη δανειστρία «Ε.Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.». Και αυτό δικαιούται να το αξιώσει τόσο με βάση το άρθρο 1287 του ΑΚ, όσο και βάσει του σχετικού όρου της ασφαλιστικής σύμβασης, στην οποία περιέχεται η ως άνω καταπιστευτική εκχώρηση για ποσό 120.000.000 δραχμών η οποία έχει αναγγελθεί στην οφειλέτρια ασφαλιστική εταιρία. Αυτή δε αποκλειστικά και μόνο νομιμοποιείται να εγείρει την καταψηφιστική αγωγή για την καταβολή του ασφαρίσματος, εφόσον πλέον αυτό υποκαθίσταται στη θέση του κτιρίου και της οικοσκευής του ενάγοντος, που καταστράφηκε. Στην προκείμενη μάλιστα περίπτωση, που η ασφαλιζόμενη απαίτηση έχει γίνει ληξιπρόθεσμη ήδη από 20-4-1999, η διάθεση του ασφαρίσματος προς αποκατάσταση της οικοδομής δεν δικαιολογείται πλέον και ως εκ τούτου δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 1287 εδ. 3 ΑΚ, που ορίζει ότι «αν όμως το ενυπόθηκο είναι οικοδομή, ο οφειλέτης έχει δικαίωμα, μέσα σε έξι μήνες από τότε που επήλθε ο ασφαλιστικός κίνδυνος, να απαιτήσει να διατεθεί το ποσό της αποζημίωσης, για την αποκατάσταση της οικοδομής». Η ύπαρξη άλλου ενυπόθηκου δανειστή, πλην της παρεμβαίνουσας ανώνυμης εταιρίας, δεν αποδεικνύεται και ούτε ο ενάγων, ενυπόθηκος οφειλέτης, υπέβαλε αίτημα για δημόσια κατάθεση του ποσού της ασφαλιστικής αποζημίωσης για να γίνει η διαδικασία της κατάταξης, όπως αν γινόταν πλειστηριασμός. Με την ως άνω ιδιότητα, της αποκλειστικής δικαιούχου του ασφαρίσματος, η παρεμβαίνουσα «Ε.Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» εισέπραξε στις 10-9-1999 το ποσό των 37.500.000 δραχμών ως ασφαλιστική αποζη-

μίωση, μετά από εξώδικο συμβιβασμό, τον οποίο κατάρτισε με την εναγόμενη ασφαλιστική εταιρία υπέρ της παρέμβαση. Το ποσό αυτό δόθηκε από την τελευταία στην πρώτη σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση των απαιτήσεων που προέκυψαν από την επέλευση του παραπάνω ασφαλιστικού κινδύνου. Ακολούθως, η πιστώτρια «Ε.Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» πίστωσε με το ποσό αυτό, των 37.500.000 δραχμών, τον με αριθμό ... λογαριασμό χορήγησης της πιστούχου εταιρίας με την επωνυμία «ΑΦΟΙ Μ. ΑΕ», όπως αποδεικνύεται από το σχετικό γραμμάτιο είσπραξης της 10-9-1998, που προσκομίζουν και επικαλούνται η εναγόμενη και η παρεμβαίνουσα. Αποδείχθηκε περαιτέρω ότι η εναγόμενη ασφαλιστική εταιρία με την επωνυμία «Ε.Α. ΑΕΕΓΑ» άσκησε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών την από 29-12-2000 (αρ. κατλ. 11900/2003) αγωγή της κατά της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «Ε.Τ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», της οποίας έχει ορισθεί δικάσιμος η 9-3-2005, με την οποία ζητεί να υποχρεωθεί η ως άνω εναγόμενη εταιρία να της επιστρέψει το ποσό των 37.500.000 δραχμών, που της κατέβαλε στις 10-9-1998 για την προαναφερόμενη αιτία. Η άσκηση της αγωγής αυτής σε βάρος της παρεμβαίνουσας εταιρίας αποδεικνύει και το έννομο συμφέρον της για άσκηση της κρινόμενης παρέμβασης ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου».

Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο, παραβίασε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, διότι ενώ δέχθηκε ότι στην οικοδομή του αναιρεσιόοντος είχε εγγραφεί προσημείωση, χωρίς να αναφέρει ότι αυτή τράπηκε σε υποθήκη εντός ενενήντα ημερών αφότου κατέστη τελεσίδικη η εκδοθείσα διαταγή πληρωμής, δέχθηκε, περαιτέρω, ότι ορθώς καταβλήθηκε στις 10-9-1999 το ποσό των 37.500.000 δρχ. της ασφαλιστικής αποζημίωσης από την πρώτη των αναιρεσιβλήτων ασφαλιστική εταιρία στη δεύτερη αυτών Τράπεζα προς πλήρη εξόφλησή της, κατόπιν εξώδικου μεταξύ των συμβιβασμού, ενώ έπρεπε να δεχθεί ενόψει του ότι η απαίτηση της Τράπεζας κρίθηκε τελεσίδικα με την 6109/ 2004 από-

φαση του Εφετείου Αθηνών ότι η ασφαλιστική εταιρία είχε υποχρέωση να καταθέσει δημόσια την ασφαλιστική αποζημίωση για να γίνει η διαδικασία κατάταξης και καταταγεί η αναιρεσιβλήτη Τράπεζα τυχαία ως προσημειούχος δανείστρια. Περαιτέρω, δεν διαφοροποιούνται τα πράγματα εκ του υπάρχοντος συμβατικού όρου της εκχώρησης της απαίτησης του αναιρεσιόοντα προς τη δεύτερη των αναιρεσιβλήτων Τράπεζα, διότι ο όρος αυτός, κατά τις παραδοχές του Εφετείου, αναφέρεται σε ενυπόθηκο δανείστρια και σε οφειλέτη που έχει παράσχει υποθήκη. Τέλος, περιέλαβε ανεπαρκείς και ασαφείς, συνάμα δε και αντιφατικές αιτιολογίες, διότι ονομάζει τη δεύτερη αναιρεσιβλήτη Τράπεζα, κατά το χρόνο είσπραξης της ασφαλιστικής αποζημίωσης, ως ενυπόθηκο δανείστρια, χωρίς να αναφέρει πώς έγινε αυτή από προσημειούχος, όπως στην αρχή των παραδοχών της δέχεται ότι ήταν, σε ενυπόθηκο δανείστρια, ζήτημα το οποίο είναι ουσιώδες για την έκβαση της δίκης. Επομένως ο ως άνω λόγος αναιρέσεως και κατά τα δύο αυτού σκέλη είναι βάσιμος.

Μετά ταύτα, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές (άρθρ. 580 παρ. 3 ΚΠολΔ). Αναιρεί την 450/2005 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 531/2007 (Τμ. Α1')

Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων – εκκαθάριση. Με τις διατάξεις του άρθρου 13 ν. 2741/99 επιβάλλεται στους δανειστές του υπό ειδική εκκαθάριση τιθέμενου ΟΑΕ το βάρος να αναγγείλουν μέσα σε ορισμένη προθεσμία, τις απαιτήσεις τους και προβλέπεται ως συνέπεια της μη ανταποκρίσεώς τους σ' αυτό η απόσβεση των απαιτήσεών τους. Ως αφετήριο γεγονός της εν λόγω προθεσμίας προβλέπεται η δημοσίευση, εντός ορισμένης προθεσμίας, σχετικής προσκλήσεως σε εφημερίδες κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στην παράγραφο 1. Η αναγγελία πρέπει να είναι πλήρης και ακριβής

και να περιέχει τουλάχιστον το ποσό της απαιτήσεως, το χρόνο που κατέστη ή θα καταστεί ληξιπρόθεσμη, το χρόνο γενέσεως, τη γενεσιουργό αιτία της απαιτήσεως και το τυχόν προνόμιο.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ.

Με το άρθρο 12 του ν. 2741/1999, λύθηκε και τέθηκε υπό εκκαθάριση η ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων Α.Ε.» (ΟΑΕ). Στο επόμενο άρθρο 13 του νόμου αυτού ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Η εκκαθαρίστρια υποχρεούται, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευσή της κατά το άρθρο 1 παρ. 2 απόφασης διορισμού της, να δημοσιεύσει σε δύο ημερήσιες εφημερίδες και μία οικονομική εφημερίδα των Αθηνών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 παρ. 2 περιπτώσεις β' και γ' του κ.ν. 2190/1920 πρόσκληση αναγγελίας απαιτήσεων των δανειστών του Ο.Α.Ε. πλην του Δημοσίου, των οποίων οι απαιτήσεις δεν είναι καταχωρημένες στα βιβλία της εταιρίας και στον ισολογισμό της ως βέβαιες, εκκαθαρισμένες και ληξιπρόθεσμες. 2. Οι παραπάνω δανειστές υποχρεούνται εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της πρόσκλησης της προηγούμενης παραγράφου να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους. Η αναγγελία πρέπει να είναι πλήρης και ακριβής και να περιέχει τουλάχιστον το ποσό της απαιτήσεως, το χρόνο που κατέστη ή θα καταστεί ληξιπρόθεσμη, το χρόνο γενέσεως, τη γενεσιουργό αιτία της απαιτήσεως και το τυχόν προνόμιο. Εφόσον δεν έγινε εμπρόθεσμη αναγγελία, η σχετική απαίτηση αποσβέννυται». Με τις ως άνω διατάξεις του άρθρου 13 επιβάλλεται στους δανειστές του υπό ειδική εκκαθάριση τιθέμενου ΟΑΕ το βάρος να αναγγείλουν μέσα σε ορισμένη προθεσμία, τις απαιτήσεις τους και προβλέπεται ως συνέπεια της μη ανταποκρίσεώς τους σ' αυτό η απόσβεση των απαιτήσεών τους. Ως αφετήριο δε γεγονός της εν λόγω προθεσμίας προβλέπεται η δημοσίευση, εντός ορισμένης προθεσμίας, σχετικής

προσκήσεως σε εφημερίδες κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στην παράγραφο 1. Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχεται τα ακόλουθα: «Πρέπει να ειπωθεί ότι, η ενάγουσα, καθ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα και μέχρι στις 30/6/2000 οπότε και επέδωσε προς την ειδική εκκαθαρίστρια του ΟΑΕ την από 29/6/2000 αναγγελία της (βλ. υπ' αριθμ. ... έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών, ...) δεν αποδεικνύεται ούτε και επικαλείται ότι είχε αποστείλει προς αυτόν ή, μετά την λύση του και τη θέση του υπό εκκαθάριση το έτος 2000, στην ειδική εκκαθαρίστριά του ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Ε.Κ. Α.Ε.Δ. Ε.ΚΑΙ Π.» πίνακα των οφειλόμενων κατ' έτος τόκων, μετά του αναλογούντος επ' αυτών Ε.Φ.Τ.Ε., όμοιο με τον ενσωματούμενο στην αγωγή, ούτε είχε γνωστοποιήσει προς αυτόν το σύνολο της απαιτήσεώς της εκ της ανωτέρω αιτίας». Δέχεται δηλαδή το Εφετείο ότι η αναιρεσίβλητη ενάγουσα μέχρι την αναγγελία των απαιτήσεών της δεν είχε αποστείλει στον ΟΑΕ πίνακα των τόκων που αυτός της όφειλε και όχι ότι δεν ανήγγειλε τις απαιτήσεις της από τους τόκους αυτούς εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας, για το αφετήριο γεγονός της οποίας (δημοσίευση σε εφημερίδες κατά τα ανωτέρω σχετικής προσκήσεως) δεν κάνει μάλιστα καθόλου λόγο. Επομένως, με βάση τις παραδοχές αυτές, δεν επήλθε απόσβεσή του επίδικου δικαιώματος για καταβολή τόκων υπερημερίας επί του κεφαλαίου που επιδικάσθηκε στην αναιρεσίβλητη με την 5/1993 διαιτητική απόφαση, το δε Εφετείο, κρίνοντας νόμιμη και βάσιμη κατ' ουσίαν την αγωγή της, με την οποία ζητούσε την επιδίκαση των τόκων αυτών, μη θεωρώντας ότι σχετική αξίωσή της αποσβέσθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2741/1999, δεν παραβίασε τις εν λόγω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, υποπίπτοντας στην πλημμέλεια του αναιρετικού λόγου του άρθρου 599 αριθ. 1 ΚΠολΔ.

Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της αναιρέσεως, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο, πρέπει

να απορριφθεί ως αβάσιμος. Όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 260 ΑΚ, με την οποία προβλέπεται ως λόγος διακοπής της παραγραφής η με οποιοδήποτε τρόπο αναγνώριση της αξιώσεως από τον υπόχρεο, αρκεί για το αποτέλεσμα αυτό οποιαδήποτε ενέργεια και συμπεριφορά του οφειλέτη απέναντι στο δανειστή, από την οποία να προκύπτει ότι ο πρώτος, ευρισκόμενος σε πλήρη επίγνωση της αξιώσεως του τελευταίου, θεωρεί αυτήν ότι υπάρχει, ώστε να μην είναι αναγκαία η έγερση της σχετικής αγωγής. Με την έννοια αυτή δεν εξετάζεται αν η ενέργεια και συμπεριφορά του οφειλέτη έχει δικαιοπρακτικό χαρακτήρα ούτε αν συνιστά συμβατική ή μονομερή αναγνώριση της αξιώσεως ή σύμβαση αναγνώρισεως χρέους κατά την έννοια της ΑΚ 873. Η έχουσα τα ανωτέρω στοιχεία συμπεριφορά πρέπει να επιδεικνύεται, πριν από τη συμπλήρωση της παραγραφής, έναντι του δανειστή και όχι έναντι τρίτου προσώπου. Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο δέχθηκε ότι η αναιρεσίβλητη, με το 157/2-9-1998 έγγραφό της προς τον ΟΑΕ, απαντώντας σε έγγραφο του τελευταίου με το οποίο προέβαλλε απαιτήσεις του κατ' αυτής, πρότεινε σε συμψηφισμό ανταπαιτήσεις της, ύψους 15.164.922 δραχμών, έναντι τόκων εκ του κεφαλαίου που επιδικάσθηκε σ' αυτήν με την 5/1993 διαιτητική απόφαση. Επίσης δέχθηκε ότι την πρόταση αυτή συμψηφισμού αποδέχθηκε ο ΟΑΕ, τελών εν γνώσει των αξιώσεων της για τους τόκους αυτούς. Κατ' ακολουθίαν των παραδοχών αυτών το Εφετείο έκρινε ότι επήλθε διακοπή της παραγραφής των επίδικων αξιώσεων της αναιρεσίβλητης για την καταβολή σ' αυτήν τόκων υπερημερίας του κεφαλαίου που της επιδικάσθηκε με την προαναφερόμενη 5/1995 διαιτητική απόφαση των ετών 1993 έως και 1995, λόγω αναγνώρισεως της αξιώσεως και απέρριψε την προταθείσα από τον ΟΑΕ ένσταση παραγραφής ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, κάνοντας δεκτή τη σχετική αντένσταση της ενάγουσας περί διακοπής της παραγραφής. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 261 ΑΚ. Διότι

συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της, αφού, υπό τα ανελέγκτως δεκτά γενόμενα, τα οποία εκτίθενται με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις, υπήρξε συμπεριφορά του οφειλέτη απευθυνόμενη στην δανειστρία, συνιστάμενη σε αποδοχή, της προτάσεως συμψηφισμού (εκούσιος συμψηφισμός), και όχι μονομερής ενέργεια της τελευταίας, από την οποία συμπεριφορά προκύπτει ότι αυτός (οφειλέτης), ευρισκόμενος σε πλήρη επίγνωση των κατ' αυτού αξιώσεων, θεωρεί ότι αυτές είναι υπαρκτές. Επομένως, είναι απορριπτός ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος της αναιρέσεως, με τον οποίο, υπό την επίκληση του άρθρου 559 αριθ. 1 και 19, αποδίδεται στην αναιρεσιβαλλομένη η πλημμέλεια της ευθείας και εκ πλαγίου παραβιάσεως της διατάξεως του άρθρου 261 ΑΚ.

Επικυρώνει την 8726/2004 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 533/2007 (Τμ. Α1')

Αυθαίρετα κτίσματα. Απαγορεύεται η μεταβίβαση ή η σύσταση οποιουδήποτε εμπράγματου δικαιώματος σε αυθαίρετα που κτίστηκαν μετά το 1983. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει και δεν είναι άκυρη η οικεία δικαιοπραξία, όταν πρόκειται για αυθαίρετα κτίσματα, τα οποία έχουν μεν ανεγερθεί εκτός σχεδίου μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1983, αλλ' έχει ανασταλεί η κατεδάφισή τους.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 11, 12, 9, 10, 19, 8 ΚΠολΔ.

1. Από τη διάταξη του άρθρου 713 ΑΚ, κατά την οποία «με τη σύμβαση της εντολής ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να διεξαγάγει χωρίς αμοιβή την υπόθεση που του ανέθεσε ο εντολέας», προκύπτει ότι η εντολή είναι ενοχική σύμβαση, με την οποία ο εντολοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να διεξαγάγει την υπόθεση που του ανέθεσε ο εντολέας χωρίς αμοιβή. Κατά τη διάταξη δε του άρθρου 719 ΑΚ ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να αποδώσει στον εντολέα καθετί που έλαβε για την εκτέλεση της εντολής ή απέ-

κτησε από την εκτέλεσή της, ανεξάρτητα από τον τρόπο κτήσης ή τη φύση του αντικειμένου, επομένως και το πράγμα που αγόρασε σε εκτέλεση της εντολής. Η σύμβαση αυτή, και αν αφορά ακίνητο, δεν υπόκειται σε τύπο και μπορεί να συναφθεί είτε εγγράφως με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο, είτε προφορικώς, ρητώς ή σιωπηρώς (άρθρο 158 ΑΚ, ΟΛΑΠ 104/75). Αλλά η πράξη που ανατίθεται στον εντολοδόχο να ενεργήσει, πρέπει να μην αντιβαίνει σε απαγορευτική διάταξη νόμου ή τα χρηστά ήθη, διότι αλλιώς η εντολή είναι άκυρη (άρθρα 174, 178, 180 ΑΚ). Εξάλλου, κατά το άρθρο 17 παρ/φοι 1 και 10 του ν. 1337/1983 «επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων κ.λπ.», «τα αυθαίρετα κτίσματα ή κατασκευές εν γένει που ανεγείρονται μετά την 31η Ιανουαρίου 1983 εντός ή εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ή οικισμών που υπάρχουν πριν από το έτος 1923 καθώς και όσα δεν εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου αυτού κατεδαφίζονται υποχρεωτικά από τους κυρίους ή συγκυρίους τους, έστω και αν έχει αποπερατωθεί η κατασκευή ή αν το κτίσμα κατοικείται ή χρησιμοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο (παρ. 1). Πριν από την κατεδάφιση των κατεδαφιστέων αυθαίρετων του άρθρου αυτού δεν επιτρέπεται: α) η μεταβίβασή τους ή η σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων σ' αυτά ή στο οικοπέδο, πάνω στο οποίο κατασκευάστηκαν. Κάθε μεταβίβαση που γίνεται κατά παράβαση των ανωτέρω θεωρείται αυτοδίκαια και εξαρχής άκυρη, β) η σύνδεσή τους με τα δίκτυα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης, αποχέτευσης και τηλεπικοινωνιών (παρ. 10)». Κατά το άρθρο δε 15 παρ. 1 του ίδιου νόμου, όπως το δεύτερο εδάφιο της αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 6 του ν. 1512/1985, «Αναστέλλεται η κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων που έχουν ανεγερθεί μέχρι 31.1.1983 και που βρίσκονται σε περιοχές εντός ή εκτός σχεδίου πόλης ή εντός οικισμών που υπάρχουν πριν από το έτος 1923, αν οι ιδιοκτήτες τους υποβάλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις που προβλέπονται από τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου αυτού. Για τα εκτός σχεδίου αυθαίρετα η αναστολή από την κατεδάφιση

ισχύει μέχρι να ρυθμιστεί η χρήση γης της περιοχής όπου βρίσκεται και κριθεί η οριστική διατήρηση ή όχι κάθε συγκεκριμένου αυθαίρετου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 3». Από τις διατάξεις αυτές σαφώς προκύπτει, ότι η κατά την παρ/φο 10 απαγόρευση της μεταβίβασης, πριν από την κατεδάφισή τους, των αυθαίρετων κτισμάτων ή κατασκευών ενγένη ή συστάσεως εμπράγματων δικαιωμάτων επ' αυτών ή επί του οικοπέδου επί του οποίου έχουν κατασκευαστεί, όπως και η, ως κύρωση, για την παράβαση της απαγορεύσεως αυτής, οριζόμενη από την ίδια διάταξη, αυτοδίκαιη και εξαρχής ακυρότητα της οικείας δικαιοπραξίας, αναφέρεται όχι μόνο στα αυθαίρετα κτίσματα ή κατασκευές ενγένη, που ανεγείρονται μετά την 31η Ιανουαρίου 1983, αλλά και σε εκείνα που έχουν ανεγερθεί πριν από τη χρονολογία αυτή, για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 15 του αυτού ν. 1337/1983 και κατά τις διατάξεις αυτού δεν εξαιρούνται της κατεδαφίσεως (ΑΠ 304/88). Κατά λογική ακολουθία, δεν ισχύει η απαγόρευση της μεταβίβασης και δεν είναι άκυρη η οικεία δικαιοπραξία, όταν πρόκειται για αυθαίρετα κτίσματα, τα οποία έχουν ανεγερθεί εκτός σχεδίου μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1983, αλλ' έχει ανασταλεί η κατεδάφισή τους. Ως αυθαίρετα όμως κτίσματα ή κατασκευές, κατά την έννοια της ανωτέρω απαγορευτικής διατάξεως, προδήλως θεωρούνται τα οικοδομήματα και ενγένη κατασκευές, που έχουν ανεγερθεί κατά παράβαση των οικείων πολεοδομικών διατάξεων, έχουν δε αυτοτελή ύπαρξη και είναι δεκτικά μεταβίβασης σε τρίτους ή συστάσεως εμπράγματων επ' αυτών δικαιωμάτων, κατά τις οικείες διατάξεις του ΑΚ ή το ν. 3741/1929 «περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους» (ΑΠ 304/88). Επομένως, η κατά τα προεκτιθέμενα απαγόρευση της διαθέσεως ή συστάσεως εμπράγματου δικαιώματος δεν εκτείνεται και στα οικοδομήματα εκείνα, τα οποία έχουν εξαιρεθεί από την κατεδάφιση, αλλά μεταγενεστέρως έγιναν εντός αυτών, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του σκοπού τους, για τον οποίο προορίζονταν από κατασκευής τους, διαρρυθμίσεις ή προσθήκες, χωρίς και πάλιν την απαιτούμενη

προς τούτο οικοδομική άδεια, καθόσον, στις περιπτώσεις αυτές, το εκ νέου αυθαίρετο περιορίζεται σε μόνη τη χωρίς άδεια διαρρύθμιση ή προσθήκη, η οποία και μόνο υπόκειται πλέον σε αυτοτελή κατεδάφιση, αν δεν ήθελε νομιμοποιηθεί ή δεν συντρέχει περίπτωση νομιμοποιήσεώς της, η οποία (κατεδάφιση) είναι ανεξάρτητη από την τελική τύχη του ήδη εξαιρεθέντος από αυτήν αρχικού κτίσματος (πρβλ. ΑΠ 304/88). Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε ανελέγκτως ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά. Κατά το Πάσχα του έτους 1989 η ενάγουσα Ψ1 (ήδη αναιρεσίβλητη) και ο αδελφός της Ψ2, σύζυγος της πρώτης των εναγομένων και πατέρας των δεύτερου και τρίτου απ' αυτούς (που είναι οι ήδη αναιρεσιόντες), συμφώνησαν να αγοράσουν, από κοινού και κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας απ' αυτούς, με κοινές δαπάνες ένα αγροτεμάχιο, που βρίσκεται στη θέση της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Μαραθώνα Αττικής, εκτάσεως 1.497,20 τ.μ., με τον υπάρχοντα μέσα σ' αυτό ισόγειο οικίσκο, επιφάνειας 48 τ.μ. περίπου. Στη συνέχεια, η ενάγουσα έδωσε εντολή στον ειρημένο αδελφό της να προβεί στην αγορά του πιο πάνω ακινήτου επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό αμφοτέρων, και δη κατά το άνω ιδανικό μερίδιο για καθένα απ' αυτούς, μετά ταύτα δε να μεριμνήσει αυτός για την εκτέλεση των πιο κάτω εργασιών που είχαν μεταξύ τους συμφωνήσει να γίνουν με κοινές δαπάνες τους και συγκεκριμένα για την ανακαίνιση του άνω οικίσκου, την επέκταση αυτού με την προσθήκη δύο νέων δωματίων για συνολικό εμβαδόν 80 μ2 περίπου, την κατασκευή υπερυψωμένης βεράντας, αποθήκης, διαδρόμων στον ακάλυπτο χώρο και περιφράξης, τη φύτευση δένδρων και φυτών, την τοποθέτηση εγκαταστάσεων κεντρικής θέρμανσεως και πλακακιών στις βεράντες και, τέλος, τη σύνδεση του ακινήτου με την ΟΥΛΕΝ για την ύδρευσή του. Μετά δε την περάτωση όλων των πιο πάνω εργασιών, και μάλιστα σε εύλογο χρόνο απ' αυτή, ώφειλε ο Ψ2, σε εκτέλεση της ειρημένης συμφωνίας τους, να μεταβιβάσει

στην ενάγουσα αδελφή του κατά κυριότητα το 1/2 εξ αδιαιρέτου του άνω ακινήτου. Σημειώνεται ότι οι σχέσεις αυτής με τον εν λόγω αδελφό της ήταν άριστες και η αγορά του ακινήτου επ' ονόματι του τελευταίου, αλλά για λογαριασμό και της ενάγουσας, οφείλεται στο γεγονός ότι δεν ήθελε αυτή να εμπλακεί σε δικαστικές περιπέτειες κατά το στάδιο εκτελέσεως στο άνω ακίνητο των προμνημονευθεισών εργασιών, χωρίς άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας –ενόψει του ότι βρισκόταν αυτό τότε (1989) εκτός σχεδίου πόλεως– και συγκεκριμένα να κατηγορηθεί για παραβάσεις τις πολεοδομικής νομοθεσίας. Πράγματι, στη συνέχεια, και δη στις 2-6-1989 προέβη ο Ψ2 στην αγορά επ' ονόματί του του ειρημένου αγροτεμαχίου (με τον υπάρχοντα μέσα σ' αυτό ισόγειο οικισμό), δυνάμει του νομίμως μεταγεγραμμένου υπ' αριθμ. πωλητήριου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών ... σε εκτέλεση της ειρημένης και καθόλα νόμιμης πιο πάνω εντολής της ενάγουσας αδελφής του. Σε εκτέλεση δε της προλαβούσας συμφωνίας τους η ενάγουσα κατέβαλε στον αδελφό της Ψ2 το συνολικό ποσό των δραχμών 3.600.000, και συγκεκριμένα δραχμές 3.500.000, που αντιστοιχούν στο ήμισυ του καταβληθέντος εν προκειμένω στον πωλητή του ακινήτου τιμήματος αγοράς του εκ δρχ. 7.000.000, και δραχμές 100.000, το οποίο ποσό αντιστοιχεί στο ήμισυ των εκ δρχ. 200.000 εξόδων που καταβλήθηκαν για την αμοιβή του συμβολαιογράφου, τη δαπάνη μεταγραφής του άνω πωλητήριου συμβολαίου στα οικεία βιβλία μεταγραφών κ.λπ. Περαιτέρω, από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκε ότι μετά την αγορά του εν λόγω ακινήτου και συγκεκριμένα κατά τα έτη 1990, 1991, 1992 και 1993 πραγματοποιήθηκαν σ' αυτό από τον αδελφό της ενάγουσας Ψ2 σε εκτέλεση της πιο πάνω συμφωνίας του με αυτήν, οι προμνημονευθείσες εργασίες της ανακαινίσεως του υπάρχοντος μέσα στο ακίνητο ισόγειου οικισμού, της επεκτάσεως αυτού με την προσθήκη δύο νέων δωματίων για συνολικό εμβαδόν 80μ2 περίπου, της κατασκευής αποθήκης, υπερυψωμένης βεράντας κ.λπ. και της διαμορφώσεως του περι-

βάλλοντος χώρου. Για τις εν λόγω εργασίες και κατά τους χρόνους εκτελέσεως αυτών κατέβαλε η ενάγουσα, όπως κατά τα ανωτέρω υποχρεούτο, στον αδελφό της Ψ2 το ήμισυ των γενόμενων σχετικών δαπανών. Καθόλο το πιο πάνω χρονικό διάστημα οι σχέσεις της ενάγουσας τόσο με τον αδελφό της, όσο και με την οικογένειά του, ήτοι τους εναγομένους, ήταν άριστες. Η ενάγουσα, που ήταν τότε άγαμη, εργαζόταν ως ιδιωτική υπάλληλος και διέμενε μαζί με τη συνταξιούχο μητέρα της, μετέβαινε συχνά στο Μαραθώνα Αττικής, είτε μόνη ή και με τη μητέρα της, και διέμενε στο επίδικο ακίνητο, για τη χρήση του οποίου είχε δικά της κλειδιά, και γενικά συμπεριφερόταν, ενόψει των όσων προαναφέρθηκαν, ως συνιδιοκτήτρια αυτού, το οποίο σημειωτέον, μετά την εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών είχε πλέον διαμορφωθεί σε μια καλή εξοχική κατοικία. Προς τούτους, αποδείχθηκε ότι και κατά το έτος 1995, ήτοι μετά το θάνατο του Ψ2 –ο οποίος κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από τους εναγομένους που αποδέχθηκαν νόμιμα την κληρονομία του, και δη από την πρώτη εξ αυτών σύζυγό του, κατά ποσοστό 2/8 εξ αδιαθέτου, και από τους δεύτερο και τρίτο εναγομένους (τέκνα του), κατά ποσοστό 3/8 εξ αδιαθέτου από καθένα απ' αυτούς–, έγιναν από την πρώτη εναγομένη, που εκπροσωπούσε και τα ανήλικα τότε πιο πάνω τέκνα της, οι πιο κάτω εργασίες στο επίδικο ακίνητο, σε εκτέλεση της προμνημονευθείσας σχετικής συμφωνίας του δικαιοπαρόχου τους με την ενάγουσα αδελφή του, και συγκεκριμένα στρώθηκε με πλακάκια η βεράντα του σπιτιού και εγκαταστάθηκαν οι σωληνώσεις της κεντρικής θερμάνσεως. Για τις εργασίες δε αυτές η ενάγουσα κατέβαλε, όπως είχε υποχρέωση να πράξει, στην πρώτη εναγομένη Χ1 ατομικά και με την προεκτεθείσα ιδιότητά της, το ήμισυ των γενόμενων σχετικών δαπανών. Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα ζήτησε από τους εναγομένους κληρονόμους του αδελφού της Ψ2 στις αρχές του έτους 1996, ότε ήδη είχαν αποπερατωθεί στο επίδικο ακίνητο οι εργασίες που είχε συμφωνηθεί κατά τα ανωτέρω να γίνουν, αλλά και μετά ταύτα και δη στις 29-3-

1996 και 5-10-1996 να της μεταβιβάσουν κατά κυριότητα το 1/2 εξ αδιαθέτου του ενλόγω ακινήτου, όπως υποχρεούνταν να πράξουν, αλλ' αυτοί αρνήθηκαν. Ακολούθως το Εφετείο, με βάση τις πιο πάνω παραδοχές, κρίνοντας ως νόμιμη και κατ' ουσίαν βάσιμη την αγωγή της αναιρεσίβλητης, απέρριψε την έφεση των αναιρεσιόντων κατά της πρωτόδικης απόφασης, η οποία είχε κρίνει ομοίως και είχε υποχρεώσει τους εναγομένους αναιρεσιόντες, σε εκτέλεση της εντολής, να προβούν ενώπιον συμβολαιογράφου σε δήλωση μεταβιβάσεως προς την αναιρεσίβλητη του πιο πάνω ακινήτου κατά το 1/2 εξ αδιαθέτου και ανάλογα με τις κληρονομικές τους μερίδες. Οι αναιρεσιόντες, με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, κατά το πρώτο μέρος του, επικαλούμενοι τον αναιρετικό λόγο από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλουν την αιτίαση, ότι το Εφετείο παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 174, 713, 721 του ΑΚ και 17 του ν. 1337/1983, με το να δεχτεί ότι καταρτίστηκε καθόλα νόμιμη σύμβαση εντολής μεταξύ του δικαιοπαρόχου τους και της αναιρεσίβλητης, μολοντί η εντολή, ως αφορώσα δικαιοπραξία με αντικείμενο τη μεταβίβαση αγροτεμαχίου εκτός σχεδίου πόλεως, εντός του οποίου υπήρχε αυθαίρετο κτίσμα, καθώς και τη διενέργεια σ' αυτό κατασκευών και προσθηκών, χωρίς άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής αρχής, προσέκρουσε στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 17 του ν. 1337/1983 και ήταν έτσι άκυρη. Όμως οι αναιρεσιόντες, ρητώς αναφέρουν στο λόγο αυτόν, όπως είχαν εκθέσει και στο Εφετείο, κατά τα προκύπτοντα από την επιτρεπτή κατ' άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ επισκόπηση της έφεσής τους, ότι το κτίσμα, για την αγορά του οποίου δόθηκε η εντολή, «εξαιρέθηκε από την κατεδάφιση δυνάμει των διατάξεων του ν. 1337/1983», γεγονός το οποίο λογικώς υποδηλώνει, ότι το κτίσμα αυτό είχε ανεγερθεί πριν από τις 31-1-1983 και, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη, η αναστολή από την κατεδάφιση ισχύει μέχρι να ρυθμιστεί η χρήση γης της περιοχής, όπου βρίσκεται το πιο πάνω ακίνητο και κριθεί η οριστική ή όχι διατήρησή του, σύμφωνα με

τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 3 του ν. 1337/1983 και επομένως η κατά την παρ/φο 10 του άρθρου 17 του νόμου αυτού απαγόρευση της μεταβίβασης δεν ισχύει για το ακίνητο αυτό, αφού έχει εξαιρεθεί από την κατεδάφιση, ούτε εκτείνεται για τις κατασκευές και προσθήκες που έγιναν σ' αυτό μεταγενεστέρως και συνακόλουθα η προαναφερόμενη εντολή, αφού η πράξη για την οποία δόθηκε δεν αντιβαίνει στην πιο πάνω απαγορευτική διάταξη, δεν είναι άκυρη. Άρα το Εφετείο, με τις προαναφερόμενες παραδοχές του, δεν παραβίασε τις πιο πάνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και έτσι ο προκείμενος λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος.

2. Ως διδάγματα της κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικά από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών και για την έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν. Εξάλλου, κατά τη σαφή έννοια του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. β' του ΚΠολΔ, η παραβίαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας ιδρύει λόγο αναίρεσεως, μόνο αν αυτά αφορούν την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς, δηλαδή όταν το δικαστήριο χρησιμοποιεί εσφαλμένα ή παραλείπει εσφαλμένα να χρησιμοποιήσει διδάγματα της κοινής πείρας για να βρει την έννοια κάποιου κανόνα δικαίου ή να υπαγάγει σ' αυτόν τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς, όχι δε και όταν χρησιμεύουν για την εξακρίβωση από το δικαστήριο της ύπαρξης πραγματικών περιστατικών ή προς εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν, γιατί στην περίπτωση αυτήν πρόκειται για εκτίμηση πραγμάτων, η οποία είναι αναίρετικώς ανέλεγκτη. Στην προκείμενη περίπτωση, οι αναιρεσεύοντες, με τον πρώτο, κατά το δεύτερο μέρος του, από το άρθρο 559 αριθ. 1 εδ.

β' ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης, προβάλλουν την αιτίαση ότι το Εφετείο δέχτηκε ότι καταρτίστηκε σύμβαση εντολής για την αγορά του ακινήτου στο όνομα του δικαιοπαρόχου τους, αλλά με την υποχρέωση να το μεταβιβάσει στη συνέχεια, κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου, στην αναιρεσίβλητη, αγνοώντας τα διδάγματα της κοινής πείρας, που αν τα ελάμβανε υπόψη, θα κατέληγε σε αντίθετη κρίση και κατά τα οποία, α) όταν περισσότερα από ένα πρόσωπα αποφασίζουν να αγοράσουν από κοινού ένα αγροτεμάχιο, με αυθαίρετο οικίσκο, έχουν συμφέρον να εμφανίζονται όλοι ως αγοραστές, διότι η προσδιοριζόμενη αξία του ακινήτου και οι φορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις για τη μεταβίβαση υπολογίζονται με τη νομική και πραγματική κατάσταση του ακινήτου κατά το χρόνο της αγοράς, στην προκείμενη δε περίπτωση, αν το ακίνητο αγοράζονταν από κοινού από το δικαιοπάροχό τους και την αναιρεσίβλητη, η εκτίμηση της εφορίας θα ήταν κατά 10% χαμηλότερη και θα κατέβαλαν για φόρο μειωμένο ποσό, β) όταν αγοράζεται ακίνητο από περισσότερους, το τίμημα αγοράς, για να δικαιολογηθεί «το πόθεν έσχες» των αγοραστών, κατανέμεται σε περισσότερους και ο καθένας έχει να αποδείξει την προέλευση μικρότερου ποσού, γ) αν το ακίνητο αγοραστεί στο όνομα του ενός, η μεταβίβαση στη συνέχεια ποσοστού 50% από τον αρχικό αγοραστή σε υποκρυπτόμενο αγοραστή, συνεπάγεται νέες οικονομικές επιβαρύνσεις, για καταβολή φόρων, εξόδων μεταβίβασης κ.λπ., δ) ουδείς νομίμως φερόμενος πολίτης αναθέτει σε άλλον να αγοράσει στο όνομα του άλλου ακινήτου, του οποίου ο πραγματικός κύριος κατά ποσοστό ή στο σύνολο θα είναι ο εντολέας, με την εντολή να του το μεταβιβάσει αργότερα, αφού τέτοιες κινήσεις γίνονται μόνο από όσους δεν μπορούν, κατά το χρόνο της αρχικής αγοράς, να δικαιολογήσουν τη νόμιμη προέλευση των χρημάτων τους, είτε από εκείνους που ενεργούν για καταδολίευση των δανειστών τους ή έχουν κάποιο νομικό ή πραγματικό κώλυμα να συμβληθούν στο όνομά τους, πράγματα τα οποία δεν συνέβησαν στο πρόσωπο

της αναιρεσίβλητης και ε) κανένας λογικός άνθρωπος δεν αναλαμβάνει να εμφανίζεται ως κύριος ακινήτου που ανήκει σε άλλον και να αναλαμβάνει ακόμα και να διαπράξει αξιόποινες πράξεις, προβαίνοντας σε αυθαίρετες κατασκευές, όπως συνέβη με το δικαιιοπάροχό τους, ο οποίος υποβλήθηκε σε δαπάνες για την αντιμετώπιση ποινικών δώξεων εναντίον του, την πληρωμή φόρου μεταβίβασης και την ασφάλιση εργατοτεχνικού προσωπικού. Με το περιεχόμενο όμως αυτό, ο πιο πάνω λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος, διότι η επικαλούμενη παραβίαση διδαγμάτων κοινής πείρας δεν αφορά την ερμηνεία κανόνος δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτόν αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών, αλλά την εκτίμηση των αποδείξεων για την εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών. Ο ίδιος λόγος, κατά το μέρος που περιέχει και αιτίαση για παραβίαση των ερμηνευτικών κανόνων των άρθρων 173 και 200 ΑΚ, λόγω μη προσφυγής σ' αυτούς για την ανεύρεση της αληθούς βουλήσεως των συμβληθέντων, είναι αβάσιμος, ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δεν δέχτηκε κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη ως προς αυτό κρίση του, έστω και έμμεσα, κενό ή ασάφεια της σύμβασης και έτσι δεν ήταν απαραίτητο να προσφύγει στους κανόνες αυτούς.

3. Κατά το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. α' και 12 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει, καθώς και αν το δικαστήριο παραβίασε τους ορισμούς του νόμου σχετικά με τη δύναμη των αποδεικτικών μέσων. Ο από τον αριθμό 12 του άρθρου 559 ΚΠολΔ τελευταίος αυτός λόγος ιδρύεται, όταν το δικαστήριο της ουσίας αποδίδει σε ορισμένο αποδεικτικό μέσο μεγαλύτερη ή μικρότερη αποδεικτική δύναμη, από εκείνη που, δεσμευτικά γι' αυτό (το δικαστήριο), καθορίζει ο νόμος, όχι όμως και στην περίπτωση, κατά την οποία το δικαστήριο, συνεκτιμώντας ελεύθερα, κατά το άρθρο 340 ΚΠολΔ, τα αποδεικτικά μέσα, που κατά νόμο

έχουν την ίδια αποδεικτική δύναμη, αποδίδει μεγαλύτερη ή μικρότερη βαρύτητα ή αξιοπιστία σε ένα από αυτά. Για να θεμελιωθεί όμως ο λόγος αυτός, απαιτείται να διαλαμβάνονται στο αναιρετήριο, μεταξύ άλλων, α) ποία είναι η αποδεικτική δύναμη που αποδόθηκε στο σχετικό αποδεικτικό μέσο από το δικαστήριο της ουσίας και β) το σχετικό σφάλμα της προσβαλλόμενης απόφασης. Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 529 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι κατά κανόνα είναι παραδεκτή η προσκόμιση νέων αποδεικτικών μέσων στο Εφετείο, το οποίο αν δεν τα αποκρούσει ως απαράδεκτα, για κάποιον από τους αναφερόμενους στο άρθρο αυτό λόγους, δεν απαιτείται να διαλάβει στην απόφασή του ειδική αιτιολογία. Με το δεύτερο, κατά το πρώτο μέρος του, από το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. α' ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες προβάλλουν την αιτίαση, ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει και συγκεκριμένα α) το τιτλοφορούμενο ως «Διάταξη τελευταίας βουλήσεως» από 12-6-1989 έγγραφο (του οποίου ο τίτλος, όπως δέχεται το Εφετείο, δεν έχει καμμία σχέση με το περιεχόμενό του), που φέρεται ότι περιέχει δήλωση του δικαιοπαρόχου τους Ψ2 παρά το ότι είχαν αρνηθεί τη γνησιότητά του και β) την από 14-12-2001 βεβαίωση γραφολογικής εξέτασης, παρά το ότι το έγγραφο αυτό είχε προσκομίσει η αναιρεσίβλητη για πρώτη φορά όχι στην πρώτη, αλλά στη δεύτερη ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου συζήτηση της αγωγής. Όμως το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, αναφορικά με το πρώτο πιο πάνω έγγραφο, δέχτηκε, με κύρια αιτιολογία που στηρίζει το διατακτικό, ότι οι εκκαλούντες (ήδη αναιρεσείοντες) προέβαλαν τον ισχυρισμό ότι το έγγραφο αυτό «είναι αγνώστου συγγραφέως, πρόδηλα κατασκευασμένο και οπωσδήποτε προϊόν πλαστογραφίας», αλλά τον περί πλαστότητας ισχυρισμό τους αυτόν απέρριψε ως απαράδεκτο, λόγω του ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος τους δεν είχε επικαλεστεί ούτε προσκομίσει σχετική συμβολαιογραφική πράξη, προς απόδειξη ότι είχε αυτός ειδι-

κή πληρεξουσιότητα για την προσβολή του πιο πάνω εγγράφου ως πλαστού. Με επικουρική δε αιτιολογία, που επίσης επαρκώς στηρίζει το διατακτικό της απόφασής του, δέχτηκε, ότι από την από 14-12-2001 «βεβαίωση γραφολογικής διερευνήσεως» της ειδικής δικαστικής γραφολόγου ... που διενεργήθηκε με επιμέλεια της ενάγουσας (αναιρεσίβλητης), προκύπτει ότι στην επίμαχη από 12-6-1989 χειρόγραφη δήλωση «η γραφή και υπογραφή ως Ψ2» προέρχονται από τον ίδιο και επομένως το προαναφερόμενο έγγραφο είναι καθόλα γνήσιο».

Συνεπώς, το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη ανεπίτρεπτο αποδεικτικό μέσο. Εφόσον δε, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη, είναι παραδεκτή η προσκόμιση νέων αποδεικτικών μέσων στο Εφετείο, παραδεκτά το ουσιαστικό αυτό Δικαστήριο, αφού δεν την απέκρουσε ως απaráδεκτη, έλαβε υπόψη και την πιο πάνω βεβαίωση, ακόμη και ως νέο αποδεικτικό μέσο, έστω και αν δεν έπρεπε να την είχε λάβει υπόψη του το Πρωτοδικείο, λόγω μη εμπρόθεσμης κατάθεσής της. Επομένως, ο προκείμενος λόγος αναιρέσεως, κατά το μέρος του που αναφέρεται στο πρώτο πιο πάνω έγγραφο, είναι αβάσιμος, κατά το μέρος του δε που αναφέρεται στη βεβαίωση γραφολογικής διερεύνησης, είναι απaráδεκτος. Ο ίδιος λόγος αναιρέσεως, κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθμό 12 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση, ότι το Εφετείο προσέδωσε στα δύο πιο πάνω έγγραφα, αποδεικτική ισχύ την οποία δεν έχουν, είναι αόριστος, διότι δεν εκτίθεται στο λόγο αυτόν ποια αποδεικτική δύναμη, μεγαλύτερη από εκείνη που δεσμευτικά για το δικαστήριο καθορίζει ο νόμος, αποδόθηκε από το Εφετείο στα δύο αυτά έγγραφα.

4. Κατά το άρθρο 559 αριθ. 9 περ. γ' ΚΠολΔ, ανáιρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο άφησε αίτηση αδίκαστη. Ως «αίτηση», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, νοείται κάθε αυτοτελής αίτηση των διαδίκων, με την οποία ζητείται η παροχή έννομης προστασίας, υπό οποιαδήποτε νόμιμη μορφή της, που δημιουργεί αντίστοιχη εκκρεμότητα δίκης. Τέτοια αίτη-

ση είναι ιδίως η της αγωγής, της ανταγωγής, της κύριας παρέμβασης, της αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοπής, της τριτανακοπής και κάθε ένδικου μέσου. Αλλά δεν ιδρύεται ο παρών λόγος, όταν προβάλλεται ότι το Εφετείο άφησε αδίκαστους λόγους της εφέσεως για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων. Επομένως ο από το άρθρο 559 αριθ. 9 περ. γ' ΚΠολΔ τρίτος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση, ότι το Εφετείο άφησε αδίκαστους τους αναφερόμενους στο αναιρετήριο λόγους εφέσεως, με τους οποίους όλους, όπως προκύπτει από αυτούς, με την επίκληση και επιχειρημάτων προβάλλεται κακή εκτίμηση των αποδείξεων αναφορικά με το ότι καταρτίστηκε η επίμαχη σύμβαση εντολής μεταξύ του δικαιοπαρόχου των αναιρεσιόντων και της αναιρεσίβλητης, που αποτελεί και το ουσιώδες στην προκείμενη περίπτωση για την έκβαση της δίκης ζήτημα, είναι προεχόντως απaráδεκτος, διότι οι προβαλλόμενοι λόγοι της εφέσεως δεν αποτελούν αίτηση με την προαναφερόμενη έννοιά της.

5. «Πράγματα» που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, είναι και οι λόγοι εφέσεως που περιέχουν παράπονα κατά της πρωτοβάθμιας κρίσης (ΟΛΑΠ 25/2002, ΟΛΑΠ 11/96). Δεν στοιχειοθετείται όμως ο λόγος αυτός αναιρέσεως αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη τον προταθέντα ισχυρισμό, επομένως και το λόγο εφέσεως, και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό (ΟΛΑΠ 25/2003). Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσιόντες, επικαλούμενοι τον αναιρετικό λόγο από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλουν την αιτίαση, ότι το Εφετείο παρέλειψε να εξετάσει τους ίδιους πιο πάνω λόγους έφεσης και έτσι παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Όμως, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο εξέτασε και τους λόγους αυτούς εφέσεως, οι οποίοι όλοι ανάγονται σε κακή εκτίμηση των αποδείξεων ως προς το αν καταρτίστηκε η επί-

μαχη σύμβαση εντολής και τους έκρινε ως ουσιαστικά αβάσιμους. Επομένως, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη και με τη σημείωση ότι ο τρόπος της κατάστρωσης των σκέψεων του δικαστηρίου της ουσίας και ειδικότερα η αυτοτελής μνεία από το Εφετείο των λόγων έφεσης ή η παράλειψη τέτοιας μνείας, δεν παρέχει λόγο αναίρεσης, ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι αβάσιμος. Οι ειδικότερες δε αιτιάσεις που περιέχονται στους ίδιους αυτούς λόγους, με τις οποίες πλήσσει η αξιολόγηση από το δικαστήριο της ουσίας αποδεικτικών μέσων και προβάλλονται επιχειρήματα, τα οποία ως διδάγματα κοινής πείρας προβλήθηκαν με τον πρώτο λόγο αναίρεσης και αναφέρονται σε προηγούμενη σκέψη, κατατείνουν δε στην άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής, αυτοτελώς λαμβανόμενες ως λόγοι αναίρεσης από την ίδια διάταξη (άρθρο 559 αριθ. 8), είναι απαράδεκτες, διότι δεν αποτελούν «πράγματα», κατά την πιο πάνω έννοια, οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής, ή επιχειρήματα νομικά ή πραγματικά, τα οποία επικαλούνται οι διάδικοι για την υποστήριξη των απόψεών τους, ή αντλούνται από την εκτίμηση των αποδείξεων, καθώς και οι ισχυρισμοί που αποτελούν αμφισβήτηση της βαρύτητας ορισμένου αποδεικτικού μέσου.

6. Με τους πέμπτο, έκτο και όγδοο κατά το τελευταίο μέρος του από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ λόγους αναίρεσης, οι αναιρεσιόντες προβάλλουν την αιτίαση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών, διότι ενώ η αναιρεσίβλητη είχε ισχυριστεί με την αγωγή της ότι προκατέβαλε στο δικαιοπάροχό τους στις 2-6-1989 για την αγορά του επίδικου ακινήτου το ποσό των 3.600.000 δρχ. και για το θέμα αυτό, με την 6100/1998 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, διατάχθηκαν αποδείξεις, το Εφετείο δέχτηκε ότι η αναιρεσίβλητη κατέβαλε στο δικαιοπάροχό τους το πιο πάνω ποσό, για την αγορά από αυτόν, για λογαριασμό της, του 1/2 εξ αδιαιρέτου του ακινήτου και ότι επίσης μετά την αγορά του ακινήτου και συγκεκριμένα κατά τα έτη 1990, 1991, 1992,

1993 και 1995 έγιναν στο επίδικο, σε εκτέλεση της σχετικής συμφωνίας, οι αναφερόμενες οικοδομικές εργασίες και προσθήκες, για τις οποίες η αναιρεσίβλητη κατέβαλε το μισό των γενόμενων σχετικών δαπανών, χωρίς όμως να διευκρινίζει αν το πιο πάνω ποσό των 3.600.000 δρχ. καταβλήθηκε πριν ή μετά τις 2-6-1989 και τότε, πού και με ποιο τρόπο, ούτε ποιες εργασίες έγιναν στο κάθε έτος, ούτε πόση δαπάνη απαιτήθηκε για κάθε εργασία, ούτε τότε κάθε φορά η αναιρεσίβλητη κατέβαλε την αναλογία της, ούτε πού και αν κάθε φορά η δαπάνη προκαταβλήθηκε. Όμως τα ζητήματα αυτά δεν ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και επομένως οι λόγοι αυτοί αναίρεσης είναι απαράδεκτοι. Κατά τα λοιπά, με τους δύο αυτούς λόγους αναίρεσης, πλήττεται και η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων, η οποία όμως αναίρετικώς είναι ανέλεγκτη και έτσι οι λόγοι αυτοί, κατά το αντίστοιχο αυτό μέρος τους, είναι επίσης απαράδεκτοι.

7. Κατά το άρθρο 721 ΑΚ, ο εντολέας έχει υποχρέωση να προκαταβάλει τις δαπάνες που απαιτούνται για την εκτέλεση της εντολής. Όμως η προκαταβολή των εξόδων δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη σύναψη της σύμβασης της εντολής, η οποία μπορεί να εκτελεστεί από τον εντολοδόχο και με δικές του δαπάνες και με δικό του βέβαια κίνδυνο, αλλά η παράλειψη της προκαταβολής τους παρέχει απλώς το δικαίωμα στον εντολοδόχο να αρνηθεί την εκτέλεση της εντολής, κατά τις περιστάσεις, μέχρι του χρόνου προκαταβολής της δαπάνης, ή και να καταγγείλει τη σύμβαση για σπουδαίο λόγο (άρθρο 725 ΑΚ). Περαιτέρω ο από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσεως ιδρύεται, όταν δεν προκύπτουν επαρκώς από τις παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης τα περιστατικά που είναι αναγκαία, στη συγκεκριμένη περίπτωση, για την κρίση του δικαστηρίου περί της συνδρομής των νόμιμων όρων και προϋποθέσεων της διάταξης που εφαρμόστηκε η περί της μη συνδρομής τούτων, η οποία αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η

απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες σχετικά με το χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, όχι δε όταν υφίστανται ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, εφόσον το πορίσμα από την εκτίμηση αυτή εκτίθενται σαφώς (ΟΛΑΠ 1/99, ΟΛΑΠ 24/92). Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως οι αναιρεσιόντες, επικαλούμενοι τους αναιρετικούς λόγους των αριθμών 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλουν ότι το Εφετείο, με το να δεχτεί ότι καταρτίστηκε σύμβαση εντολής, παρότι δεν δέχτηκε ότι προκαταβλήθηκαν τα ποσά που αναφέρονται στην αγωγή ως προκαταβληθέντα από την αναιρεσίβλητη, για την εκτέλεση της εντολής, παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 713 και 721 ΑΚ, ενώ, εκτιμώντας εσφαλμένα το περιεχόμενο της εισηγητικής εκθέσεως, από τις οποίες δεν προκύπτει καμμία απολύτως προκαταβολή οποιουδήποτε ποσού, διέλαβε στην απόφασή του ανεπαρκείς αιτιολογίες για το πιο πάνω ζήτημα. Όμως, αφού, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη, η προκαταβολή των εξόδων δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη σύναψη της εντολής, το Εφετείο, με τις πιο πάνω παραδοχές του, δεν παραβίασε τις προαναφερόμενες διατάξεις και έτσι ο προκείμενος λόγος αναιρέσεως, κατά το πρώτο πιο πάνω μέρος του, είναι αβάσιμος. Ο ίδιος λόγος, κατά το δεύτερο μέρος του, είναι απαράδεκτος, διότι με αυτόν πλήσσει η αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος του δικαστηρίου ότι καταρτίστηκε σύμβαση εντολής, το οποίο, όμως, όπως προέκυψε από την αναιρετικώς ανέλεγκτη εκτίμηση των αποδείξεων, εκτίθεται σαφώς και χωρίς οποιονδήποτε ενδοιασμό.

8. Ο όγδοος, κατά το πρώτο μέρος του, από το άρθρο 559 αριθ. 10 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο οι αναιρεσιόντες προβάλλουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς αποδείξεις δέχτηκε ότι η αναιρεσίβλητη προκάταβε στον αδελφό της και δικαιοπάροχο

τους το ποσό των 3.600.000 δρχ., είναι αβάσιμος, διότι το Εφετείο κατέληξε στο αποδεικτικό του αυτό πόρισμα ύστερα από εκτίμηση αποδείξεων (καταθέσεων μαρτύρων και εγγράφων), που είχαν ταχθεί με την 6100/1998 προδικαστική απόφαση του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου. Ο ίδιος λόγος, κατά το δεύτερο μέρος του, με τον οποίο οι αναιρεσιόντες, με την επίκληση του αναιρετικού λόγου του άρθρου 559 αριθ. 9 ΚΠολΔ, προβάλλουν την αιτίαση ότι το Εφετείο, με το να δεχτεί ότι για την αγορά του ακινήτου «προκαταβλήθηκε» το ποσό των 3.600.000 δρχ., μολονότι η αναιρεσίβλητη είχε αποσύρει τον περί προκαταβολής ισχυρισμό της πριν από την αγοραπωλησία, επιδίκασε κάτι που δεν ζητήθηκε, αλλιώς επιδίκασε περισσότερα από όσα ζητήθηκαν, προεχόντως είναι απαράδεκτος, διότι η επικαλούμενη πιο πάνω παραδοχή δεν συνιστά επιδίκαση μη αιτηθέντος, ανεξάρτητα από το ότι είναι και αβάσιμος, ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δεν δέχτηκε «προκαταβολή» του πιο πάνω ποσού.

9. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναίρεσης και να καταδικαστούν οι αναιρεσιόντες στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης (άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ). Επικυρώνει την 6747/2003 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 606/2007 (Τμ. Γ')

Χρησικτησία δημοσίου κτήματος. Για να αποκτήσει κάποιος δημόσιο ακίνητο με έκτακτη χρησικτησία, ο χρόνος αυτής πρέπει να έχει συμπληρωθεί μέχρι της 11-9-1915 ώστε να μπορεί να καταλυθεί το δικαίωμα κυριότητας του Δημοσίου, η δε μετά τη χρονολογία αυτή νομή τρίτου επί ακινήτου του Δημοσίου, δεν μπορεί να αγάγει σε κτήση κυριότητας εις βάρος του Δημοσίου, μέχρι μεν τις 16-5-1926 λόγω της αναστολής του χρόνου χρησικτησίας, από τότε δε λόγω του ότι τα πράγματα του Δημοσίου εξαιρούνται από την χρησικτησία.

Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19 και 20 ΚΠολΔ.

Ι. Επειδή ο από τη διάταξη του αριθμού 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο, παρά το νόμο, έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. «Πράγματα» κατά την έννοια της διάταξης αυτής είναι οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, παρακώλυση ή κατάλυση ουσιαστικού ή οικονομικού δικαιώματος, το οποίο ασκήθηκε, είτε ως επιθετικό (βάση αγωγής, ανταγωγής) είτε ως αμυντικό (ένσταση, αντένσταση) μέσο. Επομένως, πράγματα, κατά την έννοια αυτήν, αποτελούν και οι διάφορες βάσεις της αγωγής. Ο ίδιος λόγος ιδρύεται αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη του γεγονότα που δεν αναφέρονται στο δικόγραφο της αγωγής και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης ή αν δεν έλαβε υπόψη παρόμοια γεγονότα εκτιθέμενα σ' αυτήν. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 10 περ. α' του ίδιου Κώδικα, που ορίζει ότι αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο δέχτηκε πράγματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, ως αληθινά, χωρίς απόδειξη, προκύπτει ότι ο λόγος αυτός αναιρέσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο δέχεται πράγματα, δηλαδή αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς, οι οποίοι τείνουν σε θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του δικαιώματος, που ασκείται με την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση, χωρίς να έχει προσαχθεί οποιαδήποτε απόδειξη για τα πράγματα αυτά, ή όταν δεν εκθέτει από ποια αποδεικτικά στοιχεία άντλησε την απόδειξη γι' αυτά. Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις των νόμων 18, 24 παρ. 1 πανδ. (41,3,9 εισηγ. 2,6), κωδ. (7,30), οι οποίες διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 21 του νόμου περί διακρίσεως κτημάτων, τα πράγματα του Δημοσίου εξαιρούνται από την τακτική χρησιμότητα, ενώ κατά το άρθρο 21 του από 22 Απριλίου/16 Μαΐου 1926 ν.δ. «περί αποβολής

από των κτημάτων της αεροπορικής Αμύνης κ.λπ.», τα δικαιώματα του Δημοσίου επί ακινήτων δεν υπόκεινται σε παραγραφή για το μέλλον, η δε παραγραφή που έχει αρχίσει μέχρι της δημοσιεύσεως αυτού του νομοθετικού διατάγματος δεν έχει έννομη συνέπεια αν μέχρι της δημοσιεύσεώς του δεν συμπληρώθηκε η τριακονταετής παραγραφή κατά τους ισχύοντες νόμους και τέλος κατά το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του Α.Ν. 1539/1938 τα δικαιώματα επί ακινήτων του Δημοσίου δεν υπόκεινται σε παραγραφή, κάθε δε παραγραφή η οποία είχε αρχίσει πριν από την ισχύ του δεν έχει νόμιμη συνέπεια αν αυτή δεν συμπληρώθηκε μέχρι της ισχύος του, κατά τους προϊσχύοντες νόμους. Από τις τελευταίες αυτές διατάξεις, που διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 53 του Εισ.Ν.ΑΚ, σε συνδυασμό με τις ανωτέρω διατάξεις του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου, προκύπτει ότι μέχρι της ισχύος του ανωτέρω ν.δ. του έτους 1926 τα επί των ακινήτων δικαιώματα του Δημοσίου υπάγονταν μόνο στην έκτακτη χρησιμότητα, έκτοτε δε ούτε στην τακτική ούτε στην έκτακτη, μόνο δε η πριν από την 16-5-1926 συμπληρωθείσα έκτακτη χρησιμότητα έχει έννομες συνέπειες για τα κτήματα του δημοσίου και δύναται να αγάγει στην κτήση κυριότητας. Επομένως, και δεδομένου ότι η λήξη της χρησιμότητας είχε ανασταλεί από τα προγενεστέρως ισχύσαντα διατάγματα περί δικαιοστασίου από τις 12-9-1915, ο χρόνος της έκτακτης χρησιμότητας πρέπει να έχει συμπληρωθεί μέχρι της 11-9-1915 για να μπορεί να καταλυθεί με την έκτακτη χρησιμότητα το δικαίωμα κυριότητας του Δημοσίου, η δε μετά τη χρονολογία αυτή νομή τρίτου επί ακινήτου του Δημοσίου, δεν μπορεί να αγάγει σε κτήση κυριότητας εις βάρος του Δημοσίου, μέχρι μεν τις 16-5-1926 λόγω της αναστολής του χρόνου χρησιμότητας, από τότε δε λόγω του ότι τα πράγματα του Δημοσίου εξαιρούνται από την χρησιμότητα (ΟΛΑΠ 75/1987). Στην προκειμένη περίπτωση, οι ενάγοντες και ήδη αναιρεσειόντες, με την 13-12-2002 αγωγή τους, όπως το περιεχόμενο της παραδεκτώς εκτιμάται από τον Άρειο Πάγο

(άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ), εκθέτουν ότι ο απώτερος δικαιοπάροχος της εναγόμενης Χ1 είχε στην κυριότητά του, κατά ποσοστό 81,01% εξ αδιαιρέτου, το περιγραφόμενο σ' αυτήν ακίνητο συνολικής εκτάσεως 640.450 τετραγωνικών μέτρων, το οποίο περιήλθε σ' αυτόν, κατά το έτος 1965, με τα αναφερόμενα συμβόλαια, που μεταγράφηκαν νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Θεσσαλονίκης, ότι ποσοστό 12,5% εξ αδιαιρέτου του εν λόγω ακινήτου ανήκει στην ανταλλάξιμη περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου και το υπόλοιπο ποσοστό 6,49% εξ αδιαιρέτου σε τριάντα επτά (37) κατοίκους του Δήμου Πυλαίας Θεσσαλονίκης. Ότι ο προαναφερόμενος Χ1 τμήμα του ως άνω κοινού ακινήτου από 518.855 τετρ. μέτρα, που αντιστοιχούσε στο παραπάνω εξ αδιαιρέτου ιδανικό του μερίδιο, αφού το ρυμοτόμησε ιδιωτικά, δημιούργησε τους οικισμούς των πολεμιστών του Ν. 751, ακολούθως δε εκποιούσε ρυμοτομούμενα τμήματα αυτού, είτε ως διαιρετά τμήματα είτε ως ποσοστά εξ αδιαιρέτου ολόκληρου του ακινήτου καθένα δε από τα τμήματα αυτά είχε εμβαδόν 280 τετραγωνικών μέτρων και αντιστοιχούσε, σε καθένα από αυτά, ποσοστό 280/640450 εξ αδιαιρέτου σε ολόκληρο το ως άνω ακίνητο. Ότι με το αναφερόμενο προσύμφωνο πώλησε στο δικαιοπάροχό τους Ψ1 ποσοστό 0,000341 εξ αδιαιρέτου εκτάσεως 615.130 τετραγωνικών μέτρων, που αποτελεί τμήμα του ως συνολικής εκτάσεως 640.450 τετραγωνικών μέτρων ακινήτου, μετά την ιδιωτική ρυμοτόμηση του οποίου, κατά την άτυπη διανομή του, με κλήρωση που διενεργήθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου 1967, έλαβε στη νομή και κατοχή του το με αριθμό 8 αγροτεμάχιο του με αριθμό 43Α οικοδομικού τετραγώνου, εκτάσεως 280 τετραγωνικών μέτρων, στο οποίο αντιστοιχεί ποσοστό 280/640450 εξ αδιαιρέτου στο μεγαλύτερο συνολικής εκτάσεως 640.450 τετραγωνικών μέτρων ακίνητο, το οποίο έκτοτε νεμόταν και κατείχε αποκλειστικά ο ίδιος μέχρι το έτος 1990, οπότε παρέδωσε τη νομή του σ' αυτούς (ενάγοντες) όταν το πώλησε και το μεταβίβασε στους ίδιους μέχρι δε και την άσκηση

της κρινόμενης αγωγής τους το νέμονται και το κατέχουν κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου καθένας από αυτούς, περιγράφοντας τις εμφανείς πράξεις νομής τους επ' αυτού. Ότι τον Αύγουστο του έτους 1997 απεβίωσε αιφνιδίως ο ως άνω Χ1, χωρίς να καταρτίσουν οριστικά συμβόλαια για τη μεταβίβαση σ' αυτούς του προαναφερομένου τμήματος ως άνω ακινήτου, ο κληρονόμος δε του παραπάνω Χ1, Χ2, αποδέχθηκε την κληρονομιά που είχε επαχθεί σ' αυτόν, αναγνώρισε ότι το ως άνω τμήμα του μεγαλύτερας εκτάσεως ακινήτου περιήλθε κατά κυριότητας στον προαναφερόμενο δικαιοπάροχό τους και ακολούθως σ' αυτούς, πλην όμως δεν κατέστη δυνατόν να μεταβιβάσει σ' αυτούς το ως άνω τμήμα του παραπάνω ακινήτου, διότι απεβίωσε στις 27 Μαΐου 2000, πριν προλάβει να τακτοποιήσει τις φορολογικές εκκρεμότητες της κληρονομιάς. Τέλος, εκθέτουν ότι η εναγόμενη, κληρονόμος του ως άνω Χ2, αμφισβητεί ότι απέκτησαν την κυριότητα του παραπάνω ακινήτου και αρνείται να συμπράξει για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου και την τυπική μεταβίβασή του σ' αυτούς, παρά το γεγονός ότι της γνωστοποίησαν την ως άνω εκκρεμότητα του πατέρα της προς το πρόσωπό τους. Με βάση το παραπάνω ιστορικό, επικαλούμενοι ότι απέκτησαν την κυριότητα του προπεριγραφόμενου ακινήτου με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας ως νεμόμενοι αυτό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της εικοσαετίας, προσμετρώντας και το χρόνο χρησικτησίας του ως άνω δικαιοπαρόχου τους Ψ1, ζητούν με το επικουρικό αίτημα της αγωγής να αναγνωρισθεί το δικαίωμα κυριότητάς τους στο προαναφερόμενο ακίνητο, εμβαδού 280 τετραγωνικών μέτρων, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου για καθέναν από αυτούς. Το Εφετείο, το οποίο επελήφθη της ως άνω αγωγής, κατόπιν της ασκηθείσας από την εναγομένη και ήδη αναιρεσίβλητη κατά της πρωτόδικης αποφάσεως εφέσεως, δέχθηκε, ως αποδειχθέντα, τα εξής: «Την έκταση συνολικού εμβαδού 640.450 τετραγωνικών μέτρων, που βρισκόταν στην τοποθεσία «...» της κτηματικής περιοχής της άλλοτε Κοινότη-

τας και ήδη Δήμου Πυλαίας Θεσσαλονίκης και συνόρευε ανατολικά με λάκκο, δυτικά με ιδιοκτησία οικοδομικού συνεταιρισμού Κωνσταντινουπολιτών και με ιδιοκτησία....., νότια με λάκκο και με ιδιοκτησία διαφόρων κατοίκων Πυλαίας και βόρεια με λάκκο, με αναδασωτέα έκταση και με ιδιοκτησία διαφόρων κατοίκων Πυλαίας, εξουσίαζαν συνεχώς, με βάση τουρκικούς τίτλους ιδιοκτησίας (ταπιά), που ήταν καταχωρημένοι στο τουρκικό κτηματολόγιο, οι: 1) μουσουλμάνος υπήκοος, κατά το 1/8 ή 3/24 εξ αδιαιρέτου, δικαίωμα εξουσιάζσεως το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του από 3-2-1830, άρθρου μόνου του από 4/16-6-1830 και άρθρου 1 του από 19-6/1-7-1830 πρωτοκόλλων του Λονδίνου, με τα οποία αναγνωρίστηκε η ύπαρξη της Ελλάδος ως ανεξαρτήτου κράτους και κανονίστηκαν οι σχέσεις του Ελληνικού Δημοσίου στο μέλλον με τις προηγούμενες ιδιοκτησίες των Οθωμανών στην Ελλάδα, και του άρθρου 60 της από 24-7-1923 Συνθήκης Ειρήνης της Λωζάννης, που υπογράφηκε μεταξύ των Συμμάχων Δυνάμεων και της Τουρκίας και κυρώθηκε με το Ν.Δ. 25/25-8-1925, περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο και καταχωρήθηκε στο κτηματολόγιοή...., κατά ποσοστό 4/24 εξ αδιαιρέτου καθένας από αυτούς, 3)ή,ή,ή ή ...και ...ή, κατά ποσοστό 3/24 εξ αδιαιρέτου καθένας από αυτούς και 4) ή, κατά ποσοστό 1/24 εξ αδιαιρέτου. Το δικαίωμα εξουσιάζσεως των προαναφερομένων μετατράπηκε σε δικαίωμα πλήρους και αμετάκλητης κυριότητας των 4/5 εξ αδιαιρέτου ποσοστών του κτήματος, στη συνέχεια δε περιήλθε αυτοδικαίως και χωρίς εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών και το υπόλοιπο 1/5 εξ αδιαιρέτου αυτής στους παραπάνω συνιδιοκτήτες. Τα 7/8 εξ αδιαιρέτου της προαναφερθείσας εκτάσεως, συνολικού εμβαδού 640.450 τετραγωνικών μέτρων, αγόρασε η Γενική Συνομοσπονδία Πολεμιστών Ελλάδος του Ν.751, διά του προέδρου της Χ1 κατά έτη 1964-1966, από τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους των παραπάνω συγκυρίων αυτής, με τα με αριθμό,, και ... συμβόλαια του συμβο-

λαιογράφου Θεσσαλονίκης Δ.Π., καθώς και το με αριθμό συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Γ.Λ., που μεταγράφηκαν νόμιμα, ειδικότερα δε με τα παραπάνω συμβόλαια ο Χ1 αγόρασε ποσοστό 81,01% εξ αδιαιρέτου του παραπάνω ακινήτου, το οποίο αντιστοιχεί σε έκταση 518.764 τετραγωνικών μέτρων αυτού, ποσοστό 12,5% ανήκε στην Κτηματική Υπηρεσία (Δ.Α.Π.), με βάση τον ανταλλάξιμο τίτλο με αριθμό, το υπόλοιπο δε ποσοστό 6,49% εξ αδιαιρέτου ανήκε σε 37 άλλους συγκυρίους, κατοίκους Πυλαίας. Σκοπός της αγοράς της παραπάνω εκτάσεως από την ως άνω συνομοσπονδία ήταν η δημιουργία οικισμού σ' αυτήν εκ μέρους των μελών της. Από της μεταβιβάσεως του ακινήτου αυτού ο Χ1 είχε στη διάνοια κυρίου νομή και κατοχή του αυτό, περί το τέλος δε του έτους 1965 προέβη μονομερώς σε ιδιωτική ρυμοτόμηση της ενιαίας εκτάσεως, την οποία είχε κατατμήσει σε ισάριθμα με τα μέλη οικόπεδα, εμβαδού, κυρίως, 280 τετραγωνικών μέτρων το καθένα από αυτά, τα οποία αποτύπωσε σε αριθμημένα οικοδομικά τετράγωνα στα τοπογραφικά διαγράμματα που είχαν συντάξει οι μηχανικοί.... και, Με βάση τα τοπογραφικά αυτά διαγράμματα η επιτροπή κληρώσεως που ορίστηκε από το διοικητικό συμβούλιο της παραπάνω συνομοσπονδίας και εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευσή της, με το από 17-9-1967 πρακτικό της, προέβη στην κλήρωση των οικοπέδων αυτών. Περαιτέρω από τα ως άνω αποδεικτικά μέσα προέκυψε ότι με το με αριθμό προσύμφωνο του συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Γ. Λ. ο προαναφερόμενος Χ1, ο οποίος, λόγω διαδοχικών κληρονομικών διαδοχών, είναι απώτερος δικαιούχος της εναγόμενης, ανέλαβε την υποχρέωση να μεταβιβάσει, λόγω πώλησεως, αντί του ποσού των είκοσι οκτώ χιλιάδων (28.000) δραχμών, στο Ψ1, δικαιούχο των εναγόμενων, ποσοστό 0,000341 εξ αδιαιρέτου ακινήτου συνολικής εκτάσεως 615.130 τετραγωνικών μέτρων, που αποτελεί τμήμα του ως άνω συνολικής εκτάσεως 640.450 τετραγωνικών μέτρων ακινήτου, κατά την προαναφερθείσα δε

κλήρωση, που διενεργήθηκε στις 17-9-1967, σ' αυτόν (Ψ1) έλαχε το με αριθμό 8 τεμάχιο του με αριθμό 43Α οικοδομικού τετραγώνου, όπως αυτό εμφανίζεται στα ρυμοτομικά – τοπογραφικά σχέδια των προαναφερομένων τοπογραφικών μηχανικών,, εμβαδού 280 τετραγωνικών μέτρων, το οποίο ορίζεται ανατολικά επί πλευράς μήκους 12,00 γραμμικών μέτρων με δρόμο ιδιωτικής ρυμοτομίας και πέραν αυτού με το αριθμό 64Α οικοδομικό τετράγωνο, δυτικά επί πλευράς μήκους 12,20 γραμμικών μέτρων με τα με αριθμούς 16 και 17 του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου τεμάχια της ιδιωτικής ρυμοτομίας, βόρεια επί πλευράς μήκους 26,00 γραμμικών μέτρων με το με αριθμό 7 του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου τεμάχιο της ιδιωτικής ρυμοτομίας και νότια επί πλευράς μήκους 24,56 γραμμικών μέτρων με το με αριθμό 9 του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου τεμάχιο της ιδιωτικής ρυμοτομίας. Το έτος 1968 πραγματοποιήθηκε η ιδιωτική ρυμοτόμηση του παραπάνω συνολικής εκτάσεως 640.450 τετραγωνικών μέτρων ακινήτου ενώ το κοινοτικό συμβούλιο της Κοινότητας Πυλαίας αποφάσισε και γνωμοδότησε όπως στην ως άνω περιοχή επεκταθεί το ρυμοτομικό σχέδιο της κοινότητας (βλ. 6/1969 απόφαση του αρμοδίου Κοινοτικού Συμβουλίου της τότε Κοινότητας Πυλαίας), από την οποία ρυμοτόμηση προέκυψαν πολλά οικοδομικά τετράγωνα, με αρκετά επιμέρους οικοπεδικά τμήματα, εμβαδού 280 τετραγωνικών μέτρων το καθένα, δηλαδή εμβαδού αντίστοιχου προς τα ιδανικά μερίδια των συγκυρίων. Ο ως άνω Ψ1, ο οποίος εξόφλησε το τίμημα της προαναφερθείσας πωλήσεως, παρέλαβε στην κατοχή του το ως άνω με αριθμό 8 τεμάχιο του με αριθμό 43Α οικοδομικού τετραγώνου, μετά τη διενέργεια της παραπάνω κληρώσεως, εντός του έτους 1969, έκτοτε δε το περιέφραξε, το καθάριζε από χόρτα, επόπτευε αυτό σε τακτά χρονικά διαστήματα για την προφύλαξη του από καταπατήσεις τρίτων και συνεισέφερε οικονομικά στις προσπάθειες των συνιδιοκτητών του μεγαλύτερας εκτάσεως ακινήτου για την ένταξή του στο σχέδιο πόλεως. Όμως η ως

άνω μονομερής διανομή που έγινε χωρίς τη συμμετοχή όλων των συγκυρίων και μάλιστα του Ελληνικού Δημοσίου, με το οποίο δεν νοείται άτυπη διανομή, ως εκ της τυπικότητας του εγγράφου τύπου που πρέπει να ενεργούν τα αρμόδια όργανά του, δεν μπορεί να οδηγήσει σε κτήση κυριότητας στα λαχόντα ως άνω διαιρετά τμήματα με έκτακτη χρησικτησία, αφού χρησικτησία σε βάρος του Δημοσίου δεν είναι δυνατή (βλ. άρθρο 21 του ν.δ. της 22 Απριλίου-16 Μαΐου 1926 και το άρθρο 4 του ν. 1539/1938 που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 53 Εισ. Ν. ΑΚ. αλλά και το άρθρο 1 παρ. 7 του β.δ. της 21/31 Οκτωβρίου 1940 σύμφωνα με το οποίο στα ανταλλάξιμα νομέας από 11-9-1939 θεωρείται το Δημόσιο έστω και αν ουδεμία πράξη νομής ενήργησε επ' αυτών αποκλεινομένης της αναγνώρισης μόνο ως νομέα οποιουδήποτε τρίτου καθ' οιανδήποτε διαδικασία). Με βάση τα παραπάνω από την ως άνω άτυπη διανομή δεν μπορούσαν οι ενάγοντες δικαιούχοι των Ψ1 να έχουν αποκλειστική νομή στο επίδικο διαιρετό ως άνω τμήμα και νεμόμενοι αυτό θεωρούνται ότι νέμονται επ' ονόματι και για λογαριασμό των υπολοίπων συγκυρίων και αν ακόμα γνωστοποιούσαν στους λοιπούς συγκυρίους και μάλιστα στο Ελληνικό Δημόσιο την πρόθεσή των να νέμονται αποκλειστικά για τον εαυτό του, το επίδικο διαιρετό τμήμα δεν μπορούν να αποκτήσουν την κυριότητα αυτού με έκτακτη χρησικτησία αφού συννομέας κατά πλάσμα του νόμου του επιδικίου είναι κατά τα ανωτέρω και το Ελληνικό Δημόσιο». Με βάση δε τα ως άνω αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά απέρριψε, αφού εξαφάνισε κατά παραδοχή της εφέσεως της εναγομένης την πρωτόδικη απόφαση, την αγωγή ως αβάσιμη κατ' ουσίαν. Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο ούτε παρά το νόμο έλαβε υπόψη την εξ αδιαιρέτου συγκυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου επί του επίδικου ακινήτου (αφού τούτο ρητώς αναφέρεται στην ένδικη αγωγή) και την συνέπεια αυτής αδυναμία κτήσεως της συγκυριότητας των εναγόντων επί διακριτού τμήματος αυτού με έκτακτη χρησικτησία διά της νομής επ' αυτού

των δικαιοπαρόχων των εναγόντων και των ιδίων από το έτος 1965 και εφεξής, ούτε δέχθηκε το ως άνω περιστατικό ως αληθινό χωρίς απόδειξη, αφού κατέληξε στην ως άνω κρίση του λαμβάνοντας υπόψη, όπως βεβαιώνεται στην προσβαλλόμενη απόφασή του, τις καταθέσεις των μαρτύρων και όλα τα έγγραφα, τα οποία επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι, γι' αυτό και ο πρώτος λόγος αναίρεσης, με τον οποίο, κατ' εκτίμηση του δικογράφου αυτής, αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση οι από τους αριθ. 8 περ. α' και 10 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλειες, συνιστάμενες στο ότι αυτή έλαβε υπόψη παρά το νόμο και χωρίς να αποδειχθεί τη συγκυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου επί του επιδικίου ακινήτου, είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

Περαιτέρω, οι υπόλοιποι λόγοι αναίρεσεως, με τους οποίους, υπό την επίκληση των προβλεπομένων από τους αριθμούς 8,9,10,11,12,13,19 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγων αναίρεσης, προβάλλονται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης οι αιτιάσεις ότι α) «Το Ελληνικό Δημόσιο να μην δεν συμμετείχε στην άτυπη διανομή, αλλά τούτο είχε πλήρη γνώση αυτής, ουδέποτε εναντιώθηκε σε αυτήν και συναινούσε με αυτήν και ότι οι ανααιρεσιόντες ουδέποτε θέλησαν να οικειοποιηθούν έκταση μεγαλύτερη του μεριδίου που αγόρασαν, σε κάθε δε περίπτωση το Ελληνικό Δημόσιο, ως πλασματικός κύριος και νομέας ουδένα κίνδυνο διατρέχει να απεμπολήσει τα εμπράγματα δικαιώματά του, εφόσον αποδείξει νομίμως την ύπαρξή των», β) «η προσβαλλόμενη απόφαση καταργεί την χρησικτησία σε ιδανικό μερίδιο ακινήτου ανατρέποντας σωρεία αποφάσεων που έχουν εκδοθεί για την επίδικη έκταση από το 1992 έως σήμερα.... και αντιβαίνει στην απόφαση 1464/2004 του Αρείου Πάγου, που με σαφήνεια αναφέρει ότι», γ) «σε μία αντιδικία μεταξύ ημών και της αντιδίκου.... κατέστησε αυτοβούλως και αναποδεικτως διάδικο το Ελληνικό Δημόσιο χωρίς το ίδιο να έχει υπεισέλθει σε μια δίκη για να προβάλει τα απαράγραπτα δικαιώματά του», δ) «το συγκύριο Ελληνικό Δημόσιο μέσα από τα έγγραφα

που προσκομίσαμε ή επικαλεστήκαμε αποδείχθηκε ότι γνώριζε την άτυπη διανομή και συναινούσε να λάβει αρυμοτόμητο τμήμα 80 στρεμμάτων και για το λόγο αυτό οσάκις ενεφανίσθη σε δίκες στην έκταση αυτή με ημάς πάντοτε πρόβαλε το δικαίωμά του στο 1/8 των διαιρετών τμημάτων ή στο 1/8 της αρυμοτόμητης έκτασης των 80 στρεμμάτων.... όλα τα ανωτέρω εκτός του ότι δεικνύουν την γνώση και τη συναίνεση του Ελληνικού Δημοσίου της υφιστάμενης κατάστασης αποδεικνύουν επιπρόσθετα ότι το Ελληνικό Δημόσιο ουδέποτε πρόβαλε ισχυρισμό ότι δεν χωρεί χρησικτησία επί των διαιρετών τμημάτων στο πέραν του μεριδίου του (1/8) ποσοστό... ημείς ή ο δικαιοπάροχός μας ουδέποτε διεκδικήσαμε μερίδιο πέραν των 280 τ.μ. που αγοράσαμε... το μερίδιό μας αμφισβητήθηκε από την αντίδικο από τα 81,01/100 που αντιστοιχούσε σε έκταση 518.866 τ.μ. και όχι εκ του 12,5% του Ελληνικού Δημοσίου που αντιστοιχούσε σε έκταση 80.056 τ.μ. της όλης κοινής έκτασης των 640.450 τ.μ.» και ε) «η προσβαλλόμενη απόφαση καταχρηστικά και μη νόμιμα προέβη σε κατάργηση υφιστάμενων εμπραγμάτων δικαιωμάτων που δημιουργήθηκαν από σαρακονταετίας εν γνώσει όλων των συγκυρίων...», είναι απορριπτέοι, ως απαράδεκτοι, διότι οι παραπάνω αιτιάσεις δεν ιδρύουν κανένα από τους αναφερόμενους στο άρθρο 559 ΚΠολΔ λόγους αναίρεσης. Επικυρώνει την 1566/2005 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 619/2007 (Τμ. Γ')

Χρησικτησία – εμπράγματα δικαιώματα τρίτων επί του ακινήτου. Όταν αποκτηθεί κυριότητα ακινήτου με χρησικτησία, αποσβέννονται τα δικαιώματα τρίτων εκτός αν αυτός που χρησιδεσπόζει δεν βρισκόταν σε καλή πίστη σχετικά με τα δικαιώματα αυτά.

Απόρριψη λόγων αναίρεσεως από το άρθρο 560 αριθμ. 1 ΚΠολΔ.

Από τη διάταξη του άρθρου 1053 ΑΚ που ορίζει ότι όταν αποκτηθεί η κυριότητα του πράγματος

με χρησικτησία, επέρχεται απόσβεση και των εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων που τυχόν υπάρχουν πάνω σ' αυτό, εκτός αν αυτός που χρησιδεσπόζει δεν βρισκόταν κατά την κτήση της νομής σε καλή πίστη ως προς το δικαίωμα του τρίτου, προκύπτει ότι τα αποτελέσματα της χρησικτησίας είναι αφενός μεν η κτήση κυριότητας από τον χρησιδεσπόζοντα και αφετέρου η απόσβεση και των τυχόν εμπραγμάτων δικαιωμάτων τρίτων που υπάρχουν πάνω σ' αυτό. Ως τέτοια δικαιώματα θεωρούνται τα περιορισμένα εμπράγματα δικαιώματα που τυχόν έχουν τρίτοι πάνω στο πράγμα, όχι δε και το δικαίωμα της κυριότητας. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφαση, το ως εφετείο δικάσαν πρωτοδικείο δέχθηκε ότι αποδείχτηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του υπ' αριθ. ... συμβολαίου του Συμβολαιογράφου ..., που μεταγράφηκε νόμιμα, ο μοναχός Ζ1 αγόρασε από τον ... ένα αγροτεμάχιο, εκτάσεως 295,30 τ.μ., που βρίσκεται στη θέση ... της περιφέρειας Κοινότητας ... εκτός σχεδίου πόλης, το οποίο συνορεύει ανατολικά με ρεύμα, δυτικά με ιδιωτική αγροτική οδό, βόρεια με αγροτεμάχιο ιδιοκτησίας ... και νότια με αγροτική οδό. Στη συνέχεια ο παραπάνω αγοραστής Ζ1 περιέφραξε με μάνδρα το ακίνητο αυτό και το χρησιμοποιούσε σαν βοηθητικό χώρο της Μονής που βρισκόταν σε παρακείμενο ακίνητο και προκειμένου να σταθμεύουν οι επισκέπτες της μονής τα αυτοκίνητά τους. Στην περιγραφή, όμως, αυτή δεν συμπεριέλαβε ένα τμήμα του ακινήτου αυτού, επιφανείας 36,50 τ.μ., το οποίο συνορεύει βόρεια επί πλευράς μήκους 4,40 μέτρων με ιδιοκτησία Ψ1 και Ψ2 νότια επί πλευράς μήκους 2,25 μέτρων με υπόλοιπο ακίνητο Ζ1, ανατολικά με ρεύμα και πέραν αυτού με ιδιοκτησία Ζ1. Το τμήμα αυτό (επίδικο) ήταν ρέμα με καλάμια και σχοίνα και ο Ζ1 δεν το ήθελε, ούτε άσκησε ποτέ πράξεις νομής επ' αυτού. Με το υπ' αριθ. ... συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου ..., που μεταγράφηκε νόμιμα, μεταβίβασε το παραπάνω ακίνητο κατά ψιλή κυριότητα στη μοναχή Ζ2, παρακρατώντας για

τον εαυτό του, ισοβίως, το δικαίωμα της επικαρπίας. Μετά τον επισυμβάντα την 1.12.1995 θάνατο του παραπάνω Ζ1 περιήλθε και η επικαρπία του ακινήτου αυτού στην Ζ2 και έτσι απέκτησε έκτοτε την πλήρη κυριότητα του ακινήτου, πλην όμως ουδέποτε αυτή άσκησε πράξεις νομής στο επίδικο τμήμα. Αποδείχθηκε, επίσης, ότι με το υπ' αριθ. συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου....., ως αναπληρωτή του Συμβολαιογράφου ..., που μεταγράφηκε νόμιμα, ο Ψ2 και η Ψ1 σύζυγος Ψ2 αγόρασαν από τον ... ένα όμορο προς το παραπάνω ακίνητο αγροτεμάχιο, εκτάσεως 165 τ.μ. Αμέσως μετά την αγορά του ακινήτου τους αυτού άρχισαν την ανέγερση οικοδομής και παράλληλα καθάρισαν το επίδικο τμήμα από τα σκουπίδια και το συμπεριέλαβαν στην ιδιοκτησία τους. Έκτοτε δε (1973) και μέχρι την άσκηση της πρώτης από τις υπό κρίση αγωγές (Μάιο του έτους 1996) νέμονταν αυτό με διάνοια κυρίου συνεχώς και αδιαλείπτως, ασκώντας τις προσιδιάζουσες στη φύση και τον προορισμό του πράξεις. Ειδικότερα το επιχωμάτωσαν, φύτεψαν δένδρα, το καλλιεργούσαν με κηπευτικά και αργότερα περί το έτος 1985 το περιέφραξαν με συρματοπλεγμα και μπετόν. Έτσι έγιναν συγκύριοι αυτού, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, με έκτακτη χρησικτησία.

Περαιτέρω αποδείχτηκε ότι η προαναφερθείσα Ζ2 με την υπ' αριθ. ... δημόσια διαθήκη της ενώπιον της Συμβολαιογράφου ..., που δημοσιεύτηκε νόμιμα με τα υπ' αριθ. 722/15. 11.1996 πρακτικά του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, εγκατέστησε κληρονόμο της, μεταξύ άλλων, τον Χ1, στον οποίο κατέλιπε το ως άνω ακίνητο που είχε αγοράσει από τον Ζ1 με το προαναφερθέν υπ' αριθ. συμβόλαιο. Την προηγούμενη όμως του θανάτου της, που επισυνέβη την 26.10.1996, μεταβίβασε το ακίνητο αυτό στην κυρίως παρεμβαίνουσα – εναγόμενη ...σύζυγο Χ1, δυνάμει του υπ' αριθ. συμβολαίου της Συμβολαιογράφου Αθήνας ..., που μεταγράφηκε νόμιμα». Με βάση τα περιστατικά αυτά έκρινε το Πρωτοδικείο ότι οι αναιρεσίβλητοι έγιναν συγκύριοι της επίδικης εδα-

φικής έκτασης με έκτακτη χρησικτησία, αφού νεμήθηκαν αυτήν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της εικοσαετίας (1973 – 1996), ενώ η αναιρεσεύουσα που, όπως προαναφέρθηκε, αγόρασε την επίδικη έκταση το έτος 1996 με το ως άνω συμβόλαιο δεν απέκτησε κυριότητα επ' αυτής γιατί κατά το χρόνο της αγοράς της η πωλήτρια είχε παύσει να είναι κυρία αυτής (έκτασης). Κρίνοντας έτσι το Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιώς που δίκασε ως Εφετείο ορθώς δέχθηκε ότι οι αναιρεσίβλητοι έγιναν συγκύριοι της επίδικης εδαφικής έκτασης με έκτακτη χρησικτησία και δεν ήταν απαραίτητο να ερευνηθεί αν αυτοί έπρεπε να τελούν σε καλή πίστη αναφορικά με το επικαλούμενο δικαίωμα κυριότητας της αναιρεσεύουσας επί της επίδικης έκτασης σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1053 ΑΚ το οποίο δεν έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση κατά την οποία οι αναιρεσίβλητοι έγιναν κύριοι του επιδικίου με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας και όχι δικαιούχοι κάποιου άλλου περιορισμένου εμπράγματος δικαιώματος. Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 1045 και 1053 ΑΚ και ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως από τον αριθμό 1 του άρθρου 560 ΚΠολΔ, απορριπτέος ως αβάσιμος. Επικυρώνει την 3451/1999 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 655/2007 Τμ. Δ'

Ρυμοτομικό διάταγμα. Το ρυμοτομικό διάταγμα αποτελεί πράξη κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως μόνον των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους οριζομένους ως κοινοχρήστους, όχι δε και των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους τους οποίους το σχέδιο καθορίζει ειδικώς για την ανέγερση δημοσίων, δημοτικών κ.λπ. κτιρίων και για την εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας.

Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ.

και 37 παρ. 3 εδ. 2 του ν.δ. της 17-7-1923 «περί σχεδίων πόλεων κ.λπ.» προκύπτει ότι το ρυμοτομικό διάταγμα αποτελεί πράξη κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως μόνον των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους οριζομένους ως κοινοχρήστους, όχι δε και των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους τους οποίους το σχέδιο καθορίζει ειδικώς για την ανέγερση δημοσίων, δημοτικών κλπ κτιρίων και για την εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας. Διότι για τα ακίνητα αυτά είναι απαραίτητη η έκδοση ιδιαίτερας πράξεως η οποία να καθορίζει συγκεκριμένα το έργο και τον φορέα και αποτελεί την κήρυξη της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως (ΑΠ 1043/1990, ΣΤΕ 4610/1986). Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε τα εξής: Με την υπ' αριθ. 32/34 τροποποίηση της υπ' αριθ. 32/05 τροποποιητικής της 32 πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης του δήμου Ευόσμου – Θεσσαλονίκης, η οποία εγκρίθηκε με τη με αριθμ. 29/ΠΕ/οικ. 40180/4-12-2000 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, που μεταγράφηκε νόμιμα, απαλλοτριώθηκε αναγκαστικά το ευρισκόμενο επί της συμβολής των οδών τέρμα και ... και ..., με αριθμό κτηματογραφήσεως οικόπεδο των αιτούντων, το οποίο περιλαμβάνει τμήματα των οικοδομικών τετραγώνων ... δ' και... ε' και πεζόδρομο υπό διάνοιξη στη γειτονιά 7. Η απαλλοτριώση του εν λόγω ακινήτου έγινε για λόγους δημόσιας ωφέλειας και προορίζεται το δυτικό τμήμα του ως χώρος πρασίνου (ΟΤ.... ε'), με υπόχρεο σε αποζημίωση το Δήμο Ευόσμου το δε ανατολικό ως χώρος για τη δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων (ΟΤ.... δ') και ως πεζόδρομος, με υπόχρεο σε αποζημίωση το Ελληνικό Δημόσιο. Ως δικαιούχοι της αποζημίωσης φέρονται οι πέντε πρώτοι για 715,09 τ.μ., οι 6ος και 7ος για 390,76 τ.μ., η 8η για 205,74 τ.μ. και οι 9ος και 10η για 299,31 τ.μ. Ο ισχυρισμός του Ελληνικού Δημοσίου, ότι για την προκειμένη απαλλοτριώση καθ' όσον αφορά το τμήμα του απαλλοτριωθέντος για το οποίο υποχρεούται το ίδιο, δεν εξεδόθη ακόμη

Ι. Από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 29, 30

πράξη της διοικήσεως για την απαλλοτριώσή του, είναι απορριπτός ως αβάσιμος, δεδομένου ότι και αν κριθεί διοικητικά ότι πάσχει η προκειμένη απαλλοτρίωση, ο καθορισμός της αποζημιώσεως δεν ασκεί έννομη επιρροή, ενόψει του ότι και το ίδιο το Ελληνικό Δημόσιο δέχεται ότι το εν λόγω ακίνητο έχει δεσμευθεί και απαλλοτριωθεί. Με τις παραδοχές του όμως αυτές το Εφετείο καθ' όσον αφορά το τμήμα του φερομένου ως απαλλοτριωθέντος ακινήτου για το οποίο υπόχρεο προς αποζημίωση φέρεται το ελληνικό Δημόσιο και του οποίου προέβη επίσης στον καθορισμό οριστικής τιμής μονάδος αποζημιώσεως μολονότι, κατά τις παραδοχές του αυτό προορίζεται για την κατασκευή έργου κοινής ωφέλειας (αθλητικών εγκαταστάσεων) και επομένως δεν απαλλοτριώθηκε (αφού δεν επακολούθησε η κατά τα άνω έκδοση ιδιαίτερης πράξης που καθορίζει συγκεκριμένα το έργο και το φορέα και που αποτελεί την κήρυξη της απαλλοτριώσεως), αλλά απλώς τελεί υπό την απαγόρευση της χρησιμοποίησής του για σκοπό διάφορο του καθορισθέντος (ΣΤΕ 4610/1986 ΕλλΔ/νη 28.1474) και επομένως δεν έπρεπε να καθορισθεί γι' αυτό οριστική τιμή μονάδος αποζημίωσης η οποία καθ' άρθρο 20 του Ν. 2882/2001 (Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων) καθορίζεται μόνον αν κηρυχθεί αναγκαστική απαλλοτρίωση, παραβίασε τις άνω αναφερόμενες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου. Επομένως ο εκ του άρθρου 559 αριθ. 1 σχετικός (μόνος) λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως με τον οποίο προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αιτίαση ότι υπέπεσε στην πλημμέλεια αυτή, είναι βάσιμος και πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο συντιθέμενο από άλλους δικαστές (άρθρ. 580 παρ. 3 ΚΠολΔ) και να καταδικασθούν οι αναιρεσίσβητοι στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσείοντος Ελληνικού Δημοσίου. Αναirεί την 2117/2006 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 658/2007 (Τμ. Α2')

Ακυρότητα πλειστηριασμού. Μόνο η ανυπαρξία ή το εκπρόθεσμο της επιδόσεως της περιλήψεως της έκθεσης κατασχέσεως στον οφειλέτη επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού, ενώ η απλώς άκυρη επίδοση αυτής παράγει τις συνέπειές της, σαν να ήταν έγκυρη, μέχρις ότου κηρυχθεί άκυρη με δικαστική απόφαση ύστερα από προσβολή της με ανακοπή από το άρθρο 933 ΚΠολΔ, εντός της καθ' άρθρο 934 παρ. 1β' και 2 ιδίου Κώδικα προθεσμίας. Αν η ενδιάμεση αυτή ακυρότητα δεν ήθελε προσβληθεί εμπροθέσμως, δεν κωλύεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσεως και η διενέργεια του πλειστηριασμού.

Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 14 ΚΠολΔ.

1. Επειδή, όπως ορίζεται με τη διάταξη του άρθρου 934 παρ. 1 ΚΠολΔ, η οποία επιβάλλει την κατά στάδια προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, η ανακοπή του άρθρου 933 είναι παραδεκτή α) αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την προδικασία μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου γίνει η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, β) αν αφορά την εγκυρότητα των πράξεων της εκτέλεσης που έγιναν από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης και πέρα ή την απαίτηση, έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, γ) αν αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, μέσα σε έξι μήνες αφότου η πράξη αυτή ενεργηθεί και αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά και ενενήντα ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης αν πρόκειται για ακίνητα. Εξάλλου στην παράγραφο 4 του άρθρου 999 ΚΠολΔ ορίζεται, πλην άλλων, ότι ο πλειστηριασμός ακινήτου που υποβλήθηκε σε αναγκαστική κατάσχεση, με ποινή ακυρότητας δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί

οι διατυπώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου περί καταρτίσεως περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως, που περιέχει την ημέρα και ώρα του πλειστηριασμού, καθώς και στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου περί επιδόσεως της άνω περιλήψεως στον οφειλέτη μέσα σε είκοσι ημέρες από την ημέρα της κατασχέσεως. Από τη διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη και με τις διατάξεις των άρθρων 159, 160, 161 και 933 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι μόνο η ανυπαρξία ή το εκπρόθεσμο της επιδόσεως της ως άνω περιλήψεως στον οφειλέτη επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού, ενώ η απλώς άκυρη επίδοση αυτής παράγει τις συνέπειές της, σαν να ήταν έγκυρη, μέχρις ότου κηρυχθεί άκυρη με δικαστική απόφαση ύστερα από προσβολή της με ανακοπή από το άρθρο 933 ΚΠολΔ, εντός της κατ' άρθρο 934 παρ. 1β' και 2 ιδίου Κώδικα προθεσμίας. Αν η ενδιάμεση αυτή ακυρότητα δεν ήθελε προσβληθεί εμπροθέσμως, δεν κωλύεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως και η διενέργεια του πλειστηριασμού (ΑΠ 279/2004, 916/2004, 194/2003). Εξάλλου η τήρηση των παραπάνω προθεσμιών της ανακοπής, που ορίζονται από το άρθρο 934 ΚΠολΔ, προϋποθέτει ότι ο καθού η εκτέλεση θα έχει πραγματικά λάβει γνώση της προσβαλλόμενης πράξης, προκειμένου να την προσβάλει αποτελεσματικά ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου. Διότι ναι μεν το σχετικό δικαίωμα πρόσβασης σ' αυτό δεν είναι απόλυτο και υπόκειται σε περιορισμούς, ειδικότερα σε ότι αφορά τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, πλην όμως οι περιορισμοί αυτοί δεν μπορούν να εμποδίζουν την ανοικτή πρόσβαση σε ένα άτομο κατά τρόπο ή σε βαθμό, ώστε το δικαίωμά του αυτό να θίγεται στην ίδια την ουσία του. Οι εν λόγω περιορισμοί συμβιβάζονται με το άρθρο 6 παρ. 1 της κυρωθείσας αρχικώς με το ν.2329/1953 και εκ νέου με το ν.δ. 57/1974, σύμβασης της Ρώμης «για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών», το οποίο έχει υπερνομοθετική ισχύ (ΟΛΑΠ 40/1998), μόνο εφόσον τείνουν σε ένα νόμιμο σκοπό και εφόσον υπάρ-

χει σχέση αναλογίας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού (απόφαση της 6.12.2002 του Ε.Δ.Α.Δ.). Αλλά και κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως ο νόμος ορίζει, δεν αποκλείεται στο νομοθέτη να θέτει περιορισμούς υπό τους οποίους τελεί το εν λόγω δικαίωμα, οι περιορισμοί όμως αυτοί δεν μπορούν να περιστείλουν την προσφυγή στα δικαστήρια κατά τέτοιο τρόπο ή σε τέτοιο βαθμό, ώστε το δικαίωμα αυτό να προσβάλλεται στον ίδιο του πυρήνα. Δύναται, συνεπώς, ο νομοθέτης, θεσπίζοντας προϋποθέσεις προσφυγής στα δικαστήρια, να καθορίζει και προθεσμία μέσα στην οποία οφείλει να ορίζει τη γνώση του θιγομένου για το βλαπτικό του οφειλέτη γεγονός, πράξη ή παράλειψη, γιατί χωρίς μια τέτοια γνώση δεν καθίσταται εφικτή η εκ μέρους του διεκδίκηση της παροχής έννομης προστασίας. Η γνώση αυτή του θιγομένου δεν απαιτείται μεν αναγκαίως να διαπιστώνεται από την επίδοση της βλαπτικής πράξης στον ίδιο. Πρέπει όμως τουλάχιστον να συνάγεται κατά τρόπο ασφαλή, ότι ενόψει των συντρεχουσών, κατά περίπτωση, συνθηκών, μεταξύ των οποίων και ο χρόνος που μεσολάβησε, ο θιγόμενος, ως επιμελής άνθρωπος, έλαβε ή μπορούσε να έχει λάβει γνώση του βλαπτικού γι' αυτόν γεγονότος (πράξης ή παράλειψης), ώστε να είναι σε θέση να επιδιώξει την παροχή έννομης προστασίας (ΑΕΔ 2/1999). Η εκ μέρους όμως του καθού η εκτέλεση επίκληση άγνοιας ως προς το χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού, λόγω άκυρης επίδοσης της περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, πρέπει κατά τις αρχές της καλής πίστης και των χρηστών ηθών του άρθρου 116 του ΚΠολΔ, που ισχύουν αναλογικά και στην αναγκαστική εκτέλεση, να συνδυάζεται και με ισχυρισμό αυτού ότι δεν έλαβε, ούτε μπορούσε να έχει λάβει γνώση της περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης. Τέλος, στη διάταξη του άρθρου 128 παρ. 1 ΚΠολΔ ορίζεται ότι αν ο παραλήπτης δεν βρίσκεται στην

κατοικία του, το έγγραφο παραδίδεται σε έναν από τους συγγενείς ή υπηρέτες που συνοικούν μαζί του και αν αυτοί απουσιάζουν ή δεν υπάρχουν, η παράδοση γίνεται σε έναν από τους άλλους συνοίκους που έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του ενδιαφερομένου. Στη διάταξη δε του άρθρου 130 παρ. 1 ΚΠολΔ ορίζεται, ότι αν ο παραλήπτης της επίδοσης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 128 και 129 ΚΠολΔ αρνηθούν να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση επίδοσης, ή αν δεν μπορούν να την υπογράψουν, το όργανο της επίδοσης επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου, μπροστά σε ένα μάρτυρα. Από τις διατάξεις αυτές, συνδυαζόμενες με εκείνες των άρθρων 159, 160 και 161 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι η παραβίασή τους, (που μπορεί να συντρέξει και όταν στην έκθεση επίδοσης της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως που έγινε με θυροκόλληση δεν αναγράφεται από το αρμόδιο όργανο ότι η αρνηθείσα να την παραλάβει οικιακή βοηθός ήταν και σύνοικος του παραλήπτη) επάγεται όχι την ανυπαρξία της επίδοσης, αλλά την ακυρότητα αυτής και μάλιστα υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι η εν λόγω ακυρότητα προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη που δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με τις προσβαλλόμενες 806/2004 οριστική και συμπροσβαλλόμενη 760/2001 εν μέρει οριστική, αποφάσεις του (βλ. άρθρ. 553 παρ. 2 ΚΠολΔ) δέχθηκε ότι ο πλειστηριασμός στις 23.10.1996 του αναφερομένου ακινήτου της οφειλέτριας καθής η εκτέλεση, ήδη αναιρεσίβλητης, προς ικανοποίηση απαιτήσεως της δανείστριας και επισπεύδουσας την εκτέλεση, ήδη αναιρεσειούσας, είναι άκυρος, διότι η περίληψη της κατασχετήριας εκθέσεως του ακινήτου επιδόθηκε στο νόμιμο εκπρόσωπο της οφειλέτριας (ανακόπτουσας) με θυροκόλληση, παρουσία μάρτυρα, διότι δεν βρέθηκε ο ίδιος στην κατοικία του και η αλλοδαπή οικιακή βοηθός αρνήθηκε την παραλαβή του δι-

κογράφου και τη δήλωση των στοιχείων της, στη σχετική δε έκθεση επίδοσης δεν αναφέρεται ότι η αρνηθείσα την παραλαβή του εγγράφου οικιακή βοηθός ήταν σύνοικος του προς τον η επίδοση νόμιμου εκπροσώπου της ανακόπτουσας και ότι εντεύθεν η επίδοση αυτή είναι άκυρη και η ανακόπτουσα υπέστη βλάβη, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά, παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας αυτής. Κατόπιν τούτων το Εφετείο, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, που δέχθηκε ως παραδεκτό και βάσιμο τον αντίστοιχο (πρώτο) λόγο της ανακοπής και ακύρωσε τις προσβαλλόμενες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας (έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου και περίληψη κατακυρωτικής εκθέσεως). Με το να κρίνει έτσι το Εφετείο και να δεχθεί ότι ο λόγος αυτός ανακοπής ασκήθηκε εμπρόθεσμα, παρέλειψε παρά το νόμο να κηρύξει απαράδεκτο, ήτοι εκπρόθεσμο το λόγο αυτό της ανακοπής, ο οποίος έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ. 1β και 2 ΚΠολΔ να έχει ασκηθεί μέχρι την έναρξη του πλειστηριασμού. Και τούτο διότι α) δεν κάνει λόγο η προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ανακόπτουσα δεν έλαβε πράγματι, ούτε μπορούσε να λάβει με οποιοδήποτε τρόπο γνώση της παραπάνω άκυρης επίδοσης της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως και β) δεν περιέχεται αντίστοιχος ισχυρισμός στον σχετικό πρώτο λόγο ανακοπής, στον οποίο γίνεται μνεία μόνο ότι η ανακόπτουσα δεν έλαβε γνώση της διενέργειας του πλειστηριασμού και όχι της επίδοσης της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως και αποδίδει την επικαλούμενη έλλειψη γνώσης της διενέργειας του πλειστηριασμού και την εντεύθεν δικονομική της βλάβη μόνο στην ακυρότητα της επίδοσης της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως και όχι στην άγνοια ή αδυναμία της να λάβει γνώση της εν λόγω επίδοσης της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως. Το απαράδεκτο αυτό είχε προταθεί ενώπιον του Εφετείου με τις από 8.11.1999 προτάσεις της αναιρεσειούσας, αλλά και προκύπτει από τις ίδιες τις προσβαλλόμενες αποφάσεις του, κατά τις οποίες η ένδικη ανακοπή προσβάλλει και τον γενόμενο πλειστηρια-

σμό, γεγονός που σημαίνει ότι ασκήθηκε μετά τη διενέργειά του (άρθρο 562 παρ. 2 ΚΠολΔ). Με τα δεδομένα αυτά το Εφετείο υπέπεσε περαιτέρω και στην πλημμέλεια της παρά το νόμο κηρύξεως άκυρου του πλειστηριασμού, αφού κατά τα προεκτεθέντα, μόνη η μη κηρυχθείσα ακυρότητα της επιδόσεως της κατασχετήριας εκθέσεως (κατόπιν ασκήσεως εμπροθέσμου ανακοπής), δεν επάγεται ακυρότητα του πλειστηριασμού. Άρα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο μοναδικός, από τον αριθ. 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως και να αναιρεθούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις του Εφετείου Πατρών, ήτοι α) η υπ' αριθ. 806/2004 οριστική και β) η συμπροσβαλλόμενη 760/2001 εν μέρει οριστική, κατά το μέρος της που αφορά τον πρώτο λόγο της από 22.11.1997 ανακοπής της αναιρεσίβλητης. Αναιρεί τις α) 760/2001 ως προς το αναφερόμενο στο σκεπτικό κεφάλαιο αυτής και β) 806/2004 αποφάσεις του Εφετείου Πατρών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 679/2007 (Τμ. Β1')

Αμοιβή δικηγόρου. Πίνακας κατάταξης. Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 3 του άρθρου 975 ΚΠολΔ. προνόμιο των δικηγόρων είναι ευρύ και καταλαμβάνει τις απαιτήσεις αυτές χωρίς περιορισμό ως προς 1) τον ειδικότερο λόγο της αμοιβής, 2) το χρόνο που αυτές γεννήθηκαν και 3) τον τρόπο αποδείξεώς τους. Εξάλλου, οι λόγοι της κατά το άρθρο 979 ΚΠολΔ ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξεως μπορεί να ανάγονται είτε στο ουσιαστικό δίκαιο, εφόσον αναφέρονται στις απαιτήσεις των αναγγεληθέντων, είτε στο δικονομικό δίκαιο, εφόσον αφορούν τη διαδικασία της κατάταξης από την αναγγελία και μέχρι τη σύνταξη του πίνακα κατάταξης.

Απόρριψη λόγου αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ. 16 ΚΠολΔ.

Στο άρθρο 31 εδαφ. α' του Ν. 1545/1985 ορίζονται τα εξής: «Στην τρίτη τάξη των προνομίων του άρθρου 975 ΚΠολΔ κατατάσσονται οι απαιτήσεις που έχουν ως βάση τους την παροχή

εξαρτημένης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις των διδασκάλων, εφόσον προέκυψαν μέσα στη τελευταία διετία πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού ή της κηρύξεως της πτωχεύσεως. Αποζημιώσεις λόγω καταγγελίας της σχέσεως εργασίας κατατάσσονται ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν στην τάξη αυτή». Στο άρθρο δε 6 παρ. 16 α του Ν. 2479/1997 ορίζονται: «Στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 975 ΚΠολΔ, όπως έχει συμπληρωθεί με το άρθρο 31 του Ν. 1545/1985, υπάγονται και οι απαιτήσεις των δικηγόρων από αμοιβές, έξοδα και αποζημιώσεις, είτε αμείβονται κατά υπόθεση, είτε με πάγια περιοδική αμοιβή, καθώς και οι απαιτήσεις εμμίσθων δικηγόρων για αποζημίωση λόγω λύσεως της συμβάσεως εμμίσθου εντολής και β) η παρ. 5 του άρθρου 975 του ΚΠολΔ καταργείται, μεταβαλλόμενης αναλόγως της αριθμήσεως των επόμενων παραγράφων του ίδιου άρθρου». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι, αντιθέτως προς την καταργηθείσα με αυτή διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 975, το προβλεπόμενο στην παράγραφο 3 του άρθρου 975 προνόμιο των δικηγόρων είναι ευρύ και καταλαμβάνει τις απαιτήσεις αυτές χωρίς περιορισμό ως προς 1) τον ειδικότερο λόγο της αμοιβής, 2) το χρόνο που αυτές γεννήθηκαν και 3) τον τρόπο αποδείξεώς τους (ΑΠ 300/2002). Εξάλλου, οι λόγοι της κατά το άρθρο 979 ΚΠολΔ ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξεως μπορεί να ανάγονται είτε στο ουσιαστικό δίκαιο, εφόσον αναφέρονται στις απαιτήσεις των αναγγεληθέντων, είτε στο δικονομικό δίκαιο, εφόσον αφορούν τη διαδικασία της κατάταξης από την αναγγελία και μέχρι τη σύνταξη του πίνακα κατάταξης. Οι δανειστές μαχόμενοι κατά ή υπέρ του κύρους του πίνακα κατάταξης, στο πλαίσιο της διεξαγομένης κατόπιν ανακοπής του άρθρου 979 παρ. 2 δίκης, είναι τρίτοι έναντι του καθού η εκτέλεση οφειλέτη και δεν δεσμεύονται ούτε ωφελούνται από το μεταξύ αυτού και οποιονδήποτε δανειστή δεδικασμένο. Έτσι ο καθού η ανακοπή δεν δεσμεύεται από το δεδικασμένο αποφάσεως μεταξύ

του ανακόπτοντος και του καθού η εκτέλεση (ΑΠ 1340/2004). Στην προκείμενη περίπτωση, από τα διαδικαστικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα. Με επισκευή της αναιρεσεύουσας – καθής η ανακοπή Λαϊκής Τράπεζας της Ελλάδος εκπλειστηριάστηκαν την 2-10-2002 ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών.... δύο ακίνητα του οφειλέτη της έναντι του συνολικού τμήματος των 119.210 ευρώ. Στον ανωτέρω υπάλληλο του πλειστηριασμού ανηγγέλη νόμιμα και εμπρόθεσμα και ο αναιρεσιβλήτος δικηγόρος Αθηνών ... για απαίτηση του 8852,64 ευρώ από αμοιβές και έξοδα κατά του καθού η εκτέλεση Με τον ... πίνακα κατάταξως του ανωτέρω επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου κατατάχθηκαν, στο μετά την αφαίρεση των κάθε φύσεως εξόδων υπόλοιπο του πλειστηριάσματος εκ 104.542,97 ευρώ 1) το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό των 152,69 ευρώ 2) το Α ταμείο εισπράξεων Εσόδων ΙΚΑ Αθηνών για το ποσό των 34964,97 ευρώ και 3) η αναιρεσεύουσα Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος για το ποσό των 69695,30 ευρώ. Επί ανακοπής του αναιρεσιβλήτου εκδόθηκε η 1620/2004 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία μεταρρύθμισε τον προσβαλλόμενο πίνακα, περιορίζοντας την απαίτηση της αναιρεσεύουσας στο ποσό των 64755,37 ευρώ και κατέταξε τον αναιρεσιβλήτο πριν απ' αυτή για το ποσό των 4939,94 ευρώ, επειδή η απαίτησή του υπάγονταν στο προνόμιο του άρθρου 975 αριθμ. 3 ΚΠολΔ. Το Εφετείο με την προσβαλλομένη απόφασή του επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, δεχόμενο ότι ο αναιρεσιβλήτος είναι δικαιούχος της ανωτέρω απαιτήσεως, η οποία του επιδικάστηκε με την 8560/2003 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, καίτοι δεν είχε καταστεί τελεσίδικη. Με το μοναδικό λόγο της αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 16 ΚΠολΔ αποδίδεται στο Εφετείο η αιτίαση, ότι παρά το νόμο δέχθηκε, ότι υπάρχει δεδικασμένο έναντι της αναιρεσεύουσας, από την ανωτέρω απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του αναιρεσιβλήτου και του καθού η εκτέλεση, αναφορικά με την αναγγελθείσα απαίτηση του πρώτου

κατ' αυτού. Ο λόγος αυτός στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθεί, καθόσον η προσβαλλομένη απόφαση εκτίμησε την απόφαση αυτή ως δικαστικό τεκμήριο και δεν δέχθηκε ότι απ' αυτήν προκύπτει δεδικασμένο, ως προς την καταταγείσα απαίτηση του αναιρεσιβλήτου. Επικυρώνει την 3242/2005 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 238/2008 (Τμ. Δ')

Περιορισμοί κυριότητας - Καταστήματα αγωγή από συνιδιοκτήτρια κατά του διαχειριστή και ορισμένων συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας, οι οποίοι αρνούνται να συναινέσουν σε μετατροπή της ισόγειας οριζόντιας ιδιοκτησίας της από κατοικία σε κατάστημα, για να της επιτραπεί αυτό από το δικαστήριο απόρριψη της αγωγής της πρωτοδίκως και από το Εφετείο για διαφόρους λόγους και κυρίως, διότι η άρνηση των συνιδιοκτητών να συναινέσουν στη μετατροπή αυτή δεν στοιχειοθετεί καταχρηστική άσκηση του δικαιώματός τους. Απόρριψη λόγων αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1, εδ. α' και β' και 19 ΚΠολΔ, ως αβασίμων σε σχέση με την ύπαρξη ή μη κατάχρησης δικαιώματος από το άρθρο 281 ΑΚ' ανάλυση παραβάσεων του νόμου και των διδαγμάτων της κοινής πείρας' πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας ή ανεπαρκής αιτιολογία. Λόγοι αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ' απορρίπτονται ως απαράδεκτοι' έννοια «πραγμάτων»' δεν ιδρύεται ο σχετικός λόγος όταν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του επιχειρηματία ή συμπεράσματα από την εκτίμηση των αποδείξεων. Λόγοι αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 11 ΚΠολΔ' πότε ιδρύεται αντίστοιχος λόγος' νόμιμο αποδεικτικό μέσο είναι και οι φωτογραφίες' δεν είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία στην απόφαση καθενός αποδεικτικού μέσου και χωριστή αξιολόγηση καθενός απ' αυτά' αρκεί να γίνεται αδίστακτα βέβαιο από όλο το περιεχόμενο της απόφασης ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα' απόρριψη σχετικών λόγων αναίρεσης ως αβά-

σιμων. Λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 4 ΚΠολΔ' δεν ιδρύεται ο λόγος αυτός όταν τα πολιτικά δικαστήρια εξετάζουν παρεμπιπτόντως διοικητικής φύσεως ζητήματα, τα οποία, αν αποτελούσαν το κύριο αντικείμενο της δίκης, δεν θα υπήγοντο στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων' απόρριψη αντίστοιχου λόγου αναίρεσης ως απαράδεκτου. Λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, για παραβίαση της ουσιαστικού δικαίου διάταξης του άρθρου 6 § 1 της από 4.11.1950 Ευρωπαϊκής Συμβάσεως της Ρώμης για δίκαιη και αμερόληπτη κρίση' τότε ιδρύεται ο λόγος αυτός' απόρριψη αντίστοιχου λόγου ως απαράδεκτου.

Από το συνδυασμό των άρθρων 1, 2 § 1, 3 §§ 1, 2, 4 § 1, 5 και 13 § 1 του ν. 3741/1929 προκύπτει ότι με τον κανονισμό πολυωρόφου οικοδομής, εγκύρως τίθεται περιορισμός και απαγόρευση ως προς τη χρήση των κοινοχρήστων και κοινοκτητών πραγμάτων της πολυκατοικίας και ότι, αν με τον κανονισμό απαγορεύεται η ενέργεια από τους συνιδιοκτήτες μεταβολής στα κοινά μέρη, η απαγόρευση αυτή ισχύει και αν ακόμη από την απαγορευμένη ενέργεια δεν παραβλάπτεται η χρήση των άλλων συνιδιοκτητών, ούτε μειώνεται η ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος στη συγκεκριμένη περίπτωση και έτσι δεν είναι αναγκαία η έρευνα των προϋποθέσεων τούτων για να κριθεί αν έλαβε χώραν ανεπίτρεπτη, ως αντικειμένη στον κανονισμό, ενέργεια συνιδιοκτήτη όταν επιδιώκεται να αρθεί η παράνομη αυτή κατάσταση που δημιουργήθηκε. Όμως η γι' αυτήν την άρση αξίωση απαγορεύεται ως καταχρηστική, όταν η άσκησή της υπερβαίνει, προφανώς, τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Είναι η υπέρβαση «προφανής» όταν προκαλεί την έντονη εντύπωση αδικίας σε σχέση με το όφελος του δικαιούχου από την άσκηση του δικαιώματός του. Εξ άλλου, κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α' και 19 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας

ουσιαστικού δικαίου και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Προς εξεύρεση της παραβίασης του νόμου ελέγχεται ο δικανικός συλλογισμός που διατυπώνεται, έστω και ατελώς, στην απόφαση και συγκροτείται από τη μείζονα πρόταση, την ελάσσονα πρόταση και το συμπέρασμα (διατακτικό). Με το λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 1 ελέγχεται το σφάλμα στη μείζονα πρόταση ή στην υπαγωγή της ελάσσονος στη μείζονα, εφόσον υπάρχει σφάλμα στο διατακτικό. Αν το σφάλμα εντοπίζεται στην ελάσσονα πρόταση, δηλαδή, όταν η περιγραφή των περιστατικών είναι τόσο ατελής, ελλιπής ή αντιφατική, ώστε να μη μπορεί να διαγνωστεί, αν τα περιστατικά υπάγονται στον εφαρμοστέο νομικό κανόνα, η παράβαση ελέγχεται με το λόγο αναιρέσεως από τον αριθμό 19. Ειδικότερα, σε σχέση με το λόγο αυτό, έλλειψη αιτιολογίας ή ανεπαρκής αιτιολογία, η οποία έχει ως συνέπεια την αναίρεση για έλλειψη νόμιμης βάσης, υπάρχει όταν δεν προκύπτουν από το αιτιολογικό, κατά τρόπο σαφή και επαρκή, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία, σύμφωνα με το νόμο, είναι αναγκαία για τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, όχι όμως και όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων (άρθρ. 561 § 1 ΚΠολΔ) και ειδικότερα, αναφέρονται στην ανάλυση, αξιολόγηση και στάθμιση του πορίσματος που εξάγεται από αυτές, αρκεί μόνο το πόρισμα να εκτίθεται με σαφήνεια. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 559 αριθ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ, αναιρετικός λόγος για παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας ιδρύεται όταν το δικαστήριο εσφαλμένα χρησιμοποιεί ή παραλείπει να χρησιμοποιήσει διδάγματα κοινής πείρας για την ανεύρεση με βάση αυτά της αληθινής έννοιας κανόνα δικαίου ή την υπαγωγή σε αυτόν πραγματικών περιστατικών της διαφοράς και όχι όταν παραβίασε τα διδάγματα αυτά κατά την εκτίμηση των αποδείξεων. Ως δι-

δάγματα κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές, που συνάγονται επαγωγικώς από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση των αορίστων νομικών εννοιών και για έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων αποδεικτικών μέσων. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε, ανελέγκτως, ότι απεδείχθησαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: «Η ενάγουσα είναι αποκλειστική κυρία του υπ' αριθ. τέσσερα (4) διαμερίσματος, δυνάμει του υπ' αριθ. 11132/1959 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών Γ.Χ. νομίμως μεταγραφέντος. Το διαμέρισμα αυτό βρίσκεται στον ισόγειο όροφο της επί της οδού Π.Ι. πολυώροφου οικοδομής. Έχει εμβαδόν 60,25 τετραγωνικά μέτρα, όπως τούτο εμφανίζεται στο από Ιούλιο 1955 σχεδιάγραμμα του μηχανικού Ο.Φ. Η ως άνω πολυκατοικία έχει υπαχθεί στο καθεστώς της οριζόντιας ιδιοκτησίας με τη νόμιμα μεταγεγραμμένη με αριθμό 12.462/12.9.1955 πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών Γ.Κ. στην οποία περιλαμβάνεται και κανονισμός, που συμφωνήθηκε να διέπει τις σχέσεις μεταξύ των συνιδιοκτητών. Οι εναγόμενοι δε είναι συνιδιοκτήτες των λοιπών οριζοντίων ιδιοκτησιών της εν λόγω πολυώροφης οικοδομής, γεγονός που συνομολογείται, η δε πρώτη των εναγομένων έπαυσε να είναι νόμιμα εκλεγμένη διαχειρίστρια και παρίσταται μόνο υπό την ιδιότητά της ως ιδιοκτήτρια αυτοτελούς οριζοντίου ιδιοκτησίας. Κατά τον ως άνω κανονισμό, το μεταβιβασθέν στην ενάγουσα, φέρεται με την ιδιότητα του διαμερίσματος, ενώ ρητά αναφέρεται ότι στο ισόγειο υφίσταται κατάσταση, δηλαδή, απέβλεπαν κατά τη σύνταξη του κανονισμού, στη χρήση του χώρου αυτού ως διαμερίσματος, ήτοι ως χώρου διαμονής ατόμων. Κατά τον ως άνω κανονισμό (6ος όρος) στις διατάξεις του οποίου προσχώρησε

και η ενάγουσα με την αγορά του διαμερίσματος, ορίζεται ρητά ότι «ο κύριος διηρημένης ιδιοκτησίας δύναται κατά την κρίση του να μεταρρυθμίσει ή επισκευάσει εσωτερικώς την ιδιοκτησία του... υπό τον όρο ότι δεν θα θίγονται οι κοινόχρηστοι χώροι και έργα, οι στηρίζοντες εσωτερικά της ιδιοκτησίας του τοίχοι και η εκ σιδηροπαγούς σκυροδέματος κατασκευής, ιδιοκτησία και η της όλης οικοδομής ασφάλεια, αντοχή και στερεότητας. Απαγορεύεται παρ' οιοδήποτε ιδιοκτήτου η μεταρρυθμίσεις, μεταβολή ή επισκευή της διηρημένης ιδιοκτησίας του εξωτερικώς είτε προς την οδόν είτε προς την αυλήν, τους φωταγωγούς, διαδρόμους, κλιμακοστάσια ή άλλους κοινόχρηστους χώρους και το άνοιγμα πάσης οπής και παραθύρου εις τους τοίχους... Απαγορεύεται επίσης «ο παρ' ιδιοκτήτου τινός, χρωματισμός ή αλλαγή του εξωτερικού χρωματισμού των παραθυροφύλλων, των εξωτερικών διακοσμήσεων και εν γένει πάσα αλλαγή της εξωτερικής εμφανίσεως της οικοδομής ή των κοινοχρήστων χώρων». Περαιτέρω, στον δεύτερο όρο του κανονισμού συμφωνήθηκε ότι «απαγορεύεται η χρησιμοποίηση διαμερίσματος εν όλω ή εν μέρει ως ιατρείου λοιμωδών νοσημάτων εν γένει, Νοσοκομείου, Ξενοδοχείου, Οικοτροφείου, οίκου ανοχής ή άλλου κακόφημου οίκου, σχολείου, χορευτικού χοροδιδασκαλείου, ωδείου ή παντός γραφείου προκαλούντος ομαδικήν συγκέντρωσιν μεγάλου αριθμού επισκεπτών, ως και πάσα χρήση αντικειμένη εις τους Νόμους και τας Αστυνομικές διατάξεις και τα χρηστά ήθη». Τέλος, με την παράγραφο 7 του ογδού (8) μέρους του άνω κανονισμού που αναφέρεται στη διοίκηση και διαχείριση της άνω πολυκατοικίας ορίσθηκε ότι μεταξύ των περιπτώσεων κατά τις οποίες απαιτείται για την ύπαρξη έγκυρης αποφάσεως της Γενικής συνελεύσεως των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας παμψηφία τούτων είναι και αυτές: «α) επί αποφάσεων των θιγουσών τον προορισμόν του ακινήτου, όστις προορισμός είναι η ιδιοκατοίκησης, εκμίσθωσις και η μεταπώλησις διά χρήσιν κατοικίας ή γραφείου των διαμερισμάτων, β) επί των απο-

φάσεων των αφορωσών κατεδάφισιν κοινοκλήτων χώρων, προσθήκη δι' ανοικοδομήσεως νέων τοιούτων, μεταβολής σχεδίου ή κτιρίου, καταργήσεως ή προσθήκης θυρών και παραθύρων...». Από τα ως άνω αναφερόμενα στον κανονισμό, προκύπτει σαφώς ότι θεσπίσθηκαν απαγορεύσεις ως προς τη χρήση των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων πραγμάτων της πολυκατοικίας, αλλά και περιορισμοί ως προς τη χρήση των συσταθεισών οριζοντίων ιδιοκτησιών. Ειδικότερα, απαγορεύθηκε σαφώς στους συνιδιοκτήτες οποιαδήποτε επέμβαση και μετατροπή επί των κοινόκτητων και κοινόχρηστων πρωτοτόχων της πολυκατοικίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εξωτερικοί τοίχοι αυτής, όπως και ο τοίχος προς την οδό Π.Ι. και ότι επιτρέπεται τούτο μόνο κατ' εξαίρεση και εφόσον συναινεί προς τούτο το σύνολο των συνιδιοκτητών. Στην περίπτωση αυτή, η ενάγουσα ζητά τη μετατροπή ενός παραθύρου του ισογείου διαμερίσματός της σε εξώθυρα και του άλλου παραθύρου που βρίσκεται με πρόσοψη στην οδό Π.Ι. σε βιτρίνα, με κλείσιμο της υπάρχουσας ήδη εισόδου στο διαμέρισμα, ώστε να μετατραπεί η χρήση από διαμέρισμα σε κατάστημα, χωρίς να προσδιορίζεται σαφώς για ποια χρήση (ανθοπωλείο ή κάτι άλλο) το ζητά. Όπως προκύπτει από το πρακτικό με αριθμό 1 της Γενικής Συνέλευσης των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας, που έλαβε χώρα στις 8.1.1996, η ενάγουσα ζήτησε την άδεια για να προχωρήσει στη σύναψη μισθωτηρίου συμβολαίου με την εταιρία του Π., (εκμεταλλευτού του καταστήματος του ισογείου, ως ανθοπωλείου) για τη μίσθωση σ' αυτόν για τη δημιουργία καταστήματος εμπορίας ανθέων. Από τους παρισταμένους στη Γενική Συνέλευση, η συνιδιοκτήτρια Κ. εξέθεσε τις αμφιβολίες της ως προς το κατά πόσον είναι δυνατή και εφικτή μία τέτοια πρόταση, αφού τα σκαλιά σε εξοχή απαγορεύονται πάνω από τρία, όσο για τα εν εσοχή απαγορεύονται αφού έτσι θίγεται η δοκός. Τέθηκε σε ψηφοφορία η πρόταση και απορρίφθηκε, αφού τουλάχιστον τρεις των ιδιοκτητών διαφώνησαν με οποιαδήποτε αλλαγή χρήσης των

ιδιοκτησιών από κατοικίες και επαγγελματικές στέγες σε καταστήματα και επέμεναν ότι οι ιδιοκτήσιες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνον ως κατοικίες και ως επαγγελματικές στέγες (γραφεία, ιατρεία). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο ισχυρισμός της ενάγουσας ότι δικαιούται από τον κανονισμό να προβεί στη μετατροπή από διαμέρισμα σε κατάστημα με την μεταβολή του παραθύρου σε εξώθυρα και την καθαίρεση του πρωτοτόχου της πολυκατοικίας και της επεκτάσεως του ενός εκ των παραθύρων του διαμερίσματός της, ώστε να γίνει βιτρίνα, όπως τούτο απεικονίζεται και στα σχετικά σχεδιαγράμματα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω και σχετικά με τους λόγους της εφέσεως που αφορούν τη βασιμότητα της ενστάσεως καταχρήσεως από την άρνηση των εναγομένων ιδιοκτητών, πρέπει να λεχθούν τα κάτωθι: Ο κανονισμός της πολυκατοικίας έγινε στις 12.9.1955 και πράγματι έκτοτε επήλθε στην περιοχή αυτή, της οδού Π.Ι. μεγάλη και ραγδαία αύξηση της εμπορικότητας, ώστε πολλά ισόγεια να μετατραπούν σε καταστήματα, λόγω της αυξημένης ζήτησεως επαγγελματικών χώρων στην περιοχή του Κολωνακίου. Όμως, το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο βρίσκεται η πολυκατοικία αυτή, που οριοθετείται μεταξύ των καθέτων οδών Π. και Μ., έχει μικρότερη εμπορικότητα σε σχέση με τα ακίνητα που βρίσκονται πλησιέστερα προς την πλατεία Κολωνακίου, από την οποία απέχει περί τα 800 μέτρα. Τούτο συνάγεται και από τη διαφορά του συντελεστή εμπορικότητας, ο οποίος είναι 2,5 για το ακίνητο, όπου η πολυκατοικία και αυξάνει έως 5 πλησιάζοντας προς την πλατεία. Επίσης, στην ως άνω πολυκατοικία ο μεγαλύτερος αριθμός των διαμερισμάτων χρησιμοποιείται ακόμη ως κατοικίες και μάλιστα οικογενειών με μικρά παιδιά, που αγόρασαν σχετικά πρόσφατα, αποβλέποντας κυρίως στην ύπαρξη του ως άνω κανονισμού που απαγορεύει τη μεταβολή και τη μετατροπή του ισογείου σε κατάστημα. Η ενδεχόμενη μετατροπή της χρήσης του διαμερίσματος σε κατάστημα, θέλει επιφέρει μία αύξηση της κινήσεως στην περιοχή που

είναι ήδη αρκετά μεγάλη, λόγω της εμπορικότητας της περιοχής με εντεύθεν αύξηση των θορύβων που αναπόφευκτα θα προκαλούνται από την προσέλευση πεζών ή και εποχούμενων πελατών στο ως άνω κατάστημα. Πρέπει να σημειωθεί ότι αρχικά η ενάγουσα δήλωνε ότι θέλει εκμισθώσει τον επίδικο χώρο, ως ανθοπωλείο, πλην όμως και μετά την έκδοση της εκκαλουμένης, προέβη σε εκμίσθωση του ισογείου διαμερίσματος σε επιχείρηση εμπορίας ετοιμών γυναικείων ενδυμάτων, που προκάλεσε την άμεση διαμαρτυρία των ιδιοκτητών Α.Π., Α.Κ., Ε.Τ., Η.Μ., Κ.Κ. και Μ.Π. (βλ. την από 22.3.2006 εξώδικη διαμαρτυρία, που επιδόθηκε με την 7428Γ/23.3.2006 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας Ηρακλείου Κρήτης Ε.Β.). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ενάγουσα αποβλέπει στη μετατροπή ή και τη μίσθωση με προφανώς μεγαλύτερο μίσθωμα και όχι στις τυχόν συνέπειες στους λοιπούς ιδιοκτήτες της οικοδομής, χωρίς να αποκλείεται στο μέλλον και μίσθωση για επαχθέστερη προς τους εναγομένους χρήση, όπως π.χ. καφετέριας, ενώ η ίδια διαμένει στο Ηράκλειο Κρήτης. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί, ότι αμφισβητείται αν η καθαίρεση των τμημάτων των πρωτοτόιχων της πολυκατοικίας θα επιφέρει δυσμενείς συνέπειες ως προς τη στατικότητα της, παρά την ύπαρξη των προσκομιζόμενων τεχνικών εκθέσεων του Σ.Μ. και Ι.Π. εκ μέρους της ενάγουσας, αφού υφίσταται θέμα ως προς τη δημιουργία σκάλας προσβάσεως που δεν μπορεί να βρισκεται προς τα έξω, επί του πεζοδρομίου, θέματος επί του οποίου δεν απαντούν οι παραπάνω εκθέσεις. Η ενάγουσα από το έτος 1959, ότε αγόρασε το ακίνητο διαμέρισμα, το παραχώρησε στο σύζυγό της, ο οποίος έως το θάνατό του το χρησιμοποιούσε ως ιατρείο, μετά δε το θάνατο αυτού το μίσθωσε στο Σ.Π., ως αποθηκευτικό χώρο, του δίπλα από την κεντρική είσοδο της πολυκατοικίας λειτουργούντος στο ισόγειο ανθοπωλείου, έναντι μηνιαίου μισθώματος ύψους 800 ευρώ και ήδη ως κατάστημα πώλησης ετοιμών ενδυμάτων αντί αγνώστου μισθώματος. Επομένως, είναι εύκολη η μί-

σθωση αυτού σύμφωνα με τον προορισμό του ήτοι ως κατοικίας ή ως γραφείου, χωρίς να υποστεί οικονομική ζημία. Βέβαια η μίσθωση ως κατάσταση θα απέφερε σ' αυτήν μεγαλύτερο μίσθωμα, πλην όμως θα δημιουργούσε μεγάλο πρόβλημα στους λοιπούς ενοίκους της πολυκατοικίας, οι οποίοι απέβλεπαν στη μη μεταβολή της χρήσεως αυτού και αντιδρούν στη μετατροπή της χρήσεως σε κατάσταση. Υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα η άσκηση του δικαιώματος εκ μέρους των εναγομένων που απορρέει από τον κανονισμό, ώστε να απαγορεύσουν τη μετατροπή σε κατάσταση, δεν έχει επαχθείς συνέπειες ως προς την ενάγουσα ούτε, σε σύγκριση με το εξ αυτού επιδιωκόμενο όφελος των ιδιοκτητών, προκαλείται στην ενάγουσα έντονη αίσθηση αδικίας, ούτε υπερβαίνει η συμπεριφορά των εναγομένων τα όρια που επιβάλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη, ο κοινωνικός και οικονομικός σκοπός του δικαιώματος, εμμένοντας στην ισχύ του κανονισμού, που και η ενάγουσα γνώριζε, ούτε η συμπεριφορά αυτή τείνει προς βλάβη της περιουσίας της. Ενόψει των ανωτέρω, έπρεπε να απορριφθεί η αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που ομοίως έκρινε, δεν έσφαλε, ορθά το νόμο εφήρμοσε και τις αποδείξεις εξετίμησε και οι περί του αντιθέτου λόγοι της εφέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Η εκκαλουμένη, άρα, δεν έσφαλε, τα αντίθετα, συνεπώς, υποστηριζόμενα από την εκκαλούσα, κρίνονται ως κατ' ουσίαν αβάσιμα και απορριπτέα, όπως και η υπό κρίση έφεση στο σύνολό της». Με τις παραδοχές αυτές το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του απέρριψε κατ' ουσίαν την έφεση της αναιρεσειούσας – ενάγουσας, κρίνοντας ότι δεν είναι καταχρηστική η άρνηση των αναιρεσιβλήτων – εναγομένων να συναινέσουν στην άρση των περιορισμών και απαγορεύσεων που έχουν καθιερωθεί με τον κανονισμό της πολυκατοικίας. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις του άρθρου 281 ΑΚ και δεν παραβίασε τα διδάγματα της κοινής πείρας κατά την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων ουσιαστικού δικαί-

ου ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτές. Περαιτέρω, το Εφετείο διέλαβε στην απόφασή του πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες με αναλυτική μάλιστα αξιολόγηση των κατ' ιδίαν αποδεικτικών μέσων, που επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή των διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκαν. Δεν στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση και δεν υπέπεσε στις αποδιδόμενες πλημμέλειες από τα εδάφια 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ. Συνακόλουθα, οι αντίθετοι πρώτος (κατά το ένα μέρος), δεύτερος (κατά το ένα σκέλος) τρίτος (κατά το πρώτο μέρος) τέταρτος κατά το τελευταίο μέρος του, πέμπτος (κατά το ένα σκέλος του), έκτος (κατά το ένα σκέλος του), έβδομος (κατά το πρώτο μέρος) και δέκατος (κατά το πρώτο μέρος του) λόγοι αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

Κατά το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ αναιρέση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 106, 335 και 338 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι «πράγματα» κατά την έννοια της πρώτης από αυτές (άρθρο 559 αριθ. 8) που προτάθηκαν ή δεν προτάθηκαν, των οποίων η λήψη ή μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο ιδρύει τον προβλεπόμενο από αυτή λόγο αναιρέσεως, αποτελούν οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που θεμελιώνουν ή καταλύουν τη βάση της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, και ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, όχι δε και ο ισχυρισμός που συνέχεται με την ιστορική αιτία της αγωγής, της ένστασης ή της αντένστασης, ο οποίος αποκρούεται ή γίνεται δεκτός με την παροχή ή την απόρριψη, αντίστοιχα, ως αβασίμων ή βασίμων των θεμελιωτικών της αγωγής ένστασης ή αντένστασης πραγματικών γεγονότων. Εξάλλου, δεν αποτελούν «πράγματα» και τα επικαλούμενα από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα και, πολύ περισσότερο, η αξιολόγηση από το

δικαστήριο του περιεχομένου των εγγραφών και των λοιπών αποδεικτικών μέσων. Επομένως, δεν ιδρύεται ο ανωτέρω λόγος αναιρέσεως αν δεν λήφθηκαν υπόψη επιχειρήματα ή συμπεράσματα από την εκτίμηση των αποδείξεων, έστω και αν προτείνονται ως λόγος εφέσεως, όπως και οι νομικοί ισχυρισμοί ή η νομική επιχειρηματολογία των διαδίκων, ούτε οι ισχυρισμοί που ανάγονται στην κατ' ορθή ερμηνεία έννοια του εφαρμοστέου νόμου (ΟΛΑΠ 3/1997). Επίσης, δεν ιδρύεται ο πιο πάνω λόγος αναιρέσεως, αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη του ισχυρισμό αλλά τον απέρριψε για οποιονδήποτε λόγο ή ουσιαστικό, γιατί η απόρριψη αυτή σημαίνει ότι έχει ληφθεί υπόψη ο ισχυρισμός, ανεξάρτητα αν δεν έγινε δεκτός. Εν προκειμένω, με τους διαλαμβανόμενους στο αναιρετήριο πρώτο (κατά το ένα μέρος), δεύτερο (κατά ένα μέρος), τρίτο (κατά ένα μέρος), τέταρτο (κατά ένα μέρος), έκτο (κατά ένα μέρος), έβδομο (κατά ένα μέρος), όγδοο και δέκατο (κατά ένα μέρος) λόγους αναιρέσεως η αναιρεσείουσα προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτιάσεις από το εδάφιο 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενη ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τη βασιμότητα της αγωγής της και αποτελούσαν λόγους εφέσεως, ήτοι την αδυναμία χρησιμοποιήσεως του διαμερίσματος της ως κατοικία, λόγω της μεγάλης εμπορικής κίνησης που παρουσιάζει η οδός Π.Ι., τη δυνατότητα μετατροπής του διαμερίσματος της σε κατάσταση χωρίς να επέλθουν αλλαγές στην στατική επάρκεια και την όψη της πολυκατοικίας, την ανυπαρξία οποιασδήποτε οχλήσεως στους ενοίκους της πολυκατοικίας από την αλλαγή χρήσεως, τον μεγάλο αριθμό εμπορικών καταστημάτων που υπάρχουν επί της οδού Π.Ι. και τον αυξημένο συντελεστή εμπορικότητας της εν λόγω οδού. Όμως, οι πιο πάνω λόγοι αναιρέσεως, κατά το μέρος που προβάλλονται με αυτούς οι ως άνω αιτιάσεις, είναι αβάσιμοι, αφού από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και ερεύνησε όλους τους ισχυρισμούς της αναιρεσείου-

σας που αποτελούσαν και λόγους εφέσεως, τους οποίους και απέρριψε. Κατά τα λοιπά οι ανωτέρω λόγοι αναιρέσεως είναι απαράδεκτοι, διότι οι προσβαλλόμενες με αυτούς πλημμέλειες δεν αποτελούν «πράγματα» κατά την έννοια του νόμου, αλλά επιχειρήματα και συμπεράσματα της αναιρεσείουσας από την εκτίμηση των αποδείξεων και ισχυρισμούς αυτής που ανάγονται στην κατ' ορθή ερμηνεία έννοια των διατάξεων του άρθρου 281 ΑΚ.

Όπως συνάγεται από τα άρθρα 335, 338, 339, 340 και 346 ΚΠολΔ, ο δικαστής για να σχηματίσει την κρίση του, για τους πραγματικούς ισχυρισμούς των διαδίκων, που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, παράβαση δε αυτής της υποχρεώσεως ιδρύει τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 11 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, ο οποίος ιδρύεται αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει ή παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν ή δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν. Αρκεί για την ίδρυση του λόγου αυτού και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 339, 432, και 444 αριθ. 3 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι νόμιμα αποδεικτικά μέσα, των οποίων η μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας ιδρύει τον από τον αριθμό 11 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως είναι και οι φωτογραφίες στην έννοια των οποίων περιλαμβάνεται κάθε υλική αποτύπωση οπτικών εικόνων με μηχανικά μέσα, από τις οποίες μπορούν να συναχθούν περαιτέρω δικαστικά τεκμήρια. Σημειώνεται, ότι δεν είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία στην απόφαση και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από τα αποδεικτικά μέσα. Το γεγονός ότι μνημονεύονται και εξαιρούνται μερικά από τα αποδεικτικά μέσα, λόγω της κατά την ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου μεγαλύτερης σημασίας

τους, δεν σημαίνει ότι δεν λήφθηκαν υπόψη τα υπόλοιπα, αρκεί βέβαια να γίνεται αδίστακτα βέβαιο, από το όλο περιεχόμενο της αποφάσεως, ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι. Στην προκειμένη περίπτωση, με τους τέταρτο (κατά ένα μέρος), πέμπτο (κατά ένα σκέλος), έκτο (κατά ένα μέρος) και δέκατο (κατά ένα μέρος) λόγους αναιρέσεως η αναιρεσείουσα προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από το άρθρο 559 αριθ. 11 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενη ότι το Εφετείο για το σχηματισμό του αποδεικτικού του πορίσματος, με βάση το οποίο απέρριψε ως αβάσιμη κατ' ουσίαν την έφεσή της, δεν έλαβε υπόψη, παρότι αυτή νόμιμα είχε επικαλεσθεί και προσκομίσει: α) την υπ' αριθ. 11105/2006 ένορκη βεβαίωση του εξετασθέντος Σ.Π. ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών Μ.Γ., β) τις φωτογραφίες που απεικονίζουν την πολυκατοικία και τα διάφορα εμπορικά καταστήματα που υπάρχουν πλησίον αυτής επί της οδού Π.Ι. και γ) την κατάθεση του μηχανικού Σ.Μ. που περιλαμβάνεται στην υπ' αριθ. 11107/2006 ένορκη βεβαίωση που συντάχθηκε νομότυπα ενώπιον της ως άνω συμβολαιογράφου Αθηνών Μ.Γ. Από την επισκόπηση όμως της προσβαλλόμενης απόφασης και ειδικότερα, τόσο από την περιεχόμενη σε αυτήν γενική μνεία όλων των κατ' είδος αποδεικτικών μέσων, στα οποία περιλαμβάνονται και οι πιο πάνω ένορκες βεβαιώσεις, καθώς και οι φωτογραφίες που προσκομίστηκαν με επίκληση, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της απόφασης, δεν γεννάται αμφιβολία ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και εξετίμησε με τις υπόλοιπες αποδείξεις και τα ως άνω αποδεικτικά στοιχεία. Επομένως, οι πιο πάνω λόγοι αναιρέσεως είναι αβάσιμοι. Τέλος, σημειώνεται ότι η προβαλλόμενη με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως αιτίαση με απλή παραπομπή στον αριθμό 9 του άρθρου 559 ΚΠολΔ δεν μπορεί να θεμελιώσει λόγο αναιρέσεως, αφού δεν γίνεται επίκληση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών.

Κατά το άρθρο 559 αριθ. 4 ΚΠολΔ, ανίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο έχει υπερβεί

τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, όπως καθορίζεται στο άρθρο 1 ΚΠολΔ, το οποίο ορίζει ότι στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν α) οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, β) οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, γ) οι υποθέσεις δημοσίου δικαίου που ο νόμος υπήγαγε σ' αυτά. Κατά δε το άρθρο 2 του ίδιου Κώδικα κάθε επέμβαση των πολιτικών δικαστηρίων σε διοικητικές διαφορές που υπάγονται στα διοικητικά δικαστήρια ή αρχές... απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο η εξέταση των ζητημάτων που προκύπτουν παρεμπιπτόντως. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι υπέρβαση δικαιοδοσίας υπάρχει και επομένως ιδρύεται ο από το άρθρο 559 αριθ. 4 ΚΠολΔ αναιρετικός λόγος, όταν η υπόθεση που κρίθηκε από το δικαστήριο δεν υπάγεται σε καμία από τις παραπάνω αναφερόμενες περιπτώσεις του άρθρου 1 ΚΠολΔ, καθώς και όταν το δικαστήριο δεν είχε διεθνή δικαιοδοσία κατά το άρθρο 3 ΚΠολΔ. Επομένως, δεν συντρέχει περίπτωση υπερβάσεως δικαιοδοσίας, όταν τα πολιτικά δικαστήρια εξετάζουν παρεμπιπτόντως διοικητικής φύσεως ζητήματα τα οποία αν απετέλουν το κύριο αντικείμενο της δίκης δεν θα υπήγοντο στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Αυτό διότι η έννοια του παρεμπιπτόντως συνδέεται στο νόμο (άρθ. 2, 282 ΚΠολΔ) με την απλή εξέταση, αλλά όχι και διάγνωση του ζητήματος το οποίο αποτελεί το παρεμπιπτόν. Στην προκειμένη περίπτωση, με τον ένατο λόγο αναιρέσεως προσάπτεται στο Εφετείο η αιτίαση ότι υπερέβη τη δικαιοδοσία του, διότι αποφάνθηκε επί ζητημάτων πολεοδομικής νομοθεσίας για τα οποία αποκλειστικά αρμόδια είναι η Διοίκηση (Πολεοδομική Αρχή) καθόσον έκρινε με την προσβαλλόμενη απόφασή του, ότι με την καθαίρεση τμήματος των πρωτοτύχων θα επηρεασθεί η στατικότητα της πολυκατοικίας και ότι η κατασκευή σκάλας προσβάσεως στο ένδικο διαμέρισμα θα δημιουργήσει προβλήματα, επειδή θα καταλαμβάνει τμήματα του πεζοδρομίου. Σύμφωνα όμως με τα όσα προεκτέθηκαν ο πιο πάνω λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος.

Κατά το άρθρο 6 § 1 της από 4.11.1950 Ευρωπαϊκής Συμβάσεως της Ρώμης «για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974, «παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικασθεί δίκαιως, δηλαδή δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου νομίμως λειτουργούντος το οποίο θα αποφασίσει είτε επί των αμφισβητήσεων επί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως είτε επί του βάσιμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως...». Με το ανωτέρω άρθρο καθ' ο μέρος θεσπίζεται ότι οι υποθέσεις δικάζονται αμερόληπτα, από ανεξάρτητα και νόμιμα λειτουργούντα δικαστήρια α) δίκαια, β) δημόσια και γ) εντός λογικής προθεσμίας θεσπίζονται αντίστοιχα ουσιαστικά δικαιώματα των προσώπων στα οποία αφορά η σύμβαση τα οποία δικαιούνται να αξιώσουν να τύχουν της κατά τα ανωτέρω δικαστικής προστασίας. Με τη διάταξη αυτή καθορίζεται ποια δικαιώματα δίδονται για την απονομή της δικαιοσύνης. Πρόκειται συνεπώς για διάταξη ουσιαστικού δικαίου και η παραβίασή της εμπίπτει στο λόγο αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ. Δεν στοιχειοθετείται όμως παραβίαση της άνω διατάξεως όταν πολιτικό δικαστήριο που πληροί τις προϋποθέσεις της παραπάνω αυξημένης τυπικής ισχύος διατάξεως, ήτοι είναι ανεξάρτητο, αμερόληπτο και λειτουργεί νόμιμα με βάση κανόνες δικαίου και με οργανωμένη διαδικασία για τα ζητήματα της αρμοδιότητάς του, εφαρμόσει εσφαλμένα σε συγκεκριμένη υπόθεση διάταξη ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, αλλά η πλημμέλεια αυτή της αποφάσεως ελέγχεται με τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ένδικα μέσα. Επομένως, είναι απορριπτός ως απαράδεκτος ο ενδέκατος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ που πλήσσει την προσβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου για παραβίαση του δικαιώματος της αναιρεσεύσεως για δίκαιη δίκη που απορρέει από την ως άνω διάταξη της Συμβάσεως της Ρώμης, διότι,

κατά την αναιρεσεΐουσα, έκρινε εσφαλμένα ότι δεν είναι καταχρηστική η άρνηση των αναιρεσιβλήτων να συναινέσουν στην αλλαγή της χρήσεως διαμερισμάτος της, παρότι: α) επί συνόλου 63 ισογείων χώρων της οδού Π.Ι. είναι το μοναδικό που δεν χρησιμοποιείται ως εμπορικό κατάστημα, αλλά παραμένει κατοικία ή γραφείο, β) η οίκηση σ' αυτό είναι αφόρητη, λόγω του θορύβου των διερχομένων αυτοκινήτων και γ) με την αλλαγή χρήσεως δεν θίγονται τα αντικειμενικά δεδομένα ούτε η ησυχία των ενοίκων των υπερυψωμένων διαμερισμάτων της πολυκατοικίας.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αριθ. 1681/2008(Τμ.Δ')

Διαχειριστής πολυκατοικίας' μεταβολή στο πρόσωπό του κατά τη διάρκεια της επιδικίας' την ένωση των συνιδιοκτητών εκπροσωπεί ο νέος διαχειριστής' αυτομάτως παύει και η εξουσία για εκπροσώπηση της συνιδιοκτησίας προηγούμενου διαχειριστή' διαδικαστικές πράξεις που έχουν απευθυνθεί στον προηγούμενο διαχειριστή' δεν είναι απαράδεκτες' αιτιολογία.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις συνιδιοκτητών' ερμηνεία άρθρου 4 § 1 ν. 3741/1929' περιορισμός των δικαιωμάτων που μπορεί να εκχωρήσει η παμφηφία των συνιδιοκτητών σε ορισμένη πλειοψηφία' τι αφορούν αυτά.

Κοινά μέρη' τρόπος προσδιορισμού' δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης' όρος Κανονισμού πολυκατοικίας κατά τον οποίο για την τροποποίησή του απαιτείται πλειοψηφία των συνιδιοκτητών που συγκεντρώνουν τουλάχιστον 800 ψήφους' απόφαση Γ.Σ. συνιδιοκτητών με την οποία τροποποιήθηκαν διατάξεις του Κανονισμού που αφορούν την αυξημένη ισχύ τους έναντι της συστατικής πράξης, της εντάξεως στην κοινοχρησία χώρων του ακάλυπτου χώρου της οικοδομής, την απαγόρευση ορισμένης χρήσεως στην πιλοτή κ.λπ.' αγωγή συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας κατά του διαχειριστή περί ακυρώσεως της απόφασης της Γ.Σ' γίνεται δεκτή' εξαφάνιση της πρωτόδικης

απόφασης από το Εφετείο, το οποίο έκρινε ότι η απόφαση της Γ.Σ. είναι νόμιμη με διάφορες αιτιολογίες' αναιρείται η απόφαση με βάση τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών, που δεν επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή των διατάξεων ως προς το ουσιώδες ζήτημα της δυνατότητας τροποποίησης του κανονισμού της πολυκατοικίας από την πλειοψηφία των συνιδιοκτητών και της έκτασης της δυνατότητας αυτής' αντίθετη μειοψηφία' αιτιολογία.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 62, 64 § 3 και 286 ΚΠολΔ και 4 § 1 και 2 του ν. 3741/1929 «περί της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους», που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 54 ΕισΝΑΚ προκύπτει, ότι ο διαχειριστής πολυώροφης οικοδομής, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον κανονισμό της, εκπροσωπεί και ενώπιον των δικαστηρίων το σύνολο των ιδιοκτητών της, ως ένωση προσώπων η οποία στερείται νομικής προσωπικότητας, για τις υποθέσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση αυτής. Αν δε κατά τη διάρκεια της επιδικίας επέλθει μεταβολή στο πρόσωπο του διαχειριστή, τότε την ένωση των ιδιοκτητών εκπροσωπεί ο νέος διαχειριστής, αντίστοιχα δε παύει χωρίς άλλο και η σχετική προς εκπροσώπηση εξουσία του προηγούμενου διαχειριστή, χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης, όπως ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα, για την ταυτότητα του νομικού λόγου. Διαδικαστικές πράξεις, που έχουν απευθυνθεί προς τον προηγούμενο διαχειριστή δεν είναι απαράδεκτες, έστω και αν κατά τη προσδιορισθείσα συζήτηση στο ακροατήριο, έχει στο μεταξύ, με απόφαση της συνέλευσης, αντικατασταθεί ο διαχειριστής, αφού διάδικος είναι η ομάδα των συνιδιοκτητών και όχι ο διαχειριστής, η δε συζήτηση χωρεί με το νέο διαχειριστή, ο οποίος μπορεί να εμφανιστεί κατά τη συζήτηση με την ιδιότητα αυτή στη θέση του παλιού και να προβάλλει υπεράσπιση επί της ουσίας της διαφοράς. Στην προκείμενη περίπτωση, το δικόγραφο της ένδικης αίτησης αναίρε-

σης στρεφόταν κατά της... με την ιδιότητά της ως διαχειρίστριας της πολυκατοικίας που βρίσκεται στη... Αττικής, και των... με την ιδιότητά τους ως μελών της διαχειριστικής επιτροπής της ίδιας πολυκατοικίας. Ήδη, εμφανίστηκαν στο ακροατήριο και εκπροσώπησαν τους συνιδιοκτήτες της πολυκατοικίας, η... με την ιδιότητα της διαχειρίστριας της πολυκατοικίας, η οποία εξελέγη κατά τη γενική συνέλευση των ιδιοκτητών που πραγματοποιήθηκε στις 8.9.2007 και οι..., με την ιδιότητά τους ως μελών της διαχειριστικής επιτροπής, οι οποίοι εκλέχθηκαν κατά την ίδια γενική συνέλευση των συνιδιοκτητών, οι οποίοι (διαχειρίστρια και μέλη της διαχειριστικής επιτροπής) νομίμως προβάλλουν την υπεράσπιση των συνιδιοκτητών κατά της αναιρέσης. Αλλά και οι αναιρεσείοντες, ενάγοντες και εφεσίβλητοι, άσκησαν την αναιρέση και παρίστανται για τους εαυτούς τους ατομικώς και ως καθολικοί διάδοχοι (εκ διαθήκης κληρονόμοι) του ενάγοντος και εφεσιβλήτου..., αποβιώσαντος στις 11.12.2006, ήτοι μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο Εφετείο (21.11.2006) και προ της δημοσίευσης της αναιρεσιβαλλομένης (16.3.2007).

Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν. 3741/1929 «περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους» ορίζει ότι «επιτρέπεται εις τους συνιδιοκτήτες ίνα δι' ιδιαίτερας συμφωνίας, εις ην είναι απαραίτητος η κοινή πάντων συναίνεσις κανονίσωσι τα της συνιδιοκτησίας δικαιώματα και υποχρεώσεις, να καθορίσωσι γενικώς συνελεύσεις και να δώσωσιν εις καθωρισμένην πλειοψηφίαν, δυνάμενην να μεταβληθή αναλόγως της σοβαρότητας των ληφθησομένων αποφάσεων, το δικαίωμα να λαμβάνη εν τω κοινώ συμφέροντι πάσαν απόφασιν σχετικήν με την συντήρησιν, βελτίωσιν και χρήσιν των κοινών μερών της οικίας». Από τη διατύπωση της διάταξης αυτής, προκύπτει ότι ρητά περιορίζει τα δικαιώματα, που μπορεί να εκχωρήσει η παμψηφία των συνιδιοκτητών με ιδιαίτερη συμφωνία σε ορισμένη πλειοψηφία των συνιδιοκτητών, μόνο στη λήψη αποφάσεων σχετικών με τη συντήρηση, βελτίωση και χρήση των κοινών μερών της οικίας,

ήτοι μέτρων που αφορούν τη χρήση αυτών προς το κοινό συμφέρον (ΑΠ 216/1981 ΝοΒ 29.1404).

Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ και 2 § 1, 4 § 1, 5 § 1α και 13 του ν. 3741/1929, προκύπτει ότι οι ιδιοκτήτες οριζοντίων ιδιοκτησιών οικοδομής έχουν αναγκαστική συγκυριότητα και δικαίωμα συμμετοχής στη χρήση σε όλα τα ενδεικτικώς οριζόμενα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής και μπορούν, με ομόφωνη απόφασή τους, που πρέπει να καταρτιστεί συμβολαιογραφικώς και να μεταγραφεί, να ρυθμίσουν κατά διάφορο τρόπο το δικαίωμα χρήσης εκάστου επί των κοινοκτητών και κοινοχρήστων μερών και ειδικότερα να συμφωνήσουν ότι κάποιος από τους ιδιοκτήτες οριζοντίων ιδιοκτησιών θα έχει δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης επί των ως άνω μερών. Οι ανωτέρω συμφωνίες, με τις οποίες κανονίζονται κατά διάφορο τρόπο τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών οριζοντίων ιδιοκτησιών επί των κοινοκτητών και κοινοχρήστων πραγμάτων, δημιουργούν περιορισμούς της επί των πραγμάτων τούτων αναγκαστικής συγκυριότητας, από την οποία και απορρέει το δικαίωμα συμμετοχής στη χρήση τους. Οι κατά τον ανωτέρω τρόπο δημιουργούμενοι περιορισμοί, κατά τη διάταξη του άρθρου 13 § 3 «φέρουν χαρακτήρα δουλείας». Οι περιορισμοί αυτοί δεν είναι δουλείες, κατά την έννοια 1118 επ., 1142 επ. και 1188 επ. ΑΚ, αλλά φέρουν το χαρακτήρα δουλείας, υπό την έννοια και μόνον ότι δεσμεύουν τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους των συνομολογησάντων αυτούς ιδιοκτητών των οριζοντίων ιδιοκτησιών και αντιτάσσονται κατά τρίτων. Αν ο προσδιορισμός των κοινοχρήστων μερών δεν ορίζεται ούτε με τη συστατική της οροφοκτησίας δικαιοπραξία ούτε με ιδιαίτερες συμφωνίες, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις παραπάνω αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του νόμου. Εξ άλλου, η ρύθμιση που εισάγεται με το ν. 3741/1929, σε σχέση με την απόκτηση και την κατάργηση ιδιαίτερων δικαιωμάτων χρήσης στα κοινοκτητα και κοινόχρηστα μέρη της υπαγόμενης στη ρύθ-

μισή του ιδιοκτησίας, προπαντός εξυπηρετεί την ανάγκη δημιουργίας κατάστασης σταθερότητας και ασφάλειας σε σχέση προς τα δικαιώματα των ιδιοκτητών οριζοντίων ιδιοκτησιών στα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της κατ' ορόφους ιδιοκτησίας. Από αυτά παρέπεται ότι οι διατάξεις αυτές, ως ειδικές, κατισχύουν των γενικών διατάξεων των άρθρων 785 επ. ΑΚ περί κοινωνίας (ΑΠ 186/1996, ΑΠ 689/1997, ΑΠ 844/2001). Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Εφετείο δίκασε έφεση του διαχειριστή και της διαχειριστικής επιτροπής της πολυκατοικίας που αναφέρεται, κατά της 2755/2004 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία έγινε δεκτή αγωγή ακύρωσης απόφασης της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών για τροποποίηση του κανονισμού. Το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε ανέλεγκτα τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: «Η πρώτη ενάγουσα έχει στην κυριότητά της, τις υπό στοιχεία Π-1, Β-8α και Β-9 διηρημένες ιδιοκτησίες, μετά του δικαιώματος υψού της πολυκατοικίας, που βρίσκεται στην περιοχή της... Αττικής και επί της συμβολής των οδών... και..., όπως επίσης τυγχάνει επικαρπώτρια της υπό στοιχείο Γ-12 οριζόντιας ιδιοκτησίας, ο δεύτερος ενάγων είναι κύριος της υπό στοιχείο Β-5 οριζόντιας ιδιοκτησίας, η τρίτη ενάγουσα είναι κυρία της υπό στοιχεία Π-3 και ψιλή κυρία της υπό στοιχείο Γ-12 οριζόντιας ιδιοκτησίας και ο τέταρτος είναι κύριος των υπό στοιχεία Γ-7 και Π-2 οριζοντίων ιδιοκτησιών. Η πολυκατοικία έχει υπαχθεί σε καθεστώς ιδιοκτησίας κατ' ορόφους, με την υπ' αριθ.... πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών Ν.Χ., όπως τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως με τις υπ' αριθ.... πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών Λ.Ε. και... πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών Ι.Χ., που έχουν όλες μεταγραφεί νόμιμα. Οι μεταξύ των συνιδιοκτητών σχέσεις διέπονται από τον συνοδευόντα την παραπάνω πράξη συστάσεως οροφκτησίας, κανονισμό. Δυνάμει του άρθρου 33 αυτού, για την τροποποίησή του απαιτείται πλειοψηφία των ιδιοκτητών συγκεντρώντων τουλάχιστον 800 ψήφους. Οι εναγόμενοι, εκ των

οποίων ο πρώτος τυγχάνει διαχειριστής και οι λοιποί, δεύτερος, τρίτος και τέταρτος εξ αυτών, μέλη της διαχειριστικής επιτροπής, ως εντολοδόχοι και νόμιμοι εκπρόσωποι της ενώσεως των συνιδιοκτητών της ως άνω πολυκατοικίας, συγκάλεσαν έκτακτη γενική συνέλευση για τις 29.6.2003 με θέμα την τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση διατάξεων του ισχύοντος κανονισμού. Κατά την επιγενόμενη έκτακτη γενική συνέλευση της ενώσεως των συνιδιοκτητών, με την προς τούτο εκτεθείσα υπ' αριθ.... απόφαση, αποφασίστηκε η τροποποίηση, η συμπλήρωση και η κατάργηση των διατάξεων του κανονισμού, που αφορούν την αυξημένη ισχύ τούτων έναντι της συστατικής της οροφκτησίας πράξεως, της εντάξεως στην κοινοχρησία χώρων του ακάλυπτου της οικοδομής μετά των συναφών εξαιρέσεων (θέσεων σταθμεύσεως αυτοκινήτων), της απαγορεύσεως ορισμένης χρήσεως για τις αυτοτελείς διηρημένες ιδιοκτησίες στο χώρο της πιλοτής, της επιπρόσθετης υποχρεώσεως των συνιδιοκτητών στην καλή συντήρηση των αυλών και των θέσεων σταθμεύσεως που ανήκουν στην αποκλειστική τους χρήση, του αριθμού του συνόλου των ψήφων, ανερχομένου εν συνόλω σε 710, επί του συνόλου του οποίου αριθμού υπολογίζεται και η 80% απαιτούμενη πλειοψηφία για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του κανονισμού και την κατανομή της αφορώσας το παλαιό κτίσμα (με στοιχείο Κ) κοινόχρηστης δαπάνης. Επίσης, με την παραπάνω και ήδη προσβαλλόμενη υπ' αριθ.... απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας, καταργήθηκε το άρθρο 34 του κανονισμού, περί μονομερούς εκ μέρους της πρώτης ενάγουσας τροποποίησης της ... πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, περί ανακατανομής των ποσοστών εξ αδιαίρετου του άνω οικοπέδου και των αντίστοιχων ψήφων που τους ανήκουν. Η παραπάνω απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης λήφθηκε με ψήφους 613 (όπως σε αυτή αναφέρεται, στις σελίδες 2, 3 και 12), με την απαιτούμενη, βάσει της επιβαλλόμενης αναλογίας του 80% επί των ενεργών και εχό-

ντων δικαίωμα συμμετοχής 710 ψήφων (1000-290), όπως περί του τελευταίου κρίθηκε τελεσιδικώς με τη 2094/2002 απόφαση του Εφετείου Αθηνών και αμετακλήτως με τη 279/2002 απόφαση του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου (αποφάσεις που δεν αναφέρονται στην εκκαλουμένη και ήδη εξαφανισθείσα απόφαση, μολονότι μνημονεύονται στο αγωγικό δικόγραφο), δηλαδή με την απαιτούμενη πλειοψηφία των 568 ψήφων (710 x 80%) και όχι με την εσφαλμένως αναγραφόμενη και χωρίς αιτιολογία στην εκκαλουμένη απόφαση των 700 ψήφων (876 x 80%), μη αφαιρώντας τις 290 ψήφους, που αφορούν και ανήκουν στις προβλεπόμενες να ανεγερθούν κατ' επέκταση της άνω πολυκατοικίας μελλοντικά οριζόντιες ιδιοκτησίες των ήδη εναγόντων, ως προς τη λήψη αποφάσεων τόσο για θέματα που αφορούν τη διοίκηση και διαχείριση της πολυκατοικίας, όσο και με θέματα που αφορούν την τροποποίηση του κανονισμού, όπως επιτάσσει η αμετάκλητη 2094/2002 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, αλλά (αφαιρώντας) μόνο 124 ψήφους (1000 - 124 ίσον 876). Επομένως, η παραπάνω απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης είναι νόμιμη, σύμφωνα με τον κανονισμό της πολυκατοικίας και τις 20947/2002 και 279/2003 αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών και του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου, αντιστοίχως και δεσμεύει τους συμβληθέντες συνιδιοκτήτες, έχουσα μεταξύ αυτών όχι εμπράγματη αλλά ενοχική ενέργεια, μη δεσμεύουσα τους διαδόχους αυτών. Εξάλλου, η μη νομότυπη κλήτευση του τέταρτου ενάγοντος, έχοντος ψήφους 14, δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, αφού ο συνολικός αριθμός των 582 ψήφων (568 συν 14), δεν υπερβαίνει και πάλιν τις 613 ψήφους της πλειοψηφίας, ο δε ισχυρισμός του τέταρτου ενάγοντος ότι ουδέποτε έλαβε γνώση της σύγκλησης της συνέλευσης, είναι αβάσιμος, αφού αυτός είναι γιος της πρώτης και του δεύτερου των εναγόντων και αδελφός της τρίτης τούτων, έλαβε γνώση της σύγκλησης της συνέλευσης και μπορούσε να εκπροσωπηθεί διά πληρεξουσίου από αυτούς στη γενική συνέλευση, επειδή είχαν κοινά συμφέ-

ροντα, όπως έπραξαν άλλοι συνιδιοκτήτες. Τέλος, ο ισχυρισμός των εναγόντων ότι απαιτείτο παμψηφία, ότι η συμπεριφορά των εναγομένων είναι καταχρηστική, δεδομένης της προσχώρησής τους στην πράξη σύστασης οριζόντιων ιδιοκτησιών, ότι υπάρχει οιονεί δεδικασμένο από τις 23389/1998 και 4268/2001 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και ότι τα εμπράγματα δικαιώματα που έχουν συσταθεί υπέρ της πρώτης, τρίτης και τέταρτου τούτων, ασκούνται νόμιμα για περισσότερα από 25 χρόνια, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, διότι αντιφάσκουν με τα αμετακλήτως ως άνω κριθέντα από τις προαναφερθείσες Εφετειακή και Αρεοπαγιτική αποφάσεις, που αποτελούν δεδικασμένο, άμεσα σχετιζόμενο με τα νομικά και ουσιαστικά θέματα της προκειμένης διαφοράς, προσέτι δε η παμψηφία που διατείνεται η πρώτη ενάγουσα (εργολήπτρια) αντιφάσκει με τη μονομερή εκ μέρους της συνταχθείσα... (τρεις μόλις ημέρες πριν την προσβαλλόμενη... απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης) πράξη τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Αθηνών Ι.Χ., με την οποία, μεταξύ των άλλων, αύξησε μονομερώς και αυθαίρετως τα χιλιοστά και τις ψήφους της Π-1 οριζόντιας ιδιοκτησίας της, η οποία με τις 2027/2002 και 2572/2004 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και του Συμβουλίου της Επικρατείας, αντιστοίχως, κρίθηκε, αμετακλήτως, παράνομη, αυθαίρετη και κατεδαφιστέα». Μετά τις παραδοχές αυτές το Εφετείο δέχθηκε την έφεση των εναγομένων – αναιρεσιβλήτων ως και κατ' ουσίαν βάσιμη, εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση και απέρριψε την αγωγή ακύρωσης της απόφασης της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών. Με τον υπό στοιχείο 1B λόγο της αναίρεσης οι αναιρεσιόντες – ενάγοντες προσάπτουν στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι υπέπεσε στην πλημμέλεια του αριθμού 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ παραβιάζοντας τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου του άρθρου 4 § 1 και του άρθρου 13 § 1 και 3 του ν. 3741/1929, αφού δέχθηκε ότι είναι δυνατή με απόφαση της πλειοψηφίας η τροποποίηση του

κανονισμού πολυκατοικίας και κατά τις διατάξεις αυτού με τις οποίες παραχωρούνται σ' αυτούς δικαιώματα αποκλειστικής χρήσης κοινοκτήτων μερών, καθόρισαν νέο ποσοστό απαρτίας για την τροποποίηση του κανονισμού, έθεσαν διάταξη που απαγορεύει τη χρήση των υπό στοιχεία Π-1, Π-2 και Π-3 οριζοντίων ιδιοκτησιών ως καταστημάτων, κατήργησαν το άρθρο 34 του κανονισμού με το οποίο είχαν παρασχεθεί με την αρχική συστατική πράξη ανέκκλητες εντολές και πληρεξουσιότητες και όρισαν ότι οι δαπάνες κοινοχρήστων του οικοπέδου που ανέρχονται σε 63% και επιβάλλονται στο υπάρχον παλαιό κτίσμα (ιδιοκτησίας του οικοπεδούχου), επιμερίζονται στις λοιπές οριζόντιες ιδιοκτησίες. Έτσι όμως που έκρινε το Εφετείο υπέπεσε στην πλημμέλεια από το αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ στερώντας την απόφασή του από νόμιμη βάση κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων ουσιαστικού δικαίου λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών, που δεν επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή των διατάξεων ως προς το ουσιώδες ζήτημα της δυνατότητας τροποποίησης του κανονισμού της πολυκατοικίας από την πλειοψηφία των συνιδιοκτητών και της έκτασης της δυνατότητας αυτής. Ειδικότερα δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση το περιεχόμενο του άρθρου του κανονισμού που παρέχει στην πλειοψηφία εξουσία τροποποίησης αυτού, ώστε να κριθεί αν η απόφαση της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών είναι σύμφωνη με την εξουσία που της έχει χορηγηθεί. Ούτε εκθέτει το Εφετείο αν τα όσα έγιναν δεκτά με την προσβαλλόμενη απόφαση και δέχεται και το Δικαστήριο εκείνο είναι σχετικά με την συντήρηση, βελτίωση και χρησιμοποίηση των κοινών μερών και αφορούν στο κοινό συμφέρον όλων των συνιδιοκτητών ή μήπως η ίδια απόφαση τροποποιεί τον κανονισμό κατά τρόπο που συνεπάγεται διαφοροποίηση των δικαιωμάτων των εναγόντων που έχουν συμφωνηθεί με αυτόν (κανονισμό). Γιατί αν συμβαίνει το δεύτερο τότε η προσβαλλόμενη απόφαση είναι άκυρη, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες ουσια-

στικές διατάξεις και εκείνη του άρθρου 174 ΑΚ. Συνεπώς, κατά τη γνώμη που επικράτησε στο Δικαστήριο, ο υπό στοιχείο 1Β λόγος αναίρεσης, ο οποίος συνίσταται στην από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αιτίαση για την πλημμέλεια της παραβίασης των προαναφερόμενων διατάξεων ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκαν, η οποία αιτίαση περιέχει σιωπηρά την από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αιτίαση για την πλημμέλεια της έλλειψης νόμιμης βάσης κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών (ΑΠ 1597/2001, ΑΠ 203/1971), είναι παραδεκτός και βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός. *Κατά τη γνώμη όμως του μέλους του Δικαστηρίου Γ. Λ.,* από τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 4 § 1 του νόμου 3741/1929 προκύπτει ότι ο νομοθέτης ανέθεσε τη ρύθμιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας στην παμψηφία των συνιδιοκτητών, στους οποίους έδωσε το δικαίωμα να ρυθμίζουν, με συμφωνίες που καταρτίζονται με κοινή συναίνεση όλων, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτές τόσο στα κοινά μέρη που θα καθορίσουν, όσο και στις διαιρεμένες ιδιοκτησίες κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου αυτού, που αποτελούν ενδοτικό δίκαιο, καθώς και το δικαίωμα να εκχωρήσει στην πλειοψηφία των συνιδιοκτητών εξουσία για λήψη αποφάσεων για κάποια θέματα. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει επίσης ότι, αφού έχουν τη δυνατότητα να ρυθμίζουν όπως θέλουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, έχουν και τη δυνατότητα να αναθέτουν και σε ορισμένη πλειοψηφία από αυτούς το δικαίωμα να λαμβάνει αποφάσεις για τα αναφερόμενα στη διάταξη αυτή συνηθισμένα θέματα διαχείρισης, όχι όμως με σκοπό αποκλεισμού της δυνατότητας να αναθέσει η παμψηφία των συνιδιοκτητών σε ορισμένη πλειοψηφία και σε άλλα θέματα, ειδικότερα δε σε θέματα που συνάπτονται με τη χρήση από τον καθένα από τους συνιδιοκτήτες των κοινοκτήτων μερών (ΑΠ 216/1981, γενικά αλλά ιδιαίτερα γνώμη μειοψηφίας), ακόμη και όταν έχουν παραχωρηθεί αποκλειστικά δικαιώματα χρήσης με τον αρχικό κανονισμό σε κάποι-

ους από τους συνιδιοκτήτες, δεδομένου ότι οι περιορισμοί που έχουν τεθεί με τον κανονισμό πρέπει να είναι δικαιολογημένα εξεταζόμενοι σε σχέση με τον προορισμό της οροφокτησίας γενικά, αλλά και σε σχέση με τις επί μέρους χωριστές ιδιοκτησίες και τα κοινά μέρη. Η εκδοχή αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι κανένας από τους ιδιοκτήτες οριζόντιας ιδιοκτησίας δεν μπορεί να αποκτήσει δικαίωμα αποκλειστικής ή μεγαλύτερης από τη μερίδα τους χρήσης επί των κοινοκλήτων κοινοχρήστων μερών, ούτε να απωλέσει με αχρησία, δικαίωμα συμμετοχής του στην κοινή χρήση των ως άνω μερών (ΑΠ 121/1993) και λαμβανομένου υπόψη επιπροσθέτως ότι κάθε συνιδιοκτήτης δικαιούται στην απόλυτη χρήση των κοινών πραγμάτων και εφόσον παραβιάσσεται στη χρήση των κοινών πραγμάτων και μειώνεται η ασφάλεια της οικοδομής, έχει το δικαίωμα να ζητήσει με αγωγή την άρση της προσβολής και την παράλειψη αυτής στο μέλλον (ΑΠ 40/2007, ΑΠ 115/2003). Έτσι, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη, το Εφετείο δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 4 § 1 και 13 § 1 και 3 του ν. 3741/1929, αφού σύμφωνα με τις παραδοχές ο κανονισμός της πολυκατοικίας όπου είναι συνιδιοκτήτες οι διάδικοι παρέχει δικαίωμα στην πλειοψηφία να συνέρχεται να αποφασίζει για την τροποποίησή του, και δεν ήταν αναγκαία παμψηφία για το σκοπό αυτό και επιπλέον, εφόσον, κατά τις παραδοχές πάντοτε της απόφασης, οι τροποποιήσεις αναφέρονται σε θέματα που αφορούν τη χρήση κοινοκλήτων μερών από όλους τους συνιδιοκτήτες και την καλή συντήρηση αυτών. Έτσι ως απόφαση δεν πάσχει από ακυρότητα, η περιαφή δε του συμβολαιογραφικού τύπου απόκειται στην εξουσία αυτών και δεν ενδιαφέρει στην παρούσα φάση και δίκη. Ο υπό στοιχείο ΙΒ λόγος αναίρεσης επομένως έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος. Μετά από αυτά, και αφού παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων αναίρεσης, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση προς εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο Αθηνών, διότι είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές (άρθρο 580 § 3

ΚΠολΔ). Από τις διατάξεις του άρθρου 579 § 1 και 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν αναιρεθεί η απόφαση, οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που αναιρέθηκε και, αν αποδεικνύεται προαποδεικτικά η εκτέλεση της απόφασης αυτής, εκούσια ή αναγκαστικά, διατάσσεται με αίτηση του αναιρεσείοντος η επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις υπό την προϋπόθεση ότι έχουν κατατεθεί ως την παραμονή της συζήτησης, όπως επιβάλλεται και στην περίπτωση της αυτοτελούς αίτησης, για την ταυτότητα του νομικού λόγου. Το αίτημα, επομένως, των αναιρεσειόντων να υποχρεωθούν οι αναιρεσίβλητοι να αποδώσουν το ποσό των 1.000 ευρώ που έχουν καταβάλει σ' αυτούς σε εκούσια εκτέλεση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης για τη δικαστική δαπάνη που επιδικάστηκε με αυτή, ώστε να γίνει επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση, παραδεκτά υποβάλλεται με τις προτάσεις, οι οποίες έχουν κατατεθεί στις 3.4.2008 (βλ. επισημείωση του αρμόδιου γραμματέα) και είναι νόμιμο. Οι αναιρεσειόντες για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και την καταβολή του προαναφερόμενου ποσού προσκομίζουν και επικαλούνται την από 11 Μαΐου 2007 απόδειξη εισπράξεως 1.000 ευρώ, η οποία έχει εκδοθεί και υπογραφεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο των αναιρεσιβλήτων, οι αναιρεσίβλητοι δε εξάλλου δεν αμφισβητούν το γεγονός της είσπραξης του ποσού. Η εκούσια εκτέλεση, επομένως, της προσβληθείσας απόφασης για το ποσό της επιδικασθείσας δικαστικής δαπάνης προαποδεικνύεται και γι' αυτό, το αίτημα επαναφοράς στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση πρέπει να γίνει δεκτό και ως κατ' ουσίαν βάσιμο.

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ**Αριθ. 703/2008**

Διαθήκη: ανίκανοι για σύνταξη διαθήκης είναι όσοι, κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή δεν έχουν τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας' στη δεύτερη περίπτωση, ο διαθέτης μπορεί μεν να αντιλαμβάνεται ότι συντάσσει τη διαθήκη του, αλλά, εξαιτίας ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, η βούλησή του δεν είναι ελεύθερη στο βαθμό που είναι η βούληση του ομαλού ψυχικά ανθρώπου' τέτοιου είδους κατάσταση είναι και η γεροντική άνοια, όταν απ' αυτήν προκαλείται μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας του νου σε βαθμό που αποκλείει την ύπαρξη της λογικής' απλή νοητική μείωση, που συνοδεύει συχνά τη γήρανση, είναι φαινόμενο απόλυτα φυσιολογικό και δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα για σύνταξη διαθήκης.

Σε περίπτωση έλλειψης συνείδησης των πράξεων, η απόδειξη της έλλειψής της πρέπει να αναφέρεται ακριβώς στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης' σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν είχε τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας, περιοδικού ή παροδικού χαρακτήρα, η απόδειξη της στέρησης της χρήσης του λογικού πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ακριβώς στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης' αν όμως πρόκειται για μη ιάσιμη πάθηση ή θαριά ψυχική διαταραχή, που αποκλείει την ύπαρξη φωτεινών διαλειμμάτων, αρκεί η απόδειξη ότι ο διαθέτης δεν είχε τη χρήση του λογικού την εποχή σύνταξης της διαθήκης, χωρίς να απαιτείται η ακριβής αναφορά στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης.

Και η δημόσια διαθήκη μπορεί να προσβληθεί ως άκυρη, λόγω της ανικανότητας του διαθέτη, χωρίς να απαιτείται να προσβληθεί ως πλαστή, καθώς ο ισχυρισμός αυτός δεν αποτελεί ανταπόδειξη της δήλωσης του διαθέτη, που θεβαιώνεται ότι έγινε ενώπιον του συμβολαιογράφου, αλλά προσβολή του κύρους της περιεχόμενης σ' αυτήν δικαιοπραξίας.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1719 αριθ. 4 ΑΚ, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή της με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 2447/1996, ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι όσοι κατά το χρόνο της σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους, ή δεν έχουν τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας. Στη διάταξη αυτήν προβλέπονται δύο περιπτώσεις ανικανότητας προς σύνταξη διαθήκης, δηλαδή α') η έλλειψη συνείδησης των πράξεων, η οποία υπάρχει όταν το πρόσωπο από αίτιο νοσηρό ή μη (όπως λ.χ. μέθη, ύπνωση κ.λπ.) δεν έχει τη δύναμη να διαγνώσει την ουσία και το περιεχόμενο της διαθήκης που συντάσσει και β') η στέρηση της χρήσης του λογικού από πνευματική νόσο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση απαιτείται, αφενός μεν πνευματική νόσος, δηλαδή διανοητική διαταραχή οφειλόμενη σε νόσο, αφετέρου δε να έχει προκληθεί και να υπάρχει κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, εξαιτίας της νόσου αυτής, αδυναμία λογικής στάθμισης και ελεύθερου προσδιορισμού της βούλησης του διαθέτη, ο οποίος μπορεί μεν να έχει επαρκή αντίληψη για το τι πράττει συντάσσοντας τη διαθήκη του, αλλά, εξαιτίας ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής δεν είναι η βούλησή του ελεύθερη στο βαθμό που είναι του ομαλού ψυχικά ανθρώπου, δηλαδή δεν μπορεί αυτός να προσδιορίσει με λογικούς υπολογισμούς ελεύθερα τη βούλησή του (ΑΠ 1612/2005 Νόμος, ΑΠ 1360/2002 Δνη 2003.473, ΑΠ 1680/2002 Δνη 44.1618, ΑΠ 1145/1999 Δνη 41.423, ΑΠ 522/1995 Δνη 37. 338, ΑΠ 298/1993 ΝοΒ 42.824, ΑΠ 5323/1987 Δνη 30.772, ΕφΑθ 3192/2003 Δνη 2004.569, ΕφΑθ 885/2003 Δνη 2004.571, ΕφΑθ 7893/2002 Δνη 2004.245, ΕφΑθ 10.148/1999 Δνη 41.1415). Κατάσταση, που είναι δυνατόν στη συγκεκριμένη περίπτωση να έχει ως συνέπεια τη στέρηση του λογικού, είναι και η γεροντική άνοια, όταν απ' αυτήν προκαλείται μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας του νου, σε βαθμό που αποκλείει την ύπαρξη λογικής κρίσης. Απλή νοητική μείωση, που συνοδεύει συχνά τη γήρανση, είναι φαινόμενο

μενο απολύτως φυσιολογικό και η επίκληση και η απόδειξή της δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα προς σύνταξη διαθήκης. Θα πρέπει να γίνεται εξατομικευμένη προσέγγιση της συγκεκριμένης ψυχοπαθολογικής εικόνας, ώστε να διαπιστωθεί αν αυτός τελούσε σε έλλειψη συνειδήσεως των πράξεων κατά την έννοια του νόμου. Σε περίπτωση έλλειψης συνειδήσεως των πράξεων, η απόδειξη της έλλειψης αυτής πρέπει ν' αναφέρεται ακριβώς στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης, ενώ αντίθετα, στην περίπτωση που ο διαθέτης δεν έχει τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας, αν μεν πρόκειται για πάθηση περιοδικού ή παροδικού χαρακτήρα, απαιτείται και πάλι ν' αποδειχθεί ότι η στέρηση της χρήσης του λογικού ακριβώς κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης οφείλεται στην πάθηση αυτή, αν όμως πρόκειται για πάθηση μη ιάσιμη ή βαριά ψυχική διαταραχή, η οποία αποκλείει την ύπαρξη «φωτεινών διαλειμμάτων», αρκεί η απόδειξη ότι ο διαθέτης κατά την εποχή περίπου (όχι ακριβώς κατά την ημέρα ίσως δε και την ώρα) της σύνταξης της διαθήκης στερείτο της χρήσεως του λογικού (βλ. Γεωργιάδη, στον ΑΚ Γεωργιάδη Σταθόπουλου, άρθρα 1719-1720 αρ. 30 και 35Μ, ΑΠ 1680/2002 ΝοΒ 2003. 1218, ΕφΑθ 143/2000 Δνη 2000.826). Παρέπεται, τέλος, από την προαναφερθείσα διάταξη, ότι δεν αποκλείεται κατά νόμο η συνύπαρξη στο πρόσωπο του διαθέτη και των δύο καταστάσεων, δηλαδή τόσο της έλλειψης συνειδήσεως των πράξεών του, όσο και της στέρησης της χρήσης του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας (ΑΠ 1612/2005 Νόμος, ΑΠ 572/1987 ΕΕΝ 55.183). Εξάλλου και η δημόσια διαθήκη μπορεί να προσβληθεί ως άκυρη λόγω του ότι ο διαθέτης κατά το χρόνο της σύνταξής της δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή δεν είχε τη χρήση του λογικού του εξαιτίας πνευματικής ασθένειας, χωρίς να απαιτείται να προσβληθεί ως πλαστή κατά το άρθρο 438 ΚΠολΔ, γιατί αυτό δεν αποτελεί ανταπόδειξη της δηλώσεως του διαθέτη που βεβαιώνεται ότι έγινε ενώπιον του συμβολαιογράφου, η οποία δεν επιτρέπεται χωρίς την προσβολή

του εγγράφου ως πλαστού, αλλά προσβολή του κύρους της περιεχόμενης σ' αυτό δικαιοπραξίας (ΑΠ 964/2005 ΕλλΔνη 2005.1451, ΕφΑθ 826/1999 Δνη 2001.1392).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως ενώπιον του ορισθέντας με τη με αριθμό 18712/1996 (εν μέρει προδικαστική) απόφαση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου αυτού εισηγητή δικαστή (άρθρο 393 παρ. 1 ΚΠολΔ), που περιέχονται στη με αριθμό 34572/1996 έκθεση εξετάσεως μαρτύρων, οι οποίες (καταθέσεις) εκτιμώνται (άρθρο 340 ΚΠολΔ) καθ' εαυτές και σε συνδυασμό μεταξύ τους και προς τις υπόλοιπες αποδείξεις κατά το λόγο της γνώσεως και της αξιοπιστίας του κάθε μάρτυρα, από τα έγγραφα που οι διάδικοι νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται, τα οποία το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εφόσον έχει επιτραπεί το εμμάρτυρο μέσο αποδείξεως (άρθρα 336 παρ. 3, 339 και 395 ΚΠολΔ), για μερικά από τα οποία γίνεται ειδική αναφορά παρακάτω, χωρίς όμως να έχει παραλειφθεί κάποιο για την ουσιαστική διάγνωση τις παρούσας διαφοράς, από όσα συνομολογούνται από τους διαδίκους (άρθρα 261 και 352 παρ. 1 ΚΠολΔ), όπως προκύπτει από το σύνολο των περιλαμβανομένων στις εγγραφές προτάσεις τους ισχυρισμών (ΑΠ 344/1992 Δνη 34.1328, ΑΠ 1645/1983 ΝοΒ 1984.1523, ΕφΘεσ 1180/1994 Αρμ 1994.1275) αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο Γ.Π. του Σ., συνταξιούχος έμπορος, απεβίωσε στη Θεσσαλονίκη, στις 1 Απριλίου 1995, σε ηλικία 80 ετών, καταλείποντας, κατά το χρόνο θανάτου του, μοναδικούς πλησιέστερους συγγενείς του και εξ αδιαθέτου κληρονόμους του την εναγόμενη σύζυγό του Ε.Π., τους ενάγοντες τρεις (3) αδελφούς του και τα ανίψια του Π.Τ. και Κ.Τ., τέκνα της προαποβιώσασας αδελφής του Α.Π., είχε δε στην κυριότητά του, κατά το χρόνο θανάτου του, ικανή ακίνητη περιουσία. Ο παραπάνω Γ.Π., που διατηρούσε πολύ καλές

σχέσεις με τα αδέρφια του και τα ανίψια του αλλά και με τη σύζυγό του – εναγομένη, με την οποία είχαν τελέσει γάμο το 1958, πλην όμως δεν απέκτησαν τέκνα, νοσηλευόταν σε κλινική, από την 7.3.1995 μέχρι και τον θάνατο του την 1.4.1995, πάσχων από σηπτικό σοκ και βαρεία λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος επί εδάφους γεροντικής άνοιας και ατροφίας του εγκεφάλου (βλ. τη βεβαίωση του Δ.Κ., Διευθυντού της κλινικής), οι ίδιες δε παθήσεις αναφέρονται και στη ληξιαρχική πράξη θανάτου, που συντάχθηκε με βάση το από 1.4.1995 πιστοποιητικό θανάτου του ιατρού της ίδιας κλινικής Κ.Κ. Ο παραπάνω αποβιώσας πριν από το θάνατό του και συγκεκριμένα την 16.5.1994 είχε συντάξει τη με αριθμό 1897/1994 δημόσια διαθήκη του, ενώπιον της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Γ.Μ., στο γραφείο αυτής, παρουσία τριών μαρτύρων, ήτοι των Α.Σ., Δικηγόρου, Ε.Μ., Δικηγόρου και Ε.Κ., ασκούμενης δικηγόρου, η οποία (διαθήκη), μετά τον θάνατό του δημοσιεύθηκε νόμιμα, με τα με αριθμό 958/19.7.1995 πρακτικά συνεδρίασεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Με τη διαθήκη του αυτήν ο διαθέτης, αφού δήλωσε ότι ανακαλεί κάθε προηγούμενη διαθήκη του, εγκατέστησε μοναδική κληρονόμο, σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του, που θα βρισκόταν κατά τον χρόνο θανάτου του, τη σύζυγό του Ε.Π. και κληροδόχο ποσού 1.000.000 δραχμών τον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης (Ροτόντα), που αποτελεί Μετόχιο της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου του Αγίου Όρους (μη διάδικο στην παρούσα συζήτηση της υποθέσεως, κατά τα προαναφερθέντα).

Οι ενάγοντες, με την αγωγή τους, ισχυρίζονται ότι ο αποβιώσας αδελφός τους, κατά το χρόνο σύνταξης της ενλόγω διαθήκης, αλλά και πριν από αυτόν, ήταν ανίκανος προς τούτο, γιατί δεν είχε συνείδηση των πράξεών του, άλλως ότι στερούνταν της χρήσης λογικού, εξαιτίας της μόνιμης προϊούσας γεροντικής άνοιας, που του επέφερε εγκεφαλικές διαταραχές, αφασικές διαταραχές και έλλειψη προσανατολισμού, σε συνδυασμό με την πλήρη αδυναμική

κατάστασή του, που οφείλονταν σε πόνους προξενούμενους από πιθανό νεόπλασμα του όρχεως και σε θηλώματα της ουροδόχου κύστεως. Σχετικά με τους ενλόγω ισχυρισμούς τους αποδείχθηκαν τα ακόλουθα: Ο διαθέτης Γ.Π., που γεννήθηκε το 1915, ήταν άνθρωπος έξυπνος, λογικός, διατηρούσε την πνευματική του διαύγεια και την ικανότητα να προσδιορίζει ελεύθερα τη βούλησή του με λογικούς υπολογισμούς και ιδίως την ικανότητα κανονικής επιλογής των ελατηρίων για τη διαμόρφωση της βουλήσεώς του. Όπως κατέθεσαν και οι δύο μάρτυρες ανταποδείξεως Ε.Μ. και Α.Σ., Δικηγόροι, παρουσία των οποίων, ως μαρτύρων, είχε συντάξει ο Γ.Π. την επίδικη διαθήκη του, τον οποίο και γνώριζαν από τις επισκέψεις του στο δικηγορικό γραφείο του Δ.Π., με τον οποίο συνεργάζονταν οι ίδιες, αυτός (διαθέτης) προσήλθε στο γραφείο της συμβολαιογράφου συνοδευόμενος από τη σύζυγό του και την ανεψιά της τελευταίας Φ.Χ. για τη σύνταξη της διαθήκης, την 16.5.1994 και περί ώρα 9η πρωινή, τις αναγνώρισε, ήταν ευδιάθετος, ευγενικός και ομιλητικός, δεν έδινε την εντύπωση ότι είχε κάποιο σωματικό πρόβλημα, εκινείτο μόνος του, χωρίς να τον υποβαστάζει κανείς και δεν παρουσίαζε κάποια εμφανή σωματική εξασθένηση, πέραν του ότι ήταν λεπτοκαμωμένος. Όπως καταθέτουν, κατά τη σύνταξη της διαθήκης, χωρίς την παρουσία των προσώπων που τον συνόδευαν που παρέμειναν στον προθάλαμο, απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις της συμβολαιογράφου σχετικά με την ηλικία του, τον τόπο γεννήσεώς του κ.λπ. και υπαγόρευσε μόνος του το περιεχόμενο της διαθήκης του, με ιδιαίτερη δε συγκίνηση αναφέρθηκε και επέμενε στο κληροδότημα υπέρ του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου, μετά δε την υπαγόρευση σηκώθηκε κανονικά από την καρέκλα του και πήγε και υπέγραψε τη διαθήκη. Όπως και οι δύο παραπάνω μάρτυρες κατέθεσαν, ο διαθέτης γνώριζε ότι συντάσσει τη διαθήκη του και γενικά αντιλαμβανόταν απόλυτα ό,τι γινόταν και ήταν κατηγορηματικός στις απαντήσεις και την υπαγόρευση και δεν τους άφησε την παραμικρή εντύ-

πωση ότι είχε κάποιο νοητικό πρόβλημα που δεν του επέτρεπε να συντάξει τη διαθήκη του. Μάλιστα, η πρώτη μάρτυρας κατέθεσε ότι ο παραπάνω διαθέτης και μετά τη σύνταξη της διαθήκης επισκέφθηκε το δικηγορικό γραφείο του παραπάνω δικηγόρου του 3 – 4 φορές.

Περαιτέρω, όπως αποδείχθηκε, ο παραπάνω διαθέτης, μετά τη σύνταξη της ενλόγω διαθήκης του, που έγινε όπως προεκτέθηκε περί ώρα 09.00 πρωινή της 16.5.1994, μετέβη με τη σύζυγό του και την προαναφερθείσα ανεψιά της στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ για προγραμματισμένες ιατρικές εξετάσεις, λόγω αδυναμικής σωματικής καταστάσεως, μετά από μεσολάβηση του πρώτου ενάγοντος – αδελφού του Κ.Π., συνταξιούχου ιατρού, ο οποίος, πριν από τη συνταξιοδότησή του, εργαζόταν στο ενλόγω Νοσοκομείο ως αναισθησιολόγος. Ο Γ.Π. νοσηλεύτηκε στην Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική του Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ από 16.5.1994 έως 21.5.1994, όπου υποβλήθηκε σε διάφορες ιατρικές εξετάσεις, στο από 23.5.1994 εξιτήριο αναγράφεται ως τελική διάγνωση «Λειτουργικές εγκεφαλικές διαταραχές, γενική αδυναμική κατάσταση, πιθανό νεόπλασμα δεξιού όρχεως, θήλωμα ουροδόχου κύστεως», στο δε μεταγενέστερο από 6.5.1996 πιστοποιητικό του παραπάνω Νοσοκομείου, πέραν των αναγραφόμενων ίδιων γνωματεύσεων για τις λοιπές ασθένειες (πιθανό νεόπλασμα δεξιού όρχεως, θήλωμα της ουροδόχου κύστεως), η μεν σωματική του κατάσταση αναφέρεται ως «έντονη αδυναμική κατάσταση» αντί της αναφερόμενης ως «γενικής» στο εξιτήριο και επιπρόσθετα αναγράφεται ότι «Από νευρολογική ιατρική εξέταση του Επίκουρου Καθηγητού (νευρολόγου – ψυχιάτρου) Χ.Π. διαπιστώθηκαν ότι «από πλευράς ανωτέρων ψυχικών λειτουργιών εμφάνιζε ήπιες αφασικές διαταραχές, κυρίως όμως εμφανείς διαταραχές προσανατολισμού στο χρόνο και χώρο ανοϊκού τύπου», στο δε από 19.5.1994 συνταγολόγιο του ιδίου ιατρού (καθηγητή νευρολογίας – ψυχιατρικής) αναγράφεται ως πάθηση «ανοϊκού τύπου διαταραχή» και προτείνει συγκεκριμένο φάρμακο.

Όπως δε αναγράφεται στο από 23.5.1994 εξιτήριο και ενημερωτικό σημείωμα του ιδίου Νοσοκομείου, ο λόγος εισαγωγής του παραπάνω ήταν αδυναμική κατάσταση, του έγινε συντηρητική θεραπεία, η τελική διάγνωση ήταν λειτουργικές εγκεφαλικές διαταραχές, γενική αδυναμική κατάσταση, πιθανό νεόπλασμα δεξιού όρχεως, θηλώματα ουροδόχου κύστεως και ως έκβαση – οδηγίες αναγράφεται «ιδία κατάσταση». Στο προσκομιζόμενο από τους ενάγοντες με ημερομηνία 6.5.1996 πιστοποιητικό του Ι.Μ., νευρολόγου – ψυχιάτρου, αναγράφονται τα εξής «Ο ασθενής Π.Γ. εξετάσθηκε στις 23.2.1995 και εμφάνιζε ανοϊκή συνδρομή με έντονες διαταραχές μνήμης, κρίσης και προσανατολισμού, οι οποίες χρονολογούνται από 1,5 έτους και συνεχώς επιδεινούνται. Για την κατάσταση αυτή νοσηλεύθηκε μεταξύ 16.5.1994 και 21.5.1994 στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, όπου επίσης αντιμετωπίσθηκε το νεόπλασμα του δεξιού όρχεως από το οποίο έπασχε επίσης ο ασθενής», ενώ στο προσκομιζόμενο από την εναγομένη μεταγενέστερο από 13.6.1995 πιστοποιητικό του ιδίου ιατρού αναγράφεται «Ο ασθενής Π.Γ. εξετάσθηκε στις 23.2.1995 και εμφάνιζε ανοϊκή συνδρομή με έντονες διαταραχές μνήμης, κρίσης και προσανατολισμού. Η έναρξη των ανωτέρω κατά πληροφορίες χρονολογείται από 1,5 έτους και αφορούν, όπως φαίνεται από πιστοποιητικό του ΑΧΕΠΑ βασικές διαταραχές μνήμης και προσανατολισμού, οπότε η κατάστασή του σε ημερομηνία πρότερη της εξετάσεώς μου δεν αποκλείει τη δυνατότητά του για δικαιοπραξία». Εξάλλου, στην από 17.1.1996 γνωμάτευση του Γ.Μ., καρδιολόγου – παθολόγου, που προσκομίζουν οι ενάγοντες αναγράφεται: «Ο κάτωθι υπογεγραμμένος ιατρός γνωματεύω ότι εξήτασα τον Γ.Π. του Σ. οίκοι και εύρον τούτον πάσχοντα εκ παλαιού εμφράγματος του μυοκαρδίου, αρτηριοσκληρωτικής καρδιοπάθειας, αρτηριοσκληρωτικής εγκεφαλοπάθειας με διαταραχές της προσφάτου μνήμης και κρίσεως δι' ο και συνέστησα την εξέτασίν του υπό ειδικού νευρολόγου κατά το 2ο εξάμηνο του 1994», ενώ στην από 14.5.

1996 μεταγενέστερη γνωμάτευση του ίδιου ιατρού αναγράφεται «Ο κάτωθι υπογεγραμμένος ιατρός θεράπων επί έτη του Γ.Π. του Σ., γνωματεύω ότι ούτος έπασχε από παλαιό έμφραγμα του μυοκαρδίου, αρτηριοσκληρυντική καρδιοπάθεια, αρτηριοσκληρυντική εγκεφαλοπάθεια με διαταραχές της προσφάτου μνήμης και κρίσεως. Διευκρινιστικά αναφέρω ότι οι άνω διαταραχές δεν ήταν μόνιμες, αλλά περιοδικές με διαστήματα σε πλήρη διαύγεια, δι' ο και συνέστησα την εξέτασίν του υπό ειδικού νευρολόγου κατά το 2ο εξάμηνο του 1994». Δηλαδή από τις προαναφερθείσες γνωματεύσεις των παραπάνω ιατρών, όπως διευκρινίσθηκαν με τις εκδοθείσες από τους ίδιους μεταγενέστερες, προκύπτει ότι ο διαθέτης κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης δεν έπασχε από γεροντική άνοια, η οποία να του είχε προκαλέσει μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας του νου σε βαθμό που να αποκλείει την ύπαρξη λογικής χρήσης, αλλά επρόκειτο για απλή νοητική μείωση που συνοδεύει τη γήρανση, φαινόμενο απολύτως φυσιολογικό για την ηλικία του διαθέτη. Τούτο εξάλλου επιβεβαιώνεται και από την μεταγενέστερη από 14.5.1996 βεβαίωση του διευθυντή της ιδιωτικής κλινικής, που χορηγήθηκε στην εναγόμενη σύζυγο για δικαστική χρήση, που παραδεκτά προσκομίζεται στο παρόν Δικαστήριο από την εφεσίβλητη, δεδομένου ότι δεν προέκυψε ότι τούτο έγινε από πρόθεση στρεψοδικίας ή από βαριά αμέλειά της (529 παρ. 2 ΚΠολΔ, ΑΠ 8/2002 και 419/1996 ΤΝΠ του ΔΣΑ), στην οποία ρητά αναφέρεται, πέραν της προαναφερθείσας αιτίας θανάτου (από σηπτική καταπληξία και βαριά λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος), «...Συγκεκριμένες πληροφορίες για τη διανοητική του κατάσταση ή το ενδεχόμενο της δυνατότητας επικοινωνίας προς το περιβάλλον, δεν είναι δυνατόν να προκύψουν από τα στοιχεία του φακέλου. Είναι προφανές ότι δεν ζητήθηκε ψυχιατρική εξέταση, ίσως διότι δεν είχε τεθεί τέτοιο πρόβλημα στο διάστημα της νοσηλείας του...», με την οποία ανασκευάζεται εν μέρει και όσον αφορά τη χορηγηθείσα από τον ίδιο διευθυντή στους ενάγοντες, ως οι-

κείους του θανόντος και για ενδοοικογενειακή χρήση, προγενέστερη βεβαίωση από 2.2.1996, στην οποία αναφέρεται επί λέξει «... Ο άρρωστος έπασχε από σηπτικό σοκ και βαρεία λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος επί εδάφους γεροντικής ανοίας και ατροφίας του εγκεφάλου...», που επαναλαμβάνεται και στη ληξιαρχική πράξη θανάτου. Δηλαδή πέραν της αιτίας θανάτου αναφέρεται στην ενλόγω βεβαίωση άοριστα γεροντική άνοια και ατροφία του εγκεφάλου του νοσηλευθέντος, χωρίς όμως να έχουν γίνει στον ασθενή συγκεκριμένες νευρολογικές ή ψυχιατρικές εξετάσεις για την αποδιδόμενη ασθένεια και εντεύθεν διαπίστωσης ιατρικώς της διανοητικής του κατάστασης και της δυνατότητάς του προς επικοινωνία όπως ρητά τούτο προκύπτει από τη μεταγενέστερη από 14.5.1996 βεβαίωση. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα που συντάχθηκε η διαθήκη, δηλαδή το έτος 1994, ο Γ.Π. προέβη και σε άλλες ενέργειες και στην κατάρτιση και άλλων δικαιοπραξιών. Ειδικότερα με το με αριθμό 915/14.5.1994 πληρεξούσιό του ενώπιον της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Π.Π., στο γραφείο της τελευταίας, διόρισε πληρεξουσίου, αντιπροσώπους και αντικλήτους τη σύζυγό του, τον Ι.Δ.Π. και τη Φ.Α.Π., το γένος Δ.Χ., προκειμένου να τον εκπροσωπούν στις Δημόσιες Υπηρεσίες και Τράπεζες, στην ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Ε.Α.Ε.Γ.Π.», της οποίας ήταν μέτοχος κ.λπ., ενώ με το με αριθμό 19260/15.9.1994 πληρεξούσιό του ενώπιον της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ε.Μ., στο γραφείο της τελευταίας, διόρισε πληρεξούσιο τη σύζυγο του προκειμένου να εισπράξει για λογαριασμό του από την ΕΤΕ χρηματικό ποσό, ως αναδρομικά συντάξεως από ασφαλιστικό φορέα. Εξάλλου, ο παραπάνω διαθέτης, λίγους μήνες πριν τη σύνταξη της διαθήκης, είχε εκμισθώσει, με το από 4.11.1993 μισθωτήριο συμφωνητικό, έναν ημιυπόγειο επαγγελματικό χώρο στη Θ.Π. (βλ. φωτοαντίγραφο του παραπάνω μισθωτηρίου, με πράξη θεωρήσεως της Ε' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης). Ακόμη αποδείχθηκε ότι αρχές του 1995,

θέλοντας να μεταβιβάσει λόγω δωρεάς την ψιλή κυριότητα, με παρακράτηση από τον ίδιο της επικαρπίας, ενός αποθηκευτικού χώρου, εμβαδού 25,50 τ.μ. και ενός διαμερίσματος, εμβαδού 127 τ.μ., σε οικοδομή κείμενη στη Θεσσαλονίκη, στα ανήψια του Σ.Π. (γιο του πρώτου ενάγοντος και μάρτυρα αποδείξεως) και Θ.Τ. του Β., υπέγραψε, στις 24.1.1995, τις σχετικές δύο (2) δηλώσεις φόρου δωρεάς, που κατατέθηκαν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Κεφαλαίου, καθώς επίσης υπέγραψε και τις σχετικές από 26.1.1995 δύο (2) αιτήσεις προς το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, για χορήγηση βεβαιώσεως για το τέλος ακίνητης περιουσίας (ΤΑΠ) και τις από 26.1.1995 δύο (2) αιτήσεις προς την Ε' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης για χορήγηση βεβαιώσεως της δηλώσεως των μισθωμάτων των παραπάνω ακινήτων (βλ. παραπάνω έγγραφα σε επικυρωμένα φωτοαντίγραφα, σε συνδυασμό με την κατάθεση της μάρτυρος ανταποδείξεως Α.Σ., η οποία μεταξύ των άλλων κατέθεσε ότι, παρουσία της, στην οικία του διαθέτη, υπέγραψε ο τελευταίος τις παραπάνω δηλώσεις, που του τις προσκόμισε, μαζί με τον Δικηγόρο Δ.Π., ο δε διαθέτης ήταν ομιλητικός και ευδιάθετος και συζήτησαν διάφορα θέματα, ήταν δε σε καλή πνευματική και σωματική κατάσταση, μεταβιβάσεις οι οποίες τελικά και δεν ολοκληρώθηκαν, με πρωτοβουλία των παραπάνω δωροεδόχων). Με βάση τα παραπάνω δεν προέκυψε ότι ο διαθέτης κατά το χρόνο σύνταξης της εν λόγω διαθήκης είχε περιέλθει σε τέτοια κατάσταση ώστε να μην έχει τη χρήση του λογικού και συνείδηση των πράξεών του, να αδυνατεί δηλαδή να διαγνώσει την ουσία και το περιεχόμενο της συνταχθείσας από αυτόν διαθήκης και να ενεργήσει ελεύθερο προσδιορισμό της βούλησής του με λογικούς υπολογισμούς. Αντίθετα αποδείχθηκε ότι ο διαθέτης είχε την ικανότητα να διαγνώσει την ουσία και το περιεχόμενο της επιχειρούμενης πράξης και των συνεπειών που απορρέουν απ' αυτήν. Ειδικότερα ο διαθέτης είχε την ικανότητα να διαγνώσει την ουσία και το περιεχόμενο της ως άνω διαθήκης και να συλλάβει τη σημασία των επιμέρους διατάξεων

της, όπως επίσης είχε την ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις συνέπειες των πράξεών του και να υπολογίζει ελεύθερα και με λογικούς υπολογισμούς τη βούλησή του και όχι μόνον είχε πλήρη γνώση ότι συντάσσει διαθήκη, αλλά και μπορούσε να αντιληφθεί πλήρως τη σημασία των διατάξεών της, είχε δηλαδή πλήρη πνευματική διαύγεια, δεν παρουσίαζε διαλείψεις ή κενά στη μνήμη του, πριν από την εισαγωγή του στο Νοσοκομείο αμέσως μετά τη σύνταξη της διαθήκης δεν είχε προσφύγει σε νευρολόγο ή ψυχίατρο, ούτε έπαιρνε φάρμακα, όπως ηρεμιστικά, αλλά το πρώτον από τους ιατρούς του Νοσοκομείου του συνεστήθη η λήψη του προαναφερθέντος φαρμάκου, που συνήθως χορηγείται σε υπερήλικες για τις διαταραχές νοητικών λειτουργιών λόγω άνοιας (βλ. προσκομιζόμενο φύλλο οδηγιών χρήσης του επίμαχου φαρμάκου), η δε υγεία του και πιθανόν και η γεροντική άνοια επιδεινώθηκε σε μεταγενέστερο της σύνταξης της διαθήκης χρόνο και μετά από περίπου ένα έτος επήλθε ο θάνατός του, προέβη δε, με την προσβαλλόμενη διαθήκη, στην εγκατάσταση της συζύγου του ως μοναδικής του κληρονόμου, προκειμένου να την εξασφαλίσει ενόψει του ότι δεν είχαν αποκτήσει τέκνα. Τα παραπάνω αποδειχθέντα δεν αναιρούνται από την κατάθεση του πρώτου μάρτυρα αποδείξεως Α.Π., ιατρού γενικής χειρουργικής στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, ο οποίος φέρεται ως εξετάσας τον διαθέτη κατά την εισαγωγή του στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, την 16.5.1994, χωρίς αυτό να επιβεβαιώνεται από κάποιο έγγραφο, καθόσον ο ίδιος, ενώ έχει την ειδικότητα του ιατρού γενικής χειρουργικής, καταθέτει ότι ο συγκεκριμένος διαθέτης κατά τον χρόνο εισαγωγής του στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, την 16.5.1994 μεσημβρινές ώρες, που τον εξέτασε, δεν είχε δυνατότητα ελεύθερου προσδιορισμού της βούλησής του και δεν είχε συνείδηση της ουσίας των πράξεών του και των συνεπειών αυτής, επειδή έπασχε από γεροντική άνοια, η οποία ήταν σε προχωρημένη μορφή, ενώ, όπως προαναφέρθηκε, κατά τον νευρολόγο – ψυχίατρο Χ.Π., που εξέτασε τον

διαθέτη κατά τη διάρκεια νοσηλείας του στο ΑΧΕΠΑ, ο ασθενής εμφάνιζε ήπιες αφασικές διαταραχές (ήτοι διαταραχές του λόγου), ενώ, εξάλλου, ο ίδιος παραπάνω μάρτυρας αναφέρει ότι ο διαθέτης εισήχθη με πλήρη αδυναμική κατάσταση, η οποία, κατ' αυτόν, είναι γενικός όρος και εννοεί ότι ο ασθενής είχε ελαττωμένη γενική κατάσταση τόσο των σωματικών όσο και ενδεχόμενα των νοητικών λειτουργιών του. Άλλωστε, εντύπωση προκαλεί η κατάθεση του ενλόγω μάρτυρα ότι, αν και δεν μπορούσε ο ασθενής να εκθέσει το ιστορικό του, εντούτοις αυτός εξέτασε τον ασθενή και συνέταξε σχετικό ιστορικό, χωρίς όμως ο μάρτυρας να μπορεί να διευκρινίσει πού βρήκε τα σχετικά στοιχεία του ασθενούς, ενόσω πουθενά δεν αναφέρεται ότι κατά το παρελθόν είχε νοσηλευτεί ο διαθέτης στο ίδιο Νοσοκομείο και υπήρχε σχετικός φάκελος του ιστορικού του. Τέλος, ούτε τα παραπάνω αποδειχθέντα αναιρούνται από την κατάθεση του δεύτερου μάρτυρα αποδείξεως Σ.Π. –τέκνου του πρώτου ενάγοντος και ανεψιού του διαθέτη–, ο οποίος δεν κατέθεσε συγκεκριμένα περιστατικά σχετικά με την πνευματική κατάσταση του διαθέτη τόσο κατά το χρόνο συντάξεως της διαθήκης όσο και το προγενέστερο χρονικό διάστημα, αναφέροντας μόνο ότι από τον 3ο μήνα του έτους 1994 άρχισε να καταλαβαίνει ότι ο θείος του έπασχε από γεροντική άνοια, λόγω του ότι ο τελευταίος σταμάτησε να του τηλεφωνεί και είχε μία δυστοκία να αναγνωρίσει τη φωνή του, όταν του τηλεφωνούσε, όπως δε κατέθεσε, από τις γιορτές των Χριστουγέννων του 1993 και μέχρι και την εισαγωγή του θείου στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, δεν επισκέφθηκε το θείο του, στην οικία του, ενώ κατά τα λοιπά αυτός (μάρτυρας) αναλίσκονται σε διατύπωση παραπόνων ότι ο διαθέτης θείος του δεν τον τίμησε με τη διαθήκη του, αν και του το είχε υποσχεθεί παλαιότερα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, ενόψει των παραπάνω περιστατικών, που πλήρως αποδείχθηκαν, δεν τίθεται ζήτημα διενέργειας ιατρικής πραγματογνωμοσύνης προκειμένου να διαπιστωθεί η διανοητική κατάσταση του αποβίωσαντος κατά το

χρόνο σύνταξης της διαθήκης με βάση τις γνωματεύσεις και τα ιατρικά πιστοποιητικά, αφού τα ενλόγω έγγραφα αξιολογήθηκαν κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα και εκτιμήθηκαν ανάλογα από το Δικαστήριο σε σχέση και με τις καταθέσεις των μαρτύρων και το αίτημα που υποβάλλεται από τους εκκαλούντες με τις προτάσεις τους είναι απορριπτέο ως αβάσιμο.

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αριθ. 70/2008

Ένορκες βεβαιώσεις: στην κατ' έφεση δίκη λαμβάνονται υπόψη οι ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον Ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, είτε είχαν ληφθεί πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό και επαναπροσάγονται, είτε έχουν ληφθεί μετά τη συζήτηση στον πρώτο βαθμό ή μετά την έκδοση της απόφασης· επιτρέπεται η επίκληση από κάθε διάδικο μέχρι τριών ένορκων βεβαιώσεων· αν προσκομισθούν περισσότερες από τρεις, κριτήριο επιλογής θα αποτελέσει η σειρά επίκλησής τους· η υπεύθυνη δήλωση ή βεβαίωση τρίτου, η οποία δεν δόθηκε κατά τον τύπο που προβλέπεται στο νόμο, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αν προκύπτει ότι έγινε επίτηδες για να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό μέσο σε πολιτική δίκη μεταξύ άλλων.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας είναι αρμόδιος για την έκδοση πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών και όχι για την έκδοση πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων για την κατοχή, τη νομή, την κυριότητα ή τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου από μέλος της Κοινότητας· πιστοποιητικό ή βεβαίωση με τέτοιο περιεχόμενο δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο που παρέχει πλήρη απόδειξη, αλλά απλή βεβαίωση τρίτου.

Σύμφωνα με το άρθρο 270 § 2 ΚΠολΔ, το οποίο εφαρμόζεται στην κατ' έφεση δίκη κατά το άρθρο 524 § 1 εδ.α' του ίδιου Κώδικα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο λαμβάνει υπόψη και τις ένορκες ενώπιον Ειρηνοδίκη ή συμβολαιογρά-

φου που επαναπροσάγονται, καθώς και ένορκες βεβαιώσεις που έχουν ληφθεί μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό ή μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης (ΑΠ 280/2000 ΝοΒ 49.409, ΑΠ 884/1998 ΕλλΔνη 40.588). Επιτρέπεται κατ' αρχήν η επίκληση και προσκομιδή μέχρι τριών ενόρκων βεβαιώσεων για κάθε διάδικο μέρος (ΑΠ 1712/2006 Νόμος, ΕφΑθ 6843/2006 Νόμος). Σε περίπτωση προσκομιδής περισσότερων, προσφορότερο κριτήριο για την επιλογή αυτών που θα ληφθούν υπόψη είναι η σειρά επίκλησής τους (ΕφΑθ 6843/2006 ό.π.).

Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 8 του ν. 1599/1986 και 339 ΚΠολΔ προκύπτει η υπεύθυνη δήλωση ή βεβαίωση τρίτου (μαρτυρία τρίτου), η οποία δεν δόθηκε κατά τον υπό του νόμου οριζόμενο τρόπο, εφόσον έγινε επίτηδες για να χρησιμεύσει ως αποδεικτικό μέσο στη μεταξύ άλλων πολιτική δίκη, αποτελεί ανεπίτρεπτο αποδεικτικό μέσο και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (ΟλαΠ 8/1987 ΕλλΔνη 28.628, ΑΠ 816/2004 Νόμος). Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 438 ΚΠολΔ και 100 του π.δ. 410/1995 περί κωδικοποιήσεως σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα προκύπτει ότι ο Πρόεδρος της Κοινότητας είναι αρμόδιος για την έκδοση πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών (παρ. 1 στοιχ. ι'), δεν έχει όμως αρμοδιότητα να εκδώσει πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις περί του ότι μέλος της κοινότητας κατέχει ή νέμεται ακίνητο ή ότι έχει κυριότητα επί ακινήτου ή περί μεταβίβασεως της κυριότητας με δωρεά ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία. Επομένως, πιστοποιητικό ή βεβαίωση με τέτοιο περιεχόμενο δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο ή παρέχον πλήρη απόδειξη, αλλά απλή βεβαίωση τρίτου. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 341, 396 έως 398, 406 και 410 ΚΠολΔ συνάγεται ότι τέτοιο έγγραφο, που περιέχει βεβαίωση τρίτου, εκτιμάται προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εκτός αν έχει εκδοθεί, κατά την ανέλεγκτη κρί-

ση του δικαστηρίου της ουσίας, με σκοπό να χρησιμεύσει στη δίκη ως αποδεικτικό μέσο (ΑΠ 316/2002 και 430/2001 Νόμος).

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. 259/2007

Ανταγωγή με αίτημα την αναγνώριση της κυριότητας ακινήτου· έγγραφη στα βιβλία διεκδικήσεων.

Αμετάκλητη ακύρωση αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου και λοιπών πράξεων εκτελέσεως· έννοια περιλήψεως κατακυρωτικής εκθέσεως· αυτοτέλεια και οργανική σύνδεση των πράξεων εκτελέσεως· ανακοπή κατά του πλειστηριασμού και ανακοπή κατά της περιλήψεως κατακυρωτικής εκθέσεως· δυνατότητα σωρεύσεως των δύο ανακοπών στο ίδιο δικόγραφο· σε περίπτωση παραλείψεως ασκήσεως ανακοπής κατά της περιλήψεως και απώλειας της σχετικής προθεσμίας, η περίληψη καθίσταται απρόσβλητη ως εκτελεστός τίτλος, ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης χάνει, λόγω της εις θάρος του εκτελέσεως της περιλήψεως, την ιδιότητα του μεσεγγυούχου και καθίσταται ανεπίτρεπτη η σε αυτόν απόδοση του ακινήτου που εκπλειστηριάσθηκε.

1. Η υπό κρίση έφεση κατά της υπ' αριθμ. 1173/2006 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, η οποία εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα. Είναι, συνεπώς, τυπικά δεκτή και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία, ερήμην του εφεσιβλήτου, ο οποίος, αν και κλητεύθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου κατά τη συζήτησή της στη νόμιμη δικάσιμο, που αναγράφεται στην αρχή της παρούσας (βλ. υπ' αριθμ. 10148/14.9.2006 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Κ. Σ. Δ.), κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε στη σειρά της από το πινάκιο, απουσίαζε. Η διαδικασία, ωστόσο, πρέπει να προχωρήσει σαν να ήταν και αυτός παρών (άρθρο 524 παρ. 4 ΚΠολΔ).

2. Με την από 23.11.2004 και με αριθμό κατάθεσης 9863/2004 αγωγή, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος εξέθετε ότι, δυνάμει της υπ' αριθμ. 6/1999 έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Μ.Γ. κατασχέθηκε, μεταξύ άλλων οριζοντίων ιδιοκτησιών του, και η με στοιχεία Α-1 ειδικότερα περιγραφόμενη στην αγωγή οριζόντια ιδιοκτησία του, που κείται σε οικοδομή η οποία ευρίσκεται στη θέση «Άγιοι Ταξιάρχες» της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Κορυδαλλού Αττικής και ότι ο ίδιος διορίστηκε μεσεγγυούχος. Ότι η κατά τα άνω κατασχεθείσα οριζόντια ιδιοκτησία του εκτέθηκε σε δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό, κατά τον οποίο υπερθεματιστής αναδείχθηκε ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, στον οποίο και κατακυρώθηκε αυτή με την υπ' αριθμ. 878/2001 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού του συμβολαιογράφου Πειραιά Γ.Π. και ο οποίος, εναγόμενος στη συνέχεια σε εκτέλεση της υπ' αριθμ. 969/2001 περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης του ίδιου ως άνω συμβολαιογράφου, η οποία μεταγράφηκε νόμιμα, τον απέβαλε από το ακίνητο και εγκαταστάθηκε ο ίδιος σ' αυτό. Ότι περαιτέρω, με την καταστάσα αμετάκλητη υπ' αριθμ. 92/2003 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, ακυρώθηκε ο προαναφερόμενος πλειστηριασμός και ότι έτσι εξέλιπε η νόμιμη αιτία για τη μετάβαση της κυριότητας του ενλόγω ακινήτου του στον εναγόμενο, ο οποίος για το λόγο αυτόν έγινε αδικαιολόγητα πλουσιότερος σε βάρος της περιουσίας του. Με βάση δε αυτό το ιστορικό ζήτησε, κατ' εκτίμηση του όλου περιεχομένου της αγωγής, κυρίως μεν όπως υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του αναμεταβιβάσει την κυριότητα του ως άνω επίδικου ακινήτου, καταδικαζόμενος προς τούτο σε δήλωση βούλησης, επικουρικά δε όπως υποχρεωθεί να του το αποδώσει λόγω της ιδιότητάς του ως μεσεγγυούχου αυτού. Εξάλλου, ο εναγόμενος, με τις από 29.6.2005 προτάσεις του, οι οποίες κατατέθηκαν ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου στις 5.7.2005, άσκησε νομότυπα και εμπρό-

θεσμα ανταγωγή (άρθρ. 268 παρ. 4 ΚΠολΔ), με την οποία, επικαλούμενος ότι η χορηγηθείσα σ' αυτόν ως άνω περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης, την οποία μετέγραψε και σε εκτέλεση της οποίας εγκαταστάθηκε στο επίδικο ακίνητο, έχει καταστεί απρόσβλητη και ότι έτσι έγινε αυτός κύριος, νομέας και κάτοχος του προαναφερομένου επίδικου ακινήτου, ζήτησε όπως αναγνωριστεί κύριος τούτου και όπως διαταχθεί ο υποθηκοφύλακας Νίκαιας να άρει τη διεκδίκηση του ενάγοντος από τα οικεία βιβλία.

Επί των ως άνω αγωγής και ανταγωγής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, με την οποία, αφού ενώθηκαν και συνεκδικάσθηκαν αυτές και αφού απορρίφθηκε η ανταγωγή ως απαράδεκτη, λόγω μη εγγραφής της στα βιβλία διεκδικήσεων του αρμόδιου προς τούτο υποθηκοφυλακείου, έγινε δεκτή η αγωγή κατά την επικουρική βάση της και διατάχθηκε η απόδοση του επίδικου ακινήτου στον ενάγοντα, υπό την ιδιότητά του ως μεσεγγυούχου αυτού. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται τώρα ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών με την υπό κρίση έφεση, ζητώντας, για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτήν, την εξαφάνιση της εκκαλουμένης και την καθ' ολοκληρίαν απόρριψη της αγωγής.

3. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 34, 70, 217, 268 και 220 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο εγγράφεται και η ανταγωγή (είτε ασκείται με αυτοτελές δικόγραφο, είτε με τις προτάσεις), με την οποία επιδιώκεται η αναγνώριση της κυριότητας επί ακινήτου, αφού και γι' αυτήν, η οποία εξομοιώνεται εννοιολογικά με αγωγή, ισχύει ο ίδιος δικαιολογικός λόγος, καθόσον μόνο με την εγγραφή της επιτυγχάνεται η επιδιωκόμενη προστασία των τρίτων με την παροχή σ' αυτούς πλήρους εικόνας της νομικής κατάστασης του ακινήτου από τα βιβλία διεκδικήσεων. Παράλειψη της εγγραφής αυτής συνεπάγεται την απόρριψη της ανταγωγής ως απαράδεκτης και κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα (ΕφΑθ 650/2003 ΕλλΔνη 44.993, με

παραπομπές στη θεωρία και νομολογία). Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, συνεπώς, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφασή του απέρριψε ως απαράδεκτη, κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα, την έχουσα χαρακτήρα αναγνωριστικής της κυριότητας του επίδικου ακινήτου προαναφερόμενη ανταγωγή του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος, διότι αυτή δεν ενεγράφη στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το επίδικο ακίνητο, κατ' ουδέν έσφαλε και τα αντιθέτως προβαλλόμενα με τον υπό αριθμό τέσσερα (4) του δικογράφου της υπό κρίση έφεσης λόγο αυτής είναι αβάσιμα και πρέπει ν' απορριφθούν.

4. Από όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα, τα οποία ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών νόμιμα προσκομίζει και επικαλείται, αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Με την υπ' αριθμ. 6/19.10.1999 έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης ακινήτων του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Μ.Γ. κατασχέθηκαν, ως ανήκουσες στον ενάγοντα και ήδη εφεσίβλητο Θ.Σ. του Ι., τέσσερις οριζόντιες ιδιοκτησίες, κείμενες στην οικοδομή επί της διασταύρωσης των οδών Α. και Π. του Δήμου Κορυδαλλού, στη θέση «Άγιοι Ταξιάρχες». Μεταξύ των ενλόγω ιδιοκτησιών περιλαμβάνεται και η επίδικη με τα στοιχεία Α-1 οριζόντια ιδιοκτησία του πρώτου πάνω από το ισόγειο ορόφου, που είναι διαμέρισμα συνολικής επιφάνειας 83,54 τ.μ. και της οποίας μεσεγγυούχος διορίστηκε με την ίδια πιο πάνω έκθεση κατάσχεσης ο προαναφερόμενος ενάγων. Στη συνέχεια, με βάση την υπ' αριθμ. 15/2000 Δ' επαναληπτική περίληψη της ανωτέρω κατασχετήριας έκθεσης, οι προαναφερόμενες οριζόντιες ιδιοκτησίες, μεταξύ των οποίων και η επίδικη, εκτέθηκαν σε δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό, που διενεργήθηκε στις 7.2.2001 ενώπιον του συμβολαιογράφου Πειραιά Γ.Π., υπό την ιδιότητά του ως αναπληρωτή της επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου συμβολαιογράφου Πειραιώς Π. Δ. Περαιτέρω, όπως αποδεικνύεται από τη συνταγείσα για τον ενλόγω πλειστηριασμό υπ' αριθμ. 878/2001 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτων

της ανωτέρω συμβολαιογράφου, υπερθεματιστής κατ' αυτόν, όσον αφορά την ως άνω επίδικη ιδιοκτησία, αναδείχθηκε ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών Η.Μ. του Δ., στον οποίο κατακυρώθηκε αυτή αντί πλειστηριάσματος 19.300.000 δραχμών. Στον υπερθεματιστή αυτόν, ο οποίος κατέβαλε ολόκληρο το ποσό του πλειστηριάσματος, χορηγήθηκε μετά από αίτησή του η υπ' αριθμ. 969/11.6.2001 περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης της ως άνω συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκε νόμιμα, σε εκτέλεση της οποίας ο εναγόμενος, εγκαταστάθηκε στο πλειστηριασθέν ακίνητο, αποβάλλοντας τον ενάγοντα, καθ' ομολογία του τελευταίου περί αυτού (βλ. δεύτερη σελίδα, δεύτερου φύλλου της αγωγής, σε συνδυασμό με την εμπεριεχομένη στην πρώτη σελίδα των από 21.9.2005 προτάσεων του διόρθωση αυτής), του οποίου έτσι έλαβε και η ιδιότητά του ως μεσεγγυούχου, έργο του οποίου ήταν στη συγκεκριμένη περίπτωση η απόδοση του κατασχεθέντος επίδικου ακινήτου στον υπερθεματιστή που θα αναδεικνυόταν κατά τον μέλλοντα να λάβει χώρα πλειστηριασμό. Εξάλλου, ο καθού η αναγκαστική εκτέλεση οφειλέτης και ήδη ενάγων και εφεσίβλητος άσκησε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά την από 20.3.2001 και με αριθμό κατάθεσης 2583/2001 ανακοπή, με την οποία ζήτησε την ακύρωση του ως άνω διενεργηθέντος πλειστηριασμού, της προαναφερόμενης υπ' αριθμόν 878/2001 έκθεσης αναγκαστικού πλειστηριασμού και των υπ' αριθμ. 903 και 904/28.2.2001 περιλήψεων κατακυρωτικής έκθεσης οριζοντίων ιδιοκτησιών της ως άνω συμβολαιογράφου Πειραιά, καθώς και «οποιασδήποτε άλλης σχετικής ή συναφούς με τον πλειστηριασμό πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας». Επί της ενλόγω ανακοπής εκδόθηκε αρχικά η υπ' αριθμ. 719/2002 οριστική απόφαση του ως άνω δικαστηρίου, με την οποία και απορρίφθηκε αυτή, και μετά από κατ' αυτής έφεση του ανακόπτοντος, η υπ' αριθμ. 92/2003 οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία, κατ' αποδοχή της έφεσης, εξαφανίστηκε η εκκαλούμενη, έγινε δεκτή

η ανακοπή και ακυρώθηκαν ο πλειστηριασμός και οι προαναφερόμενες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνεται και η χορηγηθείσα στον εναγόμενο ως άνω υπ' αριθμ. 969/2001 περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης. Η κατ' αυτής δε της απόφασης του παρόντος Δικαστηρίου ασκηθείσα από τον καθού η ανακοπή και ήδη εναγόμενο και εκκαλούντα από 13.3.2003 αίτηση αναίρεσης απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 1584/2003 απόφαση του Αρείου Πάγου και έτσι η ενλόγω απόφαση του Εφετείου έγινε αμετάκλητη. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα και λαμβανομένου υπόψη ότι α') όπως προκύπτει από το άρθρο 1005 ΚΠολΔ, η περίληψη της έκθεσης κατακύρωσης, η οποία εκδίδεται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού με βάση την έκθεση πλειστηριασμού και κατακύρωσης, καθιερώθηκε προκειμένου ο υπερθεματιστής να αποκτήσει τίτλο για μεταγραφή, συγχρόνως δε και τίτλο για εκτέλεση εναντίον εκείνου ή εκείνων που κατακρατούν το πλειστηριασθέν ακίνητο και κατά συνέπεια η περίληψη αποτελεί πρωτίστως διαδικαστική πράξη της εκτέλεσης, η οποία προσβάλλεται κατά τα άρθρα 933 επ. ΚΠολΔ, αποτελεί όμως και τίτλο περί των δικαιωμάτων του υπερθεματιστή, β') οι επιμέρους πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης έχουν μεν αυτοτέλεια, αλλά και συνδέονται οργανικά μεταξύ τους, έτσι ώστε η ανυπαρξία ή η ελαττωματικότητα οποιασδήποτε από αυτές επιδρά ακυρωτικά και στις επόμενες, εφόσον η σχετική αιτίαση προσβληθεί παραδεκτά για το λόγο εκείνο εντός των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ, με ανακοπή του άρθρου 933 του ίδιου Κώδικα, γ') μόνον όταν ακυρωθεί με δικαστική απόφαση ο πλειστηριασμός παρέχεται η δυνατότητα ανακοπής και κατά της περίληψης με βάση την ακύρωση του πλειστηριασμού και της κατακύρωσης, πλην όμως προς αποφυγή παρόδου της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 934 παρ. 1 περ. α', οπότε η περίληψη, ως τίτλος εκτελεστός, καθίσταται απρόσβλητος, σκόπιμη είναι η άσκηση εμπρόθεσμης ανακοπής με λόγο την εκκρεμούσα προηγούμενη

ανακοπή κατά του πλειστηριασμού και υπό αίρεση της ανακοπής αυτής, δ') είναι δυνατή, με το ίδιο περιεχόμενο, η σώρευση στο ίδιο δικόγραφο της κατά του πλειστηριασμού και της κατακύρωσης ανακοπής με εκείνη κατά της περίληψης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 69 παρ 1δ' ΚΠολΔ (ΑΠ 1083/1994 ΕλλΔνη 37.113, Ι. Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Β' έκδοση, παρ. 579 Ι, 590, Β. Βαθρακοκοίλη, ΚΠολΔ, υπ' άρθρο 1005, αριθμ. 6, 22 και 29 και ε') στην προκείμενη περίπτωση όχι μόνο δεν ασκήθηκε ανακοπή κατά της υπ' αριθμ. 969/2001 περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης, αλλά και έχει απολεσθεί από τον ενάγοντα και ήδη εφεσίβλητο η σχετική προς τούτο προθεσμία, όπως ήδη ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου ισχυρίσθηκε ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, χωρίς να αρνηθεί τούτο ο ενάγων (άρθρ. 261 ΚΠολΔ) και χωρίς να προκύπτει το αντίθετο από τα στοιχεία της δικογραφίας, η οποία περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης έγινε έτσι ως τίτλος εκτελεστός απρόσβλητο, το Δικαστήριο οδηγείται στην κρίση ότι η με την εκτέλεση της ως άνω περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης απώλεια της ιδιότητας του ενάγοντος ως μεσεγγυούχου του επιδικού ακινήτου, η οποία ιδιότητα και δεν επανακτήθηκε από αυτόν, καθιστά ανεπίτρεπτη την σ' αυτόν υπό την προεκτεθείσα ιδιότητά του απόδοση του ενλόγω ακινήτου. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, συνεπώς, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφασή του έκανε δεκτή την αγωγή κατά την επικουρική βάση της και διέταξε την απόδοση του επίμαχου ακινήτου στον ενάγοντα, υπό την ιδιότητα αυτού ως μεσεγγυούχου, έσφαλε σε βάρος του εναγομένου, όπως βάσιμα ισχυρίζεται αυτός με τον κατ' εκτίμηση του όλου περιεχομένου του υπ' αριθμ. 11 λόγο του δικογράφου της κρινόμενης έφεσης, ο οποίος πρέπει να γίνει δεκτός ως και κατ' ουσία βάσιμος και να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη κατά τούτο και κατά την συναρτώμενη με την όλη έκβαση της δίκης διάταξή της περί δικαστικών εξόδων. Ακολούθως, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση έφεση ως βάσιμη και κατ' ουσίαν και αφού κρατηθεί η υπό-

θεση στο Δικαστήριο αυτό και ερευνηθεί κατ' ουσία η αγωγή κατά την επικουρική βάση της, με την οποία ζητείται η απόδοση του επίδικου ακινήτου στον ενάγοντα υπό την ιδιότητα αυτού ως μεσεγγυούχου τούτου, πρέπει να απορριφθεί η αγωγή και κατά τούτο και να καταδικασθεί ο εφεσίβλητος – ενάγων στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων του εναγομένου – εκκαλούντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας

(άρθρ. 106, 176, 183 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό. Τέλος, πρέπει, για την περίπτωση άσκησης ανακοπής ερημοδικίας κατά της παρούσας εκ μέρους του ερήμην δικαζομένου εφεσιβλήτου, να ορισθεί το προκαταβλητέο παράβολο (άρθρ. 501, 502 παρ. 1, 505 παρ. 2 ΚΠολΔ) στο ύψος του ποσού των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ. ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ 1123

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3763/22-5-2009 ΦΕΚ 80/27-5-2009 (τ. Α'). Ενσωμάτωση Οδηγιών 2006/98/ΕΚ, 2008/8/ΕΚ και 2007/74/ΕΚ, διατάξεων των Οδηγιών 2006/ 112/ΕΚ και 2006/69/ΕΚ, διατάξεις φορολογίας εισοδήματος, κεφαλαίου, ΦΠΑ και λοιπών φορολογιών και λοιπές διατάξεις. 1128

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 61/22-5-2009 ΦΕΚ 83/1-6-2009 (τ. Α'). Απόσπαση της περιφέρειας του Δήμου Κερατσινίου, από το Έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Πειραιώς και υπαγωγής του στο Ειδικό Έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Νίκαιας. 1141

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Εγκ. υπ' αριθ. πρωτ. 1057490/194/Β0013/πολ. 1076/10-6-2009 Υπ. Οικ. και Οικονομικών. Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 44 και 45 του ν. 3763/2009 (ΦΕΚ 80 Α'/27.5.2009) «Ενσωμάτωση Οδηγιών 2006/98/ΕΚ, 2008/8/ΕΚ και 2007/74/ΕΚ, διατάξεων των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2006/69/ΕΚ, διατάξεις φορολογίας εισοδήματος, κεφαλαίου, ΦΠΑ και λοιπών φορολογιών και λοιπές διατάξεις» και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους. 1142

Εγκ. υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 0920314/16-6-2009 ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ Α.Ε. Κατά την κατάρτιση εμπράγματος δικαιοπραξίας είναι επιτρεπτή η επισύναψη επικυρωμένου αντιγράφου από το πρωτότυπο απόσπασμα του κτηματολογικού διαγράμματος, που έχει προηγουμένως επισυναφθεί σε άλλη δικαιοπραξία, με παράλληλη μνεία ότι τούτο αποτελεί αντίγραφο από πρωτότυπο επισυναφθέν σε προηγούμενη πράξη. Μοναδική προϋπόθεση για την παραδεκτή χρήση του επικυρωμένου αντιγράφου είναι η απεικονιζόμενη σε αυτό γεωμετρική κατάσταση του ακινήτου να μην έχει αλλοιωθεί συνεπεία γεωμετρικών μεταβολών οιασδήποτε προελεύσεως. 1149

Εγκ. υπ' αριθ. πρωτ. 1060077/10800/Β0012/πολ.1083/15-6-2009 Υπ. Οικ. και Οικονομικών. Μετατροπή προσωπικών εταιριών σε ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του κ.ν.2190/1920 και του άρθρου 53 του ν.3190/1955, αντίστοιχα. 1150

Εγκ. υπ' αριθ. πρωτ. οικ.0919578/10-6-2009 ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ Α.Ε. Κτηματολόγιο: Διόρθωση γεωμετρικών στοιχείων ακινήτου. Διαδικασία κοινοποίησης της σχετικής αιτήσεως..... 1152

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Αριθ. 3003/2008 (Τμ. Β'). Φόρος μεταβίβασης ακινήτου – Φορολογικές απαλλαγές – Πρώτη κατοικία. Βάσει του άρθρου 21 του Συντάγματος, νομίμως χορηγείται απαλλαγή σε έγγαμο για αγορά πρώτης κατοικίας για οικογενειακή στέγη, έστω και αν προ του γάμου ο ένας των συζύγων είχε τύχει απαλλαγής για αγορά πρώτης κατοικίας λόγω της διαφοράς καταστάσεως εγγάμων και αγάμων. 1154

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Αριθ. 1191/2009 (Ολομ.). Άρθρο 109 παρ. 1 & 2 του Συντάγματος: Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών του Συντάγματος, επιφυλασσομένης της περιπτώσεως που διαπιστώνεται με δικαστική απόφαση το ανέφικτο της πραγματοποιήσεως της θελήσεως του διαθέτη ή δωρητή, απαγορεύεται, κατ' αρχήν, η μεταβολή όχι μόνον του κοινω-

- φελούς σκοπού, στον οποίο αναφέρεται η διαθήκη ή η δωρεά, αλλά και των περιεχομένων σ' αυτές όρων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι ορισμοί που αφορούν στον τρόπο διοικήσεως και διαχειρίσεως της υπέρ του δημοσίου ή κοινωφελούς σκοπού καταβληθείσας περιουσίας, όπως και στον τρόπο εκλογής των διοικητών και διαχειριστών της. Τούτο δε διότι οι ορισμοί αυτοί αποτελούν, μετά του κοινωφελούς σκοπού, ουσιώδες μέρος της βουλήσεως του δωρητή ή διαθέτη περιουσίας υπέρ του σκοπού αυτού και έτσι εμπίπτουν στη συνταγματική προστασία, διασφαλιζόμενοι από τις επεμβάσεις της νομοθετικής λειτουργίας. Ωστόσο, τα υπαγόμενα στην προστασία του άρθρου 109 του Συντάγματος ιδρύματα δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να εξαιρεθούν από την εφαρμογή γενικών νομοθετικών μέτρων, τα οποία αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, όταν μάλιστα η θέσπιση των μέτρων αυτών υπαγορεύεται από άλλες συνταγματικές διατάξεις, όπως εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος που επιβάλλει την κρατική μέριμνα για την υγεία των πολιτών. Εξάλλου, προκειμένου, ειδικότερα, περί του καθορισμού της συγκροτήσεως των διοικητικών συμβουλίων των νοσοκομείων, τα οποία έχουν συσταθεί με πράξη εν ζωή ή με διάταξη τελευταίας βουλήσεως, δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, από τις ως άνω συνταγματικές διατάξεις η πρόβλεψη από το νόμο του διορισμού ως μελών στα διοικητικά συμβούλια των νοσοκομείων αυτών για λόγους δημοσίου συμφέροντος και για την εξυπηρέτηση σκοπών, περί των οποίων προνοεί το Σύνταγμα και μελών, τα οποία δεν ανήκουν στα προβλεπόμενα από τις ιδρυτικές πράξεις μέλη, υπό την εξυπακουόμενη όμως προϋπόθεση ότι και με τη συμμετοχή των μελών αυτών παραμένει, πάντως, η πλειοψηφία για την λήψη αποφάσεων στα, κατά τις ιδρυτικές πράξεις, μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νοσοκομείου (Μειοψ.)..... 1155
- ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Αριθ. 1663/2009 (Ολομ.). Άρθρο 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26.6/10.7.1944): Η διάταξη αυτή με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. 1167
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1502/2006 (Τμ. Ζ'). Πλειστηριασμός. Η έκταση του προνομίου του Δημοσίου στην κατάταξη δανειστών για τις μέχρι τον πλειστηριασμό απαιτήσεις του, καλύπτει οποιαδήποτε απαίτησή του και επομένως περιλαμβάνει όχι μόνο τους πάσης φύσεως φόρους και τέλη μετά των προσαυξήσεων και των τόκων, αλλά και οποιαδήποτε απαίτηση προερχόμενη από δωρεά, κληρονομική διαδοχή, εκχώρηση κ.λπ. Ειδικότερα ως προς τις απαιτήσεις του Δημοσίου, από τις ρυθμίσεις της σχετικής συμφωνίας του άρθρου 44 ν. 1892/1990, καταλαμβάνονται οι ήδη βεβαιωμένες ταμειακά καθώς και εκείνες που θα βεβαιωθούν μεταγενέστερα αλλά ανάγονται στον κρίσιμο κατά τη διάταξη αυτή χρόνο, δηλαδή αυτός της συνάψεως της συμφωνίας, και επομένως όχι και εκείνες που γεννήθηκαν και βεβαιώθηκαν σε χρόνο μεταγενέστερο της συμφωνίας. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ..... 1171
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1507/2006 (Τμ. Ζ'). Πλειστηριασμός. Η από την ημέρα της επιδόσεως στον οφειλέτη αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στέρηση της εξουσίας του να διαθέτει το κατασχεθέν, καθώς και η μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο οικείο δημόσιο βιβλίο ακυρότητα, υπέρ του Δημοσίου, κάθε επιβάρυνσης του ακινήτου, αφορά μόνο στην απαίτηση του Δημοσίου για την οποία έγινε η κατάσχεση και η οποία προκύπτει από την εγγραφή της στο βιβλίο κατασχεσεων, στην οποία (απαίτηση) περιλαμβάνονται και οι τυχόν συμπληρωματικές απαιτήσεις του Δημοσίου, εφόσον, όμως, αναγγέλθηκαν πριν γίνει η μεταγραφή της απαλλοτριωτικής πράξης ή η εγγραφή της επιβάρυνσης. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 659 αριθμ. 1 ΚΠολΔ..... 1174

- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1522/2006 (Τμ. Γ').** Επικαρπία. Η παραχωρούμενη άσκηση της επικαρπίας αποτελεί ενοχική δικαιοπραξία και δεν απαιτείται τύπος και μεταγραφή. Γεννά μόνο ενοχική αξίωση κατά του επικαρπωτή. Ο επικαρπωτής, ως οιονεί νομέας, μπορεί να ασκήσει κατά τρίτων καθώς και κατά του ίδιου του κυρίου τις αγωγές προστασίας της νομής καθώς και την αυτοδύναμη προστασία της νομής. Ο λήπτης, εκτός του δικαιώματος της άσκησης της ενοχικής προστασίας κατά του επικαρπωτή, έχει ως κάτοχος και τις αγωγές της νομής, αλλά μόνο κατά τρίτων και όχι κατά του επικαρπωτή. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ. 1178
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1584/2006 (Τμ. Δ').** Οροφοκτησία – κοινόχρηστοι χώροι οικοδομής – Θάνατος διαδίκου. Επί ασκήσεως αγωγής από περισσότερους δικαιούχους κατ' άλλων δικαιούχων οριζόντιων ιδιοκτησιών πολυώροφης οικοδομής με αίτημα την αποκατάσταση του αυθαιρέτως μεταβληθέντος προορισμού κοινόχρηστου χώρου της οικοδομής, δεν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία μεταξύ των διαδίκων (εναγόντων ή/και εναγομένων). Ο θάνατος ενός των ομοδίκων δεν επιφέρει, με τη γνωστοποίησή του, τη διακοπή της δίκης έναντι των λοιπών διαδίκων, ως προς τους οποίους η διαδικασία συνεχίζεται ακωλύτως. Ο καθορισθείς αρχικός προορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών μπορεί να μεταβληθεί από τη γενική συνέλευση μόνο εφόσον η σχετική απόφασή της α) ληφθεί ομοφώνως από όλους τους οροφοκτήτες, β) περιληφθεί σε συμβολαιογραφικό έγγραφο και γ) μεταγραφεί, και εφόσον δεν αντίκειται στις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Σε αντίθετη περίπτωση, η συμφωνία έχει ενοχικό χαρακτήρα και ισχύει μόνο μεταξύ των συμβληθέντων, χωρίς να δεσμεύει τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους τους. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 14, 4, 20, 1, 8, 19 ΚΠολΔ. 1180
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1713/2006 (Τμ. Γ').** Αγροτικός Κώδικας – κληρονομική διαδοχή κληρούχου. Ο κατά τον αγροτικό νόμο απακαθιστάμενος κληρούχος, από την παραχώρηση σ' αυτόν συγκεκριμένου κλήρου, λογίζεται ως καλής πίστεως νομέας του κλήρου έστω και αν δεν τον κατέχει ο κλήρος αυτός δεν είναι δεκτικός νομής από άλλον. Την ίδια πλασματική νομή στον κλήρο του κληρούχου έχουν κατ' επέκταση και οι κληρονόμοι του. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 8, 14 ΚΠολΔ. 1184
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 255/2007 (Τμ. Γ').** Έννοια Αιγιαλού και παραλίας. Η ιδιότητα του αιγιαλού προκύπτει από φυσικά και μόνο φαινόμενα και δεν δημιουργείται με πράξη της Πολιτείας και σε κάθε τοπική περίπτωση καθορισμός της έκτασης ως αιγιαλού ανήκει στην εκτίμηση του τακτικού δικαστή και όχι της διοίκησης. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ. 1188
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 256/2007 (Τμ. Γ')** Διανομή ακινήτου. Για να διατάξει το δικαστήριο της ουσίας την διανομή του ακινήτου με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ' ορόφους ή σε διακεκριμένα μέρη του ενιαίου οικοπέδου, πρέπει να έχει υποβληθεί ανάλογο αίτημα από κάποιον εκ των διαδίκων κατά την πρώτη συζήτηση. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 19, 14 ΚΠολΔ. 1190
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 267/2007 (Τμ. Γ').** Χρησικτησία ακινήτου. Πράξεις νομής για την στοιχειοθέτηση χρησικτησίας θεωρούνται εκτός των άλλων, σε περίπτωση που αφορά σε κληρονομιαίο ακίνητο, και η αποδοχή της κληρονομιάς και η καταβολή του αναλογούντος φόρου κληρονομιάς. Στην απόφαση που αναγνωρίζει κυριότητα από χρησικτησία δεν απαιτείται να προσδιορίζεται ο ακριβής χρόνος των επιμέρους πράξεων. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 8, 1, 11, 20 ΚΠολΔ. 1192
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 333/2007 (Τμ. Γ').** Μη άρτια οικόπεδα. Απαγορεύεται η μεταβίβαση κυριότητας οικοπέδου μετά την οποία σχηματίζεται μη άρτιο οικόπεδο. Οποιαδήποτε δικαιοπραξία είτε εν ζωή είτε αιτία θανάτου που αντίκειται στο άρθρο 6 παρ. 1 ν. 651/1977 είναι αυ-

- τοδικαίως άκυρη. Είναι όμως δυνατή η κτήση τμήματος οικοπέδου με χρησικτησία. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ. 1196
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 355/2007 (Τμ. Γ'). Περί κλήρου αγωγή – παραγραφή δικαιωμάτων συγκληρονόμων. Στην περί κλήρου αγωγή εναγόμενος μπορεί να είναι μόνον εκείνος που κατακρατεί ως κληρονόμος το αντικείμενο της κληρονομίας. Ο συγκληρονόμος που κατέχει ολόκληρο το κληρονομαίο ακίνητο θεωρείται ότι το κατέχει και στο όνομα των λοιπών κληρονόμων και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών παραγραφή της αξίωσής τους επί του κοινού, αλλά ούτε και χρησικτησία, εκτός αν καταστήσει γνωστό στους λοιπούς ότι το νέμεται αποκλειστικά στο όνομά του και παρέλθει εικοσαετία από την γνωστοποίηση. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19, 8 ΚΠολΔ. 1198
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 483/2007 (Τμ. Γ'). Δημοτικοί οδοί. Οι δημοτικοί και κοινοτικοί οδοί είναι πράγματα κοινής χρήσεως και εκτός συναλλαγής και λαμβάνουν την ιδιότητα αυτή, με το χαρακτηρισμό τους ως οδών από το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο και με τη βούληση του ιδιοκτήτη, η οποία εκδηλώνεται με νομότυπη δικαιοπραξία ή και με παραίτηση από την κυριότητα με σκοπό να καταστεί το συγκεκριμένο ακίνητο κοινόχρηστο. Σε περίπτωση που χαρακτηριστούν ως οδοί από το ρυμοτομικό σχέδιο προσαπαιτείται να καθορισθεί δικαστικά και καταβληθεί στο δικαιούχο πλήρης αποζημίωση. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19, 20, 11, 8 ΚΠολΔ. 1202
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 528/2007 (Τμ. Α1'). Κατάταξη πιστωτών επί ασφαλιστικής αποζημίωσης. Όταν η οικοδομή είναι ασφαλισμένη με προσημείωση υποθήκης ο ασφαλιστής έχει υποχρέωση να καταθέσει δημόσια την ασφαλιστική αποζημίωση για να γίνει η διαδικασία κατάταξης, κατά την οποία η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαία, και όχι για να παραδώσει την αποζημίωση αυτή στον προσημειούχο δανειστή προς πλήρη εξόφλησή του προτού τραπεί η προσημείωση σε υποθήκη. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ. 1206
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 531/2007 (Τμ. Α1'). Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων – εκκαθάριση. Με τις διατάξεις του άρθρου 13 ν. 2741/99 επιβάλλεται στους δανειστές του υπό ειδική εκκαθάριση τιθέμενου ΟΑΕ το βάρος να αναγγείλουν μέσα σε ορισμένη προθεσμία, τις απαιτήσεις τους και προβλέπεται ως συνέπεια της μη ανταποκρίσεώς τους σ' αυτό η απόσβεση των απαιτήσεών τους. Ως αφετήριο γεγονός της εν λόγω προθεσμίας προβλέπεται η δημοσίευση, εντός ορισμένης προθεσμίας, σχετικής προσκλήσεως σε εφημερίδες κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στην παράγραφο 1. Η αναγγελία πρέπει να είναι πλήρης και ακριβής και να περιέχει τουλάχιστον το ποσό της απαιτήσεως, το χρόνο που κατέστη ή θα καταστεί ληξιπρόθεσμη, το χρόνο γενέσεως, τη γενεσιουργό αιτία της απαιτήσεως και το τυχόν προνόμιο. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 19 ΚΠολΔ. 1209
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 533/2007 (Τμ. Α1'). Αυθαίρετα κτίσματα. Απαγορεύεται η μεταβίβαση ή η σύσταση οποιουδήποτε εμπράγματος δικαιώματος σε αυθαίρετα που κτίστηκαν μετά το 1983. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει και δεν είναι άκυρη η οικεία δικαιοπραξία, όταν πρόκειται για αυθαίρετα κτίσματα, τα οποία έχουν μεν ανεγερθεί εκτός σχεδίου μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1983, αλλ' έχει ανασταλεί η κατεδάφισή τους. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1, 11, 12, 9, 10, 19, 8 ΚΠολΔ. 1211
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 606/2007 (Τμ. Γ'). Χρησικτησία δημοσίου κτήματος. Για να αποκτήσει κάποιος δημόσιο ακίνητο με έκτακτη χρησικτησία, ο χρόνος αυτής πρέπει να έχει συμπληρωθεί μέχρι της 11-9-1915 ώστε να μπορεί να καταλυθεί το δικαίωμα κυριότητας του Δημοσίου, η δε μετά τη χρονολογία αυτή νομή τρίτου επί ακινήτου του Δημοσίου, δεν μπορεί να αγάγει σε κτήση κυριότητας εις βάρος του Δημοσίου, μέχρι μεν τις 16-5-1926 λόγω της αναστολής του χρόνου χρησικτησίας, από τότε δε λόγω του ότι τα πράγματα του Δημοσίου εξαιρούνται

- από την χρησικτησία. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19 και 20 ΚΠολΔ. 1219
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 619/2007 (Τμ. Γ'). Χρησικτησία – εμπράγματα δικαιώματα τρίτων επί του ακινήτου. Όταν αποκτηθεί κυριότητα ακινήτου με χρησικτησία, αποσβέννονται τα δικαιώματα τρίτων εκτός αν αυτός που χρησιδεσπάζει δεν βρισκόταν σε καλή πίστη σχετικά με τα δικαιώματα αυτά. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 560 αριθμ. 1 ΚΠολΔ. 1224
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 655/2007 Τμ. Δ'. Ρυμοτομικό διάταγμα. Το ρυμοτομικό διάταγμα αποτελεί πράξη κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως μόνον των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους οριζομένους ως κοινοχρήστους, όχι δε και των ακινήτων που καταλαμβάνονται από χώρους τους οποίους το σχέδιο καθορίζει ειδικώς για την ανέγερση δημοσίων, δημοτικών κ.λπ. κτιρίων και για την εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ. 1226
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 658/2007 (Τμ. Α2'). Ακυρότητα πλειστηριασμού. Μόνο η ανυπαρξία ή το εκπρόθεσμο της επιδόσεως της περιλήψεως της έκθεσης κατασχέσεως στον οφειλέτη επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού, ενώ η απλώς άκυρη επίδοση αυτής παράγει τις συνέπειές της, σαν να ήταν έγκυρη, μέχρις ότου κηρυχθεί άκυρη με δικαστική απόφαση ύστερα από προσβολή της με ανακοπή από το άρθρο 933 ΚΠολΔ, εντός της κατ' άρθρο 934 παρ. 16' και 2 ιδίου Κώδικα προθεσμίας. Αν η ενδιάμεση αυτή ακυρότητα δεν ήθελε προσβληθεί εμπροθέσμως, δεν κωλύεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως και η διενέργεια του πλειστηριασμού. Αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 14 ΚΠολΔ. 1227
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 679/2007 (Τμ. Β1'). Αμοιβή δικηγόρου. Πίνακας κατάταξης. Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 3 του άρθρου 975 ΚΠολΔ. προνόμιο των δικηγόρων είναι ευρύ και καταλαμβάνει τις απαιτήσεις αυτές χωρίς περιορισμό ως προς 1) τον ειδικότερο λόγο της αμοιβής, 2) το χρόνο που αυτές γεννήθηκαν και 3) τον τρόπο αποδείξεώς τους. Εξάλλου, οι λόγοι της κατά το άρθρο 979 ΚΠολΔ ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξεως μπορεί να ανάγονται είτε στο ουσιαστικό δίκαιο, εφόσον αναφέρονται στις απαιτήσεις των αναγγελλθέντων, είτε στο δικονομικό δίκαιο, εφόσον αφορούν τη διαδικασία της κατάταξης από την αναγγελία και μέχρι τη σύνταξη του πίνακα κατάταξης. Απόρριψη λόγου αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ. 16 ΚΠολΔ. 1230
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 238/2008 (Τμ. Δ'). Περιορισμοί κυριότητας - Καταστήματα' αγωγή από συνιδιοκτήτρια κατά του διαχειριστή και ορισμένων συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας, οι οποίοι αρνούνται να συναινέσουν σε μετατροπή της ισόγειας οριζόντιας ιδιοκτησίας της από κατοικία σε κατάστημα, για να της επιτραπεί αυτό από το δικαστήριο' απόρριψη της αγωγής της πρωτοδίκως και από το Εφετείο για διαφόρους λόγους και κυρίως, διότι η άρνηση των συνιδιοκτητών να συναινέσουν στη μετατροπή αυτή δεν στοιχειοθετεί καταχρηστική άσκηση του δικαιώματός τους. Απόρριψη λόγων αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 1, εδ. α' και β' και 19 ΚΠολΔ, ως αβασίμων σε σχέση με την ύπαρξη ή μη κατάχρησης δικαιώματος από το άρθρο 281 ΑΚ' ανάλυση παραβάσεων του νόμου και των διδαγμάτων της κοινής πείρας' τότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας ή ανεπαρκής αιτιολογία. Λόγοι αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ' απορρίπτονται ως απαράδεκτοι' έννοια «πραγμάτων»' δεν ιδρύεται ο σχετικός λόγος όταν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του επιχειρηματία ή συμπεράσματα από την εκτίμηση των αποδείξεων. Λόγοι αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 11 ΚΠολΔ' τότε ιδρύεται αντίστοιχος λόγος' νόμιμο αποδεικτικό μέσο είναι και οι φωτογραφίες' δεν είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία στην απόφαση καθενός αποδεικτικού μέσου και χωριστή αξιολόγηση καθενός απ' αυτά' αρκεί να γίνεται αδιάστακτα βέβαιο από όλο το περιεχόμενο της απόφασης ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα' απόρριψη σχετικών λόγων αναιρέσεως ως αβάσιμων. Λόγος

αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 4 ΚΠολΔ' δεν ιδρύεται ο λόγος αυτός όταν τα πολιτικά δικαστήρια εξετάζουν παρεμπιπτόντως διοικητικής φύσεως ζητήματα, τα οποία, αν αποτελούσαν το κύριο αντικείμενο της δίκης, δεν θα υπήγοντο στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων' απόρριψη αντίστοιχου λόγου αναίρεσης ως απαράδεκτου. Λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, για παραβίαση της ουσιαστικού δικαίου διάταξης του άρθρου 6 § 1 της από 4.11.1950 Ευρωπαϊκής Συμβάσεως της Ρώμης για δίκαιη και αμερόληπτη κρίση' πότε ιδρύεται ο λόγος αυτός' απόρριψη αντίστοιχου λόγου ως απαράδεκτου.....

1231

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθ. 1681/2008(Τμ.Δ'). Διαχειριστής πολυκατοικίας' μεταβολή στο πρόσωπό του κατά τη διάρκεια της επιδικίας' την ένωση των συνιδιοκτητών εκπροσωπεί ο νέος διαχειριστής' αυτομάτως παύει και η εξουσία για εκπροσώπηση της συνιδιοκτησίας προηγούμενου διαχειριστή' διαδικαστικές πράξεις που έχουν απευθυνθεί στον προηγούμενο διαχειριστή' δεν είναι απαράδεκτες' αιτιολογία. Δικαιώματα και υποχρεώσεις συνιδιοκτητών' ερμηνεία άρθρου 4 § 1 ν. 3741/1929' περιορισμός των δικαιωμάτων που μπορεί να εκχωρήσει η παμψηφία των συνιδιοκτητών σε ορισμένη πλειοψηφία' τι αφορούν αυτά. Κοινά μέρη' τρόπος προσδιορισμού' δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης' όρος Κανονισμού πολυκατοικίας κατά τον οποίο για την τροποποίησή του απαιτείται πλειοψηφία των συνιδιοκτητών που συγκεντρώνουν τουλάχιστον 800 ψήφους' απόφαση Γ.Σ. συνιδιοκτητών με την οποία τροποποιήθηκαν διατάξεις του Κανονισμού που αφορούν την αυξημένη ισχύ τους έναντι της συστατικής πράξης, της εντάξεως στην κοινοχρησία χώρων του ακαλύπτου χώρου της οικοδομής, την απαγόρευση ορισμένης χρήσεως στην πιλοτή κ.λπ.' αγωγή συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας κατά του διαχειριστή περί ακυρώσεως της απόφασης της Γ.Σ' γίνεται δεκτή' εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης από το Εφετείο, το οποίο έκρινε ότι η απόφαση της Γ.Σ. είναι νόμιμη με διάφορες αιτιολογίες' αναιρείται η απόφαση με βάση τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών, που δεν επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή ή όχι εφαρμογή των διατάξεων ως προς το ουσιώδες ζήτημα της δυνατότητας τροποποίησης του κανονισμού της πολυκατοικίας από την πλειοψηφία των συνιδιοκτητών και της έκτασης της δυνατότητας αυτής' αντίθετη μειοψηφία' αιτιολογία.....

1239

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Αριθ. 703/2008. Διαθήκη: ανίκανοι για σύνταξη διαθήκης είναι όσοι, κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή δεν έχουν τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας' στη δεύτερη περίπτωση, ο διαθέτης μπορεί μεν να αντιλαμβάνεται ότι συντάσσει τη διαθήκη του, αλλά, εξαιτίας ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, η βούλησή του δεν είναι ελεύθερη στο βαθμό που είναι η βούληση του ομαλού ψυχικά ανθρώπου' τέτοιου είδους κατάσταση είναι και η γεροντική άνοια, όταν απ' αυτήν προκαλείται μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας του νου σε βαθμό που αποκλείει την ύπαρξη της λογικής' απλή νοητική μείωση, που συνοδεύει συχνά τη γήρανση, είναι φαινόμενο απόλυτα φυσιολογικό και δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα για σύνταξη διαθήκης. Σε περίπτωση έλλειψης συνείδησης των πράξεων, η απόδειξη της έλλειψής της πρέπει να αναφέρεται ακριβώς στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης' σε περίπτωση που ο διαθέτης δεν είχε τη χρήση του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας, περιοδικού ή παροδικού χαρακτήρα, η απόδειξη της στέρησης της χρήσης του λογικού πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ακριβώς στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης' αν όμως πρόκειται για μη ιάσιμη πάθηση ή βαριά ψυχική διαταραχή, που αποκλείει την ύπαρξη φωτεινών διαλειμμάτων, αρκεί η απόδειξη ότι ο διαθέτης δεν είχε τη χρήση του λογικού την εποχή σύνταξης της διαθήκης, χωρίς να απαιτείται η ακριβής αναφορά στο χρόνο σύνταξης της διαθήκης. Και η δημόσια διαθήκη μπορεί να προσβληθεί ως άκυρη, λόγω της ανικανότητας του διαθέτη, χωρίς να απαιτείται να προσβληθεί ως πλαστή, καθώς ο ισχυρισμός αυτός δεν αποτελεί ανταπόδειξη της δήλωσης του διαθέτη, που βεβαιώνεται ότι έγινε ενώπιον του συμβολαιογράφου, αλλά προσβολή του κύρους της περιεχόμενης σ' αυτήν δικαιοπραξίας.....

1245

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Αριθ. 70/2008. Ένορκες βεβαιώσεις: στην κατ' έφεση δίκη λαμβάνονται υπόψη οι ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον Ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, είτε είχαν ληφθεί πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό και επαναπροσάγονται, είτε έχουν ληφθεί μετά τη συζήτηση στον πρώτο βαθμό ή μετά την έκδοση της απόφασης· επιτρέπεται η επίκληση από κάθε διάδικο μέχρι τριών ένορκων βεβαιώσεων· αν προσκομισθούν περισσότερες από τρεις, κριτήριο επιλογής θα αποτελέσει η σειρά επίκλησής τους· η υπεύθυνη δήλωση ή βεβαίωση τρίτου, η οποία δεν δόθηκε κατά τον τύπο που προβλέπεται στο νόμο, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αν προκύπτει ότι έγινε επίτηδες για να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό μέσο σε πολιτική δίκη μεταξύ άλλων. Ο Πρόεδρος της Κοινότητας είναι αρμόδιος για την έκδοση πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών και όχι για την έκδοση πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων για την κατοχή, τη νομή, την κυριότητα ή τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου από μέλος της Κοινότητας· πιστοποιητικό ή βεβαίωση με τέτοιο περιεχόμενο δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο που παρέχει πλήρη απόδειξη, αλλά απλή βεβαίωση τρίτου.

1251

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Αριθ. 259/2007. Ανταγωγή με αίτημα την αναγνώριση της κυριότητας ακινήτου· εγγραφή στα βιβλία διεκδικήσεων. Αμετάκλητη ακύρωση αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου και λοιπών πράξεων εκτελέσεως· έννοια περιλήψεως κατακυρωτικής εκθέσεως· αυτοτέλεια και οργανική σύνδεση των πράξεων εκτελέσεως· ανακοπή κατά του πλειστηριασμού και ανακοπή κατά της περιλήψεως κατακυρωτικής εκθέσεως· δυνατότητα σωρεύσεως των δύο ανακοπών στο ίδιο δικόγραφο· σε περίπτωση παραλείψεως ασκήσεως ανακοπής κατά της περιλήψεως και απώλειας της σχετικής προθεσμίας, η περιλήψη καθίσταται απρόσβλητη ως εκτελεστός τίτλος, ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης χάνει, λόγω της εις βάρος του εκτελέσεως της περιλήψεως, την ιδιότητα του μεσεγγυούχου και καθίσταται ανεπίτρεπτη η σε αυτόν απόδοση του ακινήτου που εκπλειστηριάσθηκε.

1252

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

(έως 9/6/2009)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Ακαδημίας 81 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 38 21 053, 210 38 00 274

(από 10/6/2009)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετειών Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 38 20 148, 210 38 25 844
Fax: 210 38 25 844
e-mail: info@typografio.gr

Η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον ειδικό λογαριασμό
026926/6 της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος.
